

Quickscans & Deep Dives Nationaal Groeifonds

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat /
Nationaal Groeifonds

11 april 2022

Status: Definitief

The better the question. The better the answer.
The better the world works.

EY

Building a better
working world

5	Totaaloverzicht
9	Checklist Begroting
13	Checklist Governance
18	Deep Dives
55	Bijlagen: Quickscans

Leeswijzer: EY heeft op vraag van het Nationaal Groeifonds een onderzoek uitgevoerd om, op basis van de ter beschikking gestelde informatie, de aannemelijkheid en navolgbaarheid van de proposities in kaart te brengen. De proposities hebben veelal een innovatief karakter, kennen niet altijd een traditionele opzet en zijn (nog) niet in alle gevallen uitgewerkt zoals in een bedrijfseconomische omgeving gangbaar is. Dat maakt dat soms met een andere bril naar de uitwerking is gekeken.

EY

Building a better
working world

Building a better
working world

Vertrouwelijk

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Attn: E. Nijssse
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AJ, Den Haag
Nederland

Nationaal Groeifonds

Deep Dives Nationaal Groeifonds

Geachte heer Nijssse, beste Erwin,

11 april 2022

EY Transaction Advisory Services
Prof. Dr. Dorgelolaan 12
5613 AM Eindhoven
Nederland
www.eymontesquieu.nl

Contact informatie

Ralph Poulssen
Associate Partner
Mobile: +31 6 5544 3300
Email: ralph.poulssen@nl.ey.com

Errol Scholten
Partner
Mobile: +31 6 52465894
Email: errol.scholten@nl.ey.com

Frank van de Manakker
Senior Manager
Mobile: +31 6 52465894
Email: frank.van.de.manakker@nl.ey.com

Elke Braas
Manager
Mobile: +31 6 5544 2615
Email: elke.braas@nl.ey.com

Wouter Sijmons
Senior Consultant
Mobile: +31 6 2908 4293
Email: wouter.sijmons@nl.ey.com

Overeenkomstig de opdrachtbrief van 20 december 2021 heeft EY Strategy and Transactions ("EY SaT" of "wij") een Quicksan en Deep Dive uitgevoerd voor geselecteerde proposities ingediend voor perceel 1 (Mobility and Food) en perceel 3 (Life & Health).

Deze Rapportage is uitsluitend opgesteld ten behoeve van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat voor de interne besluitvorming inzake de voorgenomen inbreng van activiteiten. Aan de Rapportage kan voor andere doeleinden geen waarde worden toegekend.

Deze Rapportage, of delen daarvan, mag niet aan derden ter beschikking worden gesteld of getoond, noch mag naar onze Rapportage worden gerefereerd - anders dan reeds met u overeengekomen - zonder onze voorafgaande schriftelijke toestemming en eventuele aanvullende voorwaarden die wij van toepassing kunnen verklaren, tenzij u genoodzaakt bent de informatie uit de Rapportage te verstrekken uit hoofde van een wettelijke plicht dan wel een rechtelijke-, arbitrale- of administratieve uitspraak.

EY SaT draagt geen verantwoordelijkheid voor de inhoud van de Rapportage ten opzichte van derden. Indien derden besluiten enige waarde toe te kennen aan onze Rapportage dan geschiedt dit op eigen risico en aanvaarden wij generlei aansprakelijkheid voor de mogelijke gevolgen hiervan.

De verkregen informatie en de in deze Rapportage opgenomen informatie is niet aan een accountantscontrole en/of beoordeling onderworpen in overeenstemming met 'Stramien voor assurance-opdrachten'. EY SaT aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid als gevolg van onjuistheden in de gehanteerde gegevens.

In onze opdrachtbrief en Bijlage 2 bij deze Rapportage zijn additionele beperkingen ten aanzien van onze opdracht opgenomen.

Hoogachtend,

EY Strategy and Transactions

Ralph Poulssen
Associate Partner

Inleiding & Methode

Beschrijving werkzaamheden:

- ▶ In dit document worden de resultaten van de Quickscans & Deep Dives voor Food, Water & Land, Life & Health en Mobility gepresenteerd, in totaal 18 aanvragen;
- ▶ Op vraag van het Nationaal Groeifonds zijn deze aanvragen in kaart gebracht. Dit is middels een Quickscan fase en Deep Dive fase vorm gegeven. Tijdens de Quickscan fase zijn per propositie alleen de propositieformulieren gebruikt. Daarna zijn voor de Deep Dives ook de bijlagen en externe bronnen geraadpleegd. Dit alles heeft plaatsgevonden in het 1^e kwartaal van 2022;
- ▶ Na de Quickscans* zijn de Deep Dives opgemaakt en blijkt in grote lijnen dat de proposities (business cases) niet de traditionele opzet kennen, zoals deze doorgaans in een bedrijfseconomische omgeving gangbaar zijn. Bijvoorbeeld zekerheid ten aanzien van kasstromen of een terugverdien potentieel zijn nauwelijks aan de orde. Dat dit samenhangt met het innovatieve karakter van de proposities ligt voor de hand en geeft aanleiding om met een andere bril naar de uitwerkingen te kijken;
- ▶ In de Quickscans zijn de volgende criteria gehanteerd - zoals beschreven in de eerdere offerteaanvraag - van waaruit in de Deep Dives verder wordt gewerkt:
 - ▶ **Kwaliteit van het plan** (incl. subcriteria #1,2,3,4,6,7,8);
 - ▶ **Kwaliteit van de governance** (incl. subcriteria #1,2,3,4).
- ▶ Tijdens de Quickscan analyse zijn alle criteria ieder afzonderlijk en in samenhang (voor de gehele aanvraag) in beeld gebracht middels een kleur:
 - ▶ **Groen:** Compleet → Geen extra informatie nodig;
 - ▶ **Geel:** Voldoende → Deep Dive kan meer comfort bieden;
 - ▶ **Oranje:** Onvoldoende → Deep Dive en/of aanvullende informatie cruciaal;
 - ▶ **Rood:** Geen informatie en/of van zeer slechte kwaliteit.
- ▶ Uit de Quickscan is gebleken dat een aantal criteria horizontaal in alle voorstellen ontbraken in de proposities. In samenspraak met het Nationaal Groeifonds is besloten om deze criteria uit werken middels een generieke checklist waaraan voorstellen op termijn aan moeten voldoen. Deze zijn uitgesplitst naar een tweetal criteria:
 1. **Begroting checklist:** Checklist waaraan begroting zou moeten voldoen, vertaald naar de huidige proposities;
 2. **Governance checklist:** Checklist waaraan governance zou moeten voldoen, vertaald naar de huidige proposities.
- ▶ De Deep Dives adresseren een aantal specifieke onderzoeksvragen zoals overeengekomen tijdens de virtuele bijeenkomsten tussen EY en EZK, en zijn mede gebaseerd op openstaande punten uit de Quickscans;
- ▶ Uiteindelijk kan de Deep Dive meer duidelijkheid verschaffen of meer comfort creëren rondom bepaalde projectvoorstellen, evt. openstaande punten en/of specifieke beoordelingscriteria. In sommige gevallen kan een Deep Dive leiden tot een nuancering en/of herziening van de uitkomsten voor specifieke criteria in de Quickscan fase.

* De uitgebreide Quickscans zijn toegevoegd in bijlage 1

Totaal
Overzicht

Totaaloverzicht Deep Dives: Food

Propositie	Uitwerking op hoofdlijnen	Quickscan Criterium
2.1 Cellulaire Agricultuur	<ul style="list-style-type: none"> De cofinanciering bestaat uit een bijdrage van partijen - die inschrijven op Open Calls - en een bijdrage van NGF. In de propositie wordt aangegeven dat in de vervolgfase een gedetailleerde inschatting zal worden gemaakt voor wat betreft cofinanciering, inclusief harde toezeggingen; Uit de propositie blijkt dat partijen bewust zijn van de belemmeringen op zowel EU als nationaal niveau. Partijen stellen echter dat zij de documentatie op orde hebben om de benodigde ontheffingen in de toekomst te verkrijgen, maar uit bovenstaande blijkt dat dit nog niet met zekerheid gesteld kan worden. Het is immers nog te onzeker hoe CA-producten zich verder gaan ontwikkelen binnen de EU; De huidige effectenanalyse, waarmee het bbp-effect van deze propositie is berekend, lijkt niet voldoende onderbouwd te zijn. Daarnaast gaat de gepresenteerde effectenanalyse uit van goedkeuring van de benodigde wijziging in wet- en regelgeving; Het is onduidelijk of andere partijen nog onderdeel kunnen worden van het CA consortium. Aangezien de rollen binnen het CA consortium volledig lijken te zijn verdeeld, lijkt het consortium dus niet op zoek te zijn naar extra partners en dus geen verdere uitbreiding op het oog te hebben. 	<p><u>Kwaliteit van het plan</u> Criterium #2 #3 #4 #8</p> <p>→ Criterium 2 en 3 zullen niet van kleur veranderen. Daarentegen veranderd criteria 4 van geel naar oranje en 8 van groen naar geel.</p>
2.2 Crop XR	<ul style="list-style-type: none"> Het Nationaal Groeifonds heeft de functie om kennisinstellingen, bedrijven en maatschappelijke stakeholders bijeen te brengen, maar het wordt onvoldoende onderbouwd of een investering van het Nationaal Groeifonds noodzakelijk is ná oprichting en lancering van het CROP-XR instituut; In de propositie wordt beperkt toegelicht hoe/of het CROP-XR instituut de Nationaal Groeifonds bijdrage zal benutten, zodra meer financiering komt van private partijen. Tevens is het onduidelijk of nog pogingen zullen worden gedaan om aanvullende private financiering te verkrijgen en wat dat betekent voor de bijdrage van het Nationaal Groeifonds; De Europese Commissie is momenteel bezig met het bespreken van de vervolgstappen - samen met de Raad, het Europese Parlement en andere stakeholders. Afhankelijk van deze besprekingen en de impact assessment zal de wetgeving al dan niet veranderen. 	<p><u>Kwaliteit van het plan</u> Criterium #3 #7 #8</p> <p>→ Criteria 3 verandert niet van kleur. Criterium 7 en 8 veranderen beide van geel naar oranje.</p>
2.3 Groeiplan Waterstoftechnologie	<ul style="list-style-type: none"> Uit het propositieformulier is niet af te leiden tot welke fase de implementatieprojecten behoren, maar bijlage 5 en 10 geven hier wel iets meer inzicht in. In bijlage 10 worden begrotingen per implementatieproject getoond, waaruit blijkt in welke jaren de kosten voor deze projecten worden verwacht. Bijlage 5 biedt meer informatie omtrent de activiteiten per project en de bijbehorende kostenraming; De private baten worden geïnterpreteerd als zijnde commerciële inkomsten. Het propositieformulier verschaft beperkte inzichten in de commerciële inkomsten die uit programma 2 en 3 voortvloeien. Wel wordt aangegeven dat de verwachte inkomsten, die gegenereerd worden met de gerealiseerde infrastructuur, in programma 3 nihil zijn; De begrote bedragen worden slechts beperkt onderbouwd, daarnaast bevat de propositie geen exit strategie. 	<p><u>Kwaliteit van het plan</u> Criterium #2 #6</p> <p>→ Criteria 2 en 6 veranderen niet van kleur.</p>
2.4 Het Groene Verdienmodel	<ul style="list-style-type: none"> Het verdienvermogen komt vooral voort uit het tegengaan van negatieve effecten. Vooralsnog lijkt geen concreet plan voor handen om kennis te exporteren; De begrote uitgaven zijn in de bijlage uitgewerkt per programmalijn, maar deze uitwerkingen kunnen een slag concreter; Op dit moment lijken niet alle mogelijke financieringen benut of te zijn aangevraagd. Per programmalijn begroting dient onderzocht te worden of hiervoor het Nationaal Groeifonds, de lokale overheid of andere fondsen de aangewezen partij zijn; Het is raadzaam om per programmalijn KPI's te definiëren, fases toe te voegen in de planning en doelstellingen en mijlpalen per fase toe te voegen. Bovendien is het van toegevoegde waarde om de samenhang tussen de programmalijn verder uit te werken, zitten hier nog synergiën en/of afhankelijkheden in? 	<p><u>Kwaliteit van het plan</u> Criterium #2 #3 #5 #7</p> <p>→ Criterium 2 en 5 veranderen niet van kleur. Criterium 3 en 7 veranderen beide van geel naar oranje.</p>
2.5 Switch2	<ul style="list-style-type: none"> De propositie lijkt stand te houden in de toekomst. De vraag naar agrofoodproducten groeit in de komende jaren naar verwachting aanzienlijk. Het NWO-beleid geeft voldoende aandacht voor bescherming van de intellectuele eigendomsrechten; Technologische innovaties zijn nog niet expliciet genoemd in de propositie. De propositie lijkt de toegevoegde waarde van technologische innovaties mogelijk te onderschatten. Dit is bepalend voor de transformatie naar alternatieve proteïne; Voor elke switch wordt als knelpunt het oprichten van een <i>community of practice</i> genoemd. Vooralsnog is dit niet nader uitgewerkt in de begroting en met welke effecten dan rekening gehouden kan worden. 	<p><u>Kwaliteit van het plan</u> Criterium #4 en #5</p> <p>→ Criterium 4 verandert niet van kleur. Criteria 5 veranderd van oranje naar geel.</p>
2.6 Werklandschappen van de toekomst	<ul style="list-style-type: none"> Dit voorstel adresseert een vijftal barrières. De kwaliteit van de voorgestelde oplossingen verschilt per barrière. Ook lijkt het belang van het Nationaal Groeifonds om bij te dragen aan elke barrière verschillend; De toegevoegde waarde van het voorstel is duidelijk omschreven, maar het is niet helemaal helder hoe deze per barrière weggenomen gaat worden. Dit leidt tot een verlaging van de doelmatigheid van groen naar geel. Ook kan de vraag gesteld worden of het Nationaal Groeifonds voor alles ingezet dient te worden? Het voorstel gaat uit van een heldere gelaagdheid en opbouw in het aantal terreinen. Wel zal het succes van grootschalige toepassing sterk afhangen van het wegnemen van de barrières en het creëren van een incentive voor bedrijventerreinen om deze stap te maken. Mede omdat de baten nog niet gekwantificeerd zijn, blijft dit een risico; Doordat fasering afhankelijk van elkaar is, voortborduurde op eerdere fases, en de werkpakketten hier horizontaal doorheen lopen, lijken deze niet los van elkaar uit te voeren of te financieren. Wel kan het logisch zijn om werkpakketten die niet financierbaar zijn in de markt procentueel meer Nationaal Groeifonds financiering toe te kennen. Het loskoppelen van fases zou een andere projectstructuur vereisen. 	<p><u>Kwaliteit van het plan</u> Criterium #1 en #2</p> <p>→ Criteria 1 verandert van groen naar geel. Criteria 2 blijft groen.</p>

Totaaloverzicht Deep Dives: Life & Health

Propositie	Uitwerking op hoofdlijnen	Quickscan Criterium
<p>3.1 Biotech Booster</p>	<p><u>Intentie vs. Systeemfalen:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Universiteiten en bijbehorende KTO's hebben wel degelijk de intentie om ervoor te zorgen dat wetenschappelijke doorbraken effectiever worden doorvertaald naar maatschappelijk impactvolle producten en diensten. Aangezien het hier gaat om een systeemfalen (en niet enkel met een gebrek aan intentie), is het in de praktijk echter nog altijd lastig om de status quo en de bijbehorende dagelijkse praktijken te doorbreken. Het Biotech Booster programma zal - zeker met enkele waardevolle aanpassingen - een belangrijke aftrap kunnen zijn om hier grote stappen in vooruit te zetten. Het samenbrengen van academische teams met kennis en ervaring rondom productontwikkeling en -vermarketing speelt hierin de sleutelrol. Dit wordt vormgegeven door middel van betrokkenheid serieondernemers, evenals actieve (bij voorkeur in het programma verankerde) landelijke samenwerking tussen de verschillende regionale life science hubs rondom ideeënidificatie en valorisatie-routes; Met als doel terugval naar bestaande werkpatronen te voorkomen en landelijke samenwerking tussen de regionale life science hubs, KTO's en ROM's te bevorderen, kan een aanpassing aan de TC (Trusted Communities) fase van Biotech Booster worden voorgesteld / besproken. Om daadwerkelijk samenwerking en uitwisseling tussen de regionale hubs te forceren, zullen de TC's <u>niet</u> op basis van geografische ligging moeten worden gerealiseerd, maar juist op basis van de thematische aandachtsgebieden. Met de juiste KPI's kan dan effectiever worden geborgd dat de KTO's en bijbehorende lokale hubs niet enkel meer van dezelfde werkzaamheden gaan uitvoeren, maar juist ook op een gecoördineerde, bij voorkeur landelijke (of zelfs internationale) wijze, het proces rondom ideeënidificatie en -valorisatie anders gaan vormgeven. Uiteindelijk zal dit voor de kennisinstellingen leiden tot een meer open, landelijk valorisatieproces dat resulteert in meer lange termijn waarde-creatie voor de maatschappij. 	<p><u>Kwaliteit van het plan</u> Criterium #1 #4</p> <p>→ Beide criteria veranderen niet van kleur.</p> <p><u>Kwaliteit van de governance:</u> Criterium #1 en #4</p> <p>→ Beide criteria veranderen niet van kleur.</p>
<p>3.2 MedtechNL</p>	<ul style="list-style-type: none"> De gedefinieerde transitiecentra en de centrale programmalijnen adresseren gezamenlijk vrij volledig de 6 gedefinieerde bottlenecks en maken veelal gebruik van technische gebieden waarin Nederland uitblinkt; Gezien de overlap in technische gebieden in diverse transitiecentra, de noodzaak om kennisuitwisseling tussen de centrale lijnen en transitiecentra te maximaliseren en hierbij silo-vorming van specifieke onderdelen te voorkomen, is het te overwegen om het totale aantal transitiecentra te reduceren door o.a.: <ul style="list-style-type: none"> Transitiecentra 1A & 1B op onderdelen (bv. rondom ultrageluid technologie) te integreren tot 1 transitiecentrum, of ten minste nadrukkelijker activiteiten in te richten die de uitwisseling van kennis en inzichten tussen deze centra bevordert; Transitiecentra 2A, 2B, 2C integreren tot 1 transitiecentrum voor imaging, diagnostiek en beeldgestuurde therapieën, of ten minste nadrukkelijker activiteiten in te richten die de uitwisseling van kennis en inzichten tussen deze centra bevordert; Transitiecentra 3A, 3B, 3C en/of onderdelen hieruit herzien, zoals bijv. het transitiecentrum 3B (Orthopedie) en Het Neurotech innovatie support center uit transitiecentrum 3C; De effectiviteit van MedtechNL om de bottlenecks van het huidige medtech-ontwikkelingssysteem het hoofd te bieden hangt voor een groot deel af van de mate waarin er samenhang en uitwisseling zal zijn tussen de transitiecentra en de centrale programmalijnen. Pertinent dient voorkomen te worden dat de centrale lijnen in de praktijk silo's vormen of te generiek van aard worden. De activiteiten binnen de centrale lijnen van het project dienen te worden toegespitst op de specifieke transitiecentra en bij voorkeur zelfs de individuele carrier projecten. Men zou bijvoorbeeld voorafgaand aan een carrierproject de specifieke activiteiten af moeten stemmen om bijv. bottlenecks rondom klinische acceptatie en vergoeding vroeg in het ontwikkelingsproces te kunnen tackelen. Alhoewel de wisselwerking tussen de transitiecentra en centrale programmalijnen in het voorstel wordt toegelicht aan de hand van een set aan illustratieve voorbeelden, lijken de activiteiten in de centrale lijnen nog relatief algemeen van aard te zijn en/of nog niet nader uitgewerkt. 	<p><u>Kwaliteit van het plan</u> Criterium #1 #4</p> <p>→ Criterium #1 verandert hierdoor van groen naar geel;</p> <p>→ Criterium #4 verandert niet van kleur.</p>
<p>3.2 MedtechNL</p>	<ul style="list-style-type: none"> Op basis van - middels steunbrieven - toegezegde bijdragen lijkt Philips een totale in-kind bijdrage te gaan leveren van rond de € 121 mln. Dit is ongeveer 65 % van alle bijdragen toegezegd door grote bedrijven, 36% van alle bijdragen door private partijen en 21 % van alle op dit moment toegezegde bijdragen. Philips levert geen in-cash bijdrage. Philips' grootste concurrent Siemens Healthineers levert slechts een bijdrage van € 1,3 mln.; Alhoewel mogelijke risico's kunnen optreden bij een te grote betrokkenheid van Philips, lijkt de grote deelname van deze mondiale speler in medische apparatuur juist ook een belangrijke sterkhouder van MedTechNL. Philips heeft van de grote medtech spelers immers ook de belangrijkste R&D footprint in Nederland en is reeds zeer nauw verweven met het huidige Nederlandse medtech-ecosysteem. Dit kan de kans op succesvolle output juist vergroten. Met andere woorden: is het wel zo erg (bijv. voor de uiteindelijke economische impact op Nederland) dat Philips hier een grote rol heeft (mits binnen de internationale juridische kaders)? Diverse aspecten met betrekking tot de governance structuur is op specifieke punten nog te weinig concreet uitgewerkt en/of ingevuld. Bij verdere uitwerking hiervan is het belangrijk om de prominente rol en bijdrage van Philips mee te nemen, zodat in de uiteindelijke governance structuur adequate maatregelen worden genomen om eventuele risico's op een transparante en passende manier te mitigeren; In plaats van de rol van Philips te verkleinen zou men kunnen kijken naar oplossingen waarbij Philips binnen het consortium een groter tegenwicht wordt geboden. Bijvoorbeeld door: <ul style="list-style-type: none"> Het eventueel verhogen van de bijdragen van de huidige andere grotere medtech spelers binnen het consortium en/of het aantrekken van additionele grote private partijen. Zo mist bijv. GE Healthcare nog helemaal (een andere grote Philips concurrent), die het consortium meer divers kan maken; De selectie- en onboardingprocessen voor nieuwe carrierprojecten en/of (toekomstige) nieuwe partners binnen de transitiecentra zouden dusdanig moeten worden ingericht dat zij niet teveel afhankelijk worden van Philips. Het is van belang dat ieder carrierproject (juist ook die van concurrenten van Philips) een even grote kans krijgt op honorering en dat er uniforme/transparante criteria zijn. 	<p><u>Kwaliteit van het plan</u> Criterium #3 #4 #8</p> <p>→ Criterium #3 verandert van groen naar geel;</p> <p>→ Criterium #4 en #8 veranderen niet van kleur.</p> <p><u>Kwaliteit van de governance:</u> Criterium #2 en #4</p> <p>→ Beide criteria veranderen niet van kleur.</p>
<p>3.3. Oncode-Pact</p>	<ul style="list-style-type: none"> Puur vanuit het perspectief van geneesmiddelontwikkeling gezien, vormen teleurstellende klinische resultaten (ook gezien de hiermee gepaard gaande hoge kosten) met stip het grootste (technische) risico binnen de farmaceutische ontwikkelingsketen. Oncode-Pact biedt hier mogelijk een oplossing voor; Het grootste risico cq. belemmering voor succesvolle totstandkoming van machine 2.0 is het mogelijke gebrek aan acceptatie en urgentie bij de regelgevende instanties om de regulatorische processen rondom medicijnontwikkeling en marktgoedkeuring aan te passen. Hierdoor blijft het onzeker of de waarde die machine 2.0 kan toevoegen uiteindelijk ook in de praktijk benut mag worden; Gezien het conventionele karakter van machine 1.0 en 1.1 is het technisch risico hier niet groot. In principe wordt hier een virtuele 'machine' (hub) gebouwd voor preklinische medicijnontwikkeling, waarbij de technische risico's direct zijn gelinkt aan de specifieke en reeds bestaande activiteiten en partijen gedurende dit traject; Grote farmaceuten hebben een continue behoefte aan nieuwe geneesmiddelkandidaten die voldoende zijn 'de-risked' om hun huidige geneesmiddelportfolio te kunnen blijven verseren (zodra oude middelen uit patent lopen, verdwijnt de omzet hiervan namelijk snel). Oncode-Pact heeft als doel op effectievere wijze geneesmiddelkandidaten te <i>de-risken</i>. Bovendien kan machine 2.0 uiteindelijk leiden tot korter durende en effectievere klinische studies, die de 'time-to-market' aanzienlijk kan verkorten. De baten van Oncode-Pact liggen dus indirect ook bij de grotere farmaceuten, zodat kan worden verwacht dat zij op een initiatief als Oncode-Pact zitten te wachten. Op dit moment zijn Janssen en Roche de 2 betrokken grote farmaceuten. 	<p><u>Kwaliteit van het plan</u> Criterium #1 #3 #4</p> <p>→ Criteria veranderen niet van kleur.</p> <p><u>Kwaliteit van de governance:</u> Criterium #4</p> <p>→ Criterium verandert niet van kleur.</p>

Totaaloverzicht Deep Dives: Mobility

Propositie	Uitwerking op hoofdlijnen	Quickscan Criterium
5.1 Digitaal Ecosysteem	<ul style="list-style-type: none"> Doelmatigheid blijft een onzekerheid van dit voorstel: <ul style="list-style-type: none"> Gevaar schuilt erin dat wordt gefocust wordt op alle gebieden binnen mobiliteit en stedelijk functioneren → erg breed; Use cases gebaseerd op marktconsultatie → nog geen concrete afspraken gemaakt; Use cases vooral gefocust op samenbrengen van data, maar mogelijk te weinig focus op concrete toepassingen voor verbeteringen in mobiliteitsvraagstuk? Risico in relatie tot data beschikbaar stellen blijft een onzekerheid van dit voorstel: <ul style="list-style-type: none"> Overzicht ontbreekt welke data van welke aanbieders op welk moment in de tijd wordt gevraagd. Ook de kosten voor het beschikbaar stellen van deze datasets wordt niet besproken; Gegeven de context van het voorstel zal het gebruik van data - en daarmee de privacy - een zeer belangrijk thema worden. De conformiteit aan de AVG regelgeving wordt benoemd, maar dit oogt vrij beperkt. Daarnaast worden de risico's hieromtrent niet allesomvattend beschreven. Wel houdt het voorstel rekening met AVG conformiteit door het specifiek aanstellen van een jurist en het laten checken van de use cases door een externe partij. De overheid lijkt de gepaste plek voor het opstellen van een centrale data infrastructuur en het data ecosysteem; De opgave is omvangrijk en zal een omvangrijke coördinatie vergen vanuit de overheid. Desalniettemin zal vanuit het kabinet en andere overheden wel focus liggen op digitalisering. 	<p><u>Kwaliteit van het plan</u> Criterium #1 #4</p> <p>→ In tegenstelling tot de Quickscan wordt de kleur van criterium 1 verlaagd van groen naar geel.</p>
5.2 Digitale infrastructuur	<ul style="list-style-type: none"> Dit voorstel adresseert vooral het gebrek aan digitale capaciteiten en de hoge technische barrières, maar schiet mogelijk tekort door beperking van middelen en gebrek aan humane resources. Dit kan de transitie op MKB niveau in de weg staan. Wel zal het digitale platform en het digitale ecosysteem naar verwachting de toegankelijkheid van de digitalisering verbeteren voor het MKB; De concreetheid van het betrekken van de logistieke MKB is beperkt uitgewerkt. Welke bedrijven gaan wanneer en op welke manier benaderd worden? Wat vergt dit van de logistieke MKB? Algemeen: in tegenstelling tot voorstel 5.1. focust dit voorstel meer op concrete toepassing van daadwerkelijke effecten in de logistiek in plaats van de pure focus op data samenbrengen. De vraag is of door deze concrete toepassingen niet een te nauwe blik wordt gecreëerd aangezien living labs vooral op havens gefocust zijn; Vanuit de markt (overheid en bedrijfsleven) is het gewenst om dit in één gezamenlijke federatieve infrastructuur te doen in een partnership tussen I&W en de Douane. Daarbij is echter nog niet uitgewerkt hoe na afloop van dit project het zelfstandig verder voortgezet gaat worden. Het private verdienmodel is onderbelicht en vormt een mogelijk risico. 	<p><u>Kwaliteit van het plan</u> Criterium #1 #4</p> <p>→ Beide criteria zullen niet van kleur veranderen.</p>
5.3 Luchtvaart in Transitie	<ul style="list-style-type: none"> De initiatiefnemers hebben veel aandacht besteed aan het inpassen van de steun in de staatsteunkader. In de berekening van de financiële bijdrage in de Excel spreadsheets van de programmajnen lijkt de cofinanciering / eigen bijdrage de resultante van de maximale steun van het groeifonds. De maximale steunintensiteit wordt berekend op basis van staatssteun regelgeving, het verschil wordt met cofinanciering aangevuld; Hoewel voor iedere programmajnen een Excel spreadsheet aan de bijlagen is toegevoegd, bevatten de spreadsheets weinig aanvullende informatie ten aanzien van de gehanteerde uitgangspunten. Dit maakt het niet mogelijk om te toetsen of de begrote kosten marktconform zijn. Wel geven de initiatiefnemers aan dat het Nationaal Groeifonds geen financieel risico loopt in geval van kostenoverschrijdingen. 	<p><u>Kwaliteit van de governance</u> Criterium 4#</p> <p><u>Kwaliteit van het plan</u> Criterium 1#</p> <p>→ Beide criteria zullen niet van kleur veranderen.</p>
5.4 Maritiem masterplan	<ul style="list-style-type: none"> In het Maritiem masterplan wordt aangegeven dat kostefficiency het belangrijkste effect van het plan is. Middels de bijlage met betrekking tot <i>Theory of Change</i> wordt verduidelijking geboden in de opschaling, maar de propositie bevat zelf geen indicatie hoe ze tot deze opschaling gaan komen indien de genoemde 50 schepen zijn gerealiseerd; Het is onduidelijk in welke mate private partijen betrokken zijn bij het plan en in hoeverre er interesse is in dit plan vanuit de markt; De open calls zijn voldoende uitgelicht, met schattingen voor het in aanmerking komen van diverse staatssteunkaders, financiële risico inschattingen en scenario-analyses. Uit onderzoek blijkt dat in 2021 € 150 mln. beschikbaar is gesteld aan 8 geselecteerde projecten, waarbij de maximale subsidie € 25 mln. bedraagt. Deze bedragen zijn vergelijkbaar met de bedragen voor de open calls die zijn opgenomen; De benodigde financiële bijdrage voor het Human Capital deelprogramma wordt voor een deel verduidelijkt middels de bijlage met betrekking tot de begroting van dit deelprogramma. De bedragen worden vooralsnog echter niet onderbouwd, maar enkel benoemd. Daarnaast verklaart het digitaal organiseren van dit deelprogramma deels de ogenschijnlijk laag opgenomen kosten. 	<p><u>Kwaliteit van het plan</u> Criterium 1# 6# 7# 8#</p> <p>→ Deze criteria blijven dezelfde kleur behouden.</p>
5.5 Railway Ghent Terneuzen	<ul style="list-style-type: none"> Indien het Nationaal Groeifonds het volledig gevraagde bedrag toekent, dan blijft nog onzekerheid bestaan voor het 50%-deel dat aan België is toebedeeld (hier is verder niet over terug te vinden). Zekerheid ten aanzien van CEF-gelden - indien toegekend - zal naar verwachting niet voor eind 2022 in beeld zijn. Indien in de tussenliggende periode gezocht wordt naar financiering via traditionele kanalen (al dan niet via de consortium partners), zal dit ook zeker de rest van dit jaar in beslag nemen; Gezien de propositie internationaal (België) is, is het niet ondenkbaar dat de EU richtlijnen in de MKBA gehanteerd worden. Het alternatief zou nog kunnen zijn om - o.b.v. gehanteerde 50-50% verdeling in kosten - het gemiddelde te nemen van 1,6% en 3,0%, zijnde 2,3%. De financiële impact hiervan is (nog) niet nader bekeken, maar de materialiteit van onderschatting van de kosten zal daarmee wel afnemen. 	<p><u>Kwaliteit van het plan</u> Criterium 5# 6#</p> <p>→ Beide criteria blijven dezelfde kleur behouden.</p>
5.6 RH2INE Emissieloze binnenvaart	<ul style="list-style-type: none"> Naast het propositieformulier zijn weinig andere bronnen/bijlagen beschikbaar die verduidelijk bieden in hoeverre de versnelling is te bewerkstelligen is. Het blijft onduidelijk wat ze gaan doen indien onvoldoende waterstof beschikbaar is. Het ontbreekt bovendien aan een back-up plan indien de waterstofcapaciteit niet volledig toereikend zal zijn. Daarnaast onderbreekt de onderbouwing met welke redenen voor 12 schepen is gekozen; Het is nog onduidelijk in hoeverre deelnemende partijen aan hun commitment gehouden kunnen worden. Wel wordt in het propositieformulier aangegeven dat de deelnemende partijen het risico op zich nemen. De uitwerking van de bedragen aan co-bekostiging zijn nog onvoldoende uitgewerkt in het voorstel; De meeste KPI's zijn opgenomen in aantallen, dus meetbaar. Nu zijn deze KPI's nog op een hoog abstractie niveau en zijn KPI's met betrekking tot technische bijeenkomsten nog niet bepaald. Wellicht dat tussentijdse KPI's geformuleerd kunnen worden om de efficiëntie van het voorstel te bewerkstelligen. Deze zijn nu namelijk vooral gericht op het aantal schepen en niet de tussentijdse stappen benodigd om een en ander te verwezenlijken; Het voorstel gaat in op de Nationaal Groeifonds bijdrage bedoeld om de "onrendabele top" te financieren. Het is onduidelijk welke activiteiten hieronder vallen. De grootste bijdragen worden gevraagd voor werkpakketen gebonden aan de bouw van schepen/vulpunten. Uit het voorstel en de bijlagen is niet op te maken of het geld echt nodig is om het schip te bouwen of voor iets anders. 	<p><u>Kwaliteit van het plan</u> Criterium 1# 2# 4# 7# 8#</p> <p>→ Door onvoldoende extra informatie blijven alle criteria dezelfde kleur behalve criterium 8. Dit criterium gaat van geel over naar oranje.</p>
5.7 Zero-emissive (ZES)	<ul style="list-style-type: none"> In de propositie ontbreekt veel informatie, met name de onderbouwing bij de opgenomen figuren en cijfers; Ook worden niet alle risico's opgenomen in de propositie, zodat deze aansluit bij het risico register in bijlage 6.3. In bijlage 6.3 wordt verder ook geen toelichting gegeven; Daarnaast zijn de opgenomen mitigaties heel kort omschreven en wordt niet omschreven waarom deze mitigaties effectief zullen zijn indien het risico zich voor doet; Op dit moment wordt onvoldoende informatie verschaft omtrent de activiteiten gebonden aan de Scale Up en de Start Up fase. Hierdoor kan geen goede inschatting worden gemaakt of de te funden werkzaamheden gepast zijn; Onduidelijk is nog in hoeverre er 45 schepen nodig zijn om de transitie in gang te zetten. Hier is geen nadere invulling of toelichting op gegeven. 	<p><u>Kwaliteit van het plan</u> Criterium 1# t/m 8#</p> <p>→ Door de ontbrekende of onvoldoende informatie blijven alle criteria dezelfde kleur, behalve criterium 1, deze gaat van groen naar geel.</p>

Checklist Begroting

Begrotingchecklist: Food

Checklist Begroting

- De begrotingschecklist ziet toe op 4 categorieën: uitgaven, inkomsten, bijdragen en overige zaken;
- Ieder Food voorstel is langs dezelfde meetlat gelegd en het blijkt dat de kwaliteit van de begrotingen sterk verschilt per voorstel*:
 - Voorstel 2.1:** Over het algemeen is dit een goed onderbouwde begroting, waarin het plan duidelijk terugkomt per jaar, per fase en per werkstroom. Wel ontbreekt een werkend Excel waarin de link tussen input en output wordt gelegd. Daarnaast ontbreekt zekerheid over cofinanciering;
 - Voorstel 2.2:** Algehele indruk is dat dit een goed onderbouwde begroting is, wel ontbreekt een Excel, hetgeen extra verduidelijking kan geven. In deze begroting komt het plan duidelijk terug per jaar, per fase en per werkstroom;
 - Voorstel 2.3:** In de begroting komt de fasering duidelijk tot uitdrukking, maar zijn de uitgaven beperkt onderbouwd. Daarnaast laat de Excel weinig details zien en biedt dit slechts inzicht in een klein deel van de propositie. Een uitgebreide Excel zou meer helderheid kunnen geven ten aanzien van de begroting;
 - Voorstel 2.4:** Overzichtelijk begroting, maar waarin het overzicht per fase ontbreekt. Daarnaast zijn de aannames beperkt onderbouwd. Verduidelijking ten aanzien van welke aannames ten grondslag liggen aan de programmalijnen is gewenst;
 - Voorstel 2.5:** Dit voorstel presenteert een goed onderbouwde kostenbegroting. Wel blijkt de private cofinanciering onzeker. Ook is het onduidelijk hoe de cijfers in Excel zich verhouden tot de cijfers in de propositie;
 - Voorstel 2.6:** Begroting is van beperkte kwaliteit, doordat alles op totaalniveau is weergegeven. Hierdoor ontbreekt het overzicht in de tijd. Ook geeft dit geen duidelijkheid over de timing van de Nationaal Groeifonds financiering. Hierop is extra verduidelijking mogelijk gewenst.

Propositie	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6
Naam	Cellulaire Agricultuur	Crop XR	Groeiplan Watertechnologie	NL2120 het groene verdienvermogen	Switch2SFS	Werklandschappen van de toekomst
Uitgaven						
per jaar	ja	ja	ja	ja	ja	nee
per fase	ja	ja	ja	nee	nee	ja
per werkstroom/werkpakket/programmalijn	ja	ja	ja	ja	ja	ja
per actielijn/activiteit	ja	ja	nee	ja	ja	nee
Mate van onderbouwing van de aannames:	goed	goed	matig	matig	goed	goed
Inkomsten						
per jaar	ja	ja	ja	ja	nee	nee
per fase	ja	ja	ja	nee	nee	ja
per werkstroom/werkpakket	ja	ja	ja	ja	ja	ja
per actielijn/activiteit	nee	ja	ja	ja	ja	nee
per inkomstenbron (NGF, co-financiering, overig)	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Mate van onderbouwing van de aannames:	matig	goed	goed	matig	redelijk	matig
Bijdragen (co-financiering en NGF)						
per financieringsbron	ja	ja	ja	ja	ja	ja
NGF bijdrage per werkstroom	ja	ja	ja	ja	ja	ja
zekerheid over bijdrage financiers	matig	voldoende	voldoende	voldoende	voldoende	matig
uitsplitsing publiek & privaat	ja	ja	ja	beperkte private financiering	ja	ja
Overige zaken:						
exit strategie	nee	nee	nee	nee	nee	nee
risicomanagement	korte toelichting, geen scenario's	korte toelichting, geen scenario's	korte toelichting, geen scenario's	nee	ja, 3 scenario's	ja, kort toegelicht

Begrotingchecklist: Life & Health

Checklist Begroting

- ▶ De begrotingschecklist ziet toe op 4 categorieën: uitgaven, inkomsten, bijdragen en overige zaken;
- ▶ Ieder Life & Health voorstel is langs dezelfde meetlat gelegd en het blijkt dat de kwaliteit van de begrotingen sterk verschilt per voorstel*:
 - ▶ **Voorstel 3.1:** Begroting is goed onderbouwd en uitgesplitst per fase en activiteiten. Additionele informatie dient voorsnog niet aangeleverd te worden door de propositiehouder;
 - ▶ **Voorstel 3.2:** Begroting is goed onderbouwd voor de uitgaven en uitgesplitst naar fase en activiteiten. Voor de inkomsten zijn de aannames echter beperkt onderbouwd. Additionele informatie dient voorsnog niet aangeleverd te worden door de propositiehouder;
 - ▶ **Voorstel 3.3:** De begroting is zorgvuldig omschreven, maar een verdere onderbouwing van de personeelskosten en baten ontbreekt. Om de begroting goed te kunnen doorgronden is een Excel spreadsheet - die volledig doorrekent - wenselijk;
 - ▶ **Voorstel 3.4:** De aannames opgenomen in de begroting zijn beperkt onderbouwd. Daarnaast zijn de inkomsten niet uitgesplitst per fase en activiteit. Ook biedt de begroting geen verduidelijking met betrekking tot de verdeling van de cofinanciering over de verschillende werkstromen, per fase en in de tijd;
 - ▶ **Voorstel 3.5:** Begroting is beperkt onderbouwd en een uitsplitsing naar fase en activiteit ontbreekt. Een gedetailleerd spreadsheet met daarin de aannames voor de baten en lasten zou ook hier meer helderheid kunnen geven.

Propositie Naam	3.1 Biotech Booster	3.2 MedTechNL	3.3 Oncode-PACT	3.4 Pandemci Preparednes	3.5 Pharma NL
Uitgaven					
per jaar	ja	ja	ja	ja	ja
per fase	ja	ja	ja	ja	nee
per werkstroom/werkpakket	ja	ja	ja	ja	ja
└ per actielijn/activiteit	ja	ja	ja	ja	nee
Mate van onderbouwing van de aannames:	goed	goed	goed	onvoldoende	onvoldoende
Inkomsten					
per jaar	ja	ja	ja	nee	nee
per fase	ja	ja	nee	nee	nee
per werkstroom/werkpakket	ja	ja	ja	nee	ja
└ per actielijn/activiteit	ja	ja	ja	nee	nee
per inkomstenbron	ja	ja	ja	nee	nee
Mate van onderbouwing van de aannames:	Goed	matig	voldoende	onvoldoende	onvoldoende
Bijdragen					
per financieringsbron	ja	ja	ja	nee	ja
NGF bijdrage per werkstroom	ja	ja	ja	nee	nee
zekerheid over bijdrage financiers	voldoende	voldoende	voldoende	voldoende	onvoldoende
uitsplitsing publiek & privaat	ja	ja	ja	ja	nee
Toelichting:	Co-financiers hebben intentieverklaringen afgegeven	steunverklaringen 179 private partijen; van kennisinstellingen zijn steunbrieven ontvangen	ja steunverklaringen 32 publieke en private partijen	Overzicht met partijen en bijdragen in de bijlage inclusief Letters of Intent	geen inzicht in co-financiering, alleen bijdrage NGF gesteld op 50%
Overige zaken:					
exit strategie	ja, maar uitkomst onzeker	nee	nee	nee	ja, maar uitkomst onzeker
risicomanagement	kort toegelicht, geen scenario's	goede toelichting, geen scenario's	goed uitgewerkt, niet financieel	nee	niet uitgewerkt

Begrotingchecklist: Mobility

Checklist Begroting

- De begrotingschecklist ziet toe op 4 categorieën: uitgaven, inkomsten, bijdragen en overige zaken;
- Ieder Mobility voorstel is langs dezelfde meetlat gelegd en het blijkt dat de kwaliteit van de begrotingen sterk verschilt per voorstel*:
 - Voorstel 5.1:** Begroting is beperkt onderbouwd en niet uitgesplitst per fase en activiteiten. Om de begroting goed te kunnen doorgronden is het wenselijk dat de propositiehouder een Excel spreadsheet aanlevert met spreiding van inkomsten en uitgaven over de jaren en per fase;
 - Voorstel 5.2:** Begroting is beperkt onderbouwd en niet uitgesplitst naar fase en activiteiten. Daarnaast zijn nog geen cofinanciers aan boord en zijn use cases alleen middels marktconsultatie benoemd. Om goed te kunnen doorgronden is het wenselijk dat de propositiehouder een Excel spreadsheet aanlevert met spreiding van inkomsten en uitgaven over de jaren en per fase;
 - Voorstel 5.3:** De begroting is zorgvuldig opgezet, maar een duidelijk spreadsheet ontbreekt. Ook zou een toelichting op de bekostigmix van de programmaliijnen wenselijk zijn;
 - Voorstel 5.4:** De begroting is beknopt weergegeven en omvat beperkte onderbouwing. Daarnaast zijn de percentages van de cofinanciering onzeker en slechts geschat. Ook in dit geval zou een gedetailleerd spreadsheet meer duidelijkheid kunnen geven;
 - Voorstel 5.5:** Zeer beperkte begroting die nauwelijks uitgewerkt is, het maakt het lastig om deze te doorgronden/analyseren. Ook in dit geval zou een gedetailleerd spreadsheet meer duidelijkheid kunnen geven;
 - Voorstel 5.6:** Onduidelijke begroting, zonder inkomsten en beperkt onderbouwde aannames ten aanzien van investeringen en exploitatiekosten. Een gedetailleerd spreadsheet zou ook hier meer duidelijkheid kunnen geven;
 - Voorstel 5.7:** Begroting is beperkt onderbouwd. Een gedetailleerd spreadsheet zou ook hier meer duidelijkheid kunnen geven.

Propositie	5.1	5.2	5.3	5.4	5.5	5.6	5.7
Naam	DEMS	DIL	LIT	MIM	Rail Ghent-Terneuzen	RH2ine	ZES
Uitgaven							
per jaar	ja	ja	ja	ja	nee	nee	ja
per fase	nee	nee	nee	nee	nee	nee	ja
per werkstroom/werkpakket/programmaliijn	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja
└ per actielijn/activiteit	nee	nee	nee	nee	nee	nee	nee
Mate van onderbouwing van de aannames:	matig	matig	goed	matig	matig	voldoende	matig
Inkomsten							
per jaar	nee	ja	ja	nee	nee	nee	ja
per fase	nee	nee	nee	nee	nee	nee	ja
per werkstroom/werkpakket	ja	ja	ja	ja	nee	ja	ja
└ per actielijn/activiteit	nee	nee	ja	nee	nee	nee	nee
per inkomstenbron (NGF, co-financiering, overig)	nee	nee	ja	nee	nee	ja	ja
Mate van onderbouwing van de aannames:	matig	beperkt	goed	matig	onvoldoende	voldoende	matig
Bijdragen (co-financiering en NGF)							
per financieringsbron	ja	nee	ja	ja	ja	ja	ja
NGF bijdrage per werkstroom	ja	ja	ja	ja	nee	ja	ja
zekerheid over bijdrage financiers	matig	onvoldoende	voldoende	onvoldoende	onvoldoende	voldoende	matig
uitsplitsing publiek & privaat	nee	ja	ja	ja	nee	ja	ja
Overige zaken:							
exit strategie	Heel beknopt genoemd, weinig onderbouwing	Heel beknopt genoemd, weinig onderbouwing	nee	nee	nee	alleen voor vulstations	ja, na 5 jaar
risicomanagement	nauwelijks toegelicht	nauwelijks toegelicht	redelijk toegelicht	kort toegelicht, geen bedragen	nee	kort toegelicht, geen bedragen	kort toegelicht, geen bedragen

* De uitgebreide begrotingschecklist per voorstel. In Excel format, is eerder gedeeld met het Nationaal Groeifonds.

Checklist
Governance

Governance checklist: Food

Checklist Governance

- ▶ De governance checklist ziet toe op 13 categorieën: (i) (Rechts)vorm, (ii) Grootte van de organisatie, (iii) Bestuursmodel, (iv) (Taak)verdeling, (v) Rechten en bevoegdheden, (vi) Besluitvorming, (vii) Integriteit, cultuur en belangenverstrengeling, (viii) Samenstelling, (ix) Verantwoording, (x) (Maximering van) bezoldiging, (xi) Administratieve verplichtingen, (xii) Risicobeheersing en Compliance en (xiii) Evaluatie;
- ▶ Ieder Food voorstel is langs dezelfde meetlat gelegd en het blijkt dat de kwaliteit van de governance sterk verschilt per voorstel*:
 - ▶ **Voorstel 2.1:** Voor de uitvoering van deze propositie is reeds een stichting opgericht. De stichting heeft op dit moment een vrij omvangrijk bestuur (zevental personen). Dit kan de effectiviteit van de governance binnen het bestuur in de weg staan (bijv. besluitvorming en vergaderfrequentie). Onduidelijk is (i) of het bestuur in feite optreedt als bestuur of toezichthoudend orgaan en (ii) of de stichting (vanwege financiële afhankelijkheid van LNV) voldoende onafhankelijk kan opereren;
 - ▶ **Voorstel 2.2:** Vooralsnog is onduidelijk of voor de uitvoering van deze propositie gebruik wordt gemaakt van een rechtspersoon. Hier lijkt te worden aangesloten bij de governance structuur van een stichting. De onderlinge rollen, taken, bevoegdheden, rechten en plichten van de verschillende actoren zijn onvoldoende uitgewerkt. Vooralsnog ontbreekt de uitwerking van dergelijke governance-aspecten;
 - ▶ **Voorstel 2.3:** Voor de uitvoering van deze propositie wordt naar verwachting geen rechtspersoon opgericht, waardoor een minimale wettelijke invulling van de governance ontbreekt. De beoogde governance is niet helder uiteengezet (onduidelijkheid over onderlinge rollen, taken, bevoegdheden, rechten en plichten). Ook is bijvoorbeeld onduidelijk welke actor als leidinggevend orgaan zal optreden. Uit het propositieformulier volgt nadrukkelijk dat de governance - na honorering - nader juridisch wordt vastgelegd. Overige governance-aspecten worden soms aangestipt, doch uitwerking ontbreekt geheel;
 - ▶ **Voorstel 2.4:** Uitgangspunt is de oprichting van een stichting, die verschillende samenwerkingsovereenkomsten zal aangaan met verschillende ministeries en uitvoerende partijen. O.g.v. de wet gelden voor een stichting bepaalde (minimum) governance vereisten. De governance vereisten zijn niet nader uitgewerkt. Daarnaast is onduidelijk of de beoogde governance kan leiden tot een effectieve governance, aangezien er veel verschillende partijen bij de uitvoering van het voorstel zijn betrokken en concretisering van hun onderlinge taken, bevoegdheden, taken en plichten vooralsnog ontbreekt;
 - ▶ **Voorstel 2.5:** Ter uitvoering van deze propositie wordt een nieuwe stichting opgericht. De stichting zal in de praktijk door een aantal (reeds bestaande) organisaties worden ondersteund (o.b.v. samenwerkingsovereenkomsten). De kernbepalingen van deze samenwerkingsovereenkomsten zijn onbekend. Voorts is onduidelijk of de stichting (financieel) onafhankelijk kan opereren. LNV zal namens het Nationaal Groeifonds namelijk fungeren als subsidieverlener waarbij het grootste deel van de uitvoering wordt belegd bij RVO en NWO;

Governance checklist: Food

Checklist Governance

- ▶ **Voorstel 2.6:** Ter uitvoering van deze propositie wordt een nieuwe stichting opgericht. Deze stichting is vooralsnog niet opgericht en conceptstatuten ontbreken. Daardoor ontbreken de exacte rechten, bevoegdheden, verantwoordelijkheden en plichten van de verschillende actoren. Wel zijn de verschillende in te stellen organen (o.a. bestuur en toezichhoudend orgaan) benoemd. In tegenstelling tot proposities 2.4 en 2.5, wordt in deze propositie wel beoogd alle geldstromen via de Stichting te laten lopen;
- ▶ In iedere Food propositie zijn bepaalde governance-aspecten globaal uitgewerkt (o.a. verschillende actoren en algemene rollen, taken, bevoegdheden en verantwoording). Aan overige relevante governance-aspecten is niet of nauwelijks aandacht besteed (o.a. bezoldiging, integriteit, belangenverstremgeling, compliance en systematiek evalueren van de governance);
- ▶ Afhankelijk van welke governance-aspecten het Nationaal Groeifonds als belangrijkste kwalificeert, kunnen gerichte governance-gerelateerde vragen aan de propositiehouders worden gesteld of voorwaarden voor toekenning worden opgenomen.

Governance checklist: Life & Health

Checklist Governance

- ▶ De governance checklist ziet toe op 13 categorieën: (i) (Rechts)vorm, (ii) Grootte van de organisatie, (iii) Bestuursmodel, (iv) (Taak)verdeling, (v) Rechten en bevoegdheden, (vi) Besluitvorming, (vii) Integriteit, cultuur en belangenverstrengeling, (viii) Samenstelling, (ix) Verantwoording, (x) (Maximering van) bezoldiging, (xi) Administratieve verplichtingen, (xii) Risicobeheersing en Compliance en (xiii) Evaluatie;
- ▶ Ieder Life & Health voorstel is langs dezelfde meetlat gelegd en het blijkt dat de kwaliteit van de governance sterk verschilt per voorstel*:
 - ▶ **Voorstel 3.1:** In het propositieformulier is slechts een zeer globaal vertrekpunt voor de beoogde governance gegeven. Het is de bedoeling dat een nieuwe BV en Vereniging worden opgericht. Onduidelijk is waarom voor deze governancestructuur wordt gekozen. Ook ontbreekt de invulling van de governance. Zo is nadrukkelijk benoemd dat het in detail uitwerken (en vastleggen) van de governance en organisatie onderdeel uitmaakt van de projectactiviteiten (na gunning). Onduidelijk is wie de aandeelhouders van de BV worden, en of de BV (excessief) dividenden kan uitkeren;
 - ▶ **Voorstel 3.2:** Uitgangspunt is de oprichting van een Stichting MedTechNL, die - naar wij begrijpen - verschillende samenwerkingsovereenkomsten zal aangaan met verschillende ministeries en uitvoerende partijen. O.g.v. de wet gelden voor een stichting bepaalde (minimum) governance vereisten. Deze governance vereisten zijn nog niet nader in (concept) interne governance documentatie uitgewerkt. Voorts is onduidelijk of de stichting (financieel) onafhankelijk kan opereren. EZK/RVO zal namelijk nog nadere invulling geven over verdeling van de NGF-bijdragen;
 - ▶ **Voorstel 3.3:** Onduidelijk is of (i) Onco-PACT wordt opgericht als zelfstandige rechtspersoon of dat (ii) Onco-PACT wordt ingebracht binnen de Stichting Onco Institute (een reeds bestaande rechtspersoon). In de checklist zijn wij uitgegaan van het scenario onder (ii). De Stichting is een reeds bestaande rechtspersoon, met een reeds bestaande governance structuur (en eventueel reeds bestaande (financiële) risico's). Doordat de interne governance documentatie van de Stichting niet is aangeleverd, hebben wij de checklist slechts op hoofdlijnen kunnen invullen. Het is wenselijk om de beoogde governance structuur helder te krijgen, zodat (financiële) risico's in kaart kunnen worden gebracht;
 - ▶ **Voorstel 3.5:** Ter uitvoering van dit voorstel wordt de Stichting PharmaNL opgericht. Voor de oprichting van deze stichting wordt ca. één jaar uitgetrokken. Gedurende dat eerste jaar zal een andere stichting, de Stichting Lygature, fungeren als tijdelijke penvoerder voor dit voorstel. In het propositievoorstel wordt niet in detail ingegaan op deze interim-periode en de huidige governance van Stichting Lygature. Dit verdient aandacht. De beoogde governance van Stichting PharmaNL is uiteengezet. Veel van de verschillende governance aspecten zijn behandeld, doch niet in detail uitgewerkt of reeds vastgelegd (bijv. in (concept)statuten, (concept)reglementen of (concept)overeenkomsten). Voorts is onduidelijk of Stichting PharmaNL voldoende (financieel) onafhankelijk kan opereren. VWS zal namelijk zorgdragen voor de verdeling van de NGF-bijdragen;

Governance checklist: Life & Health

Checklist Governance

- ▶ In ieder Life & Health voorstel zijn bepaalde governance-aspecten globaal uitgewerkt (o.a. verschillende actoren en algemene rollen, taken, bevoegdheden en verantwoording). Aan overige relevante governance-aspecten is niet of nauwelijks aandacht besteed (o.a. bezoldiging, integriteit, belangenverstrengeling, compliance en systematiek evalueren van de governance);
- ▶ Afhankelijk van welke governance-aspecten het Nationaal Groeifonds als belangrijkste kwalificeert, kunnen gerichte governance-gerelateerde vragen aan de propositiehouders worden gesteld of voorwaarden voor toekenning worden opgenomen.

Governance checklist: Mobility

Checklist Governance

- ▶ De governance checklist ziet toe op 13 categorieën: (i) (Rechts)vorm, (ii) Grootte van de organisatie, (iii) Bestuursmodel, (iv) (Taak)verdeling, (v) Rechten en bevoegdheden, (vi) Besluitvorming, (vii) Integriteit, cultuur en belangenverstrengeling, (viii) Samenstelling, (ix) Verantwoording, (x) (Maximering van) bezoldiging, (xi) Administratieve verplichtingen, (xii) Risicobeheersing en Compliance en (xiii) Evaluatie;
- ▶ Ieder Mobility voorstel is langs dezelfde meetlat gelegd en het blijkt dat de kwaliteit van de governance sterk verschilt per voorstel*:
 - ▶ **Voorstel 5.1:** In het propositieformulier is slechts een vertrekpunt voor de beoogde governance gegeven. Het in detail uitwerken (en vastleggen) van de governance en organisatie maakt nadrukkelijk onderdeel uit van het programma (na gunning);
 - ▶ **Voorstel 5.2:** De beoogde governance is slechts op hoofdlijnen beschreven. Een gedetailleerde uitwerking (en vastlegging) van de governance ontbreekt geheel;
 - ▶ **Voorstel 5.3:** Uitgangspunt is de oprichting van een stichting. O.b.v. de wet gelden voor een stichting bepaalde (minimum) governance vereisten. De beoogde governance is vooralsnog slechts op hoofdlijnen beschreven. Uit het propositieformulier blijkt nadrukkelijk dat de governance verder wordt uitgewerkt wanneer het voorstel is gehonoreerd;
 - ▶ **Voorstel 5.4:** Het Maritiem Masterplan onderschrijft een overzichtelijke en doelmatige governance structuur. Een gedetailleerde uitwerking daarvan ontbreekt echter. Veel governance aspecten zijn niet of onvoldoende behandeld;
 - ▶ **Voorstel 5.5:** De beoogde governance is zeer globaal en slechts schematisch weergegeven. Iedere vorm van (concrete) invulling van en toelichting op de beoogde governance ontbreekt;
 - ▶ **Voorstel 5.6:** De beoogde governance is zeer globaal weergegeven. Concrete invulling van de beoogde governance ontbreekt;
 - ▶ **Voorstel 5.7:** Zero Emission Services B.V. (ZES) is een reeds bestaande rechtspersoon. De huidige governance is vooralsnog slechts op hoofdlijnen in het propositieformulier beschreven. Wij adviseren om governance-documentatie van ZES (zoals de statuten, interne reglementen, aandeelhoudersovereenkomst) op te vragen en te beoordelen.
- ▶ In ieder Mobility voorstel zijn bepaalde governance-aspecten globaal uitgewerkt (o.a. verschillende actoren en algemene rollen, taken, bevoegdheden en verantwoording). Aan overige relevante governance-aspecten is niet of nauwelijks aandacht besteed (o.a. bezoldiging, integriteit, belangenverstrengeling, compliance en systematiek evalueren van de governance);
- ▶ Afhankelijk van welke governance-aspecten het Nationaal Groeifonds als belangrijkste kwalificeert, kunnen gerichte governance-gerelateerde vragen aan de propositiehouders worden gesteld.

Deep Dives

EY

Building a better
working world

2.1

Cellulaire
Agricultuur

EY

Building a better
working world

Deep Dive: Hoofdpunten

Samenvatting Deep Dive uitkomsten:

Onderzoeksvraag	Uitwerking	Quickscan Criterium
<p>Is de mate van cofinanciering voldoende onderbouwd?</p>	<ul style="list-style-type: none"> In de huidige situatie worden financiële bijdragen opgehaald bij zowel publieke als private organisaties. Volgens de propositie bestaat de cofinanciering uit bijdragen van partijen die inschrijven op Open Calls en daarnaast een bijdrage vanuit Nationaal Groeifonds; Zoals vermeld in de propositie zal iedere twee jaar een externe partij worden aangesloten om een kritische analyse te doen op de mogelijkheid om tot additionele investeringen vanuit de private sector te komen; Twee programmaonderdelen hebben in de besluitvorming een go/no go moment rond cofinanciering, waarbij 51% als ondergrens wordt gehanteerd. Deze cofinanciering wordt contractueel geregeld met partijen binnen en buiten het consortium; De cofinancieringseis is afhankelijk van het verkrijgen van de DAEB status, dit wordt duidelijk toegelicht in de propositie. Een DAEB status leidt tot een vrijstelling van het staatssteunverbod. Indien deze status niet verkregen wordt, dan zal sprake zijn van staatssteun en wordt de cofinancieringseis verhoogd naar minimaal 50% van de kosten; Financiering van Cellulaire Agricultuur ("CA") R&D&I loopt deels via een Open Call systematiek, de voorziene inkomsten uit Open Calls zijn echter onzeker; In de propositie wordt aangegeven dat in de vervolgfase een gedetailleerde inschatting zal worden gemaakt voor cofinanciering, inclusief harde toezeggingen. 	<p><i>Kwaliteit van het plan Criterium #8: Additionaliteit: bekostiging van het voorstel leidt niet tot verdringing van andere publieke en private bekostigings- en/of Financieringskanalen</i></p> <p>→ Verlaagd naar geel, na raadpleging additionele informatie blijkt dat nog meer onzeker is m.b.t. cofinanciering. Het verkrijgen van de DAEB status is eveneens onzeker, net als de bijdrage uit Open Calls.</p>
<p>Wetgeving rondom CA-producten loopt achter in Nederland en in Europa. Verandering van wetgeving rondom CA-producten is noodzakelijk, is een verandering plausibel? Zo ja, op welke termijn?</p>	<ul style="list-style-type: none"> Voor CA-producten is goedkeuring van de European Food Safety Authority ("EFSA") noodzakelijk. In maart 2021 is een guidance gepubliceerd door de EFSA voor het indienen van voorstellen met betrekking tot CA-producten. Het is echter onbekend of partijen al een definitief voorstel hebben ingediend. Om deze reden is het nog wachten op het eerste goedgekeurde CA-product op de Europese markt; De doorlooptijden van de EFSA voor pre-markt autorisaties in de EU zijn lang (soms wel twee jaar); Ieder bedrijf gebruikt een andere samenstelling bij het ontwikkelen van CA-producten. Dit betekent dat bijvoorbeeld de goedkeuring van een kweekvleesburger van partij A niet direct betekent dat de kweekvleesburger van partij B daarmee ook voldoet aan de Europese wetgeving. Hierdoor kan het zijn dat het goedkeuringsproces alsnog lang kan duren; Uit de Deep Dive blijkt dat partijen zich bewust zijn van de belemmeringen op zowel EU als nationaal niveau. Partijen stellen echter dat zij de documentatie op orde hebben om de benodigde ontheffingen in de toekomst te verkrijgen, maar uit bovenstaande kan afgeleid worden dat dit niet zomaar gerealiseerd zal worden. Het is immers nog te onzeker hoe CA-producten zich verder gaan ontwikkelen binnen de EU. 	<p><i>Kwaliteit van het plan Criterium #3: Omschrijving van de praktische en juridische uitvoerbaarheid van het voorstel en haalbaarheid van de implementatie</i></p> <p>→ Onveranderd oranje, na raadpleging additionele informatie blijkt in de huidige situatie dat de juridische haalbaarheid onzeker is en daardoor ook de haalbaarheid en de implementatie van het voorstel.</p>
<p>Wordt er nog voldoende winst behaald als wet en regelgeving niet wijzigt?</p>	<ul style="list-style-type: none"> Zoals vermeld in de propositie, is Nederland geen voorloper meer in CA. Met name door de publieke en private investeringsbereidheid, in combinatie met snellere aanpassingen in wetgeving, zijn een aantal landen (VS, Israël, Singapore) sterk in opkomst in de CA sector. De kans dat Nederland geen onderdeel wordt van de wereldwijde koplopers in CA lijkt aanzienlijk zonder toestemming van het EFSA en neemt verder toe wanneer andere landen eerder toestemming krijgen om CA producten op de markt te brengen; Naast de directe dreiging dat Nederland geen koploperpositie kan ontwikkelen in CA, bestaat ook een indirecte dreiging dat onze talenten en jonge bedrijven het land verlaten om hun commerciële successen in het buitenland te zoeken. Beide dreigingen hebben naar verwachting een impact op het bbp-effect; De huidige effectenanalyse, waarmee het bbp-effect van deze propositie is berekend, is niet voldoende onderbouwd en het bbp-effect dat wordt gepresenteerd in de propositie kan niet als kansrijk worden beschouwd zolang de benodigde wijziging in wet- en regelgeving niet wordt gerealiseerd. Momenteel is het, doordat bovengenoemde scenario's niet zijn uitgewerkt, niet mogelijk om een inschatting te maken van de mogelijke winst indien wet- en regelgeving ongewijzigd blijft, maar de verwachting is dat dit gering zal zijn. Marktkansen zijn dan immers aanzienlijk beperkt. De kans dat investeerders instappen neemt af en mogelijk zullen investeerders zelfs afhaken. 	<p><i>Kwaliteit van het plan Criterium #4: Overzicht van plan-specifieke risico's, kansen, afhankelijkheden en beheersmaatregelen</i></p> <p>→ Verlaagd naar oranje, aangezien de kansen van CA voor een bbp-effect dermate afhankelijk is van een wijziging van wet- en regelgeving, hetgeen niet meegenomen is in de effectenanalyse en dus een onzeker risico vormt.</p>
<p>In hoeverre is het een gesloten voorstel? Kunnen andere partijen nog aanhaken?</p>	<ul style="list-style-type: none"> Het CA consortium bestaat uit 12 partners met de benodigde expertise voor uitvoering van deze propositie. In de propositie worden de deelnemende partijen benoemd, die samen het CA consortium vormen. Het CA consortium bestaat uit drie startups, twee universiteiten, twee partijen op de open innovatie Biotech Campus Delft, drie impact/duurzaamheidsorganisaties, en twee grote toeleveranciers. Deze partijen hebben verschillende achtergronden, expertises, kennis, technologie, etc. Het duidt op een gebalanceerde mix tussen partners uit de wetenschap en uit het bedrijfsleven. Tevens lijkt een balans gevonden te zijn in de mate van senioriteit, gezien dat het consortium zowel uit startups als volwassen organisaties bestaat. Mogelijk kunnen andere partijen het CA consortium nog versterken; Het is onduidelijk of andere partijen nog onderdeel kunnen worden van het CA consortium. Gezien de rollen binnen het CA consortium volledig zijn verdeeld en het consortium niet op zoek lijkt te zijn naar extra partners, is het niet de verwachting dat het CA consortium zich nog wenst uit te breiden. 	<p><i>Kwaliteit van de governance #2 De afspraken tussen de partijen over de samenwerking, verantwoordelijkheden, bevoegdheden en de afgesproken financiële en/of inhoudelijke bijdragen</i></p> <p>→ Onveranderd op oranje, aangezien geen nieuwe inzichten zijn of het CA consortium zich nog verder kan uitbreiden.</p>

2.2

Crop-XR

EY

Building a better
working world

Deep Dive: Hoofdpunten

Samenvatting Deep Dive uitkomsten:

Onderzoeksvraag	Uitwerking	Quickscan Criterium
<p><i>De huidige veredelingssector is sterk en volwassen, waarom is een bijdrage van het Groeifonds noodzakelijk?</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> In de propositie wordt beschreven dat een eenmalige Groeifonds-investering van ruim € 40 mln. de Nederlandse veredelingssector de kans geeft om zijn leidende positie op een snelgroeiende toekomstige exportmarkt te vergroten, Nederlands verdienvermogen de komende decennia met miljarden te vergroten en land- en tuinbouw mondiaal duurzamer en klimaatadaptiever te maken; Voor de oprichting en lancering van het CROP-XR instituut lijkt een bijdrage van de overheid noodzakelijk te zijn, aangezien het virtuele instituut anders (hoogstwaarschijnlijk) niet zal worden opgericht. De overheid blijkt nodig te zijn om kennisinstellingen, bedrijven en maatschappelijke stakeholders bijeen te brengen; Het wordt goed onderbouwd - a.h.v. risico's en onzekerheden - met welke reden bedrijven op dit moment niet op eigen initiatief willen starten met het grootschalige, fundamenteel onderzoek. Daarentegen wordt niet voldoende onderbouwd waarom niet meer private financiering mogelijk is in een later stadium, waarin minder risico's en onzekerheden aan de orde zullen zijn; Daarmee wordt mogelijk onvoldoende onderbouwd of een bijdrage vanuit het Nationaal Groeifonds noodzakelijk is na het oprichten en lanceren van het CROP-XR instituut. Kennisinstellingen, bedrijven en maatschappelijke stakeholders zijn immers bij lancering van het instituut bijeen gebracht, waarna de risico's en onzekerheden afnemen en ruimte bieden voor inbreng van private partijen; De totale bijdrage die wordt gevraagd van het Groeifonds in fase 2 bedraagt ongeveer de helft van de totale Nationaal Groeifonds bijdrage, namelijk € 21,5 mln. Mogelijk kan juist (een deel van) deze bijdrage - na afname van risico's en onzekerheden - worden gefinancierd door private investeerders. Zeker gezien de huidige stand van zaken m.b.t. de veredelingssector. 	<p><i>Kwaliteit van het plan Criterium #7: De beschrijving en onderbouwing van de mate van co-bekostiging en/of financiering (per activiteit)</i></p> <p>→ Verlaagd naar oranje, raadpleging additionele informatie toont een goede onderbouwing vanwaar het groeifonds nodig is maar de vraag of NGF ook na het oprichten en lanceren van het CROP-XR instituut ingezet dient te worden, blijft onbeantwoord en onderbouwing voor fase 2 is nog steeds onvoldoende.</p>
<p><i>Duidelijke verdringing vs. additionaliteit lijkt erg tegen te spreken, graag nog onderzoeken wat dit betekent.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> In de huidige situatie lijkt geen sprake van verdringing van publieke en private bekostigings- en/of financieringskanalen, maar het is mogelijk dat in de toekomst dit wel het geval kan zijn. Door de onzekerheden en risico's die gepaard gaan met het grootschalig, fundamenteel onderzoek zijn bedrijven op dit moment niet welwillend om te investeren, maar naarmate het project vordert zullen die risico's en onzekerheden (hoogstwaarschijnlijk) verder afnemen. Daarmee komt een moment waarop meer financiering beschikbaar kan komen vanuit private partijen aan CROP-XR; Het onderzoek is van strategisch belang voor plantveredelingsbedrijven. Ter illustratie, 3 plantveredelingsbedrijven en 2 consortia hebben in een zeer vroeg stadium (met veel onzekerheden en risico's) al investeringen gereserveerd voor/gecommitteerd aan CROP-XR. Dat kan de deur openen voor meer bedrijven in een later stadium; In de propositie wordt beperkt toegelicht hoe/of het CROP-XR instituut de Nationaal Groeifonds bijdrage zal benutten, zodra meer financiering komt van private partijen. Tevens is het onduidelijk of nog pogingen zullen worden gedaan om - in een later stadium (bijvoorbeeld eind fase 1) - aanvullende private financiering te verkrijgen en wat dat betekent voor de bijdrage van het Nationaal Groeifonds. 	<p><i>Kwaliteit van het plan Criterium #8: Additionaliteit: bekostiging van het voorstel leidt niet tot verdringing van andere publieke en private bekostigings- en/of financieringskanalen</i></p> <p>→ Verlaagd naar oranje, raadpleging additionele informatie toont het aannemelijk dat in de toekomst sprake kan zijn van verdringing van private bekostigings- en/of financieringskanalen. Hier is nog onvoldoende aandacht naar uit gegaan.</p>
<p><i>Hoe plausibel zijn aanpassingen in Europese wet- en regelgeving omtrent genome editing?</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> In de huidige situatie valt genome editing onder dezelfde wetgeving als genetisch gemodificeerde organismen. Een impact assessment inclusief publieke consultatie zal in 2022 op EU level plaatsvinden. Daarbij wordt gekeken naar mogelijke aanpassingen van de wetgeving op het gebied van genetisch gemodificeerde organismen en daarmee ook voor genome editing; In de propositie wordt verwezen naar een uitspraak van het Europese Hof van Justitie uit 2018 waarin werd geoordeeld dat de wetgeving met betrekking tot genetisch gemodificeerde organismen tevens van toepassing is op New Breeding Techniques (waaronder genome editing); In de propositie wordt tevens verwezen naar de studie die in 2021 door de Europese Commissie is uitgevoerd. De Europese Commissie kwam tot de conclusie dat er sterke indicaties zijn dat Richtlijn 2001/18/EG niet passend is voor o.a. genome editing. Daarnaast kwam de Europese Commissie tot de conclusie dat <i>New Genomic Techniques</i> de potentie hebben om bij te dragen aan de doelstellingen uit de Green Deal. Op basis van deze studie is het plausibel dat de Europese wetgeving aangepast zal worden, maar is het nog afwachten in welke hoedanigheid dit zal gebeuren en op welke termijn; Tot slot staat in de propositie dat De Europese Commissie momenteel bezig is met het bespreken van de vervolgstappen - samen met de Raad, het Europese Parlement en andere stakeholders. Afhankelijk van deze besprekingen en de impact assessment zal de wetgeving al dan niet veranderen. 	<p><i>Kwaliteit van het plan Criterium #3: Omschrijving van de praktische en juridische uitvoerbaarheid van het voorstel en haalbaarheid van de implementatie</i></p> <p>→ Onveranderd op oranje, na raadpleging additionele informatie blijft onduidelijk of de wetgeving al dan niet zal veranderen. Aanpassing van wet- en regelgeving is aannemelijk op basis van de studie uit 2021, maar is het nog afwachten in welke hoedanigheid dit zal gebeuren en op welke termijn.</p>

2.3

Groeiplan Waterstof- technologie

Deep Dive: Hoofdpunten

Samenvatting Deep Dive uitkomsten:

Onderzoeksvraag	Uitwerking	Quickscan Criterium
<i>Duiding ten aanzien van de uitwerking van de implementatieprojecten in programma 3, die in de eerste fase worden uitgevoerd.</i>	<ul style="list-style-type: none"> Naast het propositieformulier zijn een tweetal bijlagen (Bijlage 5 en 10) uitgediept, die verder ingaan op de bij Programma 3 behorende implementatieprojecten. Deze projecten worden elk toegekend aan een thema: Schoon Water, Circulair, en Smart Water; Uit het propositieformulier kunnen we niet afleiden tot welke fase de implementatieprojecten behoren. Bijlage 5 en 10 geven hier meer inzicht in. In Bijlage 10 worden begrotingen per implementatieproject getoond, waaruit blijkt in welke jaren de kosten voor deze projecten worden verwacht. Vervolgens kan afgeleid worden in hoeverre het project wel/niet in Periode 1 (<i>Opstart fase</i>) plaatsvindt. Bijlage 5 vult Bijlage 10 aan door middel van o.a. een uitleg ten aanzien van de te voltooien activiteiten, begrotingsinformatie en de voorziene start van projectactiviteiten; De mate van uitwerking en onderbouwing per voorstel verschilt echter. Enkele voorstellen hebben een stappenplan waarvan de kosten per stap worden weergegeven. Voor andere projecten wordt een wat beknoptere toelichting gegeven en worden geen concrete tijdslijnen opgenomen. Daarnaast worden bij enkele proposities afbeeldingen van de activiteiten (bijv. in de vorm van een roadmap) opgenomen zonder verdere toelichting; Over het algemeen biedt Bijlage 5 meer informatie omtrent de activiteiten per project en wat hiervoor de kostenraming is. De gekozen bedragen worden echter maar beperkt onderbouwd voor de meeste projecten, in zowel het voorstel als de bijlagen (zie ook Bijlage 10). Hier zou een concretisering een beter beeld kunnen geven bij in hoeverre de opgenomen kosten realistisch zijn. 	<p><i>Kwaliteit van het plan Criterium #2 en #6</i></p> <ul style="list-style-type: none"> → De additionele bijlagen geven meer inzicht in de activiteiten behorend tot de implementatieprojecten; → Onzekerheden omtrent de kostenraming blijven openstaan na deze Deep Dive; → Criterium 2 en 6 zullen niet van kleur veranderen.
<i>Wat is de inschatting van de private baten bij Programma 2 en 3?</i>	<ul style="list-style-type: none"> De private baten worden geïnterpreteerd als zijnde commerciële inkomsten; Het propositieformulier verschaft beperkte inzichten in de commerciële inkomsten die uit Programma 2 en 3 voortvloeien. Wel wordt aangegeven dat de verwachte inkomsten die gegenereerd worden met de gerealiseerde infrastructuur in Programma 3 nihil zijn; Daarnaast gaan de bijlagen 4 en 5 nader in op de projecten behorend tot Programma 2 en Programma 3. Hieruit volgt geen nieuwe inzichten rondom de te verwachte commerciële inkomsten. 	<p><i>Kwaliteit van het plan Criterium #6</i></p> <ul style="list-style-type: none"> → Onzekerheden omtrent de private baten blijven openstaan na deze Deep Dive; → Criterium 6 zal daarom niet van kleur veranderen.
<i>Verbeterpunten quick scan</i>	<ul style="list-style-type: none"> Voor de verbeterpunten rondom de kwaliteit van de governance verwijzen wij naar de Governance checklist; De Begroting checklist verschaft inzichten in het verbeterpunt rondom de begroting, risicomanagement en exit strategie. Hier verder op ingaand worden in de bijlagen geen nieuwe inzichten geboden in de onderbouwing van de uitgaven opgenomen in de begrotingen. Wel worden de bijlagen rondom de projecten behorend tot programma's kostenramingen opgenomen. Dit zorgt voor meer diepgang, maar deze begrote bedragen worden slechts beperkt onderbouwd. Als gevolg hiervan blijven de aannames aan de uitgaven zijde matig onderbouwd. Het voorstel bevat geen exit strategie, ook niet na nadere raadpleging van de beschikbare informatie. 	<p><i>Kwaliteit van het plan Criterium #6</i></p> <ul style="list-style-type: none"> → Matige onderbouwing van de aannames behorend tot de uitgaven blijven openstaan na deze Deep Dive; → Criterium 6 zal daarom niet van kleur veranderen.

2.4

Het Groene Verdien- Model

EY

Building a better
working world

Deep Dive: Hoofdpunten

Samenvatting Deep Dive uitkomsten:

Onderzoeksvraag	Uitwerking	Quickscan Criterium
<p>Is doel 4 haalbaar (toename van het international verdienvermogen)? Wat is de international spin-off?</p>	<p>De haalbaarheid van het doel lijkt onzeker. Vooralsnog ligt er geen concreet plan voor het exporteren van kennis. Tevens wordt het verdienvermogen toegeschreven aan het tegengaan van negatieve effecten.</p> <ul style="list-style-type: none"> Op dit moment is geen zekerheid of NL2120 daadwerkelijke de kennis ontwikkelt die voor export kan en zal dienen. Pagina 53: 'Er zou een substantiële markt kunnen ontstaan als de succesvolle natuurlijke oplossing wereldwijd navolging vinden.' Pagina 132: 'Succesvolle methoden en aanpakken kunnen leiden tot export van kennis of toepassing van Nederlandse bedrijven in het Buitenland.'; Het ontwikkelen van kennis en de export hiervan naar het bedrijfsleven en/of uitwisseling van kennis met internationale netwerken komt terug in programmalijn 1. Hier wordt een kanskaart gemaakt die het potentieel weergeeft van verschillende natuurlijke oplossingen en de toepasbaarheid op specifieke locaties. Andere programmalijnen hebben als doelstelling; nieuwe verdienvermogens, kansrijke nieuwe business modellen, waarde creëren, nieuwe ecosysteemdiensten opzetten die bijdragen aan het verdienvermogen. Een concrete uitwerking of toelichting ontbreekt hier echter nog; Stichting EcoShape zal de internationalisering en vermarkting van kennis voor hun rekening nemen. Pagina 46: 'De Nederlandse watersector, ingenieursbureaus en aannemers haken aan via stichting EcoShape en zullen de internationalisering en vermarkting van de opgedane kennis en kunde voor hun rekening nemen.'; Het verdienvermogen komt vooral voort uit het tegengaan van de druk op het huidige verdienvermogen. NL2120 schrijft de BBP-effecten toe aan economische ontwikkelingen van bedrijven die nu 'op slot' zitten, reductie klimaat gerelateerde schade, verbetering vestigingsklimaat en additionele export delatotechnologiesector. Deze kansen worden echter benut doordat het huidige verdienvermogen onder druk staat door de afname van milieugebruiksruimte, klimaatverandering, en uitputting van grond. Omdat de druk groter wordt en NL2120 deze druk wegneemt, zou dit een effect hebben op het verdienvermogen. 	<p><i>Kwaliteit van het plan Criterium #3: Omschrijving van de praktische en juridische uitvoerbaarheid van het voorstel en haalbaarheid van de implementatie</i></p> <p>→ Verlaagd naar oranje, raadpleging additionele informatie geeft geen toelichting in de genoemde toename van het internationaal verdienvermogen. Dit is evenwel wenselijk vanuit NGF.</p>
<p>Onderbouwing van de begroting, zijn de Reserveringen concreet?</p>	<ul style="list-style-type: none"> In de bijlage pp. 83-85 zijn de begrotingen per activiteit opgenomen; De begrote activiteiten zijn uitgewerkt per programmalijn, maar niet altijd even concreet; Programmalijn 1 en 5 en programma management hebben geen bijlage met omschrijving van activiteiten. 	<p><i>Kwaliteit van het plan Criterium #5: De onderbouwde begroting (per activiteit)</i></p> <p>→ Onveranderd op geel, na raadpleging additionele informatie is geen nieuw inzicht ontstaan.</p>
<p>Wat is de additionaliteit? Zijn er projecten die al gerealiseerd gaan worden? Zijn alle potentiële financieringsmogelijkheden opgenomen?</p>	<p>Voor meerdere begrotingen is de noodzaak voor financiering uit het groeifonds niet toegelicht. Tevens lijken er onbenutte kansen te zijn om financieringen elders aan te vragen.</p> <ul style="list-style-type: none"> Programmalijnen 1 t/m 4 en 6 t/m 7 ontvangen een bijdrage uit cofinanciering; Financiering van het Nationaal Groeifonds zorgt ervoor dat de programmalijnen worden versneld/aangejaagd. Tevens helpt het Nationaal Groeifonds om de aanpak per programmalijn integraal te maken. Meerdere projecten richten zich echter op één gebied of provincie. In hoeverre hoort dit vanuit het Nationaal Groeifonds bekostigd te worden? Programmalijnen 4 t/m 6 hebben geen informatie aangeleverd m.b.t de kosten verdeling tussen het Nationaal Groeifonds en co-financiers; Bijlage 9 geeft een overzicht van mogelijk relevante financieringen die nog niet benut zijn. Op dit moment lijken deze financieringen ook nog niet benut of zelfs aangevraagd; Omdat de programmalijnen los van elkaar staan ligt het voor de hand voor het Nationaal Groeifonds om per programmalijn te beoordelen of zij het eens kan zijn met de begrote kosten. 	<p><i>Kwaliteit van het plan Criterium #7: Additionaliteit: bekostiging van het voorstel leidt niet tot verdringing van andere publieke en private bekostigings- en/of financieringskanalen</i></p> <p>→ Verlaagd naar oranje, raadpleging additionele informatie geeft aanleiding om meer verdieping aan te brengen in de begrotingen en financieringen.</p>
<p>Aanbeveling opstellen inzake planmatigheid/fasering/mijlpalen</p>	<p>Bij eventuele toekenning van het Nationaal Groeifonds is het wenselijk om:</p> <ul style="list-style-type: none"> Activiteiten per programmalijn verder te laten concretiseren; Uitbreider toe te lichten hoe de uitwisseling tussen de programmalijnen gaat. Wat is de samenhang, zijn er synergiën of afhankelijkheden? KPI's (proces, impact en resultaat) te integreren in de verschillende programmalijnen. Tevens waarden aan de KPI's toevoegen/kwantificeren; Fases in de planning toevoegen/aanvullen met een doelstelling per fase, samenhang tussen de fases en afhankelijkheden; Progressie van de fases analyseren, mijlpalen per fase nader uitwerken. 	<p><i>Kwaliteit van het plan Criterium #2: Formulering van tussentijdse doelen, mijlpalen, prestatie-indicatoren, fasering en planning</i></p> <p>→ Onveranderd op oranje, raadpleging additionele informatie geeft geen nieuwe inzichten.</p>

2.5

Switch2

EY

Building a better
working world

Deep Dive: Hoofdpunten

Samenvatting Deep Dive uitkomsten:

Onderzoeksvraag	Uitwerking	Quickscan Criterium
<p><i>In hoeverre houden de risico's stand in de toekomst? Slaat de propositie van 10-15 jaar nog steeds aan?</i></p>	<p>Extern onderzoek naar risico's en externe onzekerheden heeft uitgewezen dat de vraag naar agrofoodproducten de komende jaren toeneemt. De markt voor plantaardige proteïne en kweekvlees groeit. De klimaatverandering wordt waargenomen en de EU heeft een tijdslijn opgezet voor het behalen van een klimaatneutrale regio. Belangrijk voor de propositie is om de toegevoegde waarde van technologische innovaties niet te onderschatten. De technologie is mede bepalend voor de transformatie naar alternatieve proteïne.</p> <p>Pluspunten:</p> <ul style="list-style-type: none"> Snelheid en grootte van de afbouw van de sector voor dierlijke eiwitten toegelicht door de groeiende markt voor plantaardige proteïne met een CAGR van 5,81% over de komende 5 jaren. Markt voor plantaardige proteïne stijgt in 2010 van € 10 mrd. naar € 14 mrd. in 2025. De markt voor kweekvlees stijgt naar verwachting van € 29 mrd. in 2026 naar € 95 mrd. in 2030. (EY Key Trends in AgriBusiness); Het Food for Thought: The Protein Transformation rapport van BCG en the Blue Horizon Corporation verwachten dat alternatieve proteïne in 2035 zo'n 11% van de gehele proteïne markt inneemt met een waarde van \$ 290 mrd. Met een impuls van regelgeving en technologie zal kan dit oplopen naar 22% in 2035. De CAGR van alternatieve proteïne consumptie tussen 2020 en 2035 is geschat op 14%. The Smart Protein Report on What Consumers Want kijkt naar de markttrends van vlees en zuivelproducten. Hierbij is te zien dat 37% van de Europeanen flexitariër, vegetariër of vegan is en dat de trend is om minder vlees/zuivelproducten te consumeren; Waarneembare snelheid en grootte van de klimaatverandering en actiebereidheid. Klimaatverandering zal naar verwachting een langetermijneffect hebben op gewasopbrengsten over de hele wereld. Over de hele wereld evalueren en concentreren overheden zich op koolstoflandbouwinitiatieven om de klimaatverandering te verminderen en een door duurzaamheid gedreven samenleving te ontwikkelen. Productieve landbouwgronden krimpen van 0,38ha per persoon in 1970 naar 0,15 ha in 2050; De BIG4-spelers in de landbouwinput industrie focussen zich op de kracht van data en het leveren van op software gebaseerde diensten aan boeren. Weinig spelers maken een sprong om de groeiende digitale agrarische sector te veroveren. (EY Digital Agriculture Competitive Scan) De toekomst van digitale landbouw belooft prestaties, efficiëntie en winstgevendheid voor boeren/telers; (EY Digital Agriculture) De EU creëert een klimaat neutrale regio en heeft een tijdlijn opgesteld met initiatieven voor koolstoflandbouw en leidt naar verwachting tot zakelijke kansen. <p>Minpunten:</p> <ul style="list-style-type: none"> Technologische innovaties zijn nog niet expliciet genoemd in de propositie. Innovaties in digitale oplossingen transformeren de hele landbouwwaardeketen. Analyse- en technologieplatforms zullen een belangrijke rol spelen. Bedrijven moeten zich bewust zijn van de praktische als de waargenomen uitdagingen van de implementatie van digitale transformatie. Blockchain om de landbouw- en voedingsindustrie te helpen hun efficiëntie te verbeteren en het beste te halen uit haar inspanningen op het gebied van digitale transformatie; Op dit moment is veel vraag naar startups met midstream-technologie die de logistiek, de efficiëntie van de toeleveringsketen en de traceerbaarheid van voedsel helpen verbeteren. De transformatie hangt ervan af of consumenten alternatieve proteïne willen eten, dit ligt aan de vooruitgang van de technologie. <p>Wordt het risico dat innovaties eenvoudig te kopiëren zijn voldoende in het projectvoorstel gemitigeerd?</p> <ul style="list-style-type: none"> De voorgestelde oplossing (aansluiting bij het NWO-beleid, Nederlands Wetenschappelijk onderzoek), biedt ruimte voor het maken van afspraken per onderzoeksproject. Het NWO-beleid biedt flexibiliteit doordat hun modelovereenkomst kan worden aangepast. Hoewel deze oplossing het risico van eenvoudig te kopiëren innovaties niet geheel uitsluit, is ruim aandacht voor bescherming van intellectuele eigendomsrechten in het voorstel; Een juiste invulling van het NWO-beleid passend bij de innovatie en een goede naleving hiervan zal bijdragen aan de bescherming van de innovaties. Belangrijk dat er aandacht is om van te voren afspraken te maken; De keuze voor de methode van bescherming van innovaties (bijvoorbeeld via een openbaar octrooi of via afscherming als bedrijfsgeheim) heeft wel gevolgen voor de kennisdeling, mogelijkheden tot doorontwikkeling en economische exploitatie van onderzoeksresultaten. 	<p><i>Kwaliteit van het plan Criterium #4: Overzicht van plan-specifieke risico's, kansen, afhankelijkheden en beheersmaatregelen</i></p> <p>→ Verhogen naar geel, raadpleging additionele informatie geeft aanleiding om te veronderstellen dat de propositie in de toekomst mogelijk stand zal houden. Ten aanzien van intellectuele eigendomsrechten is voldoende aandacht gegeven.</p>
<p><i>Sluit de begroting aan bij de geplande activiteiten? Zijn alle knelpunten meegenomen?</i></p>	<p>Per switch zijn verschillende knelpunten opgenomen die het voorstel beoogd op te lossen. Het merendeel van de knelpunten is meegenomen in de activiteiten en begroting. De activiteit 'een community of practice opzetten' en 'kennisontwikkeling van voedselveiligheid' komen echter beperkt tot uitdrukking in de begroting noch worden ze alle genoemd in het activiteitplan.</p> <ul style="list-style-type: none"> In geen van de activiteiten van Switch 1 is kennisontwikkeling over voedselveiligheid (knelpunt) verwerkt, noch is dit begroot. In de activiteiten wordt het opzetten van een <i>community of practice</i> (knelpunt) aan de hand van een thematische call genoemd, maar is dit niet begroot; In Switch 2 zijn de activiteiten <i>community of practice</i> (knelpunt) en ondersteuning voor ondernemerschap niet begroot. Hiermee wordt knelpunt 2 mogelijk niet opgelost; In Switch 3 is de activiteit <i>community of practice</i> (knelpunt) niet begroot. Hiermee wordt knelpunt 3 mogelijk niet opgelost; In Ecosysteemontwikkeling zijn alle beoogde activiteiten begroot. 	<p><i>Kwaliteit van het plan Criterium #5: De onderbouwde begroting (per activiteit)</i></p> <p>→ Onveranderd op oranje, raadpleging additionele informatie geeft geen additioneel inzicht in de begroting en in hoeverre alle knelpunten zijn meegenomen.</p>

2.6

Werk-
landschappen
van de
toekomst

EY

Building a better
working world

Deep Dive: Hoofdpunten

Samenvatting Deep Dive uitkomsten:

Onderzoeksvraag	Uitwerking	Quickscan Criterium
<p>In hoeverre is NGF financiering effectief om barrières weg te nemen?</p>	<ul style="list-style-type: none"> Het voorstel omschrijft concreet waarom dit initiatief genomen moet worden vanuit het Rijk, maar geeft weinig duiding waarom het Nationaal Groeifonds hier dan de juiste 'tool' voor is; Verschillende subsidievormen zijn beschikbaar voor bedrijventerreinen, maar deze zijn lokaal en individueel. Hiermee zal op korte termijn niet een grote transitie in gang gezet kunnen worden. Daarbij wil deze propositie juist helpen met het in kaart brengen van deze subsidies; Het 'werklandschappen van de toekomst'-voorstel adresseert een vijftal barrières: <ul style="list-style-type: none"> De baten van vergroening zijn te weinig gekwantificeerd. Hiervoor zijn geen duidelijke business cases opgesteld → belangrijkste baten worden omschreven, maar kwantificering moet nog plaats gaan vinden. Wel hebben ze hier 3 universiteiten voor aangehaakt; Bedrijventerreinen zijn - door versnipperde belangen en eigenaarschap - lastig te mobiliseren. Versnippering is zowel tussen private partijen als publieke partijen → het Nationaal Groeifonds kan een belangrijke rol spelen in het samenbrengen van gemeentes en andere relevante partijen, maar hier staan ook twee opvallende zaken in opgenomen: <ul style="list-style-type: none"> "We brengen landelijke en lokale subsidieregelingen in kaart en ondersteunen bij aanvraag proces" → is hiervoor Nationaal Groeifonds financiering nodig? "Met banken en financiële experts en VNO-NXW ontwikkelen we een fonds dat groene leningen aanbiedt" → is hiervoor Nationaal Groeifonds financiering nodig? Groen wordt vooral gezien als kostenpost en niet als investering → toelichting gegeven. Beoogde prestaties worden jaarlijks gemonitord, benoemd in contracten en gekoppeld aan bonusregelingen en er wordt een gebiedslabel ontwikkeld; Innovatie van groen-onderwijs, blauwe producten en proposities → toelichting gegeven dat de huidige innovatie stand op een laag pitje staat en nog zeker niet structureel ingezet wordt. Wel ontbreekt concrete invulling hoe ze dit gaan doen en welke innovaties waar en wanneer ingezet gaan worden. Ook wordt niet duidelijk wat deze innovaties gaan kosten en of ze efficiënt en op grote schaal ingezet kunnen gaan worden; Opleiden en nascholen van groen-personeel voor de toekomst → toelichting gegeven hoe het Nationaal Groeifonds hieraan gaat bijdragen middels bundeling van vernieuwingen van curricula, aantrekkelijke zij-instroomopleidingen en ontwikkeling van nieuw beroep. Onduidelijk is hoeveel nieuw personeel ze nodig hebben voor deze transitie. 	<p><i>Kwaliteit van het plan</i> Criterium #1: Doelmatigheid en efficiëntie van voorgestelde interventie(s)</p> <p>→ Verlaagd naar geel, raadpleging additionele informatie toont de toegevoegde waarde van het voorstel, maar het is nog steeds niet helemaal helder per barrière hoe deze weggenomen gaat worden. Daarbij kan de vraag gesteld worden of NGF voor alles ingezet dient te worden?</p>
<p>In hoeverre gaat werklandschappen van de toekomst zorgen voor een grootschalige toepassing?</p>	<ul style="list-style-type: none"> Op dit moment zijn er ongeveer 3.400 bedrijventerreinen in Nederland die 30% van de banen in Nederland faciliteren en circa 40% van ons BBP vertegenwoordigen; Deelnemende partijen zijn significant en sector representatief: overheden, koepel-organisaties, bedrijven en bedrijventerreinen, hoveniers, onderzoek en onderwijs, kennis-netwerken en projectpartners; Na uitvoering van het programma zijn - cf. propositie - tientallen bedrijventerreinen vergroend, is opschaling naar duizend terreinen mogelijk gemaakt en zijn voortaan groen-blauwe werklandschappen het 'nieuwe normaal'; Het voorstel gaat van 4 use cases naar 25 ambassadeursterreinen, naar grootschalige toepassing bij 150 terreinen (p.19) → hierin is een gelaagdheid en opbouw aangebracht; Concreet worden de eerste vier bedrijventerreinen geraamd op € 1,5 mln. per terrein. In deze <i>living labs</i> zijn nog extra kosten begroot ten opzichte van de kostenberekening voor de innovatie die daar wordt getest. De tien terreinen daarna worden geraamd om € 1,25 mln. en de 11-25 daarna op € 1,15 mln. De verlaging van deze kosten wordt bereikt door (i) positieve effect van het leren van transformeren van bedrijventerreinen en (ii) positief prijseffect als gevolg van hoger volume wanneer meerdere terreinen worden getransformeerd. De vergroening voor bedrijventerreinen daarna wordt op gang gebracht met een voucherreregeling. Deze is begroot op € 15.000 per bedrijventerrein; Voor 4 use cases is 50% NGF bijdrage voorzien, waarna de NGF bijdrage afneemt en cofinanciering toeneemt. Use cases moeten sterke business case neerzetten, het moet bewezen effectief zijn want verdere uitrol zal zonder NGF financiering zijn. Dit zal dus volledig op cofinanciering berusten. → Het succes van deze propositie is sterk afhankelijk van het bewijs dat de use cases en ambassadeurs terreinen oplevert. Voor bedrijven zal de toegevoegde waarde moeten opwegen tegen de kosten die ze moeten maken. Ook moeten de barrières - zoals benoemd hierboven - duidelijk zijn afgenomen; Concrete basis gelegd met 51 meldingen verspreid door het hele land (p.20). 	<p><i>Kwaliteit van het plan</i> Criterium #1: Doelmatigheid en efficiëntie van voorgestelde interventie(s)</p> <p>→ Onveranderd op groen, raadpleging additionele informatie toont een duidelijke gelaagdheid en opbouw in het aantal terreinen. Uiteindelijk zal het succes van grootschalige toepassing sterk afhangen van het wegnemen van de barrières en het creëren van een incentive voor bedrijventerreinen om deze stap te maken.</p>
<p>Is het mogelijk het plan als losse onderdelen te bekijken / te financieren?</p>	<ul style="list-style-type: none"> Het plan bestaat uit een drietal fases, maar een prognose op jaarniveau ontbreekt, waarmee onduidelijk blijft wat aan NGF financiering wordt gevraagd en op welk moment; Doordat de 3 fases allen voortborduren op werk van vorige fases, de 4 werkpakketten horizontaal door alle 3 de fases lopen en in elke fase een aantal terreinen als doel is gesteld (fase 1: 0-15, fase 2: 15-150, fase 3: 150-1000), lijken deze fases niet afzonderlijke van elkaar mogelijk te zijn. Elke fase is een logisch vervolg op de vorige fase met een logische opbouw; Door alle fases lopen dezelfde werkpakketten: <ul style="list-style-type: none"> Kennis & Innovatie: Dit werkpakket is vooral gericht op business case ontwikkeling (barrière 1), onderwijs (barrière 5) en monitoring en verankering (barrière 3). → dit werkpakket vorm mede de basis voor het in de praktijk brengen van de werklandschappen. Doordat hier geen directe baten tegenover staan, lijkt dit in aanmerking te komen voor Nationaal Groeifonds financiering; Hoogwaardige en innovatieve groensector: Dit werkpakket is vooral gericht op innovatie (barrière 4), langjarige contracten (barrière 2) en arbeidsmarktaanpak (barrière 5). → dit werkpakket vorm mede de basis voor het in de praktijk brengen van de werklandschappen. Doordat hier geen directe baten tegenover staan lijkt dit in aanmerking te komen voor Nationaal Groeifonds financiering; Werklandschappen van de toekomst: Dit werkpakket is vooral gericht op gezamenlijke procesaanpak en financieringsmodellen (barrière 2) en fysieke ontwikkeling. → Dit werkpakket komt potentieel het meest in aanmerking voor cofinanciering aangezien in dit werkpakket de theorie in de praktijk wordt gezet; Programmaleiding & communicatie: Dit werkpakket is gericht op het projectmanagement van het gehele project. → cruciaal voor uitvoering van deze propositie en niet los te koppelen van het gehele project. 	<p><i>Kwaliteit van het plan</i> Criterium #2: Formulering van tussentijdse doelen, mijlpalen, prestatie-indicatoren, fasering en planning</p> <p>→ Onveranderd op groen, raadpleging additionele informatie toont dat fasering afhankelijk is van elkaar, voortborduurde op eerdere fases, en de werkpakketten hier horizontaal doorheen lopen en dus niet los gemaakt kan worden. Wel kan het logisch zijn om werkpakketten die niet financierbaar zijn in de markt procentueel meer NGF financiering toe te kennen. Het loskoppelen van fases zou wel een andere projectstructuur vereisen.</p>

3.1

Biotech
Booster

EY

Building a better
working world

Deep Dive - 3.1. Biotech Booster

Samenvatting Deep Dive uitkomsten:

Onderzoeksvraag	Uitwerking	Quicksan Criterium
<p>In hoeverre staan universiteiten hier echt achter?</p>	<ul style="list-style-type: none"> Is het gaat om identificatie en valorisatie van ideeën spelen in het huidige ecosysteem de universiteiten en hieraan gelieerde KTO's (Knowledge Transfer Offices) een belangrijke rol. Hetzelfde geldt vaak voor de regionale ontwikkelingsmaatschappijen (ROM's). Om het Biotech Booster voorstel effectief te kunnen uitrollen in de praktijk, is een sterk draagvlak nodig vanuit de verschillende belanghebbende partijen. Met name ook onder deze publieke organisaties. Biotech Booster wil immers voortbouwen op de activiteiten van deze belanghebbende partijen en lokale innovatie-ecosystemen waar zij zijn gevestigd. Zoals ook in het inleidende gedeelte van het Biotech Booster voorstel (p.14 - 17) goed beschreven kent het <u>huidige valorisatie-systeem</u> diverse <u>barrières</u>, tekortkomingen en/of systeemfalen. Zo zijn de cultuur, governance en financiering van universiteiten primair ingericht op onderwijs en onderzoek, waardoor er voor een lange termijn valorisatie-verdienmodel geen ruimte is en er door bestaande financiële druk meer wordt gefocust op het 'verdiene aan' assets en ideeën dan aan het 'verwaarden' ervan richting de maatschappij. Een veelgehoorde discussie hieromtrent is dat universiteiten in veel gevallen een te groot (aandelen)belang nemen in de te creëren start-ups, terwijl zij tegelijkertijd te weinig kennis en expertise in kunnen brengen (bv. marktkennis) om de start-ups daadwerkelijk verder te brengen. Dergelijke constructies kunnen de groei van start-ups blokkeren, terwijl universiteiten gemiddeld gezien geen winst maken op het valoriseren van ideeën; In veel gevallen lijken juist ook de universiteiten en bestaande KTO's zelf een belangrijke sleutel in handen te hebben om de huidige status quo te doorbreken. En men lijkt hier sinds kort nadrukkelijker naar te handelen. Zo is in november 2021 het <u>KTO plan Nederland</u> door universiteiten, universitair medisch centra, inclusief VSNU en NFU, en TNO, aangeboden aan het ministerie van EZK. Dit plan beschrijft het doel om 'in 2030 van Nederland de valorisatie-hotspot van Europa te maken'. Als onderdeel van dit plan willen; de KTO's hun capaciteit gaan uitbreiden, willen zij internationale <i>best practices</i> in kaart brengen en in Nederland invoeren, landelijk samenwerken, sterkere samenwerking zoeken met kennisinstellingen, investeerders en andere belanghebbenden binnen het innovatie-ecosysteem, de ondernemende cultuur binnen de wetenschap verbeteren en gezamenlijk het screenen, scouten en ondersteunen van mogelijke spin-outs op basis van valoriseerbare kennis bevorderen; De steunbrieven van kennisinstellingen, academische ziekenhuizen en gerelateerde koepels waaronder VSNU, NFU, Vereniging Hogescholen, behorend bij het Biotech Booster weerspiegelen deze intentie (p. 61-93). In de steunbrieven wordt de impact en het belang van een programma zoals Biotech Booster benadrukt. Het programma brengt wetenschappelijke excellentie samen met expertise en ervaring rondom productontwikkeling, commerciële haalbaarheid, maatschappelijke relevantie en acceptatie. Biotech Booster sluit goed aan bij de valorisatie-visie en -doelen van deze organisaties. Zij zien wel degelijk in dat er rondom kennisoverdracht en het valorisatieproces nog een behoorlijke verbeteringslag mogelijk is; <u>Regionale ontwikkelingsmaatschappijen</u>, ROMs, zijn primair gericht op het versterken van de economie en werkgelegenheid in een regio. Dergelijke organisaties, zoals InnovationQuarter, BOM, NOM, LIOF, etc. kunnen voor biotech start-ups een toegevoegde waarde hebben door middel van vroege fase-financiering en andere financierings-instrumenten. Helaas komt het beschikbare kapitaal vanuit de ROM's niet tegemoet aan de totale vraag. Ook bemoeilijken de financieringsvoorwaarden van de ROM's rondom bv. regionale vestigingsvoorwaarden en/of IP voorwaarden in veel gevallen effectieve doorgroei van biotech start-ups, en brengen de ROM's in veel gevallen niet de juiste markt- en sectorexpertise en ervaring in, waaraan de biotech start-ups juist veel behoefte hebben (p. 18 - 19). Tot slot zorgen de regionale doelen van de ROM's ervoor dat zij in feite met elkaar concurreren over waar in Nederland een start-up zich zou moeten gaan vestigen, terwijl hierin juist de aanwezige focus en expertise van het aanwezige ecosysteem leidend moet zijn. Landelijke samenwerking en intensievere kennisdeling tussen de ROM's kan een positieve impact hebben op valorisatie van Nederlandse biotech ideeën. 	<p><i>Kwaliteit van het plan</i> Criterium #1: Doelmatigheid en efficiëntie van voorgestelde interventie(s) Criterium #4: Overzicht van plan-specifieke risico's, kansen, afhankelijkheden en beheersmaatregelen</p> <p>→ Zoals in de kolom hier links beschreven, hebben de universiteiten en bijbehorende KTO's wel degelijk de intentie om ervoor te zorgen dat wetenschappelijke doorbraken effectiever worden doorvertaald naar maatschappelijk impactvolle producten en diensten. Doordat we hier echter te maken hebben met een systeemfalen (en niet enkel met een gebrek aan intentie), is het in de praktijk nog altijd lastig om de status quo en de bijbehorende dagelijkse praktijken te doorbreken. Het Biotech Booster programma zal, met enkele waardevolle aanpassingen, een belangrijke stap kunnen zijn om hier grote stappen in vooruit te zetten. Het samenbrengen van academische teams met kennis en ervaring rondom product-ontwikkeling en -vermarktting d.m.v. betrokkenheid serieondernemers, evenals actieve (bij voorkeur in het programma verankerde) landelijke samenwerking tussen de verschillende regionale life science hubs rondom ideeën-identificatie en valorisatie-routes speelt hierin de sleutelrol;</p> <p>→ Om terugval naar bestaande werkpatronen te voorkomen en landelijke samenwerking tussen de regionale life science hubs, KTO's en ROM's te bevorderen, kan een aanpassing aan de TC (trusted Communities) fase van Biotech Booster worden voorgesteld. In het propositieformulier wordt een tabel gepresenteerd met daarop de 10 regionale Trusted Communities uitgezet tegen de thematische aandachtsgebieden (p. 28). Om daadwerkelijk samenwerking en uitwisseling tussen de regionale hubs te forceren, zullen de TC's <u>niet</u> op basis van geografische ligging moeten worden gerealiseerd, maar juist op basis van de thematische aandachtsgebieden. Met de juiste KPI's kan dan effectiever worden geborgd dat de KTO's en bijbehorende lokale hubs niet enkel meer van dezelfde werkzaamheden gaan uitvoeren, maar juist ook op een gecoördineerde, bij voorkeur landelijke (of zelfs internationale) wijze, het proces rondom ideeën-identificatie en -valorisatie anders gaan vormgeven. Uiteindelijk zal dit voor de kennisinstellingen leiden tot een meer open, landelijk valorisatieproces dat resulteert in meer lange termijn waarde-creatie voor de maatschappij.</p>

3.2

MedTechNL

EY

Building a better
working world

Deep Dive - 3.2. MedtechNL (1/3)

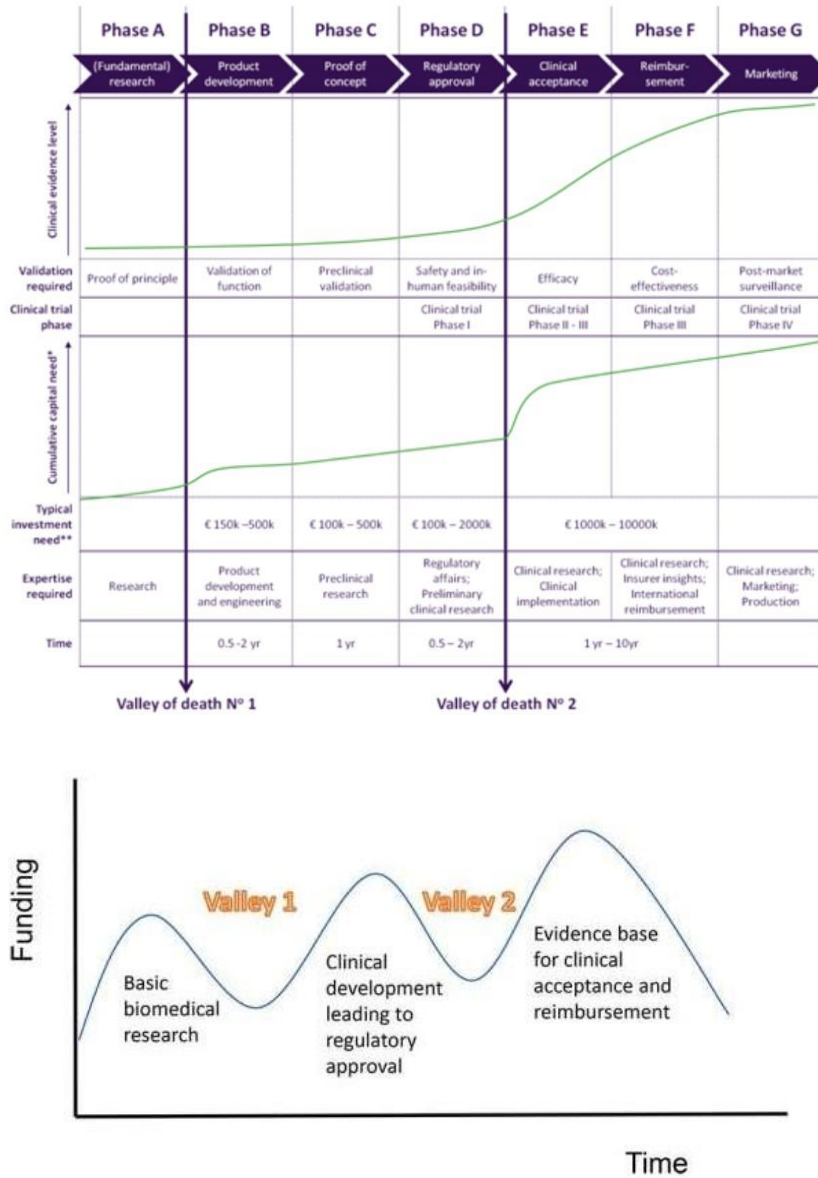

Samenvatting Deep Dive uitkomsten:

Onderzoeksvraag	Uitwerking	Quickscan Criterium
<p><i>Inrichting transitiecentra: Het lijkt dat er teveel transitiecentra zijn? Hoe zou je e.e.a. beter kunnen inrichten om zowel het aantal transitiecentra te verlagen, maar ook meer recht te doen aan de in het voorstel (bv. p. 25) benoemde USPs van Nederland? Waar zou je moeten beginnen?</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> Mede gedreven door o.a. de vergrijzing, het (mede hierdoor) toenemende aantal chronische aandoeningen en veranderende verwachtingen van de patiënt en/of zorgconsument, en tegelijkertijd de snelle wetenschappelijk en technologische vooruitgang, is het hedendaagse <u>zorgsysteem</u> geleidelijk aan het transformeren. COVID-19 heeft hier op bepaalde fronten een stroomversnelling in aangebracht. Denk bijv. alleen al aan de significante toename van artsconsulten op afstand. In het toekomstige zorglandschap zal de patiënt in het hart van de zorg komen te staan, waarbij er veel meer aandacht komt voor de manier waarop patiënten hun zorgtraject van begin tot eind ervaren. De sector schakelt langzaam over van 'Wat mankeert u?' naar 'Wat heeft u nodig?'. Ook wanneer de personen in kwestie nog gezond zijn. In deze transformatie spelen multi-stakeholder samenwerkingen in het zorgsysteem en het gebruik van <u>digitale technologie</u> en big data een belangrijke rol; Het MedtechNL projectvoorstel speelt in op de kansen die de hierboven geschetste zorg van de toekomst met zich mee brengt. Het programma is georiënteerd rondom drie belangrijke pijlers die direct zijn gerelateerd aan het toekomstige zorgecosysteem. Deze pijlers betreffen: 1) Preventie en vroege diagnose, 2) behandelen met minimale schadelast, en 3) Monitoren en behandelen in eigen leefomgeving. De verschillende transitiecentra binnen MedtechNL hebben allen een link met één van deze pijlers (p. 32 - 33); Nederland heeft vanuit internationaal perspectief sterke punten die een goede uitgangspunt vormen om het landelijke medtech ecosysteem nog verder te versterken en economische kansen te benutten. Deze punten zijn o.a. de reeds sterke publiek-private samenwerkingstraditie, een sterke pool aan zowel grote medtech multinationals evenals medtech MKB bedrijven, een sterk zorgsysteem waar reeds veel aandacht bestaat voor value-based healthcare, en hoge kwaliteit wetenschap en internationaal goed aangeschreven universiteiten in het veld. Nederland blinkt met name uit in de technische velden radiologie en radiotherapie, nucleaire geneeskunde en imaging, geneeskunde, en immunologie en microbiologie (p. 24 - 25); De <u>ontwikkeling</u> van een medische innovatie, m.a.w. een medisch hulpmiddel of medische apparatuur, is t.o.v. andere industrieën een risicovol, relatief traag, stapsgewijs en sterk gereguleerd proces. Figuur 1 in dit deep dive onderdeel geeft dit proces schematisch weer. De figuur laat tevens zien dat er twee grote barrières - 'valleys of death' - zijn gedurende het ontwikkelingspad van een medtech product, waar vele pogingen stranden. De eerste <i>valley of death</i> presenteert zich tijdens de transitie van idee naar een klinisch gevalideerd en gecertificeerd product. De tweede <i>valley of death</i> is gerelateerd aan het gebrek aan klinische acceptatie en gebruik, alsook vergoeding van het product. Volgens schattingen reddten tussen de 71 en 75 % van de medische start-ups het uiteindelijk niet om een product succesvol te vermarkten en het product vergoed te krijgen (p. 27). Zoals in het voorstel beschreven, bestaat het beoogde project uit 8 transitiecentra en 3 centrale programmalijnen. In de transitiecentra werken publieke en private partijen samen om de benodigde infrastructuur en test- en ontwikkelomgevingen te delen en/of te creëren, om vervolgens stapsgewijs medische innovaties te ontwikkelen en te testen in de desbetreffende omgevingen. De 3 centrale programmalijnen ondersteunen de innovatie in de transitiecentra en medtech sector als geheel en dragen zorg voor het uiteindelijk efficiënter vermarkten van de medische producten of diensten; De transitiecentra zijn 1-op-1 gelinkt aan de 3 strategische pijlers, met betrekking tot 1) preventie en vroege diagnose, 2) behandelen met minimale schadelast, en 3) monitoren en behandelen in eigen leefomgeving. De selectiecriteria die hebben geresulteerd in de beschreven transitiecentra zijn in het voorstel overzichtelijk benoemd; In het voorstel wordt een volledige set aan huidige <i>bottlenecks</i> ten aanzien van het huidige medtech productontwikkelingsecosysteem benoemd. Deze <i>bottlenecks</i> zijn 1) te grote afstand tussen gebruikersbehoeften en technologie, 2) beperkte toegankelijkheid tot faciliteiten om technologie effectief door te ontwikkelen, 3) te weinig open proeftuinen om zorgconcepten iteratief te ontwikkelen, 4) het systeem voor validatie, evaluatie, certificatie en vergoedingssystematiek is te weinig afgestemd op het innovatieproces, 5) het ontbreken van een gemeenschappelijke (multi-stakeholder en patiënt-gerichte) data-architectuur, 6) moeizame opschaling door o.a. gebrek aan kennis en financiering - ook gerelateerd aan de <i>valleys of death</i> (p. 29); Waar de gedefinieerde transitiecentra zeer goed de eerste 3 <i>bottlenecks</i> aanpakken, zorgen de centrale programmalijnen juist voor adressering van de laatste 3 <i>bottlenecks</i>. De structurering in transitiecentra en 3 overkoepelende centrale programmalijnen sluit goed aan op de <i>bottlenecks</i> en kan dus (mits goed ten uitvoer gebracht in de praktijk) een oplossing bieden voor de eerder genoemde <i>valleys of death</i> gedurende het medtech-ontwikkelingsproces. Het programma lijkt een meer parallelle (i.p.v. chronologische) uitvoer van ontwikkelingsactiviteiten te stimuleren, zodat er bijv. naast vertaling van een idee tot een gecertificeerd product in een vroeger stadium ook wordt gekeken naar klinische acceptatie, vergoedingssystematiek en andere commerciële en marktaspecten (p. 42 - 123); Binnen veel van de transitiecentra richt men zich grotendeels op de technische velden waarin Nederland reeds mondiaal uitblinkt. Zo richten transitiecentra 1A, 1B en 2A, 2B, 2C zich allemaal (in beperkte tot grote mate) op radiologie en radiotherapie, nucleaire geneeskunde, ultrageluidmetingen en imaging. Anderzijds richt men zich in de transitiecentra 3A, 3B, 3C juist op technische gebieden, resp. remote patient management systemen, (gepersonaliseerde) orthopedie en neurodevices, waarbij Nederland een leidende mondiale positie zou kunnen verwerven of anders de boot zou kunnen gaan missen. Alhoewel allemaal wel op hun manier betrekking op de pijler 3) Monitoren en behandelen in eigen leefomgeving, hebben de transitiecentra 3A, 3B, 3C inhoudelijk (t.o.v. de andere transitiecentra) de minste samenhang. Het lijkt een beetje alsof men gedreven door de drijfveren van consortiumpartners hier ook nog iets mee wilden (p.42-133)? 	<p><i>Kwaliteit van het plan</i> Criterium #1: Doelmatigheid en efficiëntie van voorgestelde interventie(s) Criterium #4: Overzicht van plan-specifieke risico's, kansen, afhankelijkheden en beheersmaatregelen</p> <p>→ De effectiviteit van MedtechNL om de <i>bottlenecks</i> van het huidige medtech-ontwikkelingssysteem het hoofd te bieden hangt voor een groot deel af van in hoeverre er samenhang en uitwisseling zal zijn tussen de transitiecentra en de centrale programmalijnen. Zo moet voorkomen worden dat de centrale lijnen in de praktijk silo's vormen. Hierbij is het belangrijk dat men ervoor waakt dat de activiteiten binnen de centrale programmalijnen niet te generiek van aard worden, maar echt tijdens het project worden toegespitst op de specifieke transitiecentra en bij voorkeur zelfs de individuele carrier projecten. In dit laatste geval dient men bijvoorbeeld voorafgaand aan een carrierproject de specifieke activiteiten af te stemmen om bv. <i>bottlenecks</i> rondom klinische acceptatie en vergoeding vroeg in het ontwikkelingsproces te kunnen tackelen. Alhoewel de samenwerking tussen de transitiecentra en centrale programmalijnen in het voorstel wordt toegelicht aan de hand van een set aan illustratieve voorbeelden, lijken de activiteiten in de centrale lijnen nog relatief algemeen van aard te zijn en/of nog niet nader uitgewerkt. Dit, terwijl de activiteiten bij voorkeur zouden moeten worden toegespitst op de individuele carrierprojecten en/of transitiecentra;</p> <p>→ Gezien de overlap in technische gebieden in diverse transitiecentra, en de noodzaak om kennisuitwisseling tussen de centrale lijnen en transitiecentra te maximaliseren en hierbij silo-vorming van specifieke onderdelen te voorkomen, is het te overwegen om het totale aantal transitiecentra te reduceren door o.a.:</p> <ul style="list-style-type: none"> Transitiecentra 1A & 1B op onderdelen (bv. rondom ultrageluid technologie) te integreren tot 1 transitiecentrum, of ten minste nadrukkelijker activiteiten in te richten die uitwisseling van kennis en inzichten tussen deze centra bevordert; Transitiecentra 2A, 2B, 2C integreren tot 1 transitiecentrum voor imaging, diagnostiek en beeldgestuurde therapieën, of ten minste nadrukkelijker activiteiten in te richten die uitwisseling van kennis en inzichten tussen deze centra bevordert; Transitiecentra 3A, 3B, 3C en/of onderdelen hieruit herzien, bijv. <ul style="list-style-type: none"> Het transitiecentrum 3B (Orthopedie) komt wat uit de lucht vallen en heeft redelijk veel gelijkenissen met het reeds bestaande RegMed XB. Het Neurotech innovatie support center uit transactiecentrum 3C wellicht onderdeel maken van een centraal regulatory support centrum dat voor alle programmaonderdelen en carrier projecten dienst kan doen als kritische support functie cq. persoonlijk adviesorgaan? <p><i>Opmerking los van inrichting transitiecentra:</i> plan voor actieve werving en selectie van additionele carrier projecten gedurende en na de looptijd van het programma kan de output van het project verhogen.</p>

Deep Dive - 3.2. MedtechNL (2/3)

Figuur 1. typisch ontwikkelingspad voor medtech producten - twee 'valleys of death'

Figuur gebaseerd op:

1. How will interventional oncology navigate the "valleys of death" for new medical devices? Sharma et al. Br J Radiol, 2018 Mar; 91(1083): 20170643.
2. The occurrence of a second valley of death during medical device development, M. van Wijk, ttopstart B.V., 2014

Deep Dive - 3.2. MedtechNL (3/3)

Samenvatting Deep Dive uitkomsten:

Onderzoeksvraag	Uitwerking	Quickscan Criterium
<p><i>Rol van Philips: Rol van Philips lijkt erg groot en dit kan zorgelijk zijn. Is de rol van Philips niet te prominent? Wat is risico dat Philips teveel en/of onterecht veel geld krijgt en hoe zou je dit kunnen voorkomen? Is het risico op staatssteun hier overkomelijk? Welke voorwaarden zijn er nodig m.b.t. de deelname van Philips aan het project?</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> Historisch speelt Philips als medtech multinational met wereldwijd hoofdkwartier in Nederland een belangrijke rol binnen het Nederlandse medtech ecosysteem. Ten opzichte van hun grootste concurrenten heeft Philips tevens een zeer hoge R&D footprint in Nederland, bijv. in en rondom de High Tech Campus in Eindhoven; Zoals reeds in de vorige onderzoeksvraag behandeld en gevisualiseerd is in Figuur 1, de ontwikkeling van een medisch hulpmiddel of medische apparatuur ten opzichte van andere industrieën (zoals de reguliere tech industrie) een relatief risicovol, traag, stapsgewijs en sterk gereguleerd proces (p. 27). Net als ieder ander bedrijf loopt ook Philips tegen belemmerende factoren aan tijdens het productontwikkelings- en commercialisatieproces, en zijn de risico's op productfalen aanwezig. Gezien de grootte van de organisatie, beschikt Philips hier (in tegenstelling tot veel startende medtech ondernemers) echter wel over adequate kennis en ervaring van het ontwikkeltraject. Met name rondom de stappen van idee naar gecertificeerd product; Om hun producten echter succesvol te vermarkten, dient Philips er ook zorg voor te dragen dat de producten uiteindelijk worden vergoed en dat de producteigenschappen goed aansluiten bij de wensen van de desbetreffende gebruiker (vaak een medisch specialist, andere zorgverlener of patiënt) en dus klinisch worden geaccepteerd. Deze zaken kunnen het meest efficiënt worden bereikt door intensief met alle belanghebbende partijen samen te werken in de hiervoor gecreëerde testomgevingen. Voor Philips is bovenstaande dan ook waarschijnlijk de belangrijkste beweegreden om een actieve rol in MedtechNL te pakken; Alhoewel Philips voor het consortium een ontzettend waardevolle rol speelt, kan een te grote rol voor Philips in het project ook risico's met zich meebrengen en zouden wellicht bepaalde voorwaarden voor de beoogde deelname van Philips kunnen worden gehanteerd; Gerelateerd aan de hoge R&D footprint van Philips in Nederland ten opzichte van hun grootste concurrenten, ligt het in lijn der verwachting dat Philips op veel onderdelen van dit voorstel actief kan en wil zijn. Philips krijgt door deelname aan MedtechNL de kans om op effectieve wijze mogelijk toekomstige product/markt-combinaties te testen in relevante multidisciplinaire test- en ontwikkelomgevingen; Binnen MedtechNL is de doelstelling dat Philips via 3 entiteiten, Philips Electronics Nederland B.V., Philips Medical Systems Nederland B.V., en Philips Nederland B.V. zal deelnemen aan de centrale programmalijn C2, zeer actief deelnemen aan de transitiecentra 1B, 2A, 2C, en 3A, en in iets beperktere mate deelnemen aan transitiecentrum 1A (p.42-123). In alle transitiecentra werkt Philips samen met andere partijen; In de centrale programmalijn C2 - dat zich richt op data architectuur, is het de bedoeling dat Philips toegang verschaft tot door hen ontwikkelde onderzoekplatformen en digitale software oplossingen en zullen zij samen met partners werken aan de realisatie van digital twins concepten; In de transitiecentra 1B, 2A, 2C, en 3A speelt Philips, mede door hun reeds sterke marktpositie rondom deze thema's, een belangrijke en zeer actieve rol cf. de propositie. Zo wordt in 1B gewerkt aan een nieuwe lijn (laag veld) MRI apparatuur die ingezet kan worden in de anderhalvelijnszorg. In 2A en 2C brengt Philips ook MRI technologie, imaging platformen en gerelateerde kennis, expertise en assets in, en worden deze tevens geïntegreerd met andere technologieën en technieken, zoals radiotherapie, ultrageluid en minimaal invasieve (chirurgische) interventies. Dit alles met het doel om uiteindelijk effectievere bestralingssessies en minimaal invasieve interventies voor de patiënt te kunnen realiseren. Tot slot is Philips tevens partner binnen veel carrier projecten, met name in transitiecentrum 2C; In transitiecentrum 1A neemt Philips een iets minder opvallende rol aan door deel te nemen aan twee onderdelen, namelijk 'vroeg detectie hart en nierschade' en 'oral sensing & prevention'. Hier richt Philips zich op gezamenlijke ontwikkeling van resp. een draagbare ultrageluid technologie cq. product en intra-orale 3D screening software voor preventie-doelendeinden; Financiële bijdrage Philips richting MedtechNL: op basis van een in het voorstel gepresenteerd overzicht van - middels de in steunbrieven toegezegde bijdragen - lijkt Philips een totale in kind bijdrage te gaan leveren van rond de €121 mln. (p. 172-175). Dit is ongeveer 65 % van alle bijdragen toegezegd door grote bedrijven, 36 % van alle bijdragen door private partijen, en 21 % van alle op dit moment toegezegde bijdragen. Philips levert geen in cash bijdrage; Andere grotere bedrijven (en/of onderdelen hiervan) waaronder met name; Medtronic, Siemens Healthineers, Elekta, Pie Medical Imaging, Qirem Terumo, en diverse andere middelgrote medtechs, spelen ten opzichte van Philips een veel beperktere rol. Vaak doen ze dit slechts in 1 of 2 transitiecentra; De twee grootste mondiale concurrenten van Philips in de imaging / MRI markt zijn Siemens Healthineers en GE Healthcare. In vergelijking tot Philips neemt Siemens slechts deel in 2 transitiecentra,; 1B en 2C. Ze leveren slechts een bijdrage van € 1,3 mln., waarvan € 0.5 mln. in cash en de rest in kind. Opvallenderwijs lijkt Siemens Healthineers binnen transitiecentrum 1B een relatief gelijke werkwijze te volgen als Philips (maar dan in een separate werkstroom; Turnkey MRI). GE Healthcare neemt niet deel aan MedtechNL. Factoren die een rol spelen bij de mindere of niet-betrokkenheid van Philips' grootste concurrenten zijn zeer waarschijnlijk de lagere R&D footprint (lees ook: mensen en expertise) in Nederland en dus mindere connectie binnen het Nederlandse medtech ecosysteem en concurrentiegevoeligheid. Dit laatste vertaalt zich ook in het feit dat Siemens actief is binnen andere werkstromen dan Philips; In het voorstel wordt in relatie tot de governance en juridische haalbaarheid de prominente rol van Philips niet behandeld. Ook is een globale staatssteunanalyse uitgevoerd. Vooralnog is het bestuursmodel van Stichting MedTechNL niet geheel duidelijk, en is het onduidelijk wie de gegadigden (kunnen) zijn voor bestuurlijke en toezichthoudende posities. De vraag is ook of dit personen zijn die op enige wijze in verbinding staan met Philips. Enkele governance-aspecten die hier relevant kunnen zijn niet beschreven, zoals bezoldiging en nevenfuncties van bestuurders en RvT-leden, en medezeggenschap. Verder zijn nog geen concrete afspraken gemaakt tussen partijen (waaronder Philips) over de samenwerking, verantwoordelijkheden en bevoegdheden. 	<p><i>Kwaliteit van het plan</i> Criterium #3: Omschrijving van de praktische en juridische uitvoerbaarheid van het voorstel en haalbaarheid van de implementatie Criterium #4: Overzicht van plan-specifieke risico's, kansen, afhankelijkheden en beheersmaatregelen Criterium #8: Additionaliteit: bekostiging van het voorstel leidt niet tot verdringing van andere publieke en private bekostigings- en/of financieringskanalen</p> <p>→ Alhoewel er evt. risico's kunnen optreden bij een te grote betrokkenheid van Philips, lijkt de grote deelname van deze mondiale speler in medische apparatuur juist ook een belangrijke sterkhouder van MedTechNL. Philips heeft van de grote medtech spelers de belangrijkste R&D footprint in Nederland, en is reeds zeer nauw verweven met het huidige Nederlandse medtech-ecosysteem. Dit kan de kans op succesvolle output vergroten;</p> <p>→ Met andere woorden: Is het wel zo erg (bv. voor de uiteindelijke economische impact op Nederland) dat Philips hier een grote rol heeft (mits binnen de internationale juridische kaders)?</p> <p>→ Diverse aspecten m.b.t. de governance structuur is op specifieke punten nog te weinig concreet uitgewerkt en/of ingevuld. Bij verdere uitwerking hiervan is het belangrijk om de prominente rol en bijdrage van Philips mee te nemen, zodat er in de uiteindelijke governance structuur adequate maatregelen worden genomen om evt. risico's op een transparante en passende manier te mitigeren;</p> <p>→ In plaats van de rol van Philips te verkleinen zou men kunnen kijken naar het evt. verhogen van de bijdragen van de huidige andere grotere medtech spelers binnen het consortium en/of het aantrekken van additionele grote private partijen. Hierdoor wordt het consortium nog diverser en zal er een groter tegenwicht kunnen worden geboden aan de rol van Philips;</p> <p>→ De selectie- en onboardingprocessen voor nieuwe carrierprojecten en/of (toekomstige) nieuwe partners binnen de transitiecentra zouden dusdanig moeten worden ingericht dat zij niet teveel afhankelijk worden van Philips. Het is van belang dat ieder carrierproject (juist ook die van concurrenten van Philips) een even grote kans krijgt op honorering, en er uniforme/ transparante criteria zijn.</p>

3.3

Oncode-Pact

EY

Building a better
working world

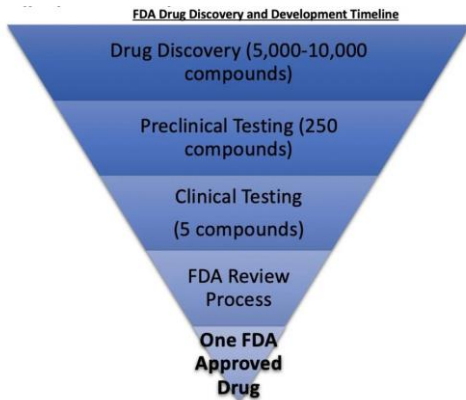
Deep Dive - 3.3. Onco-Pact (1/2)

Samenvatting Deep Dive uitkomsten:

Onderzoeksvraag	Uitwerking	Quickscan Criterium
<p>Wat zijn hier de voornaamste risico's op/rondom regulering? Zou in het kader van dit project bv. de gehele 'machine' gereguleerd dienen te worden of alleen technische aspecten per scale-up/deelnemer? Hoe groot is technisch risico?</p> <p>Hoe groot is het private commitment? Hoe zeer zitten grote farmaceuten hierop te wachten?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zoals ook grondig geschetst in het Onco-Pact voorstel (p. 6-7), is medicijnontwikkeling een lang, uitdagend, sterk gereguleerd, en risicovol proces (een high risk, high reward traject). Dit is niet te vergelijken met andere industriesectoren; • Medicijnontwikkeling bestaat uit verschillende fases, startend met een pre-klinische 'discovery en test fase' waarin een target (bv. een eiwit) is/wordt ontdekt in het lichaam en waarop vervolgens in het lab talloze mogelijke verbindingen worden gescreend, getest en doorontwikkeld. De meest veelbelovende verbindingen worden uitgebreid gekarakteriseerd, geformuleerd en op zoveel mogelijk manieren geoptimaliseerd. Ook worden ze grondig getest in labmodellen, waaronder uiteindelijk ook m.b.v. dierproeven. Gedurende dit proces vallen erg veel kandidaat-geneesmiddelen af, veelal ten gevolge van waargenomen toxiciteit en/of beperkte waarneming van werkzaamheid in de labmodellen. Belangrijke kenmerken m.b.t. het geneesmiddelontwikkelingstraject zijn visueel gemaakt in de figuren 2-4 op de pagina hierna; • Minder dan 0,1 % van de gescreende verbindingen zal uiteindelijk leiden tot een kandidaat-geneesmiddel dat daadwerkelijk in de mens / kliniek kan worden getest. Van de ongeveer 5 kandidaat-geneesmiddelen die de klinische studies instromen, zal er gemiddeld slechts 1 uiteindelijk echt leiden tot een goedgekeurd product op de Amerikaanse en/of Europese markt. Geneesmiddelonderzoek duurt erg lang: een typisch geneesmiddelontwikkelingstraject van geïdentificeerd target tot marktautorisatie van een nieuw product kan zomaar 10-15 jaar duren; • Voorafgaand aan marktlantering van een medicijn wordt enkel kapitaal geïnvesteerd en zijn er geen inkomsten. Alhoewel in de preklinische setting de kosten nog zijn te overzien, dienen over het algemeen vanaf de klinische ontwikkelingsfase nieuwe investeerders (bv. venture capital) in te springen. Na marktautorisatie dient het middel succesvol te worden vergoed (dit laatste proces kan ook nog lang duren) en op de markt te worden gezet. Om aan het einde van de rit de gedane investeringen terug te kunnen verdienen, is een aantal jaren marktexclusiviteit noodzakelijk. Dit maakt bescherming van vindingen in de vroege ontwikkelingsfase door ze te patenteren en IP regulering van groot belang; • De opeenvolgende fases van medicijnonderzoek zijn ieder op hun manier sterk gereguleerd. Zo zijn - afhankelijk van de werkzaamheden - diverse vergunningen, licenties, ontheffingen, registraties etc. nodig om specifieke activiteiten te kunnen/mogen uitvoeren. Denk bijv. aan; dierproefvergunningen als gevolg van de Wet op dierproeven - zowel op instellingsniveau als op projectniveau, vergunningen voor bijv. laboratoria ruimten en regelgeving m.b.t. het werken met genetisch gemodificeerde micro-organismen (GGO) en het voldoen aan GxP standaarden, waaronder met name GMP (Good Manufacturing Practices), GLP (Good Laboratory Practices), en GCP (Good Clinical Practices). In veel gevallen (zeker bij aanvang van klinische studies) speelt ook de AVG (de Algemene Verordening Gegevensbescherming) en de CTR (Clinical Trial Regulation) een rol. Specifieke regels voor de indiening, beoordeling en uitvoering van klinische studies en geneesmiddelenonderzoek staan beschreven in de nieuwe EU-verordening geneesmiddelenonderzoek 536/2014 (Clinical Trial Regulation, CTR), die sinds 31 januari 2022 in de Europese Unie in werking is getreden; • In het Onco-Pact voorstel verstaat men onder 'machine' een figuurlijke machine, namelijk een hub of groep van verschillende samenwerkende partijen die tezamen alle benodigde expertise, faciliteiten of diensten inbrengen voor zo een effectief mogelijke uitvoer van alle stappen in het preklinische ontwikkelingsproces. Op deze manier creëert men dus een virtueel samenwerkingsplatform, waar iedere willekeurige onderzoeksgroep en/of private instantie met een mogelijk medicijntarget en/of idee naartoe kan stappen. De machine is dus een virtueel samenwerkingsplatform met één aanspreek- en toegangspunt, dat geneesmiddel-ideeën binnen de oncologie zo effectief mogelijk door het preklinische ontwikkelingsproces loodst richting de eerste klinische studie (fase 1). In machine 1.0 vindt enkel nog het samenbrengen van de verschillende partijen plaats en onderlinge coördinatie van geneesmiddelontwikkelingsprojecten. In machine 1.1 is het platform aangevuld met additionele faciliteiten, diensten en expertise om resterende landelijke tekorten in capaciteit aan te pakken; • De grootste potentiële waarde van Onco-Pact is echter te vinden in de realisatie van machine 2.0, waarin de nog altijd conventionele machine 1.1 (gebaseerd op de huidige reguleringen) wordt getransformeerd tot een machine 2.0. In machine 2.0 zullen drie gedeeltelijk verweven technologieplatformen in de samenwerkende 'machine' worden geïntegreerd. De 3 technologieplatformen betreffen: 1) goed gedefinieerde patiënten cohorten, 2) organoïden, en 3) kunstmatige intelligentie. Het gebruik hiervan door de verschillende samenwerkende partijen zal ervoor kunnen zorgen dat kandidaat-geneesmiddelen in een eerdere fase op passendere en effectievere wijze kunnen worden geoptimaliseerd. Men zou namelijk al eerder en beter geschikte patiëntengroepen kunnen definiëren, effectiviteit en veiligheid in de mens kunnen voorspellen, en hierdoor bepaalde stappen (bv. proefdierstudies) in theorie kunnen overslaan. Dit zal dan tot gevolg hebben dat de succes-ratios binnen de verschillende discovery- en testfasen (zowel preklinisch als klinische fasen) binnen de geneesmiddelontwikkeling toenemen, met een hogere uitstroom van veelbelovende, klinische kandidaat-medicijnen tot gevolg; • Gezien het conventionele karakter van machine 1.0 en 1.1 is het technische risico hier niet groot. Zo wordt hier in principe een virtuele machine gebouwd voor preklinische medicijnontwikkeling, waarbij de technische risico's direct zijn gelinkt aan de specifieke en reeds bestaande activiteiten en partijen gedurende dit traject. Los van dat de partijen meer op een gecoördineerde wijze gaan samenwerken, blijven zij veelal doen wat zij altijd al deden. Dit geldt ook voor de benodigdheden rondom regulering: alle technische aspecten zijn en blijven hier in principe per deelnemer gereguleerd. In dit deel van het voorstel ligt het grootste risico hoofdzakelijk ook het vlak van samenwerking en het niet kunnen vinden van genoeg verschillende deelnemende partijen; • Machine 2.0 gaat echter gepaard met een aanzienlijk risico m.b.t. het gebrek aan acceptatie door de verschillende regelgevende instanties, zoals EMA, CBG, FDA, en diverse andere instanties. In machine 2.0 wil men namelijk structureel anders gaan werken, en kortgezegd het medicijnontwikkelingspad herstructureren. Alhoewel de technologische mogelijkheden en voorbeelden m.b.t. AI, Organoïden en mogelijke adaptieve klinische studies er op dit moment zijn, zullen met name de regelgevers moeten gaan meedenken en liefst meewerken met het consortium. Zij zullen namelijk ook significante inspanningen moeten verrichten bij het eventueel wijzigen van bestaande regulatorie paden en een hernieuwde baten/risico balans moeten opmaken voor de werkwijze van machine 2.0. In dit geval zou het ook weleens zo kunnen zijn dat er gedeeltes van de machine als geheel moeten worden gereguleerd (bv. rondom voorwaarden m.b.t. de opzet van klinische studies in relatie tot AI software in combinatie met organoïden data, etc.); • I.v.m. de grote risico's van geneesmiddelonderzoek stappen de grotere farmaceuten veelal pas in zodra de geneesmiddelkandidaten ver in de klinische studiefase (bv. fase 2 of 3) zijn. Het kandidaat-geneesmiddel is dan voldoende 'de-risked' en rechtvaardigt dan de noodzakelijk en zeer hoge kosten van de laatste fase klinische studies door deze grote farmaceuten. Het feit dat het voorstel zich met name richt op de preklinische fase van medicijnonderzoek (weliswaar incl. links met klinische realiteit) verklaart waarschijnlijk gedeeltelijk de relatief beperkte betrokkenheid (enkel Roche en Janssen op dit moment) van meer grote farmaceuten. 	<p><i>Kwaliteit van het plan</i></p> <p>Criterium #1: Doelmatigheid en efficiëntie van voorgestelde interventie(s)</p> <p>Criterium #3: Omschrijving van de praktische en juridische uitvoerbaarheid van het voorstel en haalbaarheid van de implementatie</p> <p>Criterium #4: Overzicht van plan-specifieke risico's, kansen, afhankelijkheden en beheersmaatregelen</p> <p>→ Puur vanuit het perspectief van geneesmiddelontwikkeling gezien vormen teleurstellende klinische resultaten (ook gezien de hiermee gepaard gaande hoge kosten) met stipt het grootste (technische) risico binnen de farmaceutische ontwikkelingsketen. Deze klinische risico's zijn bijv. het niet (genoeg) werkzaam zijn of het té toxisch zijn van een specifieke kandidaat-middel in de patiënt. Door effectiever alle partijen samen te laten werken en nieuwe technologische mogelijkheden te benutten in de vroege ontwikkelingsfase (preklinische fase) probeert Onco-Pact de kans op succesvolle ontwikkeling van medicijnen tegen kanker te verhogen;</p> <p>→ Het grootste risico cq. belemmering voor succesvolle totstandkoming van machine 2.0 is het mogelijke gebrek aan acceptatie en urgentie bij de regelgevende instanties om de regulatorie processen rondom medicijnontwikkeling en marktgoedkeuring aan te passen. Hierdoor blijft het onzeker of de waarde die machine 2.0 kan toevoegen uiteindelijk ook in de praktijk benut mag worden;</p> <p>→ Om bovenstaande reden kan het relevant zijn om eerder te starten met integratie van de 3 genoemde technologieplatformen (of onderdelen hiervan) in machine 1.0 en 1.1. De benodigde regulatorie transformatie zal namelijk veel tijd, energie en vele stakeholderdialogen vergen, en zodoende kan men hier het beste vroeg mee beginnen;</p> <p>→ Grote farmaceuten hebben een continue behoefte aan nieuwe geneesmiddelkandidaten die voldoende zijn 'de-risked' om hun huidige geneesmiddelfortfolio te kunnen blijven verversen (zodra oude middelen uit patent lopen, verdwijnt de omzet hiervan namelijk snel). Onco-Pact heeft als doel om effectievere wijze geneesmiddelkandidaten te de-risken. Bovendien kan machine 2.0 uiteindelijk leiden tot korter durende en effectievere klinische studies, die de 'time-to-market' aanzienlijk kan verkorten. De baten van Onco-Pact liggen dus indirect zeker ook bij de grotere farmaceuten. De verwachting is dat zij dan ook op een initiatief als Onco-Pact zitten te wachten.</p>

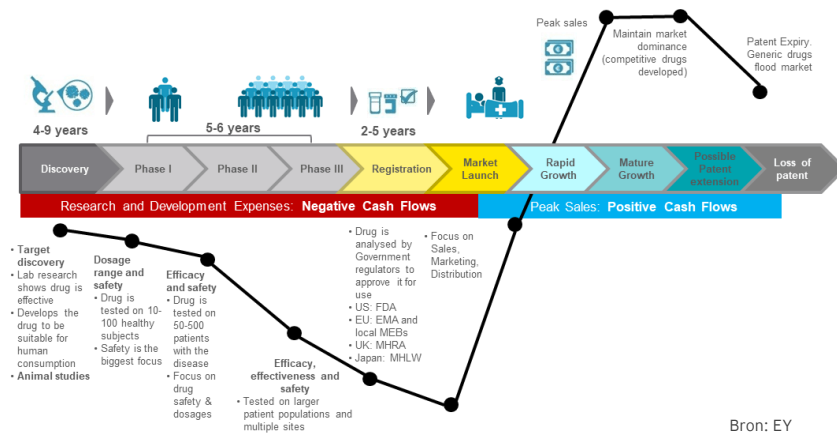
Deep Dive - 3.3. Oncode-Pact (2/2)

Figuur 2. typische geneesmiddelontwikkeling-trechter. Per specifieke aandoening levert het screenen van 5000-10000 verbindingen gemiddeld uiteindelijk slechts 1 door de Amerikaanse toezichthouder goedgekeurd geneesmiddel op:

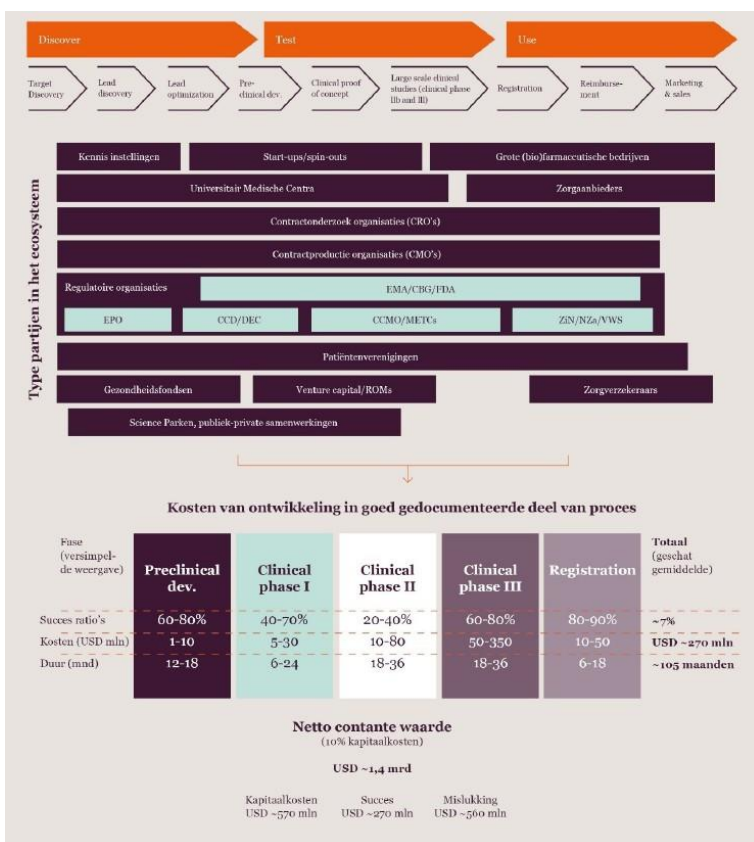

Bron: Cassidy, C. et al. FDA efficiency for approval process of COVID-19 therapeutics. Infect Agents Cancer 15, 73 (2020)

Figuur 3. Medicijnontwikkelingsproces van begin tot eind:

Figuur 4. Medicijnontwikkelingsproces van begin tot eind, belangrijkste stakeholders en success ratio's per fase:

Bron: Propositieformulier Oncode-Pact, p. 21, Figuur 2.2.4.

5.1

Digitaal
Ecosysteem

Deep Dive: Hoofdpunten

Samenvatting Deep Dive uitkomsten:

Onderzoeksvraag	Uitwerking	Quickscan Criterium
Doelmatigheid: leiden de acties tot het gewenste resultaat?	<ul style="list-style-type: none"> Het DEMS voorstel adresseert een drietal barrières die het zou moeten wegnemen: <ol style="list-style-type: none"> Grenzen huidige mobiliteitssysteem bereikt: <ol style="list-style-type: none"> Gevaar schuilt erin dat wordt gefocust op <u>alle</u> gebieden binnen mobiliteit en stedelijk functioneren → dus een zeer brede 'focus'; Use cases gebaseerd op marktconsultatie → nog geen concrete afspraken gemaakt. Daarnaast zijn meeste use cases gericht op het samenbrengen van data in plaats van concrete oplossingen bieden voor knelpunten in mobiliteit. Daarentegen sluit het gebruik van use cases - om data echt waarde te laten toevoegen - wel aan bij dit <u>onderzoek</u> van NL Digitaal: "Alleen door gebruik van data in de praktijk ontstaat waarde. Daarom ligt de focus internationaal op routekaarten van 'use cases', te ontwikkelen, concrete datatoepassingen"; Over het algemeen wordt veel stilgestaan bij de verzameling van data, maar niet de daadwerkelijke vertaling naar concrete verbeteringen voor Nederland. Marktfalen en relatie tot data: <ol style="list-style-type: none"> Mobiliteitsdata wordt op veel afzonderlijke plaatsen gegeneerd en bijgehouden in uiteenlopende systemen en databronnen door private partijen en overheden. DEMS streeft naar een adequate technische en randvoorwaardelijke verbinding tussen thans per deelsector (verkeer, mobiliteitsdiensten, stedelijke voorzieningen etc.) geïsoleerde en vaak moeilijk toegankelijke datasets (P.22); Voorstel gaat beperkt in op de beschikbaarheid en bruikbaarheid van deze data en wat dit gaat kosten. Overheidsfalen en systeemfalen: <ol style="list-style-type: none"> Van de digitale infrastructuur moet optimaal gebruik kunnen worden gemaakt, met heldere en uniforme afspraken over rechten en plichten. Dit moet data toegankelijk maken en gebruik verbeteren. 	<p><i>Kwaliteit van het plan</i> Criterium #1: Doelmatigheid en efficiëntie van de voorgestelde interventies</p> <p>→ Doelmatigheid blijft een onzekerheid in dit voorstel. Ondanks dat in de Quickscan dit criterium met groen gelabeld werd, blijkt uit de Deep Dive dat geel meer gepast is.</p>
Is het aantrekkelijk om data beschikbaar te stellen aan DEMS? Hoe denkt DEMS dat data beschikbaar komt?	<ul style="list-style-type: none"> Voor overheidsorganen zal het data beschikbaar stellen relatief laagdrempelig zijn, het is echter niet vanzelfsprekend om dit op elk overheidsniveau aan elkaar te koppelen; Bereidheid van grote Big Tech aanbieders om data ook daadwerkelijk te delen komt nergens tot uitdrukking; Overzicht ontbreekt welke data van welke aanbieders op welk moment in de tijd wordt gevraagd. Ook de kosten voor het beschikbaar stellen van deze datasets komt niet aan de orde; Daarnaast worden de risico's gerelateerd aan het datagebruik niet of nauwelijks weergegeven. 	<p><i>Kwaliteit van het plan</i> Criterium #4: Overzicht van plan-specifieke risico's, kansen, afhankelijkheden en beheersmaatregelen</p> <p>→ Risico in relatie tot het beschikbaar stellen van data blijft een onzekerheid van dit voorstel. Onveranderd oranje.</p>
Data Risico's verder analyseren / AVG check?	<ul style="list-style-type: none"> Gegeven de context van het voorstel zal het gebruik van data - en daarmee de privacy - een zeer belangrijk thema worden. De conformiteit aan de AVG regelgeving wordt benoemd, maar dit is vrij beperkt. Daarnaast worden de risico's hieromtrent nauwelijks beschreven. Wel houdt het voorstel rekening met AVG conformiteit door het specifiek aanstellen van een jurist en het laten checken van de use cases door een externe partij. 	<p><i>Kwaliteit van het plan</i> Criterium #4: Overzicht van plan-specifieke risico's, kansen, afhankelijkheden en beheersmaatregelen</p> <p>→ Data privacy risico's worden beperkt besproken, maar met enkele maatregelen. Onveranderd oranje.</p>
Governance en samenwerking: is centrale rol van overheid logisch? Spanningsveld tussen innovatie mogelijk maken en sturen vanuit de overheid?	<ul style="list-style-type: none"> Vooralsnog bestaat geen goed alternatief voor de ontwikkeling van een digitale infrastructuur. Zonder DEMS zullen partijen op voornamelijk bilaterale basis tot afspraken rondom data uitwisseling moeten komen, hetgeen leidt tot een veelheid aan onafhankelijke initiatieven; Het opstellen van de digitale infrastructuur en het vastleggen van afspraken en governance in een digitaal ecosysteem is een belangrijke taak van de overheid. Dit wordt onderschreven door een <u>recent onderzoek</u> waarin wordt gesteld dat de centrale overheid juist een belangrijke rol heeft in (i) bouwen van digitale infrastructuur, (ii) promoten van mobiel betalen, (iii) training op gebied van digitalisering en (iv) bouwen van een data ecosysteem. Dit geldt met name voor het samenbrengen van kleinere bedrijven; Ook voor de borging van data en de beschikbaarheid van data lijkt het Rijk de juiste plek. Dit stimuleert eerlijke en vrije toegang tot de data. 	<p><i>Kwaliteit van het plan</i> Criterium #4: De betrokkenheid en steun van belanghebbenden</p> <p>→ Het Rijk is de gepaste plek voor het opstellen van een digitale infrastructuur en het inrichten van een digitaal ecosysteem.</p>
Wordt dit niet een enorme data operatie vanuit de overheid? (gemeentes, ICT faciliteiten)	<ul style="list-style-type: none"> Voor het DEMS project zullen veel publieke organen betrokken moeten worden, zoals (P.62): <ul style="list-style-type: none"> Ministerie van I&W, EZK en BZK; Gemeenten en regionale overheden; Publieke instanties zoals RDW, NWD, DOVA en NDOV. Om doelstellingen te kunnen realiseren zullen alle partijen betrokken moeten worden. Dit oogt als een grote opgave, maar sluit wel aan bij verscheidene initiatieven en prioriteiten vanuit het Rijk; In het verleden is gebleken dat grote ICT projecten vanuit de overheid <u>niet goed</u> zijn verlopen, blijkt ook uit rapporten van de Algemene rekenkamer. Als gevolg hiervan is een ICT-autoriteit opgericht vanuit het Rijk (Bureau ICT-toetsing). Dit is inmiddels opgevolgd door het Adviescollege ICT-toetsing; Ministeries zijn - net als voorheen - gehouden om alle projecten met een ICT-component van meer dan € 5 mln. bij het Adviescollege aan te melden. Gezien de publieke aard van deze propositie ligt het voor de hand om ook hier een toets door het Adviescollege te laten uitvoeren, maar dit komt niet terug in de propositie; Daarnaast stelt het <u>coalitieakkoord</u> van het Kabinet-Rutte IV dat ze de kansen van digitale revolutie willen benutten → wetenschap, bedrijfsleven, 'startups', 'scale-ups', kenniscoalities en overheid slaan de handen ineen om de kansen die digitale technologie biedt te verzilveren. Hier lijkt DEMS sterk op aan te kunnen haken; Daarnaast lopen er nog verschillende initiatieven in hetzelfde deelgebied, zoals Talking Traffic en Mobility as a Service, zowel op landelijk niveau als op gemeentelijk niveau; De Vereniging van Nederlandse Gemeenten stelt in hun recente <u>position paper</u>: "De basis van de digitale overheid is niet op orde. Inwoners moeten uit kunnen gaan van een betrouwbare overheid die veilig met hun gegevens omgaat en robuuste dienstverlening heeft. Het is daarom essentieel dat er geïnvesteerd wordt in de basis van de digitale infrastructuur. De Generieke Digitale Infrastructuur (GDI)" 	<p>Criterium #4: Overzicht van plan-specifieke risico's, kansen, afhankelijkheden en beheersmaatregelen</p> <p>→ De opgave is omvangrijk en zal grote coördinatie vergen. Zowel vanuit het kabinet als andere overheden ligt echter wel een focus op digitalisering.</p>

5.2

Digitale
Infrastruc-
tuur

Deep Dive: Hoofdpunten

Samenvatting Deep Dive uitkomsten:

Onderzoeksvraag	Uitwerking	Quickscan Criterium
<p>Samenwerking met MKB (gebrek aan vertrouwen /waaraan moet succesvolle koppeling met MKB voldoen (Track 3: goede punten/aandachtspunten)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Het verhogen van de <i>digital readiness</i> van de marktpartijen, zodat het aantal marktpartijen - dat kan en zal participeren - in de digitale transitie wordt verhoogd. Concreet is de ambitie om circa 7.000 extra bedrijven te bereiken met de <i>digital readiness</i> campagne gedurende de looptijd van DIL; Uit recent onderzoek blijkt dat de overheid een centrale rol speelt in de digitale transformatie van kleinere bedrijven. Dit betreft het (i) bouwen van digitale infrastructuur, (ii) promoten van mobiel betalen, (iii) training op gebied van digitalisering en (iv) bouwen van een data ecosysteem. Juist de rol van de overheid is belangrijk ten aanzien van het MKB aangezien deze groep bedrijven aanlopen tegen: (i) tekort aan middelen, (ii) gebrek aan digitale capaciteiten, (iii) gebrek aan human resources en (iv) hoge kosten van digitale technologie. Zij zijn dus zelfstandig moeilijk in staat deze transformatie te maken; Dit voorstel adresseert vooral het gebrek aan digitale capaciteiten en de hoge technische barrières, maar schiet mogelijk tekort door beperking van middelen en gebrek aan human resources. Dit kan de transitie op MKB niveau in de weg staan. Wel zal het digitale platform en het digitale ecosysteem de toegankelijk van de digitalisering verbeteren voor het MKB; De concreetheid van het betrekken van de logistieke MKB is beperkt uitgewerkt. Welke bedrijven gaan wanneer en op welke manier benaderd worden? Wat vergt dit van de logistieke MKB? 	<p><i>Kwaliteit van het plan Criterium #4: Overzicht van plan-specifieke risico's, kansen, afhankelijkheden en beheersmaatregelen</i></p> <p>→ Dit is het eerste nationale voorstel gericht op <i>digital readiness</i> van logistiek MKB Nederland. Hierbij worden belangrijke punten als digitale capaciteiten en technische barrières geadresseerd, maar worden niet alle aandachtspunten weggenomen.</p>
<p>Heb je met Use Cases ook de doelen bereikt? (doelmatigheid van project)</p>	<ul style="list-style-type: none"> De doelmatigheid van DIL kan inzichtelijk worden gemaakt aan de hand van onderstaande problematieken: <ul style="list-style-type: none"> De digitaliseringstransitie bij Nederlandse transport- en logistieke bedrijven stagneert; De internationale topositie komt steeds meer onder druk; Supply chain resilience; Coördinatie falen; Systeem falen. In totaal zijn 6 <i>living labs</i> aangewezen, die op hun eigen manier bijdragen aan de doelmatigheid; Algemeen: in tegenstelling tot voorstel 5.1. focust dit voorstel meer op concrete toepassing van de daadwerkelijke effecten in de logistiek, in plaats van de pure focus op het samenbrengen van data. De vraag is of door deze concrete toepassingen niet een te nauwe blik wordt gecreëerd, aangezien de genoemde <i>living labs</i> vooral gericht zijn op havens. Daarnaast komt <i>digital readiness</i> op MKB niveau beperkt terug in de <i>living labs</i>. 	<p><i>Kwaliteit van het plan Criterium #1: Doelmatigheid en efficiëntie van de voorgestelde interventies.</i></p> <p>→ Het aanwijzen van <i>living labs</i> dragen bij aan doelmatigheid, maar zijn met name gericht op havens.</p>
<p>Wie gaan de diensten beheren? (focus op korte termijn) / samenwerking met andere partijen en evaluatie momenten</p>	<ul style="list-style-type: none"> De investering om een Basis Datadelen Infrastructuur (BDI) federatieve netwerk opzet initieel te ontwikkelen en operationeel rijp te maken voor groei en adoptie, zal niet van marktpartijen komen: er bestaat immers geen rechtstreeks privaat terugverdien model voor een opzet die openbaar en vrij toegankelijk moet zijn (p.31); Vanuit Rijksoverheidsniveau wordt de verantwoordelijkheid genomen voor de ontwikkeling en adoptie van de BDI in het DIL voorstel: dat wordt gerealiseerd door een direct partnership tussen I&W en Douane (p.31); Gedurende de eerste 5 jaren zal het werkpakket projectmanagement het project begeleiden; TNO is een van de grondleggers van de BDI waar in dit DIL-project op voort wordt geborduurd; Vanuit Rijksoverheidsniveau wordt de verantwoordelijkheid genomen voor de ontwikkeling en adoptie van de BDI in het DIL voorstel, via het direct partnership tussen I&W en Douane. Het is echter niet duidelijk - gegeven het feit dat 50% van financiering van infrastructuur door cofinanciering wordt opgehaald - hoe deze cofinanciering resulteert in eigenaarschap en controle; Vanuit de markt (overheid en bedrijfsleven) is het gewenst om dit in één gezamenlijke federatieve infrastructuur te doen. Geen van de marktpartijen kan echter de ontwikkeling van de generieke structuur voor rekening nemen, aangezien de baten niet direct bij deze partijen terecht komt; Het uitgangspunt is dat na afloop van het project de digitale infrastructuur zelfstandig beheerd kan worden. Het is echter niet uitgewerkt hoe dit functioneert en of nog een overgangperiode nodig is. Het private verdienmodel wordt dus niet concreet gemaakt; Hoe voorkom je dat na afloop van eerste 5 jaar het publieke karakter van DIL verloren gaat? Private partijen zullen hier waarschijnlijk anders mee om gaan dan het Rijk. 	<p><i>Kwaliteit van het plan Criterium #4: Overzicht van plan-specifieke risico's, kansen, afhankelijkheden en beheersmaatregelen</i></p> <p>→ Vanuit de markt (overheid en bedrijfsleven) is het wenselijk om dit in één gezamenlijke federatieve infrastructuur uit te voeren in een partnership tussen I&W en de Douane. Vooral nog is niet uitgewerkt hoe na afloop van dit project zelfstandig doorgedaan kan worden. Het private verdienmodel is onderbelicht.</p>

5.3

Luchtvaart
in Transitie

Deep Dive: Hoofdpunten

Samenvatting Deep Dive uitkomsten:

Onderzoeksvraag	Uitwerking	Quickscan Criterium
In hoeverre zijn co-financiers zelf bereid om financiering erin te steken?	<ul style="list-style-type: none"> De initiatiefnemers hebben veel aandacht besteed aan het inpassen van de steun in de staatssteunkaders. In de berekening van de financiële bijdrage in de Excel spreadsheets van de programmaliijnen, lijkt de cofinanciering / eigen bijdrage de resultante van de maximale steun van het groeifonds. De maximale steunintensiteit wordt berekend op basis van staatssteun regelgeving, het verschil wordt met cofinanciering aangevuld; Veruit het grootste deel van de beoogde cofinanciering wordt geleverd door <i>in-kind</i> bijdragen. Daar staat tegenover dat circa 45% van de cofinanciering - weliswaar onder voorwaarden - door middel van Letters of Intent is gecommiteerd. 	<p><i>Kwaliteit van de governance</i> Criterium #4: De betrokkenheid en steun van belanghebbenden</p> <p>→ Onveranderd geel</p>
Zijn de begrote kosten marktconform?	<ul style="list-style-type: none"> Om de marktconformiteit van de begrote kosten te analyseren, zijn de uitgangspunten - zoals beschreven in het voorstel en de Excel spreadsheets uit de bijlage - nader bekeken; Hoewel voor iedere programmaliijn een Excel spreadsheet aan de bijlagen is toegevoegd, bevatten deze weinig aanvullende informatie ten aanzien van de gehanteerde uitgangspunten. Dit maakt het niet mogelijk om na te gaan of de begrote kosten als marktconform gezien kunnen worden. Wel geven de initiatiefnemers aan dat het Nationaal Groeifonds - in het geval van kostenoverschrijdingen - geen financieel risico loopt. Indien deze zich namelijk zouden voordoen, dan zullen de overschrijdingen worden gefinancierd door de uitvoerende partijen; Van de 'Centrale organisatie' en 'Uitvoeringskosten' is geen aparte bijlage met onderbouwing van de begroting beschikbaar. De gevraagde bijdrage van het Nationaal Groeifonds voor deze twee onderdelen bedraagt € 49 mln. in totaal. Aangezien een verdere onderbouwing van de totstandkoming van de kosten voor Centrale organisatie en Uitvoeringskosten ontbreekt, kan de marktconformiteit van de kosten voor dit onderdeel niet worden getoetst. 	<p><i>Kwaliteit van het plan</i> Criterium #6: De onderbouwde begroting (per activiteit)</p> <p>→ Onveranderd geel</p>

5.4

Maritiem
Masterplan

Deep Dive: Hoofdpunten

Samenvatting Deep Dive uitkomsten:

Onderzoeksvraag	Uitwerking	Quickscan Criterium
Hoe gaan ze van 50 schepen naar opschaling komen? (check bijlages)	<ul style="list-style-type: none"> In de bijlage met betrekking tot de Theory of Change (ToC) wordt aangegeven dat kostenefficiëntie het belangrijkste effect van het project is. Hierbij worden numerieke inzichten geboden in de te verwachte kostenreducties en de verbetering van de concurrentiepositie in zowel het optimistische als het pessimistische scenario. Dit biedt een beter beeld van de mate van opschaling die haalbaar zou kunnen zijn in het geval van een toenemende vraag. Een belangrijke beperking op basis van deze bijlage is dat geen toets uitgevoerd kan worden in hoeverre het R&D programma en de (om)bouw van 50 schepen ook daadwerkelijk tot de beoogde kostenreducties zullen gaan leiden; Deze 50 voorbeeldschepen betreffen de volgende strategische categorieën: baggerschepen, offshore schepen (incl. windturbine installatie en onderzoeksschepen), sleepboten en werkschepen, visserijschepen, deep en short sea shipping schepen, passagiersschepen, binnenvaartschepen, hulpvaartuigen van de Koninklijke Marine en werkschepen en patrouilleschepen van de Rijksrederij; In het propositieformulier zelf wordt weinig tot geen informatie verstrekt over de manier waarop ze na de 50 schepen naar opschaling komen. 	<p><i>Kwaliteit van het plan Criterium #1: Doelmatigheid en efficiëntie van de voorgestelde interventies</i></p> <p>→ Onveranderd oranje, na raadpleging additionele informatie ontbreekt nog steeds argumentatie hoe tot opschaling te komen.</p>
In hoeverre is er commerciële interesse in dit plan? (Gaat EZK zelf ook checken)	<ul style="list-style-type: none"> In het propositieformulier (p. 54) wordt enkel een figuur getoond waarin 90 samenwerkende maritieme bedrijven (van MKB tot grootbedrijf en van werf tot reder) zijn opgenomen die betrokkenheid toonden tijdens de RDM regeling; In bijlage 2b wordt aangegeven dat deze maritieme bedrijven ook directe betrokkenheid hebben getoond voor de doelstellingen van het Maritiem Masterplan. In dit Masterplan staan ook organisaties zoals VDL AEC Maritime, Boomsma Shipping, Rexroth Bosch en Boskalis. Organisaties zoals deze hebben hoofdzakelijk een winst oogmerk; Uit de propositie en bijlage blijkt nog steeds onvoldoende in hoeverre er commerciële interesse is voor dit voorstel. 	<p><i>Kwaliteit van het plan Criterium #8: Additionaliteit: bekostiging van het voorstel leidt niet tot verdringing van andere publieke en private bekostigings- en/of financieringskanalen</i></p> <p>→ Onveranderd geel, na raadpleging additionele informatie is nog steeds onduidelijkheid welke private partijen betrokken zijn bij dit project en hoeverre er commerciële interesse is.</p>
Zijn bedragen opgenomen voor open-calls. Wat zijn hiervoor realistische bedragen? (check brancherapporten)	<ul style="list-style-type: none"> In bijlage 4 wordt het financieringsplan voor het deelprogramma 1a - R&D- verder uitgelicht. Hierin wordt beschreven dat de regeling vergelijkbaar is met de R&D regeling mobiliteit, die getoetst is aan de staatsteunkaders; Nader onderzoek wijst uit dat in 2021 € 150 mln. beschikbaar is gesteld aan 8 geselecteerde projecten, waarbij de maximale subsidie per project € 25 mln. bedroeg. Vanuit deze 8 selecteerde projecten hebben wij brancherapporten bekeken van twee soortgelijke scheepsvaart projecten (MENENS, en SH2IPDRIVE). Nieuwsartikelen en een samenvatting vanuit het RVO wijzen uit dat er ca. € 24 mln. per project is toegekend. Deze bedragen zijn vergelijkbaar met de bedragen van de open-calls die zijn opgenomen. Het R&D project lijkt aan de voorwaarden te voldoen. Daarbij is het financieringsplan van 1a voldoende gesubstantieerd; In het propositieformulier (p. 34) is voor deelprogramma 2b - civiele schepen- een opsplitsing gemaakt in 3 verschillende staatsteunkaders. De maximale subsidie en haalbaarheid van subsidiëring is in de tekst toegelicht; In het propositieformulier (p. 36) wordt in het tabel beschreven dat het subsidiepercentage voor deelprogramma 3 - slimme en schone productie - eenzelfde regeling betreft als voor deelprogramma 2, waarbij naast bovengenoemde drie staatsteunkader ook de DEI+ subsidieregeling is voorgesteld; De open calls worden voldoende uitgelicht, met schattingen voor het in aanmerking komen van diverse staatsteunkaders, financiële risico inschattingen en scenario-analyses. 	<p><i>Kwaliteit van het plan Criterium #7: De beschrijving van de mate van co-bekostiging en/of financiering (per activiteit)</i></p> <p>→ Onveranderd geel, na raadpleging additionele informatie blijft de mate van samenwerking vooralsnog globaal beschreven, ontbreekt verdere concretisering en onvoldoende onderbouwing in de cofinancieringspercentages en bedragen.</p>
Human capital (is 20 mln. niet te weinig geld hiervoor?) / zijn kennisinstellingen genoeg aangehaakt? Hoeveel mensen willen ze omscholen?	<ul style="list-style-type: none"> Uit de propositie blijkt dat ca. 95.000 werkenden bijgeschoold dienen te worden; Daarbij wordt aangegeven dat digitale trainingsmogelijkheden een breder scala aan mensen kan scholen en is werken op deze manier - volgens de propositie - relatief goedkoop, maar een verdere toelichting hoe het genoemde bedrag (€ 20 mln.) omslaat naar bijscholing voor 95.000 werkende ontbreekt; Kennisinstellingen zijn direct betrokken bij de uitvoering van het Human Capital deelprogramma; Daarnaast is voor het Human Capital deelprogramma ook de insteek dat de demonstratieprojecten - net als bij projecten uit de maritieme sector die voortkomen uit de RDM - worden uitgevoerd door brede consortia met een bijdrage van kennisinstellingen voor de evaluatie van de prestaties; De bijlage omtrent de begrote bijdrage van het NGF biedt additionele inzichten in waar het begrote totaalbedrag voor het Human Capital deelprogramma precies vandaan komt, maar zonder enige vorm van toelichting. Waarop de bedragen precies gebaseerd zijn, blijft derhalve onduidelijk. 	<p><i>Kwaliteit van het plan Criterium #6: De onderbouwde begroting (per activiteit)</i></p> <p>→ Onveranderd oranje, na raadpleging additionele informatie ontbreekt nog steeds de onderbouwing voor de opgenomen bedragen. Wel biedt de splitsing van de benodigde bedragen voor het Human Capital deelprogramma meer inzicht in waar het geld naartoe zou gaan.</p>

5.5

Railway
Ghent
Terneuzen

EY

Building a better
working world

Deep Dive: Hoofdpunten

Samenvatting Deep Dive uitkomsten:

Onderzoeksvraag	Uitwerking	Quickscan Criterium
<p>Wat zijn de verwachtingen en mogelijke impact van eventuele toekenning van CEF-gelden? Met welke planning (subsidie/financiering) kan rekening gehouden worden?</p>	<ul style="list-style-type: none"> Railway Ghent Terneuzen (RHT) merkt zelf op dat ze mogelijke EU subsidies hebben verkend en vermelden dat ze langs de informele weg hebben vernomen dat een bijdrage uit de CEF-gelden kansrijk zal zijn. Voorwaarde van de CEF-gelden is dat 'financiering' (dekking voor de investeringen) volledig moet zijn toegekend, aldus RHT. Indien CEF-gelden beschikbaar komen, dan zal naar rato de financiële bijdrage vanuit NGF (NL-deel) verlaagd worden (p.15). Conform Connecting Europe Facility (CEF) Transport RVO.nl Rijksdienst is voor uitvoeringsprojecten het maximale subsidie-percentages van 30% van de projectkosten; voor grensoverschrijdende projecten is dat maximaal 50%; De CEF Transport Call 2021 (die hier mogelijk voor in aanmerking zou komen) is op moment van schrijven tijdelijk gesloten en gaat vermoedelijk weer in september 2022 open. Rekening houdende met een doorlooptijd van meerdere maanden, is het niet de verwachting dat uitsluitel over een mogelijk toekenning voor einde jaar 2022 in beeld zal komen; Indien het Nationaal Groeifonds het volledig gevraagde bedrag toekent, dan blijft nog onzekerheid bestaan voor het 50%-deel dat aan België is toebedeeld (hier hebben we niets over kunnen terugvinden). Zekerheid ten aanzien van CEF-gelden - indien toegekend - zal niet voor eind 2022 in beeld zijn. Indien de tussenliggende periode gezocht wordt naar financiering via traditionele kanalen (al dan niet via de consortium partners), zal ook zeker de rest van dit jaar in beslag nemen. 	<p><i>Kwaliteit van het plan Criterium #6: De beschrijving en onderbouwing van de mate van co-bekostiging en/of financiering (per activiteit)</i></p> <p>→ Onveranderd geel, na raadpleging additionele informatie geeft nieuw inzicht geen aanleiding om dit bij te stellen. Meer inzicht in stand van zaken Belgische toekenning kan duidelijkheid verschaffen.</p>
<p>Leidt de gehanteerde discontovoet - in het licht van een MKBA benadering - tot juist ingeschatte kosten?</p>	<ul style="list-style-type: none"> De door NL gehanteerde discontovoet - in het geval van een MKBA - voor vaste verzonken kosten licht met 1,6% lager ligt dan in de EU (3%) wordt gehanteerd (bron: Inhoud (overheid.nl)). Vaste verzonken kosten zijn kosten waarvan de hoogte (grotendeels) onafhankelijk is van het gebruik en waarbij bovendien de gedane investering in de praktijk (vrijwel) geen alternatieve aanwendingsmogelijkheden. Investerings in publieke fysieke infrastructuur vallen daar veelal ook onder. Voorbeelden zijn de aanleg van wegen, vaarwegen, dijken, spoorinfrastructuur, havens en sluizen, en de transport- en distributie en infrastructuur voor energie. Dit is hier dus toepasselijk. Gezien de propositie grensoverschrijdend (België) is, is het niet ondenkbaar dat de EU richtlijnen in de MKBA gehanteerd worden. Het alternatief zou nog kunnen zijn om - o.b.v. gehanteerde 50-50% verdeling in kosten - het gemiddelde te nemen van 1,6% en 3,0%, zijnde 2,3%. De financiële impact hiervan is (nog) niet nader bekeken, maar de materialiteit van onderschatting van de kosten zal daarmee wel afnemen. 	<p><i>Kwaliteit van het plan Criterium #5: De onderbouwde begroting (per activiteit)</i></p> <p>→ Onveranderd oranje, na raadpleging additionele informatie geeft nieuw inzicht geen aanleiding om dit bij te stellen.</p>

5.6

RH2INE
Emissieloze
Binnenvaart

Deep Dive: Hoofdpunten

Samenvatting Deep Dive uitkomsten:

Onderzoeksvraag	Uitwerking	Quickscan Criterium
<p><i>Gaat het doel de versnelling bewerkstelligen?</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> Naast het propositieformulier zijn weinig andere bronnen/bijlagen beschikbaar die verduidelijking kunnen bieden. Veel vragen blijven dan ook open over hoe de versnelling bewerkstelligd kan worden. Veelal worden aannames gedaan, maar zonder toelichting; Op technisch vlak geeft het voorstel aan dat de technologie al redelijk volwassen is waardoor het goed toe te passen zou moeten zijn een nieuwe sector, mits kennis en ervaring wordt gedeeld. Momenteel is het aanbod (duurzame) waterstof het grootste probleem binnen dit voorstel; Wat de opties zijn indien onvoldoende waterstof beschikbaar komt, blijft onduidelijk. Vooralsnog is van een back-up plan geen sprake. Ook wordt niet vermeld welke energiebron als alternatief gehanteerd kan worden. De algehele insteek is het de verwachting dat zich geen problemen zullen voordoen ten aanzien van beschikbaarheid van waterstof, maar dat het wel moeilijk zal zijn om het aanbod waterstof naar de toekomst toe te voorspellen; Daarnaast ontbreekt een nadere uitwerking waarom voor 12 schepen is gekozen en of dit een haalbaar aantal is om in een periode van 5 jaar te realiseren. De vraag is wat gaat gebeuren als vertragingen optreden door onvoldoende waterstofcapaciteit? Betrokken partijen worden aan hun commitment gehouden, maar in hoeverre kunnen ze dat doen? Zullen de betrokken partijen door willen gaan wanneer de 12 schepen niet tijdig worden gerealiseerd? Ondanks dat gesproken wordt over versnelling en opschaling, ontbreekt hier een nadere uitwerking van. Wat gaan zij doen om dit project na 5 jaar nog in stand te houden? 	<p><i>Kwaliteit van het plan Criterium #1: Doelmatigheid en efficiëntie van de voorgestelde interventies</i></p> <p>→ Onveranderd geel, na raadpleging additionele informatie.</p> <p><i>Kwaliteit van het plan Criterium #4: Overzicht van plan-specifieke risico's, kansen, afhankelijkheden en beheersmaatregelen</i></p> <p>→ Onveranderd geel, na raadpleging additionele informatie vanwege de resterende onduidelijkheid en ontbrekende toelichting en informatie.</p>
<p><i>Is er voldoende betrokkenheid van partijen om hiermee door te gaan?</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> In het propositieformulier is aangegeven dat deelnemende partijen het risico op zich nemen en eigen vermogen zullen investeren in het plan. Indien en voor zover dit gebeurt ontstaat een vorm van commitment/betrokkenheid; Het is nog onduidelijk in hoeverre deelnemende partijen aan hun commitment gehouden kunnen worden. In het voorstel is namelijk het risico opgenomen dat een van de deelnemende partijen zich terugtrekt door interne koerswijziging of veranderende omstandigheden. Als beheersmaatregel wordt gegeven dat partijen die hun steun hebben uitgesproken hier, waar mogelijk, aan gehouden worden; Diverse binnen- en buitenlandse partijen hebben de <i>Letter of Intent</i> van het RH2INE initiatief ondertekend en wordt het initiatief breed gedragen in Europa. Het RH2INE Kickstart IWT project is een op zichzelf staand project. De <i>Letters of Intent</i> bevatten voorwaardelijke toezeggingen van de aanvragers zelf; Een toelichting is opgenomen ten aanzien van de cofinanciering van private ondernemingen d.m.v. intentieverklaringen. Veelal wordt in de verklaringen als voorwaarde benoemd dat pas financiering zal plaatsvinden, indien het NGF voldoende bijdrage verstrekt en daaropvolgend tevens de banken. Voor ondersteunende werkpakketten (WP 4, 5, 8 en 9) staat de bekostigingsmix ook nog niet vast; Voor een aantal werkpakketten kan nog geen private partij en bijbehorende cofinanciering worden genoemd en aangetoond, aangezien de selectie van de ondernemers - die de vulpunten/H2 containers gaan bouwen en exploiteren - nog niet heeft plaatsgevonden. Als gevolg hiervan zijn de opgenomen bedragen aan co-bekostiging nog onduidelijk; Vooralsnog wordt onvoldoende ingegaan op de financiële en operationele risico's indien onvoldoende subsidies beschikbaar komt. 	<p><i>Kwaliteit van het plan Criterium #7: De beschrijving en onderbouwing van de mate van co-bekostiging en/of financiering (per activiteit)</i></p> <p>→ Onveranderd oranje, na raadpleging additionele informatie blijft de onderbouwing van de financiële bijdrage beperkt uitgewerkt.</p>
<p><i>Zijn KPI's meetbaar/smart gemaakt?</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> De meeste KPI's zijn opgenomen in het voorstel in de vorm van aantal schepen - en dus meetbaar. Deze KPI's zijn nog vrij hoog over doordat ze gebonden zijn aan bijvoorbeeld het aantal schepen met goedgekeurd design en het aantal schepen varend, maar niet zozeer aan de stappen die doorlopen dienen te worden om dit te bereiken. Het is raadzaam dat tussentijdse KPI's te formuleren om de realisatie en efficiëntie van het voorstel te monitoren en te bewerkstelligen; Informatie omtrent de technische bijeenkomsten en de daarbij horende mijlpalen zijn nog nader te bepalen. Vooralsnog ontbreken deze dus nog in het voorstel. Conform de tabel uit het propositieformulier zullen deze wel nog als aantal worden opgenomen, waardoor het meetbaar wordt. 	<p><i>Kwaliteit van het plan Criterium #2: Formulering van tussentijdse doelen, mijlpalen, prestatie indicatoren, fasering en planning</i></p> <p>→ Onveranderd oranje, na raadpleging additionele informatie ontstaat geen aanleiding om deze te wijzigen.</p>
<p><i>Waar gaan de exacte bijdragen van het Groeifonds naar toe volgens de begroting?</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> Voor elk werkpakket is een Nationaal Groeifonds bijdrage van toepassing. De bijdragen variëren tussen de € 90K en de € 35,45 mln. De grootste bijdragen worden gevraagd voor WP's gebonden aan de bouw van schepen en vulpunten; Vooralsnog is onduidelijk waar deze bedragen vandaan komen en wat hiervoor de onderliggende argumentatie is. Om een zorgvuldige analyse van de begroting uit te voeren, is deze informatie wel wezenlijk; De activiteiten geassocieerd met de "onrendabele top" zijn niet nader toegelicht in het voorstel. Hierdoor is het onduidelijk in welke mate de gevraagde Nationaal Groeifonds bijdrage gerechtvaardigd is. 	<p><i>Kwaliteit van het plan Criterium #8: Additionaliteit: bekostiging van het voorstel leidt niet tot verdringing van andere publieke en private bekostigings- en/of financieringskanalen</i></p> <p>→ Gezien de onduidelijkheid welke activiteiten van de WP's privaat gefinancierd kunnen worden en voor welke een Nationaal Groeifonds bijdrage benodigd is, wordt dit criterium oranje in plaats van geel.</p>

5.7

Zero
Emissie

Deep Dive: Hoofdpunten

Samenvatting Deep Dive uitkomsten:

Onderzoeksvraag	Uitwerking	Quickscan Criterium
Opsplitsing maken in voorstel tussen of informatie gewoonweg ontbreekt of informatie niet compleet is?	<ul style="list-style-type: none"> In het gehele voorstel ontbreekt vrij veel informatie, met name een toelichting bij de gemaakte aannames. Deze aannames hebben betrekking op de opgenomen mitigaties om de risico's in te dekken, verklaringen voor de opgenomen bedragen in de begroting en de bekostigingsmix, de keuze voor het aantal schepen en de activiteiten gebonden aan de gevraagde Nationaal Groeifonds bijdrage; Verder wordt wel een activiteitenplan geschetst met mijlpalen, maar zonder een toelichting. Met enkel figuren wordt hier onvoldoende helderheid gecreëerd. Daarbij worden de mitigaties die wel aanwezig zijn nog steeds onvoldoende onderbouwd. 	<p><i>Kwaliteit van het plan Criterium #2 t/m 8</i></p> <p>→ Onveranderd oranje, na raadpleging additionele informatie is geen verdere verduidelijking ontstaan in de hierboven genoemde criteria.</p>
Welke risico's zijn kritiek voor slagingskans en wat zijn beheersmaatregelen?	<ul style="list-style-type: none"> Niet alle risico's - opgenomen in bijlage 6.3 - worden belicht in de plan-specifieke risico tabel op pagina's 24 en 25. Hierdoor is het onduidelijk of de grootste risico's in het propositieformulier zijn opgenomen. In bijlage 6.3 zijn 40 risico's opgenomen, geclassificeerd in de kleur groen of rood. Uit de figuur blijkt dat de rode risico's gevaarlijker zijn, maar wordt bij de figuur geen toelichting gegeven wat deze risico's precies inhouden (enkel termen zijn opgenomen); De grote risico's die wel zijn opgenomen in het propositieformulier, bevatten geen inschatting van de impact of de kans dat het risico zich voordoet. Daarnaast wordt de mitigatie heel beknopt in de propositie opgenomen, zonder uitleg of deze maatregel wel het gewenste effect heeft; Een groot risico is bijvoorbeeld dat de standaard interface niet wordt geaccepteerd door de markt en dat andere technologieën succesvoller blijken te zijn. Als mitigatie wordt vervolgens benoemd dat een succesvolle PoC gedraaid dient te worden en inzicht dient te geven aan marktpartijen wat zoal is gedaan. Het is onzeker of deze mitigatie wel voldoende is om dit risico te vermijden. 	<p><i>Kwaliteit van het plan Criterium #4: Overzicht van plan-specifieke risico's, kansen, afhankelijkheden en beheersmaatregelen</i></p> <p>→ Onveranderd oranje, na raadpleging additionele informatie zijn geen nieuwe inzichten ontstaan.</p>
Ze vragen middelen voor 3 onderdelen (hoe NGF gepast zijn deze?)	<ul style="list-style-type: none"> De Nationaal Groeifonds-aanvraag van ZES richt zich expliciet op de fases voordat de private markt het volledig kan overnemen en kan doorstromen naar 400 containerschepen. In deze Start Up en Scale Up is separate subsidiëring nodig voor de drie hoofdactiviteiten: MECs, schepen en docking stations; Welke activiteiten hiermee geassocieerd worden en voor welke activiteiten binnen de fases de Nationaal Groeifonds bijdrage wordt aangevraagd, blijft onduidelijk. Om deze reden kan geen goede inschatting worden gegeven in hoeverre de te funden werkzaamheden passen bij de doelstellingen van het Nationaal Groeifonds. 	<p><i>Kwaliteit van het plan Criterium #7: De beschrijving en onderbouwing van de matte van co-bekostiging en/of financiering (per activiteit)</i></p> <p>→ Onveranderd oranje, na raadpleging additionele informatie zijn geen nieuwe inzichten ontstaan.</p>
In hoeverre heb je 45 schepen nodig om transitie in gang te zetten?	<ul style="list-style-type: none"> Uit de Deep Dive komt additionele informatie in beeld omtrent het gekozen aantal schepen om de transitie te realiseren; Het antwoord op schriftelijke vragen geeft aan dat vanaf 45 schepen er dusdanige liquiditeit in het ecosysteem ontstaat, dat de minimaal benodigde bezettingsgraad van iedere additionele batterij vrijwel op voorhand gegarandeerd is. Ook wordt gesteld dat het systeem dan voldoende inertia opbouwt om 'autonoom' door te groeien. Waarom dit niet met minder schepen kan, blijkt niet uit de toegestuurde documentatie; In het voorstel zelf wordt geen argument gegeven voor de keuze van het aantal schepen. 	<p><i>Kwaliteit van het plan Criterium #1: Doelmatigheid en efficiëntie van de voorgestelde interventie(s)</i></p> <p>Doordat er onvoldoende argumenten zijn voor het aanhouden van 45 schepen ontstaat twijfel over de efficiëntie van het voorstel. Zou het ook met minder schepen kunnen waardoor minder werk nodig is?</p> <p>→ Gezien het doel op zichzelf goed is uitgewerkt, neigt dit criterium meer naar de kleur geel in plaats van groen.</p>

Bijlagen

Bijlage 1A:
Quickscans
Food

2.1

Cellulaire
Agricultuur

EY

Building a better
working world

Quick scan rapport				
Naam project voorstel: 2.1 Cellulaire Agricultuur				
Project budget: NGF bijdrage - € 382 mln.				
Totaalindruk:		Sterke punten:		
		<ul style="list-style-type: none"> • Probleemstelling en het doel is duidelijk en uitgebreid omschreven; • Consortium bevat een passende en diverse set aan betrokken partijen; • De toepasselijkheid om dergelijke innovatie ruimte te geven voor het realiseren van een duurzame toekomst; • Sterke additionaliteit en samenhang met initiatieven op andere vlakken. 		
Vervolgstappen:		Verbeterpunten:		
<p>Diep dive (J/N): Ja, kan meer comfort bieden</p> <p>Beschrijving diep dive: Juridische belemmeringen op Europees en Nederlands niveau en Concretiseren governance, zoals het opstellen van (concept) statuten en uitwerken van overige governance-aspecten.</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Op dit moment zijn er geen harde toezeggingen van cofinanciering en spreken we van intenties van de consortium partijen; • Meer aandacht op adressering marktautorisatie- en consumentenacceptatie-risico's: Hoe wordt gezorgd voor tijdige aanpassing van wet en regelgeving? Indien (sector)specifieke regelgeving commercialisatie in de weg staat is het niet mogelijk een CA sector (in Europa) te ontwikkelen; • Betere omschrijving welke rol van betrokken partijen wordt verwacht is toepasselijk; • Betere omschrijving hoe de CA sector tot stand kan komen is toepasselijk. 		
Criterialement	Indruk en/of aandachtspunten	Eventueel mogelijke actiepunten	Score	Beoordeling voor element? (J/N)
<p><i>Kwaliteit van het plan</i> #1 Doelmatigheid en efficiëntie van voorgestelde interventie(s)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Duidelijk en uitgebreid beschreven probleemstelling, barrières, en hieraan gerelateerde activiteiten en doelstellingen; • Propositie geeft een goed beeld van het doel van dit groeiplan; het ontwikkelen van de CA sector in Nederland. Alles wat nodig is om deze sector te ontwikkelen wordt helder beschreven; • Marktacceptatie en identificatie van marktvraag (en het huidige gebrek hieraan) lijkt de meest cruciale barrière te zijn. Dit zien we echter niet terug in de balans van de activiteiten; • Binnen de onderwijswerkstroom zou er ook meer aandacht dienen te komen voor niet-technische opleidingen, bijv. ondernemerschap. <p>Bron: Propositieformulier P.34, P.37, P.40, P.74</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Extra aandacht voor de balans tussen verschillende activiteiten. Marktacceptatie (bij zowel de regulator als eindconsument) is het meest cruciaal voor groei. Dit rechtvaardigt een hogere mate van focus op de transitiehub werkstroom (incl. meer activiteiten en hoger budget), waar alle stakeholders en met name de eindconsument (lijkt onderbelicht in het voorstel) en regulators nog veel actiever worden betrokken; • Ontwikkeling is nog onbewezen op grotere schaal, in hoeverre is deze propositie realiseerbaar in de praktijk? Kan aangetoond worden door dat ervaringen elders in de wereld het realiteitsgehalte op een passend niveau brengen? • Tijdens het programma meer focus op verkenning afzetmarkten en - landen noodzakelijk t.o.v. R&D activiteiten noodzakelijk; • Binnen de onderwijswerkstroom ook meer aandacht geven aan niet-technische aspecten. 		Ja, tenzij niet (meer) wenselijk door EZK
<p><i>Kwaliteit van het plan</i> #2 Formulering van tussentijdse doelen, mijlpalen, prestatie-indicatoren, fasering en planning</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Het plan is uitgewerkt d.m.v. 5 werkstromen met ieder aparte actielijnen, taken en mijlpalen; • Fasering kan waarschijnlijk iets meer in elkaar verweven worden, zodat de belangrijkste ontwikkelbarrières ook al eerder in het programma worden geadresseerd; • Zo kan de voorbereidingsfase wellicht korter en kunnen de ecosysteemontwikkelingsfase en scale-out fasen gedeeltelijk in elkaar worden geschoven c.q. geïntegreerd; • De resultaatindicatoren zijn in detail (per jaar) en werkstroom toegelicht in een aparte tabel, maar behoeven concretere (SMART) uitwerking; • De impactindicatoren geven een beeld wat op lange termijn moet zijn bewerkstelligd door uitvoering van dit Groeiplan. <p>Bron: Propositieformulier pp. 35-39, p.41,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Hoe minder silo-vorming per fase te realiseren? Meer parallel uitvoeren ecosysteemontwikkelingsfase en scale-out fase mogelijk? • Fasering hangt met elkaar samen, in hoeverre kan funding in de tijd gefaseerd worden, naarmate mijlpalen worden gerealiseerd? • Concretisering KPI's (bij voorkeur SMART). 		Ja, tenzij niet (meer) wenselijk door EZK
<p><i>Kwaliteit van het plan</i> #3 Omschrijving van de praktische en juridische uitvoerbaarheid van het voorstel en haalbaarheid van de implementatie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bepalende juridische belemmeringen op zowel Europees niveau als Nederlands niveau zijn aan de orde; • De praktische uitvoerbaarheid is beknopt beschreven en mag meer diepgang hebben; • Uitvoering beschrijving van hoe de werkstromen tot stand zullen komen en welke taken hiervoor moeten worden uitgevoerd; • Indien de haalbaarheid van bepaalde taken uit actielijnen/werkstromen onzeker is dan is hier een GO / NO GO moment aan gekoppeld. <p>Bron: Propositieformulier pp. 55-61, p.87</p>	<ul style="list-style-type: none"> • In hoeverre is de huidige regelgeving wel compatibel met commercialisatie en op welke termijn kan regelgeving tijdig en passend hierop aangepast worden? • Hoe kan het groeiplan barrière 2 en 4 met zekerheid wegnemen? 		Ja, cruciaal
<p><i>Kwaliteit van het plan</i> #4 Overzicht van plan-specifieke risico's, kansen, afhankelijkheden en beheersmaatregelen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De risico's zijn zowel op algemeen niveau als op werkstroom niveau (planspecifiek) toegelicht; • De kansen die CA biedt worden vooral op maatschappelijk vlak toegelicht; • De algemene risico's zijn helder en de benodigde acties (om deze risico's te mitigeren) zijn beschreven. Als dit niet lukt kan het de haalbaarheid van CA wel gelijk in gevaar brengen; • Het grootste risico lijkt met stip het gebrek aan maatschappelijk draagvlak te zijn. <p>Bron: Propositieformulier pp.22-23, pp. 54-55, p.70, p.93</p>	<ul style="list-style-type: none"> • CA is momenteel nog niet goedgekeurd door de EFSA. Wat als dit ook niet gaat gebeuren? • Hoe groot is het risico dat andere partijen (met lichtere regelgeving) een nauwelijks in te halen voorsprong hebben? • Zeer actieve mitigatieacties nodig om het gebrek aan maatschappelijke acceptatie en acceptatie door de regelgever, c.q. snelheid van regulatorische processen te verbeteren. 		Ja, tenzij niet (meer) wenselijk door EZK
<p><i>Kwaliteit van het plan</i> #6 De onderbouwde begroting (per activiteit)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Een duidelijk overzicht van de verwachte kosten per taak/actielijn/werkstroom/jaar/fase is opgenomen; • Er is een uitsplitsing gemaakt tussen de inkomsten van NGF en andere inkomsten van cofinanciering; • Per werkstroom wordt ook vermeld hoeveel het NGF bijdraagt aan iedere actielijn; • Begroting en activiteiten voor de transitiehub-werkstroom lijkt t.o.v. andere werkstromen aan de bescheiden kant. Zeker gezien de cruciale rol van deze werkstroom. <p>Bron: Propositieformulier p.48, p.62, p.72</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Een overzicht van de opbrengsten (en kosten) na het CA programma (2036) ontbreken. Zijn alle doelen dan behaald? • Revisie activiteiten en begroting voor de transitiehub/ 'proefboerderijen' werkstroom. Kan zwaarder op worden ingezet, en actief betrekken regulators, eindconsumenten, etc. 		Ja, tenzij niet (meer) wenselijk door EZK
<p><i>Kwaliteit van het plan</i> #7 De beschrijving en onderbouwing van de mate van co-bekostiging en/of financiering (per activiteit)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Meerdere private partijen zijn betrokken, zonder harde toezeggingen nog; • De eerste ontwikkelingen op CA gebied waren vooruitstrevend, maar onvoldoende om private partijen aan te haken. Met inzet van publieke investeringsruimte is het de verwachting dat het gehaal van privaet en publiek in beweging komt. <p>Bron: Propositieformulier p.7, p.45, p.72, pp. 78-79,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kip en ei, in hoeverre is het mogelijk de nog zachte toezeggingen om te zetten in een meer harde commitment, op het moment dat publieke middelen in het vooruitzicht worden gesteld? 		Ja, tenzij niet (meer) wenselijk door EZK
<p><i>Kwaliteit van het plan</i> #8 Additionaliteit: bekostiging van het voorstel leidt niet tot verdringing van andere publieke en private bekostigings- en/of financieringskanalen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uit de propositie blijkt dat private partijen afwachtend zijn, zonder betrokkenheid van publieke partijen; • Gezien de beperkingen ten aanzien van regelgeving is hiervoor - naar verwachting - ook nog geen publiek bekostigings- e/of financieringskanaal voor beschikbaar (bijv. subsidies). Gezien nadruk op klimaat en beschikbaar gesteld middelen, zou dat op termijn wel het geval kunnen zijn; • Tevens de focus op gezamenlijke opschaaflinies rechtvaardigt de NGF bijdrage. <p>Bron: Propositieformulier pp. 76-77, p.91, p.93,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Indien fasering van beschikbaar stellen middelen, kan mogelijk een connectie gemaakt worden met andere fundingmogelijkheden die - binnen de duurzaamheidsdoelstellingen van de overheid - op termijn beschikbaar gaan komen. 		Nee

Quick scan rapport

Naam project voorstel: 2.1 Cellulaire Agricultuur
Project budget: NGF bijdrage - € 382 mln.

Totaalindruk: 	Sterke punten: <ul style="list-style-type: none"> • Probleemstelling en het doel is duidelijk en uitgebreid omschreven; • Consortium bevat een passende en diverse set aan betrokken partijen; • De toepasbaarheid om dergelijke innovatie ruimte te geven voor het realiseren van een duurzame toekomst; • Sterke additionaliteit en samenhang met initiatieven op andere vlakken.
---	--

Vervolgstappen: Diep dive (J/N): Ja, kan meer comfort bieden Beschrijving diep dive: Juridische belemmeringen op Europees en Nederlands niveau en Concretiseren governance, zoals het opstellen van (concept) statuten en uitwerken van overige governance-aspecten.	Verbeterpunten: <ul style="list-style-type: none"> • Op dit moment zijn er geen harde toezeggingen van cofinanciering en spreken we van intenties van de consortium partijen; • Meer aandacht op adressering marktautorisatie- en consumentenacceptatie-risico's: Hoe wordt gezorgd voor tijdige aanpassing van wet en regelgeving? Indien (sector)specifieke regelgeving commercialisatie in de weg staat is het niet mogelijk een CA sector (in Europa) te ontwikkelen; • Beter omschrijving welke rol van betrokken partijen wordt verwacht is toepasselijk; • Beter omschrijving hoe de CA sector tot stand kan komen is toepasselijk.
---	---

Criterium element	Indruk en/of aandachtspunten	Eventueel mogelijke actiepunten	Score	Diepe dive nodig voor element? (J/N)
Kwaliteit van de governance #1 Expertise, uitvoeringscapaciteit en reputatie van betrokken partijen. De ervaring en track record van het management	<ul style="list-style-type: none"> • De namen van de organisaties, omschrijving en hun betrokkenheid tot het CA programma is helder beschreven, van goede kwaliteit met degelijke expertise; • De ervaring en track record van het management is niet (goed) beschreven; het huidige bestuur wordt opnieuw aangesteld dus track record en ervaring van het toekomstige bestuur is nog onbekend. Zelfde geldt voor de programmabureau-leden. Bron: Propositieformulier pp.47-54	<ul style="list-style-type: none"> • Bestuurlijke keuze/gewenste competenties kan nog afgestemd worden als voorwaarde voor verkrijging van funding. 		Ja, tenzij niet (meer) wenselijk door EZK
Kwaliteit van de governance #2 De afspraken tussen de partijen over de samenwerking, verantwoordelijkheden, bevoegdheden en de afgesproken financiële en/of inhoudelijke bijdragen	<ul style="list-style-type: none"> • De afspraken die zijn gemaakt met de betrokken partijen zijn niet concreet geformuleerd in deze propositie. Concrete afspraken over de samenwerking, verantwoordelijkheden en bevoegdheden ontbreken; • Zo is beschreven hoe de partijen betrokken zijn en wat zij kunnen betekenen voor de ontwikkeling van de CA sector, maar niet zo zeer welke rol ze nemen in het project. Bron: Propositieformulier pp. 45-47	<ul style="list-style-type: none"> • Concretiseringslag nodig; • Welke concrete rol is te verwachten van betrokken partijen? 		Ja, cruciaal
Kwaliteit van de governance #3 De onderbouwing van een robuuste en effectieve governance die slagvaardige besluitvorming en scherpe keuzes mogelijk maakt door een heldere beschrijving van verantwoordelijkheden en bevoegdheden voor verschillende organen, waaronder op strategisch en financieel vlak	<ul style="list-style-type: none"> • Ter uitvoering van dit Groeiplan wordt er een rechtspersoon (stichting CAN) opgericht; • Stichting CAN heeft geen winstoogmerk en zal de ANBI-statuten aanvragen; • De governance binnen de stichting CAN is omschreven, ook hoe de stichting met andere partijen samenhangt evenals de verantwoordelijkheden (ook op financieel vlak); • Overige governance-aspecten zijn niet toegelicht (bijv. bezoldiging, goedkeurings- c.q. instemmingsrechten van de RvT, nevenfuncties, belangenverstrengeling, medezeggenschap, etc.). Bron: Propositieformulier 3.2 vanaf p.47	<ul style="list-style-type: none"> • Concretiseren governance, zoals het opstellen van (concept) statuten en uitwerken van overige governance-aspecten; • In het propositieformulier is opgenomen dat het bestuur een Raad van Toezicht (RvT) en/of meerdere adviesraden kan aanstellen. Vanuit <i>good governance</i> (checks and balances) is het wenselijk dat een RvT wordt ingesteld, die toezicht houdt op het beleid van het bestuur en de algemene gang van zaken in de stichting, en het bestuur met raad terzijde staat. 		Ja, cruciaal
Kwaliteit van de governance #4 De betrokkenheid en steun van belanghebbenden	<ul style="list-style-type: none"> • De partijen zijn uitgesplitst naar publieke stakeholders en belanghebbenden en naar steunbrief ontvangen of niet ontvangen; • Verschillende private belanghebbende partijen zijn uiteengezet (par. 3.2.4). Het lijkt erop dat de meeste van deze partijen geen intentieverklaring / steunbrief hebben afgegeven; • In de afgegeven steunbrieven beschrijven de betrokken partijen op welke wijze zij iets kunnen betekenen voor de ontwikkeling van de CA sector; • In deze steunbrieven geven partijen commitment af, het is niet duidelijk of deze partijen ook een financiële bijdrage leveren aan het CA programma. Bron: Propositieformulier pp. 49-54	<ul style="list-style-type: none"> • Concretiseren steun c.q. betrokkenheid van belanghebbenden; • Naast enkel een (ogenschijnlijk) adviserend expertpanel in de top van de governance structuur, is het een optie om ook per werkstroom actiever experts in te zetten met een actievere, meer operationele rol; • Hoe meer openheid / toegankelijk van het consortium voor andere partijen te realiseren? • Actieve betrokkenheid van investeerders mist nog in het programma. 		Ja, cruciaal

2.2

Crop-XR

EY

Building a better
working world

Quick scan rapport

Naam project voorstel: 2.2 Crop XR
Project budget: NGF bijdrage - € 42 mln.

Totaalindruk: 		Sterke punten: <ul style="list-style-type: none"> Actuele propositie met duidelijke doelstelling om de sterke gewasveredelingspositie van Nederland uit te bouwen d.m.v. geaccelereerde inbreng van nieuwe digitale en biotechnologieën voor veredeling van gewassen; Toezeggingen (steun) van meerdere partijen; Consortium brengt de sterktes van het Nederlandse veredelingsecosysteem goed samen; De publieke evenals de private additionaliteit is duidelijk en helder omschreven. 		
Vervolgstappen: Deep dive (J/N): Ja, cruciaal Beschrijving deep dive: Deep dive zal focussen op diepgang planning en mijlpalen, relevante wetgeving en Concretiseren governance, zoals het opstellen van (concept) statuten en uitwerken van overige governance-aspecten.		Verbeterpunten: <ul style="list-style-type: none"> De Europese commissie moet nog uitslag geven over de wet- en regelgeving, om de propositie mogelijk te maken met weglek risico van privaat onderzoek naar buitenland (buiten Europa); Door risico op verdringing is het de vraag in hoeverre het Groeifonds een rol zou moeten spelen; Concrete invulling over de onderlinge samenwerking, verantwoordelijkheden en bevoegdheden binnen het consortium ontbreekt; Bepaalde governance-aspecten ontbreken zoals: besluitvorming/stemrechtverhoudingen, concrete verantwoordelijkheden en bevoegdheden. 		
Criterialement	Indruk en/of aandachtspunten	Eventueel mogelijke actiepunten	Score	Deep dive nodig voor element? (J/N)
Kwaliteit van het plan #1 Doelmatigheid en efficiëntie van voorgestelde interventie(s)	<ul style="list-style-type: none"> Deze propositie heeft een duidelijk doel en het plan van aanpak is goed beschreven: uitbouwen sterke positie Nederland d.m.v. geaccelereerde inbreng van nieuwe digitale technologieën en biotechnologieën voor veredeling van gewassen; Uit het plan wordt duidelijk dat overheidsinterventie nodig is om op kortere termijn het doel te bereiken door de onzekerheden die gepaard gaan met het onderzoek; De grootste bottleneck voor goede impact van dit programma is de strikte EU regelgeving m.b.t. GGO's en veredelings technieken. Dit zou wellicht effectiever geadresseerd kunnen worden in de activiteiten; Transfer-XR (valorisatie activiteiten) en stimulering ondernemerschap mag meer aandacht krijgen. Bron: Propositieformulier p.17, p.46	<ul style="list-style-type: none"> In het nul-scenario wordt vermeld dat het doel mogelijk ook bereikt kan worden zonder NGF bijdrage, maar dat dan schaarse tijd verloren gaat. Hoe wegen de baten (van schaarse tijd) op tegen de lasten? (o.a. in euro's?) Activiteiten toevoegen die de wet- en regelgevingsuitdagingen adresseren, en/of regelgevende instanties actief betrekken; Er lijkt meer aandacht te mogen worden gelegd op Transfer-XR: hoe effectiever de innovaties te vertalen in investeerbare gewas-proposities; Edu-XR zou zich naast technische skills ook op ondernemerschap-skills moeten richten. 		Ja, tenzij niet (meer) wenselijk door EZK
Kwaliteit van het plan #2 Formulering van tussentijdse doelen, mijlpalen, prestatie-indicatoren, fasering en planning	<ul style="list-style-type: none"> Een vrij globale jaarlijkse planning, onderverdeeld in de werkpakketten van CROP-XR. Daarnaast een compact overzicht van de tussentijdse mijlpalen per werkpakket; Een meer gedetailleerd overzicht is te vinden in de bijlage (niet het propositie formulier), daar zijn de procesmijlpalen en KPI's voor ieder werkpakket uitgebreider toegelicht; Aandachtspunt; afhankelijkheden tussen de activiteiten/mijlpalen zouden beter in kaart gebracht moeten worden. Bron: Propositieformulier p.40, pp. 42-43	<ul style="list-style-type: none"> Meer diepgang in planning, mijlpalen en afhankelijkheden ontbreekt in het propositieformulier om een goed beeld te krijgen van de verschillende stappen, kansen en fasering. 		Ja, cruciaal
Kwaliteit van het plan #3 Omschrijving van de praktische en juridische uitvoerbaarheid van het voorstel en haalbaarheid van de implementatie	<ul style="list-style-type: none"> CropXR: Ten aanzien van de juridische uitvoerbaarheid moet de Europese commissie nog uitslag geven over de mogelijke aanpassingen van de wet- en regelgeving, om te voorkomen dat een deel van het private onderzoek uit Europa vertrekt; De praktische uitvoerbaarheid is beknopt beschreven, ondanks dat nog zaken afgerond moeten worden, wordt in de propositie vermeld dat de uitvoerbaarheid van het plan goed is; Met betrekking tot de haalbaarheid van het project is onduidelijk wat het onderzoek zal opleveren. Bron: Propositieformulier pp.55-56	<ul style="list-style-type: none"> "Op dit moment is niet precies te voorspellen hoe milieuregelgeving het pioniersvoordeel van Nederland op het gebied van weerbare gewassen gaat beïnvloeden." → is dit wel te voorspellen als hier meer onderzoek naar wordt gedaan? (p. 57) Is het mogelijk om eerst duidelijkheid te krijgen over de wet- en regelgeving in Europa voordat funding beschikbaar wordt gesteld? Met mogelijk vertrek buiten Europa - zoals vermeld - is het de vraag of voldoende 'winst' behaald kan worden voor het Nederlandse innovatie-ecosysteem? Te strikt, niet geschikt juridisch kader (EU) ondermijnt haalbaarheid => (tijdrovende) wijzigingen nodig. 		Ja, cruciaal
Kwaliteit van het plan #4 Overzicht van plan-specifieke risico's, kansen, afhankelijkheden en beheersmaatregelen	<ul style="list-style-type: none"> Duidelijk, beknopt overzicht van de plan-specifieke risico's en de bijbehorende mitigatie; Weinig concreet over afhankelijkheden, maar de afhankelijkheid m.b.t. wet- en regelgeving blijft een aandachtspunt; Actief business development wordt genoemd om onvoldoende aanwas van nieuwe projecten te voorkomen. Dit wordt verder niet toegelicht; Kansen vooral toegelicht op maatschappelijk vlak; KPI's benoemd. Bron: Propositieformulier pp. 30-31, pp. 52-53, p.77	<ul style="list-style-type: none"> Hoe afhankelijk is het succes van deze propositie van beperkt beïnvloedbare externe factoren/partijen en welke mitigerende factoren zijn hiervoor beschikbaar? Toelichten / uitwerken business development. Welke activiteiten worden ontplooid binnen Transfer-XR om genoeg nieuwe product proposities te creëren en richting de markt te krijgen? 		Ja, tenzij niet (meer) wenselijk door EZK
Kwaliteit van het plan #6 De onderbouwde begroting (per activiteit)	<ul style="list-style-type: none"> Uitgewerkte begroting, uitsplitsing per fase, per programmaliijn, per financieringsbron, per werkpakket, per jaar, maar op een vrij hoog abstractie niveau; Per werkpakket en per taak wordt vermeld wat de kosten zijn en indien van toepassing hoeveel FTE nodig is voor de desbetreffende taak, maar minder diepgaande uitsplitsing t.a.v. de specifiek activiteiten; Voor elke taak wordt er vermeld hoeveel FTE nodig is gebaseerd op vergelijkbare voorgaande projecten. Bron: Propositieformulier p. 59,	<ul style="list-style-type: none"> Is meer diepgang beschikbaar? Specifiekere onderbouwing voor FTE's beschikbaar? 		Ja, cruciaal
Kwaliteit van het plan #7 De beschrijving en onderbouwing van de mate van co-bekostiging en/of financiering (per activiteit)	<ul style="list-style-type: none"> De mate van bekostiging is grondig omschreven, met inzet van meerdere partijen (zowel publieke als private partijen) en in verschillende samenstellingen naar gelang de werkstromen; Het voorstel bevindt zich in een relatief laag-TRL niveau. Het grootste gedeelte van de financiering is (voorlopig) toegezegd. Bron: Propositieformulier p.6, pp. 57-58, pp. 65-66, pp. 70-71	<ul style="list-style-type: none"> Rendement niet bekend, ook niet voor het consortium en Plantum. Is hier nog iets over te zeggen? 'Hardheid' van toezeggingen nog niet altijd even groot. 		Ja, tenzij niet (meer) wenselijk door EZK
Kwaliteit van het plan #8 Additionaliteit: bekostiging van het voorstel leidt niet tot verdringing van andere publieke en private bekostigings- en/of financieringskanalen	<ul style="list-style-type: none"> De publieke evenals de private additionaliteit is duidelijk en helder omschreven; Een tabel geeft een overzicht van de publieke instrumenten (zowel nationaal als regionaal, Europees en mondiaal) en de redenen waarom deze instrumenten niet passend zijn. Veelal combi van omvang en/of voorwaarden die de benodigde integratie van de projectonderdelen en brede range aan TLR's in de weg zouden staan. Bron: Propositieformulier p.66, p.69	<ul style="list-style-type: none"> Het is onduidelijk of bekostiging van het voorstel in de toekomst kan leiden tot verdringing van private bekostigings- en/of financieringskanalen wegens afname van onzekerheden en risico's. 		Ja, tenzij niet (meer) wenselijk door EZK

Quick scan rapport

Naam project voorstel: 2.2 Crop XR
Project budget: NGF bijdrage - € 42 mln.

Totaalindruk: 	Sterke punten: <ul style="list-style-type: none"> Actuele propositie met duidelijke doelstelling om de sterke gewasveredelingspositie van Nederland uit te bouwen d.m.v. geaccelereerde inbreng van nieuwe digitale en biotechnologieën voor veredeling van gewassen; Toezeggingen (steun) van meerdere partijen; Consortium brengt de sterktes van het Nederlandse veredelingsecosysteem goed samen; De publieke evenals de private additionaliteit is duidelijk en helder omschreven.
---	--

Vervolgstappen: Deep dive (J/N): Ja, cruciaal Beschrijving deep dive: Deep dive zal focussen op diepgang planning en mijlpalen, relevante wetgeving en Concretiseren governance, zoals het opstellen van (concept) statuten en uitwerken van overige governance-aspecten.	Verbeterpunten: <ul style="list-style-type: none"> De Europese commissie moet nog uitslag geven over de wet- en regelgeving, om de propositie mogelijk te maken met weglek risico van privaat onderzoek naar buitenland (buiten Europa); Door risico op verdringing is het de vraag in hoeverre het Groeifonds een rol zou moeten spelen; Concrete invulling over de onderlinge samenwerking, verantwoordelijkheden en bevoegdheden binnen het consortia ontbreekt; Bepaalde governance-aspecten ontbreken zoals: besluitvorming/stemrechtverhoudingen, concrete verantwoordelijkheden en bevoegdheden.
---	--

Criterium element	Indruk en/of aandachtspunten	Eventueel mogelijke actiepunten	Score	Deep dive nodig voor element? (J/N)
Kwaliteit van de governance #1 Expertise, uitvoeringscapaciteit en reputatie van betrokken partijen. De ervaring en track record van het management	<ul style="list-style-type: none"> Het management zal nog moeten worden aangesteld dus het is nog niet mogelijk om de ervaring en track record van het management te beoordelen. Wel kan hieraan voorwaarden t.a.v. kennis, expertise en ervaring worden gesteld (bijv. d.m.v. een profielschets); De personen die deel uitmaken van de wetenschappelijke adviesraad en de maatschappelijke adviesraad zijn al wel bekend en hun affiliatie tot het programma wordt benoemd; Personen betrokken in de voorbereidende fase (fase 0) genoemd: relevante namen. Bron: Propositieformulier pp. 51-53	<ul style="list-style-type: none"> Vooralsnog is onduidelijk wie de gegadigden (kunnen) zijn voor management posities, zodat track records e.d. nog niet beoordeeld kunnen worden. Ook ontbreken profielschetsen. 	●	Ja, cruciaal
Kwaliteit van de governance #2 De afspraken tussen de partijen over de samenwerking, verantwoordelijkheden, bevoegdheden en de afgesproken financiële en/of inhoudelijke bijdragen	<ul style="list-style-type: none"> De betrokken partijen worden benoemd evenals hun rol binnen CROP-XR; De samenwerkingen op financieel vlak zijn ook duidelijk uitgewerkt; Er wordt gewerkt met consortia per programmalijn. Concrete invulling over de onderlinge samenwerking, verantwoordelijkheden en bevoegdheden ontbreekt. Zoals bijv. (de hoofdlijnen van) een concept samenwerkingsovereenkomst. Bron: Propositieformulier p.51, p.55, p.59, p.64, p.66	<ul style="list-style-type: none"> Concretiseren onderlinge samenwerking, verantwoordelijkheden en bevoegdheden partijen. 	●	Ja, cruciaal
Kwaliteit van de governance #3 De onderbouwing van een robuuste en effectieve governance die slagvaardige besluitvorming en scherpe keuzes mogelijk maakt door een heldere beschrijving van verantwoordelijkheden en bevoegdheden voor verschillende organen, waaronder op strategisch en financieel vlak	<ul style="list-style-type: none"> Ter uitvoering van voorstel wordt er een rechtspersoon (stichting) opgericht; De governance structuur is op hoofdlijnen goed uitgewerkt. Doordat de concrete verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de verschillende organen nog niet zijn uitgewerkt (bijv. in statuten, reglementen, overeenkomsten), kunnen wij niet beoordelen of de beoogde governance structuur een robuuste en effectieve governance behelst; Er wordt een raad van toezicht (RvT) ingesteld. Crop-XR acht de RvT het 'hoogste orgaan'. Daarbij is een aandachtspunt dat de RvT niet op de stoel van het bestuur gaat zitten, anders kan de effectieve governance in het gedrang komen; De samenhang tussen CROP-XR, de programmalijnen, de raad van toezicht, de 2 adviesraden en het executive board is helder omschreven; Bepaalde governance-aspecten ontbreken (bijv. besluitvorming/stemrechtverhoudingen, bezoldiging, belangenverstrengeling, medezeggenschap, etc.). Bron: Propositieformulier p.51, p.55, p.59, p.64, p.66	<ul style="list-style-type: none"> Concretiseren governance, zoals het opstellen van (concept) statuten en uitwerken van overige governance-aspecten. 	●	Ja, cruciaal
Kwaliteit van de governance #4 De betrokkenheid en steun van belanghebbenden	<ul style="list-style-type: none"> Bijlage 6.4 bevat 19 intentieverklaringen; 9 ten aanzien van kennisinstellingen en 10 van private partners; Aandachtspunt; De namen van partijen die zijn opgenomen als belanghebbende/publieke stakeholder komen niet terug in de propositie. Onduidelijk is of, en in welke mate, de betrokkenheid of steun van deze stakeholders is verkregen; Zowel grote als kleinere MKB bedrijven betrokken bij het consortium. Bron: Propositieformulier p.49	<ul style="list-style-type: none"> Concretiseren steun c.q. betrokkenheid van belanghebbenden. 	●	Ja, cruciaal

2.3

Groeiplan Waterstof- technologie

Quick scan rapport

Naam project voorstel: 2.3. Groeiplan Waterstoftechnologie
Project budget: NGF bijdrage - € 395 mln.

Totaalindruk: 	Sterke punten: <ul style="list-style-type: none"> Duidelijke toelichtingen en overzichtelijkheid in het voorstel; Concrete deelprojecten en betrokken partijen; Marktfalen en additionaliteit helder beschreven.
Vervolgstappen: Deep dive (J/N): Ja, kan meer comfort bieden Beschrijving deep dive: Deepdive mogelijk om kasstromen, risicomanagement, netto bbp toename en exit strategieën te verduidelijken. Daarnaast deep dive op governance aan te raden	Verbeterpunten: <ul style="list-style-type: none"> Het beeld van hoe urgent het probleem is in Nederland zou verder uitgewerkt kunnen worden; Vergelijking met andere landen kan opgenomen te worden om meer duidelijkheid te creëren omtrent de positie van Nederland.

criterium element	Indruk en/of aandachtspunten	Eventueel mogelijke actiepunten	Score	Deep dive nodig voor element? (J/N)
Kwaliteit van het plan #1 Doelmatigheid en efficiëntie van voorgestelde interventie(s)	<ul style="list-style-type: none"> Het project bevat een duidelijk plan van aanpak en het doel is helder omschreven. Enkele aandachtspunten: De urgentie voor Nederland lijkt te ontbreken. Wereldwijd wordt wel een goede toelichting gegeven; Hoe realistisch is het dat Nederland een exportrol kan vervullen m.b.t. watertechnologie is vooralsnog niet duidelijk? Wat wordt reeds door andere landen gedaan op dit gebied? Die blijkt niet uit de propositie formulieren. Propositieformulier: p. 6-8, p.19, p.144	<ul style="list-style-type: none"> Via een deep dive zouden de benoemde aandachtspunten inzichtelijk kunnen worden. 		Ja, tenzij niet (meer) wenselijk door EZK
Kwaliteit van het plan #2 Formulering van tussentijdse doelen, mijlpalen, prestatie-indicatoren, fasering en planning	<ul style="list-style-type: none"> Mijlpalen en programmalijn zijn duidelijk verwoord, concrete KPI's voor concrete projecten. Fases kunnen nader uitgewerkt worden en afhankelijkheid verloop van andere programma's kan een kans maar ook een risico opleveren. Propositieformulier: p.25-26 , 60-61, 82	<ul style="list-style-type: none"> Afhankelijkheid kan tot uitdrukking komende in gefaseerde beschikbaarheid van middelen - indien mogelijk? 		Nee
Kwaliteit van het plan #3 Omschrijving van de praktische en juridische uitvoerbaarheid van het voorstel en haalbaarheid van de implementatie	<ul style="list-style-type: none"> Een en ander is helder uitgewerkt, maar op sommige elementen minder diepgaand dan wenselijk. Zie extra toelichting voor benodigde verdieping; Reeds grondig nagedacht over relevante wetgeving, waaronder aanbesteding, mededinging en gegevensuitwisseling. Tevens is een staatssteuntoets uitgevoerd door LYSIAS; Staatssteuntoets is daarnaast verder toegelicht in verschillende programma's. Propositieformulier: p.30, 85 en verder	<ul style="list-style-type: none"> Een mogelijke verdieping in de planning kan inzicht bieden in hoeverre de planning afhankelijk is van de verschillende programma's; De kennis en technologie die voortkomt uit programma 1 wordt namelijk voor pilotonderzoek doorgegeven aan programma 2. Vervolgens worden innovaties die gedemonstreerd worden in programma 2 doorgegeven aan de naar de implementatiefase. Deze fasering is binnen de looptijd van het Groeiplan echter beperkt toepasbaar. 		Ja, tenzij niet (meer) wenselijk door EZK
Kwaliteit van het plan #4 Overzicht van plan-specifieke risico's, kansen, afhankelijkheden en beheersmaatregelen	<ul style="list-style-type: none"> Duidelijk overzicht van risico's en kansen op maatschappelijk en economisch vlak. Afhankelijkheden blijven een aandachtspunt, het vervolg is hier sterk afhankelijk van. Propositieformulier: vanaf p.81	<ul style="list-style-type: none"> De beschreven fasering is binnen de looptijd van het Groeiplan beperkt toepasbaar. Dit is een belangrijk punt om dieper op in te gaan hoe hier mee om te gaan. 		Ja, cruciaal
Kwaliteit van het plan #6 De onderbouwde begroting (per activiteit)	<ul style="list-style-type: none"> Zorgvuldig uitgewerkte begroting met veel uitsplitsingen. Verwachte inkomsten nihil, geen duidelijkheid over impact bbp (deep dive). Risicomanagement en exit strategie niet nader geduid. Propositieformulier: p.86, 93-99 en 111	<ul style="list-style-type: none"> Uitzoeken hoe aannemelijk is het dat Nederland het bbp effect kan realiseren door een hele grote exportrol m.b.t. watertechnologie. 		Ja, tenzij niet (meer) wenselijk door EZK
Kwaliteit van het plan #7 De beschrijving en onderbouwing van de mate van co-bekostiging en/of financiering (per activiteit)	<ul style="list-style-type: none"> De mate van bekostiging is duidelijk en helder omschreven, met inzet van meerdere partijen (met relevante achtergrond) en in verschillende samenstellingen naar gelang de deelprojecten. Propositieformulier: p. 35, 82, 98, 100	<ul style="list-style-type: none"> Indien een deel van de private bijdrage wegvalt in dit programma heeft dit uiteraard direct consequenties voor de cofinanciering. Er wordt aangegeven dat het consortium transparant is, waardoor een andere partner de verplichting kan overnemen of een nieuwe partner kan toetreden. Hoe aannemelijk is het dat iemand anders kan/wil toetreden? Middels een deep dive kan het bovenstaande punt inzichtelijk gemaakt worden. 		Ja, tenzij niet (meer) wenselijk door EZK
Kwaliteit van het plan #8 Additionaliteit: bekostiging van het voorstel leidt niet tot verdringing van andere publieke en private bekostigings- en/of financieringskanalen	<ul style="list-style-type: none"> Het is vrij duidelijk omschreven welke overheidsinstrumenten kunnen worden ingezet. Het is echter onduidelijk in hoeverre deze allesomvattend zullen zijn; Diverse vormen van marktfalen en additionaliteit per programma worden behandeld. Propositieformulier: p.7, 14-15, 19, 21, 24-16, 87-88, 100-117	<ul style="list-style-type: none"> Zijn de financieringsmogelijkheden allesomvattend? Een deep dive kan mogelijk inzicht geven in de bovenstaande vraag. 		Ja, tenzij niet (meer) wenselijk door EZK

Quick scan rapport

Naam project voorstel: 2.3. Groeiplan Waterstoftechnologie

Project budget: NGF bijdrage - € 395 mln.

<p>Totaalindruk:</p> 	<p>Sterke punten:</p> <ul style="list-style-type: none"> Duidelijke toelichtingen en overzichtelijkheid in het voorstel; Concrete deelprojecten en betrokken partijen; Marktfalen en additionaliteit helder beschreven.
<p>Vervolgstappen:</p> <p>Deep dive (J/N): Ja, kan meer comfort bieden</p> <p>Beschrijving deep dive: Deepdive mogelijk om kasstromen, risicomanagement, netto bbp toename en exit strategieën te verduidelijken. Daarnaast deep dive op governance aan te raden.</p>	<p>Verbeterpunten:</p> <ul style="list-style-type: none"> Het beeld van hoe urgent het probleem is in Nederland zou verder uitgewerkt kunnen worden; Vergelijking met andere landen kan opgenomen te worden om meer duidelijkheid te creëren omtrent de positie van Nederland.

Criterium element	Indruk en/of aandachtspunten	Eventueel mogelijke actiepunten	Score	Deep dive nodig voor element? (J/N)
<p><i>Kwaliteit van de governance</i></p> <p>#1 Expertise, uitvoeringscapaciteit en reputatie van betrokken partijen. De ervaring en track record van het management</p>	<ul style="list-style-type: none"> CV's en reputatiecheck is duidelijk aanwezig. Ook wordt helder aangegeven wie de leiding heeft en wie onderdeel is van uitvoering; Voor de verschillende deelprojecten wordt een brede inzet voorzien vanuit verschillende expertises/achtergronden en organisaties. <p><small>Propositieformulier: p. 64-68</small></p>			Nee
<p><i>Kwaliteit van de governance</i></p> <p>#2 De afspraken tussen de partijen over de samenwerking, verantwoordelijkheden, bevoegdheden en de afgesproken financiële en/of inhoudelijke bijdragen</p>	<ul style="list-style-type: none"> De beoogde governance structuur is uitgewerkt, de betrokken partijen zijn bekend en de samenwerking op financieel en inhoudelijk gebied is toegelicht. Cofinanciers zijn benoemd en veelal bekende partijen; De afspraken tussen de betrokken partijen over de samenwerking, verantwoordelijkheden, bevoegdheden etc. zijn vooralsnog niet formeel vastgelegd (bijv. in statuten of overeenkomsten); Op pagina 99 en in bijlage 9 wordt aangegeven dat de private en publieke bijdragen voor de eerste periode (jaar 1 t/m 3) zijn onderbouwd met Letters of Commitment. Voor de bijdragen voor de tweede en derde perioden (jaar 4 t/m 10) zijn Letters of Intent afgegeven; Op pagina 85 wordt aangegeven dat de coördinerende organisaties van de programmaonderdelen en werkpakketten een samenwerkingsovereenkomst opstellen. Op dit moment is er slechts een eerste concept van deze overeenkomst, die niet als bijlage is aangehecht bij het propositieformulier. <p><small>Propositieformulier: p.8, 64 en verder</small></p>	<ul style="list-style-type: none"> Concretiseren onderlinge samenwerking, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van partijen (bijv. in een (concept) overeenkomst). 		Ja, cruciaal
<p><i>Kwaliteit van de governance</i></p> <p>#3 De onderbouwing van een robuuste en effectieve governance die slagvaardige besluitvorming en scherpe keuzes mogelijk maakt door een heldere beschrijving van verantwoordelijkheden en bevoegdheden voor verschillende organen, waaronder op strategisch en financieel vlak</p>	<ul style="list-style-type: none"> Voor de uitvoering van het Groeiplan wordt geen aparte rechtspersoon opgericht. Er wordt gebruikt gemaakt van het organiserend vermogen van (de partijen binnen) de sector; De beoogde governance structuur is complex. Dit kan slagvaardige besluitvorming en scherpe keuzes in de weg staan; Overkoepelend wordt er een Executive Board ingesteld. Uit het propositieformulier blijkt niet dat er een toezichhoudend orgaan (bijv. op centraal of decentraal/programma niveau) wordt ingesteld; Per programmaonderdeel wordt een coördinerende organisatie (zoals Wetsus, KWA/Stowa, Water Alliance etc.) aangewezen die voor dat programma een projectdirecteur/-bestuurder benoemt. Elk programmaonderdeel heeft een eigen (bestaande of nieuw in te richten) governance structuur; In het propositieformulier is een beschrijving van verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de verschillende 'organen' c.q. actoren opgenomen. Deze verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn echter nog niet volledig uitgewerkt, noch formeel vastgelegd (bijv. in statuten c.q. een overeenkomst). <p><small>Propositieformulier: vanaf p. 72</small></p>	<ul style="list-style-type: none"> Concretiseren governance, zoals het opstellen van (concept) samenwerkingsovereenkomsten. 		Ja, cruciaal
<p><i>Kwaliteit van de governance</i></p> <p>#4 De betrokkenheid en steun van belanghebbenden</p>	<ul style="list-style-type: none"> Belanghebbenden worden wel besproken, maar niet in detail toegelicht waardoor nog geen concreet beeld ontstaat. <p><small>Propositieformulier p.81</small></p>	<ul style="list-style-type: none"> Concretiseren steun c.q. betrokkenheid van belanghebbenden. 		Ja, cruciaal

2.4

Het Groene Verdien- Model

EY

Building a better
working world

Quick scan rapport				
Naam project voorstel: 2.4 NL2120, het groene verdienvermogen				
Project budget: NGF bijdrage - € 333 mln.				
Totaalindruk:		Sterke punten:		
		<ul style="list-style-type: none"> • Programmaliĳnen duidelijk uitgewerkt om kennis te ontwikkelen en praktijkervaring op te doen in de verschillende gebieden; • Grote kwantitatieve en kwalitatieve kansen; • Risico's helder beschreven; • Mogelijkheid tot 50% van het project uit cofinanciering van de markt te halen, op dit moment is commitment afgegeven d.m.v. Letters of Commitment. 		
Vervolgstappen:		Verbeterpunten:		
<p>Deep dive (J/N): Ja, kan meer comfort bieden</p> <p>Beschrijving deep dive: Cruciaal voor #1.6 om de exitstrategie en risicomangement te verbeteren.</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Doelen concreter maken, uitwerken van mijlpalen/ fases; • Haalbaarheid doel 4: Internationaal verdienvermogen toename komt niet naar voren in de doelen; • Commitment tot cofinanciering vastleggen onder ontbindende/opschortende voorwaarden; • Formeel vastleggen van de governance. 		
Criterion element	Indruk en/of aandachtspunten	Eventueel mogelijke actiepunten	Score	Deep dive nodig voor element? (J/N)
<p><i>Kwaliteit van het plan</i></p> <p>#1 Doelmatigheid en efficiëntie van voorgestelde interventie(s)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Doel NL2120 heeft verschillende ambities uitgewerkt. Aandachtspunt hier is dat veel doelen tegelijkertijd nagestreefd worden. Bovendien kunnen de doelen concreter beschreven worden; • Efficiency: NL2120 brengt (veel) partijen samen en streeft naar versterking van recent beleid. Hiermee toont het efficiënt. Het internationaal inzetbaar maken van de kennis kan echter concreter worden uitgewerkt; • NL2120 heeft een holistische aanpak die gericht is op efficiënte inzet door middels samenwerking kennis te ontwikkelen en praktijk ervaring op te doen in kust, veenweidegebied, hoge zandgronden, rivieren en stedelijke gebieden. <p>Propositieformulier: p. 6, pp.15-16, p.40, p.73</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Het internationaal inzetbaar maken van de kennis kan echter concreter worden uitgewerkt. 		<p>Ja, tenzij niet (meer) wenselijk door EZK</p>
<p><i>Kwaliteit van het plan</i></p> <p>#2 Formulering van tussentijdse doelen, mijlpalen, prestatie-indicatoren, fasering en planning</p>	<ul style="list-style-type: none"> • NL2120 heeft zeven programmaliĳnen gedefinieerd; • Programmaliĳnen: 1. Nationaal kennisprogramma, 2-6 landschapstypen(Kust, Veenweidegebied, Hoge zandgronden, Rivieren, Stedelijk gebied) en 7 gebiedstieren en co-creatie voor groen verdienvermogen. <p>Propositieformulier: pp. 40-41</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Het ontbreekt aan concrete fases/mijlpalen gedurende de looptijd van het project. Aanbeveling is om een meer gedetailleerd plan vast te stellen en te koppelen aan de output/impact indicatoren in de verschillende fases. 		<p>Ja, cruciaal</p>
<p><i>Kwaliteit van het plan</i></p> <p>#3 Omschrijving van de praktische en juridische uitvoerbaarheid van het voorstel en haalbaarheid van de implementatie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • NL2120 geeft zelf aan dat op dit moment nog onvoldoende inzicht is in de juridische haalbaarheid. Vooralnog is alleen advies ingewonnen bij jurist AKD; • Praktisch uitvoerbaar, governance (is over nagedacht maar nog niet vastgelegd) evenals de arbeidscapaciteit. De stappen om het project te starten zijn vastgelegd. De gekozen projecten kunnen ook op korte termijn beginnen mits de governance rond is; • De volgende doelen zijn vastgesteld: <ul style="list-style-type: none"> • kennisontwikkeling over het toepassen van natuurlijke oplossingen; • praktijkprojecten op landschapsschaal; • de lessen daaruit leren voor beleidsvorming. • Dit leidt vervolgens tot toename van het (inter)nationale verdienvermogen (p15-16). Aan de hand van programmaliĳn 1-6 worden bovenstaande doelen behaald. (p.21 en deep dive p.30-38) Programmaliĳn 7 dient (o.a.) om doel (4) te behalen. Echter komt dit niet helder tot uitdrukking in programmaliĳn 7, p.39-40; • Vraag: hoe verhoudt de bestuurlijke begeleidingsgroep zich tot de ministeries die eindverantwoordelijk zijn? <p>Propositieformulier: pp. 15-17, p.21, pp. 30-42, pp.53-55</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Deep dive nodig om vast te stellen of doel 4 (toename internationaal verdienvermogen) haalbaar is. 		<p>Ja, tenzij niet (meer) wenselijk door EZK</p>
<p><i>Kwaliteit van het plan</i></p> <p>#4 Overzicht van plan-specifieke risico's, kansen, afhankelijkheden en beheersmaatregelen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Risico's zijn duidelijk vastgelegd: zowel proces, resultaat en meetbaarheidsrisico's m.b.t. resultaat als ook plan specifieke risico's; • Kansen zijn vastgelegd, zowel kwantitatief (BBP-effect) als kwalitatief (de kwaliteit van biodiversiteit, landbouwtransitie, klimaatadaptie, klimaatmitigatie en vermindering van de stikstofproblematiek). <p>Propositieformulier: p. 8, p.17, pp.23-24, pp. 51-52, pp.76-78</p>			<p>Nee</p>
<p><i>Kwaliteit van het plan</i></p> <p>#6 De onderbouwde begroting (per activiteit)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Duidelijke begroting van de kosten per programmaliĳn en per jaar; • Separaat wordt een tussentijdse reservering gevraagd voor kustprojecten; • Geen risicomangement strategie vastgelegd, noch exit strategie, benchmarks. <p>Propositieformulier: p. 56, p. 61</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vervolgstappen zijn om een exitstrategie en risicomangement vast te leggen. 		<p>Ja, tenzij niet (meer) wenselijk door EZK</p>
<p><i>Kwaliteit van het plan</i></p> <p>#7 De beschrijving en onderbouwing van de mate van co-bekostiging en/of financiering (per activiteit)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bijna 50% wordt gefinancierd uit cofinanciering; • Potentieel risico dat cofinanciering op dit moment nog geen heldere commitment heeft, op dit moment zijn er alleen globale afspraken gemaakt; • Cofinanciers wordt gevraagd commitment op de bijdragen af te geven. Per programmaliĳn verschilt de zekerheid. Zie p57-58. Grootste risico hier is dat de verantwoordelijkheid bij andere partijen lijken te liggen: 'Trekken partijen dragen zorg voor de cofinanciering'; 'hebben ingestemd'. <p>Propositieformulier: p. 53, pp. 57-58, pp. 65-75</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Het zijn globale afspraken en concretisering ontbreekt. Een mogelijkheid is om de commitment onder ontbindende/opschortende voorwaarde te doen. 		<p>Ja, tenzij niet (meer) wenselijk door EZK</p>
<p><i>Kwaliteit van het plan</i></p> <p>#8 Additionaliteit: bekostiging van het voorstel leidt niet tot verdringing van andere publieke en private bekostigings- en/of financieringskanalen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Het fonds treedt op bij marktfalen, Het NGF is een voorwaarde om faalmechanismen te overwinnen en noodzakelijke ontwikkelingen op gang te brengen; • NL2120 toont een overzicht van bestaande publieke regelingen, echter het is (nog) onduidelijk of deze lijst daadwerkelijk uitputtend is; • Bedrijven die de baten ondervinden van de voorgestelde investering in NL2120 zijn niet de bedrijven die de maatregelen kunnen treffen of de investeringen doen. Het gevolg is dat bekostiging uit de private sector lastig is en investeringen in kennis of in uitvoering uitblijven. Daarmee is het risico dat overheidsfinanciering private financiering verdringt zeer gering. <p>Propositieformulier: p. 28, p.59</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Deep dive of alle potentiële publieke financieringsmogelijkheden zijn opgenomen/ aanspraak op gemaakt. 		<p>Ja, tenzij niet (meer) wenselijk door EZK</p>

Quick scan rapport

Naam project voorstel: 2.4 NL2120, het groene verdienvermogen
Project budget: NGF bijdrage - € 333 mln.

Totaalindruk: 	Sterke punten: <ul style="list-style-type: none"> • Programmalijnen duidelijk uitgewerkt om kennis te ontwikkelen en praktijkervaring op te doen in de verschillende gebieden; • Grote kwantitatieve en kwalitatieve kansen; • Risico's helder beschreven; • Mogelijkheid tot 50% van het project uit cofinanciering van de markt te halen, op dit moment is commitment afgegeven d.m.v. Letters of Commitment.
Vervolgstappen: Deep dive (J/N): Ja, kan meer comfort bieden Beschrijving deep dive: Cruciaal voor #1.6 om de exitstrategie en risicomanagement te verbeteren.	Verbeterpunten: <ul style="list-style-type: none"> • Doelen concreter maken, uitwerken van mijlpalen/ fases; • Haalbaarheid doel 4: Internationaal verdienvermogen toename komt niet naar voren in de doelen; • Commitment tot cofinanciering vastleggen onder ontbindende/opschortende voorwaarden; • Formeel vastleggen van de governance.

Criterium element	Indruk en/of aandachtspunten	Eventueel mogelijke actiepunten	Score	Deep dive nodig voor element? (J/N)
Kwaliteit van de governance #1 Expertise, uitvoeringscapaciteit en reputatie van betrokken partijen. De ervaring en track record van het management	<ul style="list-style-type: none"> • Publieke stakeholders en belanghebbenden zijn overzichtelijk weergegeven; • De posities van de verschillende 'organen' c.q. actoren zijn geschetst, doch de bemensing dient nog te geschieden. Derhalve is het nog niet mogelijk om de ervaring en track record van alle partijen te beoordelen. Wel kan hieraan voorwaarden t.a.v. kennis, expertise en ervaring worden gesteld (bijv. d.m.v. een profielschets); • Meer duidelijkheid is wenselijk hoe het I&W en LNV zich verhouden tot andere stakeholders. Bron: Propositieformulier pp.30-40, pp. 50-51, pp.57-58	<ul style="list-style-type: none"> • Vooralsnog is onduidelijk wie de gegadigden (kunnen) zijn voor de verschillende posities, zodat track records e.d. nog niet beoordeeld kunnen worden. Ook ontbreken profielschetsen. 		Ja, tenzij niet (meer) wenselijk door EZK
Kwaliteit van de governance #2 De afspraken tussen de partijen over de samenwerking, verantwoordelijkheden, bevoegdheden en de afgesproken financiële en/of inhoudelijke bijdragen	<ul style="list-style-type: none"> • Beoogde governance structuur is uitgewerkt, de betrokken partijen zijn bekend en samenwerking tussen betrokken partijen is toegelicht. Zowel op financieel als inhoudelijk gebied; • De afspraken tussen de betrokken partijen over de samenwerking, verantwoordelijkheden, bevoegdheden etc. zijn voorsnog niet formeel vastgelegd (bijv. in statuten c.q. een overeenkomst.) Uit het propositieformulier blijkt niet dat partijen deze onderwerpen reeds in een (concept) overeenkomst hebben uitgewerkt. Bron: Propositieformulier pp.45-47, p.49	<ul style="list-style-type: none"> • Concretiseren onderlinge samenwerking, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van partijen (bijv. in een (concept) overeenkomst). 		Ja, cruciaal
Kwaliteit van de governance #3 De onderbouwing van een robuuste en effectieve governance die slagvaardige besluitvorming en scherpe keuzes mogelijk maakt door een heldere beschrijving van verantwoordelijkheden en bevoegdheden voor verschillende organen, waaronder op strategisch en financieel vlak	<ul style="list-style-type: none"> • Tot (mogelijke) toekenning van het fonds is er een bestuurlijke begeleidingsgroep (BBG) ingesteld. De huidige en toekomstige rol, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de BBG t.o.v. de andere betrokken partijen (bijv. ministeries I&W en LNV) is onduidelijk; • De beoogde governance structuur is uitgewerkt. Globale taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van verschillende 'organen' c.q. actoren zijn uitgewerkt. Deze taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn nog niet volledig uitgewerkt, noch formeel vastgelegd (bijv. in statuten c.q. een overeenkomst); • Het is onduidelijk of er gebruikt wordt gemaakt van een nieuw op te richten rechtspersoon; • Per programmalijn / realisatieproject wordt gewerkt met een eigen, bestaande governance structuur en worden samenwerkingsovereenkomsten tussen de betrokken partijen overeengekomen. Niet blijkt dat er voor deze governance structuren en samenwerkingsovereenkomsten bepaalde minimumvereisten gelden. Voorts is onduidelijk of de beoogde governance structuren en/of (de conceptversies van) de overeenkomsten reeds bekend / beschikbaar zijn; • P. 9 → Het ministerie van I&W dient het voorstel samen met het ministerie van LNV in namens het consortium NL2120. Het consortium bestaat uit kennisorganisaties, onderwijsinstellingen, bedrijven, groene maatschappelijke organisaties en overheden; • P. 47 en 48 → er worden verschillende organen opgericht, zoals een Algemeen overlegorgaan NL2120, Programmabureau, Wetenschappelijke en maatschappelijke adviesraad en State Aid en Tender Board. De onderlinge taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van deze organen en andere betrokken partijen zijn slechts globaal uiteengezet; • P. 48 → Uitgangspunt is dat beide ministeries (I&W en LNV) betrokken zijn bij alle programmalijnen, incl. budgetverdeling. Met daarbij een trekkend ministerie per programmalijn. Onduidelijk is wie binnen het ministerie uitvoering geeft aan en/of verantwoordelijk is voor een programmalijn; • P. 49 en 184 → In het propositieformulier en de LoC wordt verwezen naar een nieuw op te richten Stichting NL2021. In het propositieformulier worden de taak, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de Stichting niet nader toegelicht. Bron: Propositieformulier p.9, pp. 47-49, p. 184	<ul style="list-style-type: none"> • Concretiseren governance, zoals duidelijkheid over wel/niet gebruik maken van een rechtspersoon, het opstellen van (concept) statuten c.q. samenwerkingsovereenkomsten, minimumvereisten governance programmalijn, etc. 		Ja, cruciaal
Kwaliteit van de governance #4 De betrokkenheid en steun van belanghebbenden	<ul style="list-style-type: none"> • Verschillende belanghebbenden zijn reeds betrokken bij het NL2120-voorstel. Een gedeelte daarvan heeft ook de betrokkenheid en/of steun uitgesproken; • Partijen hebben zich middels een LoC reeds verbonden aan het NL2120 consortium en het programmaplan (zie hierboven). Bron: Propositieformulier pp. 47-59			Nee

2.5

Switch2

EY

Building a better
working world

Quick scan rapport

Naam project voorstel: 2.5 Switch to Sustainable Food Systems (Switch2SFS)

Project budget: NGF bijdrage - € 320 mln.

Totaalindruk:		Sterke punten:		
		<ul style="list-style-type: none"> Groot financieel rendement uit economische en maatschappelijke baten; Juridische uitvoerbaarheid; Gedetailleerde begroting per actielijn van de verschillende Switches uitgewerkt; Risico's en kansen eerlijk en helder. 		
Vervolgstappen:		Verbeterpunten:		
<p>Deep dive (J/N): Ja, cruciaal</p> <p>Beschrijving deep dive: Ja #1.2 concretere planning per actiepunt en tussentijdse evaluatiemomenten toevoegen, #1.4, project is afhankelijk van onzekere factoren zoals markt-adaptatie en internationale ontwikkelingen, #2.1 track record management verhelderen, #2.2 afspraken partijen ophelderen, #2.3 governance te verhelderen.</p>		<ul style="list-style-type: none"> Planning en structuur van de actiepunten kunnen concreter o.a. door het toevoegen van tussentijdse evaluatiemomenten/mijlpalen en meer diepgang m.b.t de looptijd van de activiteiten; 65% wordt gefinancierd uit het groeifonds en de rest komt uit private partijen en deelnemers van thematische calls. Op dit moment zijn er alleen Letter of Intent afgegeven; De rollen van de betrokken partijen zijn slechts in hoofdlijnen uitgezet, samenwerking moet nog worden geformaliseerd door afspraken te maken over verantwoordelijkheden, bevoegdheden en afgesproken bijdragen. 		
criterium element	Indruk en/of aandachtspunten	Eventueel mogelijke actiepunten	Score	Deep dive nodig voor element? (J/N)
Kwaliteit van het plan #1 Doelmatigheid en efficiëntie van voorgestelde interventie(s)	<ul style="list-style-type: none"> Het doel van het voorstel is goed en duidelijk uitgewerkt in 3 switches en daaronder 8 actielijnen. Het plan is daardoor wel veelomvattend en minder concreet; Efficiëntie is een aandachtspunt aangezien wordt ingezet op radicale innovaties terwijl de markten hiervoor nog ontbreken; Door de vele switches die niet altijd MECE zijn is het project niet efficiënt. <p>Bron: p. 6, p.12, pp. 14-16, pp. 19-24, pp. 31-45, pp. 50-53</p>	<ul style="list-style-type: none"> Het plan moet concreter worden. De probleemstelling is goed maar de beschreven oplossingen lopen door elkaar heen. Het plan mist hierdoor structuur. 		Ja, tenzij niet (meer) wenselijk door EZK
Kwaliteit van het plan #2 Formulering van tussentijdse doelen, mijlpalen, prestatie-indicatoren, fasering en planning	<ul style="list-style-type: none"> Activiteitenplanning uitgewerkt per switch en activiteitenlijn op hoofdlijnen, aandachtspunt: meer diepgang is wenselijk; Meerdere KPI's voor 2032 geformuleerd op gebied van impact, proces en resultaat, aandachtspunt: geen tussendoelen/mijlpalen gedefinieerd; Geen planning voor de ecosysteem-ondersteuning toegevoegd. <p>Bron: p. 20, pp. 30-38, pp. 44-45, pp. 50-53</p>	<ul style="list-style-type: none"> Het plan kan verbeterd worden door tussentijdse evaluatiemomenten in te voegen. De actielijnen bevatten geen meetpunten om het einddoel te behalen; Tevens kan er per actiepunt een meer concrete planning worden gemaakt. Op dit moment starten veel punten tegelijk met gelijke looptijden. 		Ja, cruciaal
Kwaliteit van het plan #3 Omschrijving van de praktische en juridische uitvoerbaarheid van het voorstel en haalbaarheid van de implementatie	<ul style="list-style-type: none"> De schrijvers hebben uitgebreid stilgestaan bij de (goede) juridische uitvoerbaarheid van het voorstel, met name op gebied van staatssteun en steunintensiteit; De praktische uitvoerbaarheid is voldoende toegelicht. <p>Bron: p.59-63</p>			Nee
Kwaliteit van het plan #4 Overzicht van plan-specifieke risico's, kansen, afhankelijkheden en beheersmaatregelen	<ul style="list-style-type: none"> De plan-specifieke risico's zijn eerlijk en helder beschreven; Het project is afhankelijk van onzekere factoren zoals markt-adaptatie en internationale ontwikkelingen. <p>Bron: Propositieformulier pp.25-28, p.49, p.57</p>	<ul style="list-style-type: none"> Het monetaire duurzame verdienvermogen van dit voorstel komt voornamelijk uit het buitenland; Voor veel van de beoogde radicale innovaties ontbreekt de markt nog, het succes van het project is voor een groot deel afhankelijk van de grootte en snelheid van omschakeling van retailers en consumenten. 		Ja, cruciaal
Kwaliteit van het plan #6 De onderbouwde begroting (per activiteit)	<ul style="list-style-type: none"> Kosten per switch per projectjaar in voldoende mate van detail uitgewerkt, met onderbouwing van de bedragen; Financieel risico dient nog nader uitgewerkt te worden. <p>Bron: p. 8, p. 49, pp. 65-73, p.80, p.83, pp. 86-96</p>	<ul style="list-style-type: none"> Financieel risico dient nog nader uitgewerkt te worden. 		Ja, cruciaal
Kwaliteit van het plan #7 De beschrijving en onderbouwing van de mate van co-bekostiging en/of financiering (per activiteit)	<ul style="list-style-type: none"> Verschillende organisaties hebben via Letters of Intent steun voor het project kenbaar gemaakt. In welke mate deze organisaties betrokken willen zijn, blijkt niet uit de Letters of Intent; Groot deel van de subsidie uit het NGF (319,5 miljoen van de 484,4 miljoen); Het financiële rendement uit economische en maatschappelijke baten is groot en tegelijkertijd een risico gezien markt-adaptatie en internationale ontwikkelingen een onzekere factor zijn; Grote betrokkenheid van het MKB. <p>Bron: Propositieformulier p.8, p.20, p. 24, p. 43, pp. 73-74</p>	<ul style="list-style-type: none"> Mogelijk kan het rendement worden opgedeeld in percentages van haalbaarheid, verschillende scenario schetsen. 		Ja, tenzij niet (meer) wenselijk door EZK
Kwaliteit van het plan #8 Additionaliteit: bekostiging van het voorstel leidt niet tot verdringing van andere publieke en private bekostigings- en/of financieringskanalen	<ul style="list-style-type: none"> Goede onderbouwing van marktalen; De verwachte bijdrage van € 164,9 miljoen uit publieke instrumenten is nog redelijk onzeker; Bekostiging van dit project door NGF maakt de integrale aanpak mogelijk; Voldoende onderbouwing waarom private steun niet mogelijk is. <p>Bron: p. 8, pp. 12-14, pp. 27-29, p. 75-80, p. 78</p>	<ul style="list-style-type: none"> Eerdere beoordeling gaf aan dat het onduidelijk is of alle mogelijkheden voor financiering zijn verkend. 		Ja, tenzij niet (meer) wenselijk door EZK

Quick scan rapport

Naam project voorstel: 2.5 Switch to Sustainable Food Systems (Switch2SFS)

Project budget: NGF bijdrage - € 320 mln.

Totaalindruk:		Sterke punten:		
		<ul style="list-style-type: none"> Groot financieel rendement uit economische en maatschappelijke baten; Juridische uitvoerbaarheid; Gedetailleerde begroting per actielijn van de verschillende Switches uitgewerkt; Risico's en kansen eerlijk en helder. 		
Vervolgstappen:		Verbeterpunten:		
<p>Deep dive (J/N): Ja, cruciaal</p> <p>Beschrijving deep dive: Ja #1.2 concretere planning per actiepunt en tussentijdse evaluatiemomenten toevoegen, #1.4, project is afhankelijk van onzekere factoren zoals markt-adaptatie en internationale ontwikkelingen, #2.1 track record management verhelderen, #2.2 afspraken partijen ophelderen, #2.3 governance te verhelderen.</p>		<ul style="list-style-type: none"> Planning en structuur van de actiepunten kunnen concreter o.a. door het toevoegen van tussentijdse evaluatiemomenten/mijlpalen en meer diepgang m.b.t de looptijd van de activiteiten; 65% wordt gefinancierd uit het groeifonds en de rest komt uit private partijen en deelnemers van thematische calls. Op dit moment zijn er alleen Letter of Intent afgegeven; De rollen van de betrokken partijen zijn slechts in hoofdlijnen uitgezet, samenwerking moet nog worden geformaliseerd door afspraken te maken over verantwoordelijkheden, bevoegdheden en afgesproken bijdragen. 		
Criterialement	Indruk en/of aandachtspunten	Eventueel mogelijke actiepunten	Score	Deep dive nodig voor element? (J/N)
Kwaliteit van de governance #1 Expertise, uitvoeringscapaciteit en reputatie van betrokken partijen. De ervaring en track record van het management	<ul style="list-style-type: none"> De betrokken partijen zijn op hoofdlijnen uiteengezet; Er is toegelicht wat voor soort functionarissen worden aangenomen c.q. benoemd. Er zijn nog geen personen voor de functies voorgedragen. Derhalve track record van het management niet kunnen beoordelen. <p>Bron: p.53-54</p>	<ul style="list-style-type: none"> Vooralsnog is onduidelijk wie de gegadigden (kunnen) zijn voor management posities. Track records e.d. kunnen daardoor nog niet beoordeeld worden. 		Ja, cruciaal
Kwaliteit van de governance #2 De afspraken tussen de partijen over de samenwerking, verantwoordelijkheden, bevoegdheden en de afgesproken financiële en/of inhoudelijke bijdragen	<ul style="list-style-type: none"> Er zijn verschillende partijen betrokken bij de uitvoering van het project. De rol van partijen is slechts op hoofdlijnen uiteengezet. Nadere afspraken tussen de partijen over de samenwerking, verantwoordelijkheden, bevoegdheden en de afgesproken financiële en/of inhoudelijke bijdragen ontbreken; Ook is onduidelijk op welke wijze partijen hun samenwerking willen formaliseren. <p>Bron: p.56-57</p>	<ul style="list-style-type: none"> Concretiseren onderlinge samenwerking, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van partijen (bijv. in een (concept) overeenkomst). 		Ja, cruciaal
Kwaliteit van de governance #3 De onderbouwing van een robuuste en effectieve governance die slagvaardige besluitvorming en scherpe keuzes mogelijk maakt door een heldere beschrijving van verantwoordelijkheden en bevoegdheden voor verschillende organen, waaronder op strategisch en financieel vlak	<ul style="list-style-type: none"> Ten behoeve van de uitvoering van het project zal een stichting worden opgericht; De beoogde governance structuur is op hoofdlijnen uitgewerkt. Een heldere beschrijving van verantwoordelijkheden en bevoegdheden van verschillende organen / betrokken partijen ontbreekt; LNV zal namens het Groeifonds fungeren als subsidieverstrekker, waarbij het grootste deel van de uitvoering wordt belegd bij RVO en NWO. De vraag is dan ook in hoeverre de stichting onafhankelijk kan optreden; De stichting heeft onder andere een bestuur en een directeur. De bevoegdheidsverdeling tussen het bestuur en de directeur is onduidelijk; Voor de juridische uitvoerbaarheid van het voorstel zullen indienende consortia gebruik maken van gestandaardiseerde contracten (consortiumovereenkomst) waarin de rechten en plichten van elk lid van het consortium worden vastgelegd. De kenmerken (of een conceptversie) van de consortiumovereenkomst ontbreken; Bepaalde governance-aspecten ontbreken (bijv. besluitvorming/stemrechtverhoudingen, bezoldiging, belangenverstrengeling, medezeggenschap, etc.). <p>Bron: p.54-57</p>	<ul style="list-style-type: none"> Concretiseren governance, zoals het opstellen van (concept) statuten c.q. overeenkomsten en het uitwerken van overige governance-aspecten. 		Ja, cruciaal
Kwaliteit van de governance #4 De betrokkenheid en steun van belanghebbenden	<ul style="list-style-type: none"> Verschuiven organisaties hebben via Letters of Intent hun betrokkenheid en steun voor het project kenbaar gemaakt. In welke mate deze organisaties betrokken willen zijn, blijkt niet uit de Letters of Intent. <p>Bron: p.56-57</p>	<ul style="list-style-type: none"> Concretiseren steun c.q. betrokkenheid van belanghebbenden. 		Ja, tenzij niet (meer) wenselijk door EZK

2.6

Werk-
landschappen
van de
toekomst

EY

Building a better
working world

Quick scan rapport

Naam project voorstel: 2.6. Werklandschappen van de toekomst

Project budget: NGF bijdrage - € 49 mln.

Totaalindruk:		Sterke punten:		
		<ul style="list-style-type: none"> Concrete en vergevorderde uitwerking; Sterke fasering en subdoelstellingen; Sterke uitwerking van marktfaalen/addionaliteit Nationaal Groeifonds. 		
Vervolgstappen:		Verbeterpunten:		
<p>Deep dive (J/N): Nee, maar kan meer comfort bieden</p> <p>Beschrijving deep dive: Deep dive naar juridische haalbaarheid en concretisering van governance structuur.</p>		<ul style="list-style-type: none"> Juridische haalbaarheid beperkt uitgewerkt; Concretiseren governance. 		
Criterion element	Indruk en/of aandachtspunten	Eventueel mogelijke actiepunten	Score	Deep dive nodig voor element? (J/N)
<i>Kwaliteit van het plan</i> #1 Doelmatigheid en efficiëntie van voorgestelde interventie(s)	<ul style="list-style-type: none"> Sterke onderbouwing van probleemstelling en doelstelling die hieraan gekoppeld is; Sterke onderbouwing waarom marktfaalen/systeemfaalen optreedt en hoe deze propositie daar de oplossing voor biedt. <p>Bron p. 7, p.13,</p>			Nee
<i>Kwaliteit van het plan</i> #2 Formulering van tussentijdse doelen, mijlpalen, prestatie-indicatoren, fasering en planning	<ul style="list-style-type: none"> Gedetailleerde uitwerking van activiteiten aanwezig per fase; Planning toegevoegd; GO / NO GO moment opgenomen voor einde fase 1 en fase 2. <p>Bron p. 27 t/m 47</p>			Nee
<i>Kwaliteit van het plan</i> #3 Omschrijving van de praktische en juridische uitvoerbaarheid van het voorstel en haalbaarheid van de implementatie	<ul style="list-style-type: none"> Heldere uitwerking van praktische uitvoerbaarheid op korte termijn. Project staat in startblokken om te beginnen; Juridische uitwerking is beperkt ten opzichte van andere voorstellen. Er wordt nog een analyse gemaakt naar het staatssteunaspect. <p>Bron p. 59. p.60</p>	<ul style="list-style-type: none"> De juridische uitvoerbaarheid kan mogelijk nog beter beschreven worden; Staatssteunanalyse is vooruit geschoven, sneller duidelijkheid vereist gezien relevantie ervan. 		Ja, tenzij niet (meer) wenselijk door EZK
<i>Kwaliteit van het plan</i> #4 Overzicht van plan-specifieke risico's, kansen, afhankelijkheden en beheersmaatregelen	<ul style="list-style-type: none"> Plan specifieke risico's inclusief mitigerende maatregelen helder omschreven; Kansen uitgebreid behandeld in probleemstelling en oplosrichting. Denk hierbij vooral aan mitigeren van marktfaalen. <p>Bron p. 59</p>			Nee
<i>Kwaliteit van het plan</i> #6 De onderbouwde begroting (per activiteit)	<ul style="list-style-type: none"> Heldere begroting per fase; Effectenanalyse sterk opgebouwd. <p>Bron p. 61</p>	<ul style="list-style-type: none"> Begroting is uitgebreid beschreven, maar gedetailleerde analyse moet uitwijzen of aannames ook marktconform zijn. 		Ja, tenzij niet (meer) wenselijk door EZK
<i>Kwaliteit van het plan</i> #7 De beschrijving en onderbouwing van de mate van co-bekostiging en/of financiering (per activiteit)	<ul style="list-style-type: none"> Naar mate innovatief karakter en marktfaalen van fase groter wordt is de NGF bijdrage ook groter; In de kosten waarbij geen cofinanciering wordt verwacht (bijv. de kennis & innovatie fase), worden geen risico's van kostenoverschrijdingen of vertragingen meegenomen (budget kan niet overschreden worden). <p>Bron p. 66. p.67</p>	<ul style="list-style-type: none"> De Cofinanciering wordt in spoor 2 en spoor 3 procentueel steeds bepalender. Echter zijn hier nog geen contracten voor afgesloten. Mogelijk kan verder onderzoek hier meer duidelijkheid over verschaffen. 		Ja, tenzij niet (meer) wenselijk door EZK
<i>Kwaliteit van het plan</i> #8 Additionaliteit: bekostiging van het voorstel leidt niet tot verdringing van andere publieke en private bekostigings- en/of financieringskanalen	<ul style="list-style-type: none"> Dit programma is complementair aan diverse bestaande beleidsinstrumenten; Om tot een systeemdoorbraak te komen en de groensector een impuls te geven is inzet op alle vijf benoemde oplossingsrichtingen nodig. <p>Bron p. 10. p.11. p.27.</p>			Nee

Quick scan rapport

Naam project voorstel: 2.6. Werklandschappen van de toekomst

Project budget: NGF bijdrage - € 49 mln.

Totaalindruk:		Sterke punten:		
		<ul style="list-style-type: none"> Concrete en vergevorderde uitwerking; Sterke fasering en subdoelstellingen; Sterke uitwerking van marktfalen/addionaliteit Nationaal Groeifonds. 		
Vervolgstappen:		Verbeterpunten:		
<p>Deep dive (J/N): Nee, maar kan meer comfort bieden</p> <p>Beschrijving deep dive: Deep dive naar juridische haalbaarheid en concretisering van governance structuur.</p>		<ul style="list-style-type: none"> Juridische haalbaarheid beperkt uitgewerkt; Concretiseren governance. 		
Criterion element	Indruk en/of aandachtspunten	Eventueel mogelijke actiepunten	Score	Deep dive nodig voor element? (J/N)
<p><i>Kwaliteit van de governance</i></p> <p>#1 Expertise, uitvoeringscapaciteit en reputatie van betrokken partijen. De ervaring en track record van het management</p>	<ul style="list-style-type: none"> Trackrecord van verbonden partijen is sterk (denk hierbij aan VNO-NCW / VHG MVO Nederland etc.); Concrete invulling van bestuurder; Duidelijke omschrijving van gewenst track-record voor benodigde functies. <p>Bron p. 47 t/m 55, p.56. p.57.</p>			Nee
<p><i>Kwaliteit van de governance</i></p> <p>#2 De afspraken tussen de partijen over de samenwerking, verantwoordelijkheden, bevoegdheden en de afgesproken financiële en/of inhoudelijke bijdragen</p>	<ul style="list-style-type: none"> Een lijst met betrokken partijen is opgenomen; Het is de bedoeling dat de Stichting (zie hierna) een samenwerkingsovereenkomst aangaat met deze partijen, waarin wederzijdse verplichtingen worden vastgelegd; Concrete afspraken tussen de partijen over de samenwerking, verantwoordelijkheden, bevoegdheden en de afgesproken financiële en inhoudelijke bijdragen ontbreken. <p>Bron p. 47 t/m 55, p.56. p.57.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Concretiseren onderlinge samenwerking, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van partijen (bijv. in een (concept) overeenkomst). 		Ja, cruciaal
<p><i>Kwaliteit van de governance</i></p> <p>#3 De onderbouwing van een robuuste en effectieve governance die slagvaardige besluitvorming en scherpe keuzes mogelijk maakt door een heldere beschrijving van verantwoordelijkheden en bevoegdheden voor verschillende organen, waaronder op strategisch en financieel vlak</p>	<ul style="list-style-type: none"> Voor de uitvoering wordt een stichting opgericht, genaamd 'Werklandschappen van de Toekomst'; Het is de bedoeling dat de Stichting (zie hierna) een samenwerkingsovereenkomst aangaat met deze partijen, waarin wederzijdse verplichtingen worden vastgelegd; Kortom, de governance is overzichtelijk en doordacht. Gelet op de verschillende organen met bijbehorende taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden, kan de beoogde governance structuur leiden tot een robuuste en effectieve governance. Dit zal echter afhankelijk zijn van de concrete invulling van de governance structuur (in de statuten, interne reglementen en overeenkomsten); De Stichting wordt aangestuurd door een directeur-bestuurder, die tekeningsbevoegdheid heeft; Er wordt een Raad van Toezicht (RvT) ingesteld, die toezicht houdt op de directeur. Alleen met toestemming van de RvT kunnen bevoegdheden worden gedelegeerd. De RvT bestaat uit vertegenwoordigers van betrokken brancheorganisaties, maatschappelijke organisaties en onderwijs. Vertegenwoordigers van het Rijk en provincies nemen deel als waarnemers in de RvT; Er wordt een Wetenschappelijke Raad ingesteld; De werkorganisatie van de Stichting bestaat uit medewerkers die gedetacheerd worden vanuit de partners; Belangrijke partners krijgen inspraak via een 'Raad van Inspiratie'; De stichting legt verantwoording af aan het Ministerie van BZK voor wat betreft de besteding van de middelen. <p>Bron p. 47 t/m 55, p.56. p.57.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Concretiseren governance, zoals het opstellen van (concept) statuten c.q. overeenkomsten en het uitwerken van overige governance-aspecten. 		Ja, cruciaal
<p><i>Kwaliteit van de governance</i></p> <p>#4 De betrokkenheid en steun van belanghebbenden</p>	<ul style="list-style-type: none"> Veel grote/invloedrijke partijen betrokken; Stakeholders zijn betrokken geweest in het voorstadium van project. Digitale informatiebijeenkomsten zijn gehouden en stakeholders hebben de mogelijkheid gehad tot het indienen van portfolio's; Versillende stakeholders hebben intentieverklaringen afgegeven. In welke mate deze organisaties financieel or anderszins betrokken willen zijn, blijkt niet uit de intentieverklaringen. <p>Bron p. 58</p>	<ul style="list-style-type: none"> Concretiseren steun c.q. betrokkenheid van belanghebbenden. 		Ja, cruciaal

Bijlage 1B:
Quickscans
Life & Health

EY

Building a better
working world

3.1

Biotech
Booster

EY

Building a better
working world

Quick scan rapport

Naam project voorstel: 3.1 Biotech Booster
Project budget: NGF bijdrage - € 246 mln.

Totaalindruk:		Sterke punten:		
		<ul style="list-style-type: none"> • Sterke doelmatigheid: interventies op juiste plekken in de valorisatieketen; • Unieke focus op accelereren ondernemerschap en teaming; • Praktische haalbaarheid grotendeels helder beschreven; • Additionaliteit (noodzaak NGF investering) is helder beschreven. 		
Vervolgstappen:		Verbeterpunten:		
<p>Deep dive (J/N): Ja, cruciaal Beschrijving deep dive: concretisering van de activiteiten lijkt cruciaal om de begroting beter te kunnen onderbouwen. Op andere onderdelen lijkt ook aanleiding voor meer diepgang, maar dit kan eventueel ondervangen worden door de juiste voorwaarden te stellen bij de besluitvorming.</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Planning een niveau dieper uitwerken: sub-activiteiten definiëren; • Success rate kan waarschijnlijk hoger door TC fase (niveau 1) korter en anders vorm te geven, en tegelijkertijd juist zwaarder in te zetten op de conversie van idee naar propositie met de ondernemer (niveau 2) → verhoging efficiëntie en effectiviteit van activiteiten; • Betrokkenheid private stakeholders en andere belanghebbenden kan beter. 		
Criterialement	Indruk en/of aandachtspunten	Eventueel mogelijke actiepunten	Score	Deep dive nodig voor element?
<p><i>Kwaliteit van het plan</i> #1 Doelmatigheid en efficiëntie van voorgestelde interventie(s)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sterke doelmatigheid van het project; • Programma pakt de juiste domeinen aan waar biotech valorisatie frequent hapert (incl. ideeën generatie en validatie fase, conversie van idee tot investeringspropositie, en exit deals). <p>Bron: Propositieformulier p. 21-34, 38, p. 51-77</p>	Efficiëntie van interventies met dus betere uitkomsten tot gevolg kan echter beter door, o.a.: <ul style="list-style-type: none"> • Kortere en effectievere TC / ideeën validatie fase ('if you fail, fail fast') met juist ook meer aandacht op ideeën scouting en selectie; • TC's niet realiseren op basis van geografische ligging, maar juist op basis van inhoudelijke thema Hierdoor meer complementariteit met kwijlize KTO's; • Uitwerking om te komen tot best mogelijke samenstelling van het ondernemerspanel en zorgdragen voor optimale incentives voor de ondernemers om te presteren. M.a.w. internationale (serie)ondernemers met 'skin in the game' zijn kritisch voor het succes van het programma. Kwaliteit en commitment van de ondernemers zijn kritisch voor de effectiviteit van het BIP; • Een zo laagdrempelig mogelijk participatiemodel, incl. een zo open en breed mogelijke internationale expert pool. Contributiemodel / lidmaatschapsmodel voor deelnemers niet direct wenselijk; • Concretere deal support en dealvoorbereidingsactiviteiten. 		Ja, tenzij niet (meer) wenselijk door EZK
<p><i>Kwaliteit van het plan</i> #2 Formulering van tussentijdse doelen, mijlpalen, prestatie-indicatoren, fasering en planning</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tussentijdse doelen/mijlpalen duidelijk geformuleerd; • Fasering en tijdsplanning voldoende gepresenteerd en benoemd; • Planning matig uitgewerkt: de meeste activiteiten dienen meer te worden geconcretiseerd en te worden verwerkt tot meer tastbare sub-taken en -activiteiten. <p>Bron: Propositieformulier p. 51-77</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Concretisering planning en activiteiten, m.a.w. definiëren sub-activiteiten zal meer 'vertrouwen' geven. 		Ja, cruciaal
<p><i>Kwaliteit van het plan</i> #3 Omschrijving van de praktische en juridische uitvoerbaarheid van het voorstel en haalbaarheid van de implementatie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Een en ander relatief uitgebreid toegelicht in onderdeel 3: planuitwerking (p. 51-77); • Ook de haalbaarheid van het project redelijk goed in te schatten op basis van dit onderdeel; • Wel waarschijnlijk: niet te onderschatten uitdagingen en tijdsbesteding met betrekking tot totstandkoming van de juridische en praktische afspraken tussen alle deelnemende partijen en panels. <p>Bron: Propositieformulier p. 51-77, m.n. p.75</p>			Nee
<p><i>Kwaliteit van het plan</i> #4 Overzicht van plan-specifieke risico's, kansen, afhankelijkheden en beheersmaatregelen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Duidelijk overzicht is gegeven; • Relatief weinig betrokken private partijen; • Opbouwfase kan vertragen doordat alle modelovereenkomsten (tijdens de opbouwfase van het consortium) nog opgemaakt moeten worden; • Het is onzeker of de compositie en betrokkenheid van het ondernemerspanel voldoende is om de beoogde doelstellingen te halen. Het selectieproces voor het ondernemerspanel moet niet worden onderschat; • De toegang tot 20 experts oogt beperkt. Hier kan mogelijk met een meer open expert pool worden gewerkt; • Selectieproces voor ideeën en ondernemers- en expert-panels cruciaal voor slagen programma. <p>Bron: Propositieformulier p. 73,74 (risico's) en op o.a. p. 24, 38, 40, 41-48,100 (voor kansen)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kan het ondernemerspanel verder uitgewerkt worden? • Kan de expert groep/panel verder uitgewerkt worden? • Is het mogelijk meer inzicht te krijgen in 'voldoende projecten / ideeën' en welke risico's dit met zich meebrengt? • Hoe en waar trekt men ideeën uit organisaties? 		Ja, cruciaal
<p><i>Kwaliteit van het plan</i> #6 De onderbouwde begroting (per activiteit)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Begroting bottom-up opgebouwd incl. indeling begrotingsjaren en projectfasen, maar door afwezigheid tastbare sub-taken en -activiteiten lastig te verifiëren; • Niveau 1 (TC fase) lijkt relatief zwaar t.o.v. niveau 2 (BIP fase); • Investerings per project en gemiddelde return per project kunnen beter worden gepresenteerd; • Kosten derden soms overschat/onderschat; • Exit-aannames reëel en voorzichtig, maar grote onzekerheidsfactor inherent aan aard van project. <p>Bron: Propositieformulier p. 78-89</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Definiëren sub-activiteiten noodzakelijk om begroting beter te kunnen onderbouwen; • Is het mogelijk nog meer diepgang te verkrijgen in de return van de verschillende investeringen/onderdelen/fases en onderliggende (kosten)aannames? • Kan benchmark data aangeleverd worden ter onderbouwing van de gehanteerde aannames? 		Ja, cruciaal
<p><i>Kwaliteit van het plan</i> #7 De beschrijving en onderbouwing van de mate van co-bekostiging en/of financiering (per activiteit)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Project voornamelijk publiek (en in-kind) gefinancierd, beperkte private financiering; • Duidelijke omschrijving van de verschillende mogelijke funding bronnen met (on)mogelijkheden; • Zelfs gezien de lage TRL range van 1 tot max. 4 is het aantal deelnemende en in-kind bijdragende private partijen laag en geen afspiegeling van de Nederlandse pool aan biotechs. <p>Bron: Propositieformulier p.78 - 88, met name p. 83-88</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kan in-kind publieke financiering in voldoende mate gezien worden als middelen die vanuit 'private' partijen beschikbaar worden gesteld? 		Ja, tenzij niet (meer) wenselijk door EZK
<p><i>Kwaliteit van het plan</i> #8 Additionaliteit: bekostiging van het voorstel leidt niet tot verdringing van andere publieke en private bekostigings- en/of financieringskanalen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Helder overzicht gegeven van belangrijkste bestaande regelingen en tevens tekortkomingen van deze regelingen voor het voorstel; • Deze regelingen en private investeringen worden benoemd als geen optie i.v.m. benodigde schaalgrootte en volume, te lange looptijd richting de markt en te grote risico's voor regulier investeerders, en/of belemmerende voorwaarden van huidige regelingen. <p>Bron: Propositieformulier p. 11-20, p. 49, p. 82 (laatste alinea), p. 85 (laatste alinea), p. 86-88</p>			Nee

Quick scan rapport

Naam project voorstel: 3.1 Biotech Booster
Project budget: NGF bijdrage - € 246 mln.

Totaalindruk:		Sterke punten:		
		<ul style="list-style-type: none"> • Sterke doelmatigheid: interventies op juiste plekken in de valorisatieketen; • Unieke focus op accelereren ondernemerschap en teaming; • Praktische haalbaarheid grotendeels helder beschreven; • Additionaliteit (noodzaak NGF investering) is helder beschreven. 		
Vervolgstappen:		Verbeterpunten:		
<p>Deep dive (J/N): Ja, cruciaal</p> <p>Beschrijving deep dive: concretisering van de activiteiten lijkt cruciaal om de begroting beter te kunnen onderbouwen. Op andere onderdelen lijkt ook aanleiding voor meer diepgang, maar dit kan eventueel ondervangen worden door de juiste voorwaarden te stellen bij de besluitvorming.</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Planning een niveau dieper uitwerken: sub-activiteiten definiëren; • Success rate kan waarschijnlijk hoger door TC fase (niveau 1) korter en anders vorm te geven, en tegelijkertijd juist zwaarder in te zetten op de conversie van idee naar propositie met de ondernemer (niveau 2) → verhoging efficiëntie en effectiviteit van activiteiten; • Betrokkenheid private stakeholders en andere belanghebbenden kan beter. 		
criterium element	Indruk en/of aandachtspunten	Eventueel mogelijke actiepunten	Score	Deep dive nodig voor element?
<p><i>Kwaliteit van de governance</i></p> <p>#1 Expertise, uitvoeringscapaciteit en reputatie van betrokken partijen. De ervaring en track record van het management</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Betrokken partijen hebben een goede en degelijke reputatie in het biotech ecosysteem; • HollandBio heeft als Nederlands biotech koepel ervaring met multi-stakeholder management, maar op deze schaal nog nooit een programma weten uit te rollen; • Eventuele support van professionele dienstverlener voor opbouw en uitrol programma kan nodig zijn; • Met name private partijen en VC's/investeers zouden meer betrokken kunnen worden gedurende het gehele programma. <p>Bron: Propositieformulier p. 51, 52, 62-72</p>	<ul style="list-style-type: none"> • In hoeverre zijn andere (private) partijen VC's/investeers in het vizier om desnoods aangehaakt te worden om het programma naar een goed 'einde' te brengen? • Vooral nog is onduidelijk wie de gegadigden (kunnen) zijn voor bestuurlijke en toezichhoudende posities (zodat track records e.d. nog niet beoordeeld kunnen worden). 		Ja, cruciaal
<p><i>Kwaliteit van de governance</i></p> <p>#2 De afspraken tussen de partijen over de samenwerking, verantwoordelijkheden, bevoegdheden en de afgesproken financiële en/of inhoudelijke bijdragen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Governance structuur van het project, incl. relatieve verantwoordelijkheden ruim beschreven; • Inhoudelijke rollen per partij beknopt beschreven; • Intentieverklaringen en in-kind bijdrage toezeggingen gedaan. <p>Bron: Propositieformulier p. 51, 52, 62-72</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nog geen concrete afspraken gemaakt over welke inhoudelijke en financiële bijdragen per partij. Bijv. in de vorm van model- / consortiumovereenkomsten. 		Ja, cruciaal
<p><i>Kwaliteit van de governance</i></p> <p>#3 De onderbouwing van een robuuste en effectieve governance die slagvaardige besluitvorming en scherpe keuzes mogelijk maakt door een heldere beschrijving van verantwoordelijkheden en bevoegdheden voor verschillende organen, waaronder op strategisch en financieel vlak</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Governance structuur, zowel voor de opbouw activiteiten van het programma, als de implementatie en uitvoer van het programma incl. relatieve verantwoordelijkheden en rollen ruim beschreven. <p>Bron: Propositieformulier p. 25, 51, 52, 59-72</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Concretiseren governance, zoals het opstellen van (concept) statuten en (concept) samenwerkings-/consortiumovereenkomsten. 		Ja, cruciaal
<p><i>Kwaliteit van de governance</i></p> <p>#4 De betrokkenheid en steun van belanghebbenden</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De betrokkenheid van meerdere belanghebbenden lijkt in veel gevallen te gering en/of is nog niet goed uitgewerkt; • Zeker voor private partijen als investeersders nog het geval. <p>Bron: Propositieformulier p. 70-72</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Verbreden en diversifiëren consortium gewenst; • Een zo laagdrempelig mogelijk participatiemodel creëren om ook buiten het HollandBio netwerk te kunnen reiken. 		Ja, cruciaal

3.2

MedtechNL

EY

Building a better
working world

Quick scan rapport

Naam project voorstel: 3.2 MedtechNL
Project budget: NGF bijdrage - € 598 mln.

Totaalindruk:	Sterke punten:
----------------------	-----------------------

Vervolgstappen: Deep dive (J/N): Ja, wenselijk Beschrijving deep dive: Met name op governance vlak dient een nadere duiding meer inzicht te verstrekken. Op enkele andere onderdelen ook aanleiding voor meer diepgang, maar dit kan waarschijnlijk ondervangen worden door de juiste voorwaarden te stellen bij de besluitvorming.	Verbeterpunten:
--	------------------------

Criterium element	Indruk en/of aandachtspunten	Eventueel mogelijke actiepunten	Score	Deep dive nodig voor element?
Kwaliteit van het plan #1 Doelmatigheid en efficiëntie van voorgestelde interventie(s)	<ul style="list-style-type: none"> Probleemstelling, huidige bottlenecks en hieraan gerelateerde interventies en doelstellingen zeer helder en volledig gepresenteerd (ook per transitiecentrum en centrale lijn); Figuren van toegevoegde waarde; Goede inhoudelijke samenhang tussen de transitiecentra en centrale lijnen. Daarnaast is er sprake van aanwijsbare samenwerkingen tussen veel van deze initiatieven. <p>Bron: propositieformulier p. 19-41, o.a. ook figuur 3, p. 9 (overzicht transitiecentra), figuur 15 op p.32-33 (globaal project overzicht), en activiteitenplannen per transitiecentrum of centrale lijn p. 45-129</p>	Opties om efficiëntie nog verder te vergroten: <ul style="list-style-type: none"> Transitiecentra 1A & 1B integreren tot 1 transitiecentrum, alsook 2A, 2B, 2C integreren tot 1 transitiecentrum? Of ten minste meer uitwisseling realiseren tussen deze transitiecentra? Neurotech innovatie support center uit transactiecentrum 3C wellicht onderdeel maken van een centraal regulatory support centrum dat voor alle programmaonderdelen dienst kan doen als kritische support functie c.q. adviesorgaan? Plan voor actieve werving en selectie van additionele carrier projecten gedurende en na de looptijd van het programma. 	●	Nee
Kwaliteit van het plan #2 Formulering van tussentijdse doelen, mijlpalen, prestatie-indicatoren, fasering en planning	<ul style="list-style-type: none"> Zeer overzichtelijk en helder geformuleerd; Goede uitwerking activiteiten incl. verhalende voorbeelden; Planning inclusief gefaseerde opbouw van het project met passende go/no-go momenten ingebouwd. <p>Bron: propositieformulier p. 130-134, en o.a. ook in de activiteitenplannen per transitiecentrum + centrale lijnen p. 45-129</p>	Ten aanzien van opbouwfase project kunnen KPI's evt. nog iets worden aangevuld en/of geconcretiseerd. Bijv: <ul style="list-style-type: none"> in KPI's - resultaat ontbreken aantal nieuwe CE markeringen, nieuwe marktanceringen, nieuwe zorgvergoedingen, etc.; Definitie voor de KPI 'Innovaties' niet duidelijk figuur 66, p. 132; Ook ontbreekt een toelichting hoe de KPI's gemeten worden. In sommige gevallen in de praktijk niet altijd even makkelijk. 	●	Ja, tenzij niet (meer) wenselijk door EZK
Kwaliteit van het plan #3 Omschrijving van de praktische en juridische uitvoerbaarheid van het voorstel en haalbaarheid van de implementatie	<ul style="list-style-type: none"> Uitgebreid en helder beschreven, en alle afwegingen voor evt. haalbaarheidsbelemmeringen meegenomen. <p>Bron: propositieformulier met name p. 153-157, maar o.a. ook in de activiteitenplannen per transitiecentrum + centrale lijnen hierover her en der aspecten terug te vinden. p. 45-129</p>	<ul style="list-style-type: none"> Een aandachtspunt is dat MedTechNL afhankelijk van het type activiteiten mogelijkerwijs over bepaalde vergunningen, licenties, onthefingen etc. dient te beschikken. Het is zaak dat zij deze tijdig realiseert. 	●	Nee
Kwaliteit van het plan #4 Overzicht van plan-specifieke risico's, kansen, afhankelijkheden en beheersmaatregelen	<ul style="list-style-type: none"> Specifieke risico's en beheersmaatregelen goed en volledig beschreven; Kansen worden meer verspreid, maar op heldere wijze in het document beschreven (bijv. samenwerking met andere programma's). <p>Bron: propositieformulier, Figuur 72, p. 151 en 152</p>	<ul style="list-style-type: none"> Om de infrastructuur uiteindelijk voldoende te benutten, wordt gedurende het project actief gezocht naar nieuwe carrier projecten. Kan nog een concrete uitwerking aangereikt worden waarin wordt aangegeven op welke wijze actief nieuwe carrier projecten worden geselecteerd en geworven? Voor verdere bevordering innovatie-ontwikkeling naar de markt dient er naast business case support ook actieve en vroege betrokkenheid worden gezocht van belanghebbende partijen in de belangrijkste afzetmarkten c.q. landen. 	●	Ja, tenzij niet (meer) wenselijk door EZK
Kwaliteit van het plan #6 De onderbouwde begroting (per activiteit)	<ul style="list-style-type: none"> Gedetailleerde begroting met duidelijke indeling per begrotingsjaar, fase en activiteiten; Begroting duidelijk onderbouwd en toegankelijk; Begroting 2030 representatief gemaakt voor de inkomsten en kosten na de projectperiode; Aparte verdienmodellen ontwikkeld voor de infrastructuur, transactiecentra en centrale lijnen; Risicomanagement aanwezig, bijv. mogelijkheid financiering aan te passen bij tegenvallende KPI's binnen bepaalde projecten / transitiecentra (budgetkoppeling aan KPI's); <p>Bron: propositieformulier p. 131, (133), (143), 158-170 (bv. Figuur 73 en Figuren 74-78), 181-185, en ook in de activiteitenplannen per transitiecentrum + centrale lijnen p. 45-129</p>	<ul style="list-style-type: none"> Mijlpalen en activiteiten dienen grondiger beoordeeld te worden en de bijbehorende detaillering op passendheid te wegen. 	●	Ja, tenzij niet (meer) wenselijk door EZK
Kwaliteit van het plan #7 De beschrijving en onderbouwing van de mate van co-bekostiging en/of financiering (per activiteit)	<ul style="list-style-type: none"> Uitgebreide beschrijving en onderbouwing; Hoge mate van publieke en/of private cofinanciering: 55%; Aanzienlijke betrokkenheid van MKB en grootbedrijf; Alle bijdragen zijn voorzien van steunbrieven, waarin een concreet, hard/bindend commitment wordt uitgesproken; Mate van cofinanciering sluit aan bij de desbetreffende fase van voorgestelde activiteiten. <p>Bron: propositieformulier p. 158 (bv. Figuur 73), 171-177</p>		●	Nee
Kwaliteit van het plan #8 Additionaliteit: bekostiging van het voorstel leidt niet tot verdringing van andere publieke en private bekostigings- en/of financieringskanalen	<ul style="list-style-type: none"> Goed onderbouwd d.m.v. overzichtsanalyse van bestaande publieke regelingen/ investeringen; Helder beschreven waarom de propositie niet in de markt tot stand kan komen → Terugverdiertijd te lang en risico's te hoog voor enkel private partijen; Focus op verankering op de lange termijn i.p.v. rendementen op de korter termijn. <p>Bron: propositieformulier p.176-180, zie met name ook figuur 82.</p>		●	Nee

Quick scan rapport

Naam project voorstel: 3.2 MedtechNL
 Project budget: NGF bijdrage - € 598 mln.

Totaalindruk:		Sterke punten:		
		<ul style="list-style-type: none"> Helder geformuleerd plan met sterke doelmatigheid; Gedetailleerde uitwerkingen en onderbouwingen binnen nagenoeg alle criteria; Consortium met indrukwekkende omvang. 		
Vervolgstappen:		Verbeterpunten:		
<p>Diep dive (J/N): Ja, wenselijk</p> <p>Beschrijving diep dive: Met name op governance vlak dient een nadere duiding meer inzicht te verstrekken. Op enkele andere onderdelen ook aanleiding voor meer diepgang, maar dit kan waarschijnlijk ondervangen worden door de juiste voorwaarden te stellen bij de besluitvorming.</p>		<ul style="list-style-type: none"> Concretisering c.q. nadere invulling governance structuur; Aantal betrokken life science specifieke VC en PE investeerders kan hoger; Actiever betrekken van belanghebbende partijen in belangrijkste afzetlanden; Mogelijke opties te verkennen om de efficiëntie nog verder te bevorderen en KPI's verder te concretiseren (zie criterium Kwaliteit van het plan #1 en #2). 		
Criterium element	Indruk en/of aandachtspunten	Eventueel mogelijke actiepunten	Score	Diep dive nodig voor element?
<p>Kwaliteit van de governance #1 Expertise, uitvoeringscapaciteit en reputatie van betrokken partijen. De ervaring en track record van het management</p>	<ul style="list-style-type: none"> Publieke stakeholders en belanghebbenden duidelijk opgesomd; Indrukwekkend consortium van 271 partijen, en een zeer goede afspiegeling van het Medtech ecosysteem en de diverse stakeholders. <p>Bron: propositieformulier p. 135-139, en ook in de activiteitenplannen per transitiecentrum + centrale lijnen p. 45-129</p>	<ul style="list-style-type: none"> Het gehalte en diversiteit aan investeerders kan wel hoger, met name ook life science-specifieke venture capital en/of private equity partijen erbij betrekken. Zoals Gilde Healthcare, LSP en Forbion. Invest-NL en ROMs als partners niet genoeg; Vooralsnog is onduidelijk wie de gegadigden (kunnen) zijn voor bestuurlijke en toezichhoudende posities (zodat track records e.d. nog niet beoordeeld kunnen worden). 		Ja, cruciaal
<p>Kwaliteit van de governance #2 De afspraken tussen de partijen over de samenwerking, verantwoordelijkheden, bevoegdheden en de afgesproken financiële en/of inhoudelijke bijdragen</p>	<ul style="list-style-type: none"> Duidelijke beschrijving van de 3 typen partnerrollen: <ul style="list-style-type: none"> Investerende partijen; Gebruikers; Ondersteunende partijen. Gedetailleerde en uitgebreide overzichten incl. rol, corresponderende activiteiten, financiële bijdragen (zowel in cash als in kind) per partner; Ook sterk: onboarding governance proces voor nieuwe/toekomstige consortium partners (p.135); Duidelijk aangegeven in welke activiteiten binnen de transitiecentra en centrale lijnen een inhoudelijke bijdrage van de desbetreffende partijen plaatsvindt. (activiteitenplannen per transitiecentrum + centrale lijnen p. 45-129); Financiële bijdragen per partner toegezegd middels steunbrieven. <p>Bron: propositieformulier p. 135-146 (o.a. ook figuur 68), p. 171-176 (met name ook figuur 81), en ook in de activiteitenplannen per transitiecentrum + centrale lijnen p. 45-129</p>	<ul style="list-style-type: none"> Leiderschap van de centrale organisatie stichting MedTechNL nog niet definitief ingevuld. p. 145? Nog geen concrete afspraken gemaakt tussen partijen over de samenwerking, verantwoordelijkheden en bevoegdheden? Inzicht wenselijk om zekerheid t.a.v. bijdragen, verantwoordelijkheden en bevoegdheden te beoordelen middels check individuele steunbrieven en/of een steekproef hiervan? 		Ja, cruciaal
<p>Kwaliteit van de governance #3 De onderbouwing van een robuuste en effectieve governance die slagvaardige besluitvorming en scherpe keuzes mogelijk maakt door een heldere beschrijving van verantwoordelijkheden en bevoegdheden voor verschillende organen, waaronder op strategisch en financieel vlak</p>	<ul style="list-style-type: none"> Over het algemeen een helder uitgewerkte governance structuur voor zowel de centrale organisatie als de transitie centra/centrale lijnen, incl. beschrijvingen en verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de desbetreffende organen; Het bestuursmodel van Stichting MedTechNL is vooralsnog niet geheel duidelijk; Enkele governance-aspecten worden niet in het propositieformulier besproken, zoals bezoldiging van bestuurders en RvT-leden (max. WNT-norm of niet?), nevenfuncties van bestuurders en RvC-leden, medezeggenschap. <p>Bron: propositieformulier p. 140-146, p. 135 (m.b.t. onboarding opmerking)</p>	<ul style="list-style-type: none"> De rol, verantwoordelijkheden, bevoegdheden en samenstelling van de executive committee is in minder detail uitgewerkt; Bovendien zijn de uiteindelijke verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de organen nog niet formeel vastgelegd (bijv. in statuten, reglement en/of overeenkomst); In het propositieformulier staat dat de Stichting MedTechNL bestaat uit een bestuur en een onafhankelijke raad van toezicht (RvT). Dit duidt op een dualistisch bestuursmodel. Vervolgens wordt gesproken over de patiëntvertegenwoordiger, het non-executive bestuurslid van MedTechNL. De term 'non-executive' duidt op een monistisch bestuursmodel. 		Ja, cruciaal
<p>Kwaliteit van de governance #4 De betrokkenheid en steun van belanghebbenden</p>	<ul style="list-style-type: none"> I.v.m. de aanzienlijke grootte van het consortium, nemen veel belanghebbenden zelf actief deel aan het project of uiten hun krachtige ondersteuning; Publieke stakeholders en beoogde samenwerking met andere groeifondsvoorstellen inzichtelijk gemaakt. <p>Bron: p. 149, 150, p. 66 (m.b.t. MedGlobal opmerking)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Een actievere betrokkenheid van sectorgerichte VC en/of PE investeerders, bv. binnen de Centrale Lijn Opschaling, kan wenselijk zijn bij het effectief optimaliseren van de investeringsproposities van de carrierprojecten; In de centrale lijn Opschaling / MedGlobal activiteiten (p. 66) wordt gerefereerd naar 3 internationale prioriteitslanden. Er wordt niet genoemd welke, maar het is uiteraard van toegevoegde waarde om belanghebbende partijen uit deze landen te laten aansluiten bij deze activiteit; Publieke stakeholders zoals de IGJ en EMA lijken nog te ontbreken. Onbekend of deze partijen het voorstel steunen. 		Ja, tenzij niet (meer) wenselijk door EZK

3.3

Oncode-Pact

EY

Building a better
working world

Quick scan rapport

Naam project voorstel: 3.3 Oncode-PACT
Project budget: NGF bijdrage - € 325 mln.

Totaalindruk:	Sterke punten:
----------------------	-----------------------

Vervolgstappen: Deep dive (J/N): Ja, wenselijk Beschrijving deep dive: Met name op governance vlak dient een nadere duiding meer inzicht te verstrekken. Op enkele andere onderdelen ook aanleiding voor meer diepgang, maar dit kan waarschijnlijk ondervangen worden door de juiste voorwaarden te stellen bij de besluitvorming.	Verbeterpunten:
---	------------------------

Criterium element	Indruk en/of aandachtspunten	Eventueel mogelijke actiepunten	Score	Diep dive nodig voor element?
-------------------	------------------------------	---------------------------------	-------	-------------------------------

<i>Kwaliteit van het plan</i> #1 Doelmatigheid en efficiëntie van voorgestelde interventie(s)	<ul style="list-style-type: none"> Doelstelling duidelijk en concreet geformuleerd en adresseert goed de benoemde knelpunten in de probleemstelling m.b.t. te lage (klinische) success rates binnen de ontwikkeling van anti-kankergeneesmiddelen; Deze knelpunten zijn beschreven op p. 20. Dit zijn: onvoldoende toegang tot faciliteiten, expertise en kapitaal, te beperkte voorspellende waarde van het huidige preklinische ontwikkelingsproces, remmende werking op technologieontwikkeling (moeilijk gereguleerde proces door te ontwikkelen); Oncode-PACT richt zich enkel op de technische oplossingsrichting; het creëren van een beter toegankelijke, coherente preklinische ontwikkelingshub met betere voorspellende waarde (in het voorstel 'machine 2.0'). Oplossingsrichtingen op andere vlakken, bijv. het versneld verbeteren van de bredere business/markt proposities rondom de kandidaat-medicijnen lijkt wat onderbelicht; Oncode-PACT is een aanvulling op Oncode Institute en gaat grotendeels verder waar het Oncode Institute eindigt. M.a.w. adresseert het Oncode-PACT een geconstateerde tekortkoming van het huidige Oncode Institute programma. Het Oncode-PACT programma wordt door het Oncode Institute uitgevoerd. Dit biedt efficiëntie-voordelen. <p>Bron: Propositieformulier p.11, p.14 / pp.19-25, p. 117</p>	<ul style="list-style-type: none"> Er zijn mogelijk efficiëntie-voordelen te behalen door eerder in het programma en op continue wijze deelaspecten van de 3 genoemde technologieplatformen; Goed gedefinieerde patiënten cohorten; Organoiden; Eerder in 'machine 1.0 en 1.1' te integreren. Validatie van machine 2.0 zou wellicht ook kunnen plaatsvinden d.m.v. bestaande kankermedicijnen op de markt (die per definitie op de oude manier zijn ontwikkeld) als demonstratieproject door 'machine 2.0' te halen; Kan het programma worden versterkt door activiteiten op andere vlakken, bijv. business/markt ondersteuningsactiviteiten en teambegeleiding m.b.t. de kandidaat-medicijnen? 	●	Ja, tenzij niet (meer) wenselijk door EZK
--	---	--	---	---

<i>Kwaliteit van het plan</i> #2 Formulering van tussentijdse doelen, mijlpalen, prestatie-indicatoren, fasering en planning	<ul style="list-style-type: none"> De vier pijlers van de machine: <ul style="list-style-type: none"> Ontwerp en Montage (machine 1.0); Opschaling (machine 1.1); Innovatie (Machine 2.0); Demonstratie) zijn helder uitgewerkt. De planning kan nog in iets meer detail (bijv. concrete sub-activiteiten en werkzaamheden etc.) worden uitgewerkt; Drie verschillende typen KPI's (Proces, Resultaat en Impact) uitgebreid uitgewerkt; Terugkerende, jaarlijkse evaluaties voor eventuele bijsturing van plannen, midterm evaluatie, waarin KPI's worden geëvalueerd; Fasering: het lijkt mogelijk om een deel van de machine 2.0 validatie-activiteiten wellicht al iets naar voren te halen? <p>Bron: Propositieformulier pp. 7-9, pp. 36-65, p. 68-72, p. 83, p. 111, o.a. ook figuren 3.1.13 en 3.1.14 en tabel 3.1.2;</p>	<ul style="list-style-type: none"> Fasering: het lijkt mogelijk om een deel van de machine 2.0 validatie-activiteiten wellicht al iets naar voren te halen? De planning kan nog in iets meer detail (bv. concrete sub-activiteiten en werkzaamheden etc.) worden uitgewerkt; 	●	Ja, tenzij niet (meer) wenselijk door EZK
---	---	---	---	---

<i>Kwaliteit van het plan</i> #3 Omschrijving van de praktische en juridische uitvoerbaarheid van het voorstel en haalbaarheid van de implementatie	<ul style="list-style-type: none"> Het voorstel is praktisch haalbaar en uitvoerbaar mits de risico's uit criterium 4 zich niet voordoen; Een selectie van specifieke regelgeving en algemene regelgevende kaders in relatie tot het project beschreven; Een aandachtspunt kan zijn dat Oncode-PACT afhankelijk van het type te verrichten activiteiten mogelijkerwijs nog over bepaalde vergunningen, licenties, ontheffingen, registraties etc. dient te beschikken. <p>Propositieformulier pp. 95-99</p>	<ul style="list-style-type: none"> In kaart brengen en verder beoordelen mogelijke vergunningen, licenties, ontheffingen, registraties etc. voor Oncode-PACT. 	●	Ja, tenzij niet (meer) wenselijk door EZK
--	--	--	---	---

<i>Kwaliteit van het plan</i> #4 Overzicht van plan-specifieke risico's, kansen, afhankelijkheden en beheersmaatregelen	<ul style="list-style-type: none"> Risico's helder en uitgebreid beschreven, en per pijler vastgelegd. Zowel algemene, plan-specifieke, evenals financiële risico's behandeld; Kansen herhaalbaar en vaak op heldere wijze in het document beschreven. Bijv. aansluiting bij nationaal en internationaal beleid en (inter)nationale initiatieven en ontwikkelingen in het veld, verbeterde aantrekkingskracht voor investeerders en nieuwe LS bedrijvigheid, economische impact (structureel BBP effect van 1,5 miljard euro per jaar vanaf 2040), gezondheidswinst etc.; Selectieproces (stage-gating) voor nieuwe demonstratieprojecten is een sterke beheersmaatregel; In tegenstelling tot wat genoemd in Box 2.4.3 is het tekort aan personeel ook voor diverse functieprofielen in de farmaceutische/life science industrie nijpend. <p>Bron: Propositieformulier p.32 (Box 2.4.3), pp. 93-94, p.120</p>	<ul style="list-style-type: none"> Nadere verkenning rondom personeelstekorten in de life science industrie. 	●	Ja, tenzij niet (meer) wenselijk door EZK
--	--	---	---	---

<i>Kwaliteit van het plan</i> #6 De onderbouwde begroting (per activiteit)	<ul style="list-style-type: none"> De begroting is opgedeeld aan de hand van de verschillende onderdelen. Inkomsten en kosten zijn gedetailleerd uitgewerkt per pijler en per type medicijnen (productlijnen); Exit-strategie is uitgewerkt om Oncode-PACT na afloop van de NGF activiteiten self-sustaining te maken en de activiteiten voort te zetten; Tevens uitfinanciering behandeld en financieel risico management behandeld; Begroting lijkt goed onderbouwd, maar de aannames dienen op bepaalde plekken te worden geverifieerd aan de hand van de verschillende activiteiten (die nog een laag dieper zouden kunnen worden uitgewerkt). Bijv. budget van 165 miljoen euro voor demonstratieprojecten lijkt initieel wat laag, zeker in het geval dat er meer projecten dan verwacht doorstoten naar de eerste klinische fase. <p>Bron: Propositieformulier p.11 (tabel 1.1), pp. 100-110 (incl. tabellen 4.1.1-3 en 4.2.1-2, en diverse boxen), p. 121-122</p>	<ul style="list-style-type: none"> Verificatie begroting en bijbehorende aannames na uitwerking activiteiten op hoger detailniveau. 	●	Ja, tenzij niet (meer) wenselijk door EZK
---	---	--	---	---

<i>Kwaliteit van het plan</i> #7 De beschrijving en onderbouwing van de mate van co-bekostiging en/of financiering (per activiteit)	<ul style="list-style-type: none"> Cofinanciering door publieke partners, private partners en toekomstige projecten in kind en/of in cash. Toelichting gegeven en steunbrieven zijn bijgevoegd; Ongeveer 50 % van de begroting van dit voorstel wordt vanuit private en publieke partijen bijgedragen. De andere helft zou moeten komen vanuit het NGF. Gedurende het voorstel kunnen er nieuwe demonstratieprojecten bijkomen, waardoor de uiteindelijke bijdrage vanuit private en publieke partijen nog hoger kan uitvallen; Drempel voor deelname start-ups en spin-outs (private gebruikers) en onderzoekers (publieke gebruiker) wordt verlaagd door cofinanciering vanuit Oncode-Pact. <p>Bron: Propositieformulier pp. 29-31, p. 73, pp. 111-114, p. 117</p>	<ul style="list-style-type: none"> Beoordelen 'hardheid' steuntoezeggingen. 	●	Ja, tenzij niet (meer) wenselijk door EZK
--	---	--	---	---

<i>Kwaliteit van het plan</i> #8 Additionaliteit: bekostiging van het voorstel leidt niet tot verdringing van andere publieke en private bekostigings- en/of financieringskanalen	<ul style="list-style-type: none"> Publieke en private additionaliteit en noodzaak van NGF op grote lijnen goed beschreven; Uitgebreide beschrijving waarom bestaande publieke regelingen niet passend zijn: veelal een combi van omvang en bijbehorende restricties; Oncode-PACT is te groot om in aanmerking te komen voor dusdanig (grote) investeringen. NGF is nodig om het benodigde landelijk dekkende ecosysteem verder op te bouwen; Private additionaliteit ook helder: geen renderende business case voor zelfstandig opererende private partijen mogelijk i.v.m. te vroege fase ontwikkeling, te hoge risico's (met name hier ook om huidige ontwikkelingspad te transformeren) en te lange doorlooptijden. Private partijen om deze reden de investering niet alleen dragen; Ook naar behoefte de additionaliteit van Oncode-PACT t.o.v. het huidige Oncode Institute behandeld. <p>Bron: Propositieformulier, p. 84, pp. 114-119 (o.a. tabel 4.3.4)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Genoemd uitgangspunt: wanneer specifieke diensten / proposities concurreren met private aanbieders dan kan een private aanbieder (mits e.e.a. tegen een redelijke prijs wordt aangeboden) worden opgenomen in PACT; Niet duidelijk wat bovenstaande in de praktijk betekent. Verstoren we hier niet de marktwerking? M.a.w. dienen we voor specifieke proposities/diensten niet meerdere partijen uitnodigen om onderdeel te worden van Oncode-PACT? En hoe voorkomen we dat bepaalde diensten te nadrukkelijk exclusief door 1 partij worden uitgevoerd binnen de virtuele machine? 	●	Ja, tenzij niet (meer) wenselijk door EZK
--	--	---	---	---

Quick scan rapport

Naam project voorstel: 3.3 Oncode-PACT
Project budget: NGF bijdrage - € 325 mln.

<p>Totaalindruk:</p> 	<p>Sterke punten:</p> <ul style="list-style-type: none"> Concrete doelstellingen gericht op effectievere conversie van preklinische studies naar succesvolle klinische ontwikkeling van kankermedicijnen; Exitstrategie om de activiteiten na de NGF periode voort te blijven zetten; Oncode Institute als penvoeder kan efficiëntievoordeel opleveren.
<p>Vervolgstappen: Deep dive (J/N): Ja, wenselijk Beschrijving deep dive: Met name op governance vlak dient een nadere duiding meer inzicht te verstrekken. Op enkele andere onderdelen ook aanleiding voor meer diepgang, maar dit kan waarschijnlijk ondervangen worden door de juiste voorwaarden te stellen bij de besluitvorming.</p>	<p>Verbeterpunten:</p> <ul style="list-style-type: none"> Eerdere validatie machine 2.0 mogelijk? Uitwerking / effectuering governance structuur en bijbehorende agreements; Aanvullen huidige consortium met complementaire stakeholders/partijen; Mate van betrokkenheid specifieke partijen; Focus op activiteiten gericht op niet-technische aspecten kan het programma versterken.

Criterium element	Indruk en/of aandachtspunten	Eventueel mogelijke actiepunten	Score	Diep dive nodig voor element?
-------------------	------------------------------	---------------------------------	-------	-------------------------------

<p><i>Kwaliteit van de governance</i> #1 Expertise, uitvoeringscapaciteit en reputatie van betrokken partijen. De ervaring en track record van het management</p>	<ul style="list-style-type: none"> Brede vertegenwoordiging van private (MKB en grootbedrijf) en publieke partijen uit het bredere life sciences en oncologie netwerk met de juiste technische expertise en passende reputatie; Overzichtelijk per partner hun geschiktheid, rol/bijdrage en verwachte baten (individuele win) uiteengezet; Oncode Institute is betrokken als uitvoerder van het project. Naarmate men de laatste jaren zijn reputatie heeft bewezen, is er aanzienlijke kans op implementatie-winst. De Executive Board en RvT van Oncode-PACT wordt naar alle waarschijnlijkheid bemest met (een gedeelte van) de huidige bestuurders en RvT-leden van Stichting Oncode Institute. Uit het propositieformulier volgt dat het bestuur van Stichting Oncode Institute "een goed functionerende management (executive) board is, bestaande uit drie ervaren professionals met complementaire achtergrond en expertise op het gebied van wetenschap, bedrijfskunde en valorisatie in de LSH sector en patiëntenzorg."; Alhoewel het plan is om gedurende het project nieuwe partijen aan het consortium te laten aansluiten, ontbreken op dit moment nog partijen die de totale set aan competenties en diversiteit binnen het consortium en/of onderdelen hiervan verder zouden kunnen verbeteren. Denk aan: CMO's, CRO's en andere life science dienstverleners, digital health / AI / IT bedrijven, betrokkenheid van grote farmaceut (bijv. Janssen, BMS, Gilead) binnen de cell & gene therapie productielijn, een breder scala aan investeerders, en naast KWF ook andere patiëntenorganisaties. <p><small>Bron: Propositieformulier p. 59-60, pp. 73-81 (tabel 3.1.3), pp. 84, 86-91</small></p>	<ul style="list-style-type: none"> Uitbreiding en diversifiëring consortium; Identificatie evt. additionele partners voor specifieke werkstromen; Vooralsnog is onduidelijk wie de gegadigden (kunnen) zijn voor bestuurlijke en toezichhoudende posities (hierdoor nadere beoordeling van track records nog niet mogelijk). 		Ja, cruciaal
--	---	---	---	--------------

<p><i>Kwaliteit van de governance</i> #2 De afspraken tussen de partijen over de samenwerking, verantwoordelijkheden, bevoegdheden en de afgesproken financiële en/of inhoudelijke bijdragen</p>	<ul style="list-style-type: none"> Beschrijving van de beoogde afspraken uiteengezet; Onderdeel van Oncode-PACT zijn 'executie partners', die op basis van service level agreements (SLAs) diensten leveren aan Oncode-PACT. Vermoedelijk zijn (de conceptversies van) van deze SLA's nog niet opge maakt c.q. overeengekomen. Derhalve zijn er, naar alle waarschijnlijkheid, nog geen concrete afspraken met deze partijen over de samenwerking, verantwoordelijkheden en bevoegdheden; Per pijler zijn de betrokken partijen benoemd in het activiteitenplan. Dit kan echter concreter worden uitgewerkt; Bijdragen (zowel in cash als in kind) per partner getoond en toegezegd middels steunbrieven; Leiderschap van de organisatie nog niet geheel ingevuld, wel functieprofielen benoemd. <p><small>Bron: Propositieformulier p.35-67, p. 82, p. 111 (tabel 4.3.2)</small></p>	<ul style="list-style-type: none"> Nog geen concrete afspraken gemaakt tussen partijen over de samenwerking, verantwoordelijkheden en bevoegdheden? Evt. steunbrieven, SLA's en/of andere samenwerkingsovereenkomsten nog op te stellen en te beoordelen; Vooralsnog is onduidelijk wie de gegadigden (kunnen) zijn voor bestuurlijke en toezichhoudende posities (hierdoor nadere beoordeling van track records nog niet mogelijk). 		Ja, cruciaal
---	--	---	---	--------------

<p><i>Kwaliteit van de governance</i> #3 De onderbouwing van een robuuste en effectieve governance die slagvaardige besluitvorming en scherpe keuzes mogelijk maakt door een heldere beschrijving van verantwoordelijkheden en bevoegdheden voor verschillende organen, waaronder op strategisch en financieel vlak</p>	<ul style="list-style-type: none"> De beoogde governance structuur, waaronder begrepen de taken van de verschillende organen, is globaal uiteengezet. De bevoegdheden van de verschillende organen (bijv. benoemings-/ontslagbevoegdheid, goedkeurings-/instemmingsrechten) en andere belangrijke governance-aspecten (bijv. bezoldiging van bestuurders/RvT-leden, nevenfuncties, belangenverstrengeling, medezeggenschap, etc.) zijn vooralsnog niet uitgewerkt; Per productielijn (een 'platform') kunnen verschillende externe organisaties behoren die met elkaar hun afspraken in een 'consortium agreement' vastleggen. De (model) consortium agreement is niet aangehecht bij het propositieformulier. Derhalve is onduidelijk of, en zo ja op welke manier, Oncode-PACT grip houdt op de financiering, voortgang, verantwoording etc. van dergelijke consortia; Uit het propositieformulier blijkt niet duidelijk of (i) Oncode-PACT wordt opgericht als zelfstandige rechtspersoon (doch gebruik maakt van het personeel van Stichting Oncode Institute), of (ii) Oncode-PACT wordt ingebracht binnen de rechtspersoon Stichting Oncode Institute. Indien hetgeen onder (ii) het geval is, is het wenselijk om in ieder geval de financiële administratie van Oncode-PACT te scheiden van de financiële administratie van Stichting Oncode Institute, zodat inkomsten en uitgaven van Oncode-PACT op separate wijze worden gealloceerd en traceerbaar zijn; In het propositieformulier is het volgende opgenomen: "Oncode-PACT heeft zelf geen direct winsttoegmerk". Mede gelet op de vooralsnog onbekende beoogde structuur (nieuw op te richten rechtspersoon of niet) is onduidelijk wat wordt bedoeld met de zinsnede "zelf geen direct winsttoegmerk". <p><small>Bron: Propositieformulier p. 82-86</small></p>	<ul style="list-style-type: none"> Concretiseren governance, zoals het opstellen van (concept) statuten en (concept) samenwerkings-/consortiumovereenkomsten. 		Ja, tenzij niet (meer) wenselijk door EZK
--	---	--	---	---

<p><i>Kwaliteit van de governance</i> #4 De betrokkenheid en steun van belanghebbenden</p>	<ul style="list-style-type: none"> Direct en indirect betrokken partijen benoemd: Uit het propositieformulier begrijpen wij dat Oncode-PACT verschillende stakeholders betreft en wil betrekken. Te denken valt aan: <ul style="list-style-type: none"> Ministeries van EZK, VWS en OCW; ZBO's; Patiëntenorganisaties; Kennisinstellingen; Executie partners; Andere bedrijven, bijvoorbeeld investeerders. Er zouden meer investeerders (zoals LSP) kunnen worden betrokken die naast een strategisch rol (op topniveau binnen de organisatie) juist ook binnen de executie van activiteiten een actievere rol zouden moeten krijgen. Denk aan actieve support rondom investeringspropositie voor een target/demonstratieproject; Een hoge mate van betrokkenheid door regulatorie instanties is kritisch en zou dan ook minder vrijblijvend kunnen worden vormgegeven. Waarom geen deelnemend partner maken? <p><small>Bron: Propositieformulier p. 82-86</small></p>	<ul style="list-style-type: none"> Identificatie en uitwerking mate van betrokkenheid van evt. additionele partners. 		Ja, tenzij niet (meer) wenselijk door EZK
---	---	---	---	---

3.5

Pharma NL

EY

Building a better
working world

Quick scan rapport

Naam project voorstel: 3.5 Pharma NL
 Project budget: NGF bijdrage - € 399 mln.

Totaalindruk:		Sterke punten:		
		<ul style="list-style-type: none"> Duidelijk beschreven problematiek en gerelateerde doelstellingen; Focus op realiseren ready-to-go vestigingsplaatsen is uniek en waardevol; Additionaliteit is goed onderbouwd; Beoogde governance structuur grotendeels helder beschreven. 		
Vervolgstappen:		Verbeterpunten:		
<p>Diep dive (J/N): Ja, cruciaal</p> <p>Beschrijving diep dive: concretisering en/of verbreding van het consortium lijkt cruciaal voor succesvol verloop van het programma. Hetzelfde geldt voor het concretiseren en nadere invulling van de governance. Op andere onderdelen lijkt ook aanleiding voor meer diepgang, maar dit kan eventueel ondervangen worden door de juiste voorwaarden te stellen bij de besluitvorming.</p>		<ul style="list-style-type: none"> De leveringszekerheidsdoelstelling past wellicht beter in een separaat, toegewijd voorstel; Beperkte betrokkenheid andere belanghebbenden en openheid van programma (alle life science hubs hier actiever bij betrekken); Actiever adresseren van niet-technische valorisatie aspecten; Actievere focus op aantrekken nieuwe (inter)nationale innovaties om door te ontwikkelen; Aandacht geven aan concretisering en invulling governance structuur. 		
Criterialement	Indruk en/of aandachtspunten	Eventueel mogelijke actiepunten	Score	Diep dive nodig voor element?
<p><i>Kwaliteit van het plan</i> #1 Doelmatigheid en efficiëntie van voorgestelde interventie(s)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Heldere uiteenzetting van problematiek en duidelijk beschreven doelstellingen en gewenste resultaten; Doelmatigheid van het project en samenhang van de programmalijnen goed beschreven; Met name ook programmalijn 4, het 'rode loper' / ready-to-go vestigingsplaatsen-initiatief dat zich richt op het actief gereed maken van grond voor farmaceutische activiteiten is uniek en zeer relevant; De doelstellingen richten zich met name op twee bottlenecks: <ul style="list-style-type: none"> Het verlagen van de 'valley of death' voor kandidaat-geneesmiddelen(1); Verbeteren van de leveringszekerheid van medicijnen en grondstoffen(2). Echter, de benoemde programmalijnen hebben naar verwachting voor het grootste deel effect op (1), en slechts indirect en beperkt (zeker niet gegarandeerd) op (2).; De programmalijn Dutch Innovative Medicines Accelerator (DIMA) richt zich enkel op het subsidiëren van technische medicijn-ontwikkeling en/of medicijnproces-ontwikkeling. Er lijkt weinig aandacht voor niet-technische support (los van EU subsidie support), zoals het actief helpen bouwen van een kwalitatief sterkere business propositie voor het kandidaat-geneesmiddel. Ook deze aspecten zijn cruciaal om de kans op vervolfinanciering te verhogen en lagere failure rates te realiseren. <p>Bron: propositieformulier p. 6 - p. 25</p>	<ul style="list-style-type: none"> Het leveringszekerheids-probleem wordt niet enkel opgelost door de in dit voorstel benoemde ontwikkelingsactiviteiten, maar vereist ook met name activiteiten aan het eind van de farmaceutische keten, incl. aangepaste wet- en regelgeving in Europese landen, en beleid dat medicijnen verkregen via duurzamere en schonere medicijnproductieprocessen een marktvoordeel geeft t.o.v. de goedkopere medicijnen uit Azië. De leveringszekerheidsdoelstelling kan dan wellicht ook beter worden geadresseerd middels een separaat programma dat op dit front meer impact oplevert; M.b.t. adressering niet-technische, valorisatie aspecten: met name de twee NGF voorstellen PharmaNL en Biotech Booster (en in iets mindere mate Oncode-PACT) zijn zeer complementair aan elkaar qua interventies, en integratie van deze twee voorstellen zal waarschijnlijk wijs leiden tot een programma met hogere doelmatigheid, efficiëntie en impact (meer dan de som der delen); Suggestie m.b.t. punt hierboven: uitwerken PoV rondom mogelijke integratie PharmaNL en Biotech Booster en/of (gedeelten van) Oncode-PACT lijkt relevant. 		Ja, tenzij niet (meer) wenselijk door EZK
<p><i>Kwaliteit van het plan</i> #2 Formulering van tussentijdse doelen, mijlpalen, prestatie-indicatoren, fasering en planning</p>	<ul style="list-style-type: none"> Heldere looptijd programmalijnen incl. tussentijdse doelen en mijlpalen zijn benoemd; Per fase zijn er go/no-go beslismomenten vastgesteld; De activiteiten per programmalijn zijn opgenomen in tabellen, waarin ook het doel en de deliverables zijn benoemd; Fasering in activiteitenplan (4 fasen vs. 3 fasen) komt niet overeen met die van de begroting (kan verwarring scheppen); Het project bevat daarnaast primaire als secundaire KPI's. Met name voor de primaire KPI's is het niet altijd helder op basis waarvan deze zijn vastgesteld. Tevens kunnen enkele KPI's (bijv. 3 en 4) iets concreter worden beschreven, met bijv. de toelichting hoe deze effectief en betrouwbaar te meten. <p>Bron: propositieformulier p. 28-72</p>	<ul style="list-style-type: none"> Stroomlijnen fasering in activiteitenplan en begroting; Concretere uitwerking en onderbouwing KPI's incl. de toelichting hoe deze effectief en betrouwbaar te meten. 		Ja, tenzij niet (meer) wenselijk door EZK
<p><i>Kwaliteit van het plan</i> #3 Omschrijving van de praktische en juridische uitvoerbaarheid van het voorstel en haalbaarheid van de implementatie</p>	<ul style="list-style-type: none"> Relatief uitgebreide toelichting m.b.t. praktische en juridische uitvoerbaarheid, maar e.e.a. behoeft wellicht nog extra aandacht; M.b.t. praktische uitvoerbaarheid bevat het voorstel een opsomming van belangrijke zaken die dienen te worden geregeld voordat het programma kan worden gestart. Deze zaken zijn waarschijnlijk onderdeel van de voorbereidende fase. Het is echter de vraag of een deel van deze zaken niet al eerder dient te worden gerealiseerd om risico's rondom opstartvertraging te voorkomen; Afhankelijk van het type te verrichten activiteiten dient PharmaNL mogelijk(er)wijs over bepaalde vergunningen, licenties, ontheffingen, registraties etc. te beschikken; Op basis van de algehele propositie lijkt de expertise wel in huis om de beoogde plannen te kunnen realiseren. <p>Bron: propositieformulier p. 91-97</p>	<ul style="list-style-type: none"> In kaart brengen en verder beoordelen mogelijke vergunningen, licenties, ontheffingen, registraties etc. voor Pharma NL. 		Ja, tenzij niet (meer) wenselijk door EZK
<p><i>Kwaliteit van het plan</i> #4 Overzicht van plan-specifieke risico's, kansen, afhankelijkheden en beheersmaatregelen</p>	<ul style="list-style-type: none"> Overzicht is gegeven en is duidelijk; Kansen worden op verschillende plekken in het voorstel benoemd. O.a. kansen t.a.v. aansluiting bij het Nederlands en EU overheidsbeleid en initiatieven, aantrekkingskracht voor vervolfinanciers en nieuwe LS bedrijvigheid, economische impact (structureel BBP effect van 1,5 miljard euro per jaar vanaf 2040), gezondheidswinst. <p>Bron: propositieformulier p. 9-14, p. 23-68, p.88-89, p. 126</p>	<ul style="list-style-type: none"> Check genoemde risico's en allesomvattendheid; Om het risico op een te laag lead (mogelijke innovaties) volume te minimaliseren dient er meer aandacht te worden besteed aan hoe Pharma NL actief nieuwe medicijninnovaties aantrekt vanuit binnen- en buitenland. (Bijv. een actief (inter)nationaal zichtbaarheids- en innovatie scouting-plan). 		Ja, tenzij niet (meer) wenselijk door EZK
<p><i>Kwaliteit van het plan</i> #6 De onderbouwde begroting (per activiteit)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Begroting incl. indeling begrotingsjaren en projectfasen; In de begrotingen worden echter 3 fasen (paragraaf 4.1) in plaats van de eerder genoemde 4 fasen (in activiteitenplan) aangehouden; Begroting per programmalijn is opgenomen en de daaronder vallende activiteiten dienen nog wel veelal een niveau dieper te worden uitgewerkt; Exit strategieën per programmalijn benoemd. Deze strategieën hebben niet een heel actief karakter. <p>Bron: propositieformulier p.98 t/m 126, 129-130.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Meer diepgaande beoordeling begroting rondom uitgangspunten, correlatie (en mate van realiteit) tussen de beschreven activiteiten en uren c.q. budget, risico's, opbrengsten, etc.; Activiteiten een niveau dieper uitwerken, incl. bijdragen per partij; Zijn er proactieve exit -strategieën mogelijk? 		Ja, cruciaal
<p><i>Kwaliteit van het plan</i> #7 De beschrijving en onderbouwing van de mate van co-bekostiging en/of financiering (per activiteit)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Uitgebreide beschrijving van de co-bekostiging en/of financiering; 47,5% wordt gefinancierd via zowel financiële als in-kind bijdragen vanuit de farmaceutische waardeketen en belanghebbende organisaties. Dit percentage is, in ogenschouw nemende de relatief vroege fase waarin de ontwikkelingsprojecten zich bevinden, passend; Bijdragen van de core consortium leden die een actieve rol spelen in het programmamanagement zijn relatief hard toegezegd; Organisaties die gedurende de programmaperiode specialisten beschikbaar stellen en de eigen bijdragen verdienen nog meer aandacht: voor enkele organisaties is een cofinancieringsverklaring toegevoegd. Echter, is ook een niet uitgewerkte post/pool opgenomen van 'nader te werven partners'; De eigen bijdrage van de organisaties die gedurende PharmaNL programmaaduur te ondersteunen projecten zullen uitvoeren zijn nog lastig in te schatten i.v.m. werving projecten tijdens looptijd programma. <p>Bron: propositieformulier: p. 27, 98 t/m 129</p>	<ul style="list-style-type: none"> Concreetheid en mate van uitwerking m.b.t. 'hardheid' cofinancierings- en steunverklaringen verbeteren. Bijv. concreter maken onderdeel/begrotingspost 'nader te werven partners'. 		Ja, cruciaal
<p><i>Kwaliteit van het plan</i> #8 Additionaliteit: bekostiging van het voorstel leidt niet tot verdringing van andere publieke en private bekostigings- en/of financieringskanalen</p>	<ul style="list-style-type: none"> Helder overzicht gegeven van belangrijkste bestaande publieke regelingen en tekortkomingen van deze regelingen voor het voorstel. Tekortkomingen veelal een combi van omvang budget en bijbehorende restricties/voorwaarden (bv. hogere TLR, etc.); Enkel private financiering ook geen optie i.v.m. het hoge risicoprofiel, te lange projectdoorlooptijden en integrale ecosysteemkarakter van het voorstel. Verdere toelichtingen waarom de propositie niet in de markt tot stand kan komen worden in de propositie op een duidelijke wijze behandeld. <p>Bron: propositieformulier p. 25-27, p. 98-99</p>			Nee

Quick scan rapport

Naam project voorstel: 3.5 Pharma NL
 Project budget: NGF bijdrage - € 399 mln.

Totaalindruk:		Sterke punten:		
		<ul style="list-style-type: none"> • Duidelijk beschreven problematiek en gerelateerde doelstellingen; • Focus op realiseren ready-to-go vestigingsplaatsen is uniek en waardevol; • Additionaliteit is goed onderbouwd; • Beoogde governance structuur grotendeels helder beschreven. 		
Vervolgstappen:		Verbeterpunten:		
<p>Diep dive (J/N): Ja, cruciaal</p> <p>Beschrijving diep dive: concretisering en/of verbreding van het consortium lijkt cruciaal voor succesvol verloop van het programma. Hetzelfde geldt voor het concretiseren en nadere invulling van de governance. Op andere onderdelen lijkt ook aanleiding voor meer diepgang, maar dit kan eventueel ondervangen worden door de juiste voorwaarden te stellen bij de besluitvorming.</p>		<ul style="list-style-type: none"> • De leveringszekerheidsdoelstelling past wellicht beter in een separaat, toegewijd voorstel; • Beperkte betrokkenheid andere belanghebbenden en openheid van programma (alle life science hubs hier actiever bij betrekken); • Actiever adresseren van niet-technische valorisatie aspecten; • Actievere focus op aantrekken nieuwe (inter)nationale innovaties om door te ontwikkelen; • Aan aandacht geven aan concretisering en invulling governance structuur. 		
Criterium element	Indruk en/of aandachtspunten	Eventueel mogelijke actiepunten	Score	Diep dive nodig voor element?
<p><i>Kwaliteit van de governance</i></p> <p>#1 Expertise, uitvoeringscapaciteit en reputatie van betrokken partijen. De ervaring en track record van het management</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Het consortium oogt wat aan de smalle kant. Zo ontbreekt er bijvoorbeeld een groter farmaceutisch concern dat actief bij het initiatief is betrokken; • Diversiteit aan partijen binnen consortium kan groter, zeker ook binnen de DIMA projecten. Bij sommige DIMA projecten enkel universiteiten betrokken; • Bij voorkeur ook alle Nederlandse LS hubs onderdeel van het project (niet alleen Groningen, Oss en Leiden); • Manier van samenwerken door het core consortium om evt. hiaten op te vullen met genoemde belangrijke partners zoals Lygature, ZonMW en/of hun respectievelijke uitvoeringscapaciteit niet helemaal helder. <p>Bron: propositieformulier p. 73- 87</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Omvang en diversiteit verhogen van consortium en binnen projecten; • Identificeren benodigde competenties en ervaring van de betrokken partijen en in kaart brengen resterende behoeften aan expertise en ervaring. 		Ja, cruciaal
<p><i>Kwaliteit van de governance</i></p> <p>#2 De afspraken tussen de partijen over de samenwerking, verantwoordelijkheden, bevoegdheden en de afgesproken financiële en/of inhoudelijke bijdragen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Beoogde governance structuur is op een duidelijke manier beschreven; • Afspraken over samenwerking zijn in de propositie opgenomen en financiële bijdragen zijn opgenomen in de bekostigingsmix; • Nog geen concrete afspraken gemaakt over welke inhoudelijke en financiële bijdragen per partij, bijv. in de vorm van (concept) samenwerkings-/consortiumovereenkomsten. • De leden van de RvB zijn bekend; • Wel dient de bemensing van bepaalde organen, bijv. de RvT nog bepaald te worden. Ook is men nog op zoek naar een directeur voor de Stichting PharmaNL; • Reeds nagedacht over Intellectueel Eigendom (IE). Door PharmaNL goedgekeurde projecten dienen minimaal aan de door PharmaNL opgestelde set van IE-vereisten te voldoen. Deze minimale vereisten zijn vooralsnog niet uitgewerkt. <p>Bron: propositieformulier p. 73 - 87, p. 109 - 129</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Check van de individuele cofinancierings-verklaringen; • Maken concrete afspraken over welke inhoudelijke en financiële bijdragen per partij, bv. in de vorm van model- / consortiumovereenkomsten; • Vooralsnog is onduidelijk wie de gegadigden (kunnen) zijn voor bestuurlijke en toezichthoudende posities (zodat track records e.d. nog niet beoordeeld kunnen worden). 		Ja, cruciaal
<p><i>Kwaliteit van de governance</i></p> <p>#3 De onderbouwing van een robuuste en effectieve governance die slagvaardige besluitvorming en scherpe keuzes mogelijk maakt door een heldere beschrijving van verantwoordelijkheden en bevoegdheden voor verschillende organen, waaronder op strategisch en financieel vlak</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De hoofdlijnen van de governance structuur zijn duidelijk uitgewerkt; • Verantwoordelijkheid en rollen duidelijk beschreven; • De rechtspersoon (een stichting) is nog niet opgericht. Voor het op- en inrichten van de governance structuur wordt ongeveer 1 jaar uitgetrokken. Gedurende dat eerste jaar is PharmaNL voornemens om Stichting Lygature als tijdelijke penvoerder op te laten treden voor PharmaNL. Onduidelijk is hoe deze 'tijdelijke governance structuur' wordt ingericht; • Er dient nog gekeken te worden naar de inrichting van de projectorganisatie; • Enkele governance-aspecten ontbreken vooralsnog, zoals bezoldiging van bestuurders, RvT-leden en de directeur, medezeggenschap, goedkeurings- c.q. instemmingsrechten van bijvoorbeeld de RvT, etc; • Het is de verwachting dat een consortium en mogelijk sub consortia worden gevormd. Er zijn nog geen overeenkomsten gesloten ter totstandkoming van de (sub)consortia en ter verdeling van de verantwoordelijkheden en bevoegdheden. <p>Bron: propositieformulier p. 26 - 32, 73 - 87, p. 109 - 129</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Concretiseren governance, zoals het opstellen van (concept) statuten en (concept) samenwerkings-/consortiumovereenkomsten. 		Ja, cruciaal
<p><i>Kwaliteit van de governance</i></p> <p>#4 De betrokkenheid en steun van belanghebbenden</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De betrokkenheid van veel belanghebbenden lijkt beter te kunnen en/of is niet duidelijk genoeg uitgewerkt; • Belanghebbenden mogen wat duidelijker opgesomd worden en voor hen dient de toegevoegde waarde van PharmaNL beter te worden benoemd; • Publieke stakeholders zijn helder inzichtelijk gemaakt. <p>Bron: propositieformulier p. 73 - 87, p. 109 - 129</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Andere Nederlandse life science hubs en belanghebbenden dienen actiever te worden betrokken c.q. deel te nemen. Hetzelfde geldt voor de grotere farmaceutische bedrijven die rondom de incubatoren gevestigd zijn; • Zo wordt er kort gerefereerd naar een actief programma met vervolgpunten (p. 86) zoals VC en PE investeerders, maar dit is niet uitgewerkt; • Identificeren benodigde competenties en ervaring van de betrokken partijen en in kaart brengen resterende behoeften aan expertise en ervaring. 		Ja, cruciaal

Bijlage 1C:
Quickscans
Mobility

5.1

Digitaal
Ecosysteem

Quick scan rapport

Naam project voorstel: 5.1. Datagedreven Ecosysteem Mobiliteit en Smart City
Project budget: NGF bijdrage - € 141 mln.

Totaalindruk:	Sterke punten: <ul style="list-style-type: none"> • Sterke doelformulering; • Sterke beschrijving marktfalen en toegevoegde waarde NGF.
----------------------	---

Vervolgstappen: Deep dive (J/N): Ja, cruciaal Beschrijving deep dive: Criterium 3,4,6,7 Kwaliteit van Plan, 2,3,4 Governance van Plan.	Verbeterpunten: <ul style="list-style-type: none"> • Begroting en arrangeren cofinanciering; • Concreetheid van uitvoering lijkt nog te ontbreken; • Risico uitwerking; • Uitwerking governance.
--	--

Criterium element	Indruk en/of aandachtspunten	Eventueel mogelijke actiepunten	Score	Deep dive nodig voor element? (J/N)
<i>Kwaliteit van het plan</i> #1 Doelmatigheid en efficiëntie van voorgestelde interventie(s)	<ul style="list-style-type: none"> • Uitgebreid en helder beschreven; • Propositie beschrijft duidelijk waarom DEMS een stuk efficiënter werkt dan het huidige gefragmenteerde ecosysteem. Bron p. 3. p.12. p.17		●	Nee
<i>Kwaliteit van het plan</i> #2 Formulering van tussentijdse doelen, mijlpalen, prestatie-indicatoren, fasering en planning	<ul style="list-style-type: none"> • Duidelijke weergave van fasering in jaren en in tussenfases; • Planning op jaarniveau weergegeven van 2021 t/m 2026. Bron p. 28. p.48. p. 50 t/m 51		●	Nee
<i>Kwaliteit van het plan</i> #3 Omschrijving van de praktische en juridische uitvoerbaarheid van het voorstel en haalbaarheid van de implementatie	<ul style="list-style-type: none"> • Praktische uitvoerbaarheid beschreven; • Er is sectorspecifieke regelgeving van toepassing (denk aan ITS regulering, de Wegenerkeerswet, de WP2000). In niet alle gevallen is de uitvoering van het voorstel al verenigbaar met deze wetgeving. Hiertoe is reeds een onderzoek gestart naar de noodzaak van een algemene, wettelijke grondslag voor het verzamelen van data over mobiliteit van personen en voertuigen, aansluitend op de Europese regelgeving; • Op basis van de opinies van twee onafhankelijke juristen heeft HBJZ bevestigd dat gegeven de huidige status van het voorstel een staatssteuntoets in dit stad nog niet mogelijk is. Bron p. 65. p.66	<ul style="list-style-type: none"> • In hoeverre het voorstel (nog) niet voldoet aan de relevante wet- en regelgeving (en daarmee de juridische uitvoerbaarheid) kan worden onderzocht in een deep dive. 	●	Ja, cruciaal
<i>Kwaliteit van het plan</i> #4 Overzicht van plan-specifieke risico's, kansen, afhankelijkheden en beheersmaatregelen	<ul style="list-style-type: none"> • Kansen uitgebreid en helder beschreven; • Algemene Risico's beschreven, maar lijkt niet compleet. Daarnaast worden beheersmaatregelen beperkt genoemd; • Planspecifieke risico's en beheersmaatregelen wel goed beschreven. Bron p. 15. p.23. p. 64	<ul style="list-style-type: none"> • Beheersmaatregelen omtrent de beschikbaarheid, bruikbaarheid en hanteren van data wordt beperkt genoemd en dienen verder uitgewerkt te worden; • Risico's op vertragingen en budgetoverschrijdingen, bijvoorbeeld door het uitblijven van opbrengsten van gebruikers (wat nog niet gekwantificeerd is in het huidige plan), worden beperkt meegenomen (scenario begroting niet verder dan tot 2026). 	●	Ja, cruciaal
<i>Kwaliteit van het plan</i> #6 De onderbouwde begroting (per activiteit)	<ul style="list-style-type: none"> • Financieringsbehoefte uitgesplitst per jaar, maar onduidelijk waarop dit is gebaseerd; • Sterke onderbouwing van baten en BBP effect ontbreekt; • Sterke onderbouwing van geschatte kosten ontbreekt; • Hoge initiële kosten voor fase 1 vanuit het fonds (EUR 37,3m), mogelijk door het ontbreken van investeringen in de huidige markt (vergeleken met propositie 5.2). Bron p. 69	<ul style="list-style-type: none"> • Personeelskosten (EUR 19,5m) ook relatief hoog ten opzichte van propositie 5.2, waarin personeelskosten gelijk zijn aan EUR 2.8 mln. → verder onderzoeken waardoor dit verschil ontstaat; • BBP effect verder uitzoeken. 	●	Ja, cruciaal
<i>Kwaliteit van het plan</i> #7 De beschrijving en onderbouwing van de mate van co-bekostiging en/of financiering (per activiteit)	<ul style="list-style-type: none"> • Verhouding cofinanciering tussen NGF financiering en cofinanciering is erg klein in vergelijking tot andere projecten. <ul style="list-style-type: none"> • Hoe borg je commitment van alle partijen? • Onduidelijk hoe private bekostiging tot stand komt en hoe zeker dit is • TLR fase 3: Proof of concept Bron p. 75	<ul style="list-style-type: none"> • Financieringsrisico door: <ul style="list-style-type: none"> • Onzekerheid over mogelijk betrokken private partijen; • Hoogte van private cofinanciering (geen onderbouwing in plan). • De onzekerheid over betrokken partijen verhoogt risico op vertragingen en daarbij komende kosten. → nader onderzoek naar concreetheid van betrokken partijen 	●	Ja, cruciaal
<i>Kwaliteit van het plan</i> #8 Additionaliteit: bekostiging van het voorstel leidt niet tot verdringing van andere publieke en private bekostigings- en/of financieringskanalen	<ul style="list-style-type: none"> • Er zijn verder geen andere bronnen realistisch beschikbaar voor de ontwikkeling van de publieke voorzieningen die worden voorzien in dit voorstel; • Private partijen hebben voldoende toegang tot kredietfaciliteiten, maar missen vooralsnog het afname- en opschalingsperspectief voor diensten en producten, waarin zij dan investeren in relatie tot dit voorstel; • Daarnaast bestaan er investeringsinstrumenten voor innovatiebeleid. Deze hebben echter onvoldoende draagkracht om een voorstel op het niveau van DEMS te kunnen ondersteunen. Bron p. 76		●	Nee

Quick scan rapport

Naam project voorstel: 5.1. Datagedreven Ecosysteem Mobiliteit en Smart City
Project budget: NGF bijdrage - € 141 mln.

Totaalindruk:	Sterke punten:
----------------------	-----------------------

- Sterke doelformulering;
- Sterke beschrijving marktfalen en toegevoegde waarde NGF.

Vervolgstappen:	Verbeterpunten:
------------------------	------------------------

Deep dive (J/N): **Ja, cruciaal**
 Beschrijving deep dive: Criterium 3,4,6,7 Kwaliteit van Plan, 2,3,4 Governance van Plan.

- Begroting en arrangeren cofinanciering;
- Concreetheid van uitvoering lijkt nog te ontbreken;
- Risico uitwerking;
- Uitwerking governance.

Criterium element	Indruk en/of aandachtspunten	Eventueel mogelijke actiepunten	Score	Deep dive nodig voor element? (J/N)
<i>Kwaliteit van de governance</i> #1 Expertise, uitvoeringscapaciteit en reputatie van betrokken partijen. De ervaring en track record van het management	<ul style="list-style-type: none"> • Aantal betrokken partijen is groot; • Commitment is afgegeven door intentieverklaringen van 52 organisaties. Echter is eigen bijdrage van deze bedrijven laag; • Track record niet te beoordelen aangezien posities nog niet zijn ingevuld. Bron p.52 t/m 50	<ul style="list-style-type: none"> • Vooralsnog is onduidelijk wie de gegadigden (kunnen) zijn voor management posities, zodat track records e.d. nog niet beoordeeld kunnen worden. 		Ja, cruciaal
<i>Kwaliteit van de governance</i> #2 De afspraken tussen de partijen over de samenwerking, verantwoordelijkheden, bevoegdheden en de afgesproken financiële en/of inhoudelijke bijdragen	<ul style="list-style-type: none"> • Ondanks dat er intentieverklaringen zijn getekend met 52 bedrijven, zijn de definitieve afspraken omtrent de samenwerking, de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van partijen nog niet formeel vastgelegd; • Gevraagde eigen bijdrage onzeker; • Het ministerie van I&W is als aanbestedende dienst verantwoordelijk voor het uitvoeringsprogramma voor DEMS. Bron p.52. p.106	<ul style="list-style-type: none"> • Concretiseren onderlinge samenwerking, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van partijen (bijv. in een (concept) overeenkomst). 		Ja, cruciaal
<i>Kwaliteit van de governance</i> #3 De onderbouwing van een robuuste en effectieve governance die slagvaardige besluitvorming en scherpe keuzes mogelijk maakt door een heldere beschrijving van verantwoordelijkheden en bevoegdheden voor verschillende organen, waaronder op strategisch en financieel vlak	<ul style="list-style-type: none"> • De beoogde governance structuur is op hoofdlijnen besproken. De taken c.q. verantwoordelijkheden per orgaan zijn globaal uiteengezet. Nadere invulling van de governance ontbreekt (bijv. stemrechtverdeling, rapportage- en informatieverplichtingen, goedkeurings- c.q. instemmingsrechten). Het is dan ook niet mogelijk om te bepalen of de beoogde governance structuur kwalificeert als een effectieve governance die slagvaardige besluitvorming mogelijk maakt; • Er wordt geen gebruik gemaakt van een (bestaande of nieuw op te richten) rechtspersoon. Het betreft een contractuele samenwerking tussen private en publieke partijen; • Naar verwachting wordt een Ecoraad opgericht. De Ecoraad heeft geen rechtspersoonlijkheid. Deelnemers in de Ecoraad zijn op directieniveau werkzaam bij deelnemende bedrijven en overheden. De partijen die plaats nemen in de Ecoraad worden gebonden door een Letter of Intent / Commitment (LoI/LoC). De (conceptversie van de) LoI/LoC is niet aangehecht aan het propositieformulier; • Uit het propositieformulier begrijpen wij dat er een toezichthouder wordt uitgesteld. Naast een zeer beknopte taakomschrijving van de toezichthouder, ontbreken relevante governance-aspecten aangaande de toezichthouder; • Voor het dagelijks operationeel management zal een publiek-privaat programmabureau worden ingesteld; • Naast de programmabureau worden per werkpakket projectteams ingesteld. Bron p.52 t/m 50	<ul style="list-style-type: none"> • Concretiseren governance, zoals het opstellen van (concept) overeenkomsten en het uitwerken van overige governance-aspecten. 		Ja, cruciaal
<i>Kwaliteit van de governance</i> #4 De betrokkenheid en steun van belanghebbenden	<ul style="list-style-type: none"> • Belanghebbenden zijn beschreven, maar directe link ontbreekt vooralsnog; • Als bijlage 1 is een overzicht aangehecht met 52 organisaties die een intentieverklaring hebben ondertekend. Kopieën van de originele intentieverklaringen zijn niet aangehecht als bijlage aan het propositieformulier. Onduidelijk is welke rechten en plichten van partijen uit deze verklaringen voortvloeien. Bron p.62	<ul style="list-style-type: none"> • Concretiseren steun c.q. betrokkenheid van belanghebbenden. 		Ja, cruciaal

5.2

Digitale
Infrastruc-
tuur

Quick scan rapport

Naam project voorstel: 5.2. Digitale Infrastructuur en Logistiek

Project budget: NGF bijdrage - € 51 mln.

Totaalindruk:		Sterke punten:		
		<ul style="list-style-type: none"> Sterke doelmatigheid; Duidelijke beschrijving van marktfalen en additionaliteit; Kansen en risico's uitgebreid beschreven per werkpakket. 		
Vervolgstappen:		Verbeterpunten:		
<p>Deep dive (J/N): Ja, kan meer comfort bieden Beschrijving deep dive: Deep dive mogelijk om verder in te zoomen op betrekken van MKB bedrijven, uitwerken van samenwerking met beoogde deelnemers en concretiseren van governance structuur.</p>		<ul style="list-style-type: none"> Uitwerking governance; Samenwerking met beoogde deelnemers is slechts op hoofdlijnen beschreven, maar nog geen concrete afspraken gemaakt. 		
criterium element	indruk en/of aandachtspunten	eventueel mogelijke actiepunten	score	Deep dive nodig voor element? (J/N)
<p><i>Kwaliteit van het plan</i> #1 Doelmatigheid en efficiëntie van voorgestelde interventie(s)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Hoofddoelstelling van het Digital Infrastructuur Logistiek project betreft het realiseren en eerste gebruik van een federatieve infrastructuur voor het delen van data binnen en tussen logistieke ketens van alle modaliteiten, Internet of Logistics; Heldere doelformulering en aantoonbaar efficiënter dan losstaande oplossingen. <p>Bron p.8 t/m 18. p.20 t/m 23</p>			Nee
<p><i>Kwaliteit van het plan</i> #2 Formulering van tussentijdse doelen, mijlpalen, prestatie-indicatoren, fasering en planning</p>	<ul style="list-style-type: none"> Duidelijke weergave van fasering in jaren en in tussenasen; Planning op jaarniveau weergegeven van 2022 t/m 2026. <p>Bron p.34</p>			Nee
<p><i>Kwaliteit van het plan</i> #3 Omschrijving van de praktische en juridische uitvoerbaarheid van het voorstel en haalbaarheid van de implementatie</p>	<ul style="list-style-type: none"> Praktische uitvoerbaarheid uitgebreid beschreven; Juridische uitvoerbaarheid ziet in het voorstel op het rechtmatig inzetten van de overheidsmiddelen; Bij de beoordeling over de wijze waarop I&W de aanbesteding van de DL-werkzaamheden ter hand kan nemen wordt gebruik gemaakt van onderzoek en overleg tussen interne en externe juridische adviseurs in de periode december 2020 - oktober 2021. Dit is verder uitgewerkt in het voorstel. <p>Bron p.76 t/m 78</p>	<ul style="list-style-type: none"> Als risico wordt aangemerkt dat het gebruik van de vertrouwensketen mogelijk verplicht zou worden gesteld (per wetgeving of havenreglement). Een nadere toelichting hierop ontbreekt (slechts aangegeven dat de projectleider tot een nieuwe planning zal komen). Mogelijke deep dive ten aanzien van ontwikkelingen op dit terrein. 		Ja, tenzij niet (meer) wenselijk door EZK
<p><i>Kwaliteit van het plan</i> #4 Overzicht van plan-specifieke risico's, kansen, afhankelijkheden en beheersmaatregelen</p>	<ul style="list-style-type: none"> Kansen uitgebreid en helder beschreven; Planspecifieke risico's en beheersmaatregelen goed beschreven per werkpakket; Werving en digital readiness van de MKB bedrijven speelt een belangrijke rol, beheersmaatregel hiervoor beknopt (vooraf en tijdig commitment). BDI infrastructuur op zichzelf creëert nog geen waarde (risico op vertragingen niet meegenomen); Afspraken omtrent financiële tegenvallers nog niet vastgelegd met betrokken partijen. <p>Bron p.21. p.37. p.23</p>	<ul style="list-style-type: none"> Verder onderzoek naar het betrekken van MKB bedrijven kan meer duidelijkheid hierover schetsen. 		Ja, tenzij niet (meer) wenselijk door EZK
<p><i>Kwaliteit van het plan</i> #6 De onderbouwde begroting (per activiteit)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Kosten uitgesplitst per jaar; Sterke onderbouwing van baten en BBP effect. Per living lab wordt BBP effect uitgewerkt per jaar; Sterke onderbouwing van geschatte kosten ontbreekt. Geen duidelijke benchmarking en geen duidelijke opbouw uit PxQ; Vanuit de markt zijn reeds aanzienlijke investeringen rondom data delen gaande (p. 80), wat mogelijk leidt voor de relatief lagere initiële kosten voor de 1e fase/infrastructuur (vergeleken met het DEMS project). <p>Bron p.80</p>	<ul style="list-style-type: none"> Begroting is uitgebreid beschreven, maar gedetailleerde analyse moet uitwijzen of aannames ook marktconform zijn. 		Ja, tenzij niet (meer) wenselijk door EZK
<p><i>Kwaliteit van het plan</i> #7 De beschrijving en onderbouwing van de mate van co-bekostiging en/of financiering (per activiteit)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Uitleg over cofinanciering publiek & privaat; Duidelijke voortgang op eerder gedane publieke & private investeringen; TLR fase 3: Proof of concept; Verhouding en herkomst van cofinanciering duidelijk onderbouwd. <p>Bron p.80</p>			Nee
<p><i>Kwaliteit van het plan</i> #8 Additionaliteit: bekostiging van het voorstel leidt niet tot verdringing van andere publieke en private bekostigings- en/of financieringskanalen</p>	<ul style="list-style-type: none"> Zonder interventie is ontwikkeling lokaal, incidenteel en bedrijfsgebonden/-afhankelijk; De investering om een BDI federatieve netwerk opzet initieel te ontwikkelen en operationeel rijp te maken voor groei en adoptie zal niet van marktpartijen komen: er is geen rechtstreeks privaat terugverdienmodel van een opzet die openbaar en vrij toegankelijk moet zijn. <p>Bron p.19. p.31.p.80.p.83</p>			Nee

Quick scan rapport

Naam project voorstel: 5.2. Digitale Infrastructuur en Logistiek

Project budget: NGF bijdrage - € 51 mln.

Totaalindruk:		Sterke punten:		
		<ul style="list-style-type: none"> Sterke doelmatigheid; Duidelijke beschrijving van marktfalen en additionaliteit; Kansen en risico's uitgebreid beschreven per werkpakket. 		
Vervolgstappen:		Verbeterpunten:		
<p>Deep dive (J/N): Ja, kan meer comfort bieden</p> <p>Beschrijving deep dive: Deep dive mogelijk om verder in te zoomen op betrekken van MKB bedrijven, uitwerken van samenwerking met beoogde deelnemers en concretiseren van governance structuur.</p>		<ul style="list-style-type: none"> Uitwerking governance; Samenwerking met beoogde deelnemers is slechts op hoofdlijnen beschreven, maar nog geen concrete afspraken gemaakt. 		
Criterialement	Indruk en/of aandachtspunten	Eventueel mogelijke actiepunten	Score	Deep dive nodig voor element? (J/N)
<p>Kwaliteit van de governance</p> <p>#1 Expertise, uitvoeringscapaciteit en reputatie van betrokken partijen. De ervaring en track record van het management</p>	<ul style="list-style-type: none"> Er zijn slechts enkele medewerkers van I&W en Douane 'voorgedragen'. Onduidelijk is wie welke functie gaat bekleden; Tijdens de uitvoeringsfase (na eventuele gunning door het Groeifonds) zal een uitvraag en gunning plaatsvinden voor de overige rollen en functies. <p>Bron p. 64, p.71</p>	<ul style="list-style-type: none"> Vooralsnog is niet geheel duidelijk wie de gegadigden (kunnen) zijn voor management posities, zodat track records e.d. nog niet beoordeeld kunnen worden. 		Ja, cruciaal
<p>Kwaliteit van de governance</p> <p>#2 De afspraken tussen de partijen over de samenwerking, verantwoordelijkheden, bevoegdheden en de afgesproken financiële en/of inhoudelijke bijdragen</p>	<ul style="list-style-type: none"> Aantal betrokken partijen is groot; Grootste logistieke ondernemingen van Nederland zijn beoogde deelnemers. Daarnaast ook MBK grote speler; Samenwerking met beoogde deelnemers is slechts op hoofdlijnen beschreven, maar nog geen concrete afspraken gemaakt. Er zijn d.m.v. intentieverklaringen en supportbrieven vrij algemene steunbetuigingen en intenties gedeeld. In deze verklaringen en brieven zijn geen concrete afspraken omtrent financiële en/of inhoudelijke bijdragen opgenomen. Onduidelijk is in hoeverre de partijen financieel en/of inhoudelijk willen bijdragen aan DIL; Nadere invulling van de samenwerking, verantwoordelijkheden, bevoegdheden en governance-aspecten ontbreekt. <p>Bron p.64</p>	<ul style="list-style-type: none"> Concretiseren onderlinge samenwerking, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van partijen (bijv. in een (concept) overeenkomst). 		Ja, cruciaal
<p>Kwaliteit van de governance</p> <p>#3 De onderbouwing van een robuuste en effectieve governance die slagvaardige besluitvorming en scherpe keuzes mogelijk maakt door een heldere beschrijving van verantwoordelijkheden en bevoegdheden voor verschillende organen, waaronder op strategisch en financieel vlak</p>	<ul style="list-style-type: none"> In het kader van de uitvoering van het voorstel wordt beoogd een publiek-private samenwerking aan te gaan. Er wordt geen nieuwe rechtspersoon opgericht; De basis van de beoogde governance structuur is op hoofdlijnen uiteengezet. Concrete invulling van de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de verschillende organen/onderdelen ontbreekt; De beoogde governance structuur bestaat uit groot aantal organen/onderdelen/betrokkenen. Een dergelijke governance structuur kan de checks & balances ten goede komen, maar kan een vlotte, effectieve en slagvaardige besluitvorming (met name op het operationele niveau) in de weg staan. <p>Bron p.66</p>	<ul style="list-style-type: none"> Concretiseren governance. 		Ja, cruciaal
<p>Kwaliteit van de governance</p> <p>#4 De betrokkenheid en steun van belanghebbenden</p>	<ul style="list-style-type: none"> Weinig betrokkenheid van belanghebbenden, met name private belanghebbenden. Aan het propositieformulier zijn intentieverklaringen van een zevental partijen en supportbrieven van drie partijen aangehecht. <p>Bron p.62 p.98</p>	<ul style="list-style-type: none"> Concretiseren steun c.q. betrokkenheid van belanghebbenden. 		Ja, cruciaal

5.3

Luchtvaart
in Transitie

Quick scan rapport

Naam project voorstel: 5.3 Nederlandse Luchtvaart in Transitie
Project budget: NGF bijdrage - € 504 mln.

Totaalindruk:		Sterke punten:		
		<ul style="list-style-type: none"> • Programmaliijnen en begroting zeer gedetailleerd uitgewerkt; • Zorgvuldige onderbouwing van voorstel; • Voorstel is complementair aan beleid en is toegespitst op duurzaamheidsopgave. 		
Vervolgstappen:		Verbeterpunten:		
<p>Deep dive (N): Nee, maar kan meer comfort bieden Beschrijving deep dive: Met name op governance vlak kan meer diepgang aangebracht worden.</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Tussentijdse mijlpalen en KPI's kunnen verder geconcretiseerd worden; • Governance in grote lijnen uitgewerkt, maar voldoende diepgang ontbreekt nog. 		
Criteria element	Indruk en/of aandachtspunten	Eventueel mogelijke actiepunten	Score	Deep dive nodig voor element? (J/N)
<i>Kwaliteit van het plan</i> #1 Doelmatigheid en efficiëntie van voorgestelde interventie(s)	<ul style="list-style-type: none"> • Doelstellingen zijn helder uiteengezet en in grote mate van detail uitgewerkt; • Plan bevat 5 programmaliijnen die op alle onderdelen apart zijn uitgewerkt; • Het voorstel Luchtvaart in Transitie geeft invulling en is complementair aan het (inter)nationale beleid, is toegespitst op het duurzaamheidsbelang en beperkt zich tot de initiatieven/innovaties waar groeivermogen voor Nederland mee gerealiseerd kan worden. <p>Bron: p13;16;18;20;33</p>			Nee
<i>Kwaliteit van het plan</i> #2 Formulering van tussentijdse doelen, mijlpalen, prestatie-indicatoren, fasering en planning	<ul style="list-style-type: none"> • Per (subonderdeel van de) programmaliijn is het plan uitgewerkt in: <ul style="list-style-type: none"> • Beschrijving van activiteiten, fasering en planning; • Monitoring en evaluatie; • Deelnemende partijen. • Mijlpalen zijn gedefinieerd door middel van proces KPI's en Resultaat KPI's die periodiek worden gereviseerd; • Aandachtspunt is verdere concretisering van tussentijdse mijlpalen/KPI's in de tijd. <p>Bron: p27-86</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kunnen de tussentijdse mijlpalen verder geconcretiseerd worden? 		Ja, tenzij niet (meer) wenselijk door EZK
<i>Kwaliteit van het plan</i> #3 Omschrijving van de praktische en juridische uitvoerbaarheid van het voorstel en haalbaarheid van de implementatie	<ul style="list-style-type: none"> • Juridische uitvoerbaarheid is reeds getoetst en goed bevonden door externe juridische experts (externe adviseurs en HBJZ); • Staatssteunanalyse is (in zoverre reeds mogelijk) uitgevoerd door LYSIAS en deelnemende partijen zijn bewust van de wetgeving op het gebied van het mededingingsrecht; • Praktische uitvoerbaarheid goed doordacht en uitgewerkt, vastgelegd in een governance structuur; • In vrijwel alle programmaliijnen zijn voldoende go/no-go momenten ingebouwd: een go volgt alleen bij het succesvol behalen van de mijlpalen; • Voldoende draagvlak bij stakeholders. <p>Bron: p94-95</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Meerdere van de uit te voeren activiteiten hangen samen met het verkrijgen van verschillende vergunningen en ontheffingen - bepalend voor de haalbaarheid; • Haalbaarheid wordt mogelijk ook beïnvloed door internationale ontwikkelingen en ophalen van private financiering; • Inzicht in bovenstaande kan nog verder verrijkt worden om de mogelijke impact op haalbaarheid te beoordelen. 		Ja, tenzij niet (meer) wenselijk door EZK
<i>Kwaliteit van het plan</i> #4 Overzicht van plan-specifieke risico's, kansen, afhankelijkheden en beheersmaatregelen	<ul style="list-style-type: none"> • Planspecifieke risico's zijn uitgewerkt in de aanvraag (zowel interne als externe risico's) inclusief mitigerende maatregelen; • Afhankelijkheid tussen programmaliijnen is groot en wordt beschreven als een van de knelpunten; • Juist de onderlinge en wederzijdse afhankelijkheid geeft volgens de propositie aanleiding om overheidssteun op te zoeken vanwege patstelling die de duurzaamheidstransitie vertraagt en Nederlandse bedrijven ervan weerhoudt hun innovatie- en concurrentiekracht te vergroten. <p>Bron: p11;21;93;103</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nadere toelichting van beheersmaatregelen is verder uitgewerkt in de bijlagen, beoordeling hiervan maakt geen onderdeel uit van de quick scan. 		Ja, tenzij niet (meer) wenselijk door EZK
<i>Kwaliteit van het plan</i> #6 De onderbouwde begroting (per activiteit)	<ul style="list-style-type: none"> • Begroting in redelijke mate van detail op jaarbasis en per programmaliijn uitgewerkt; • Uitgangspunten van de financiële begroting zijn in het voorstel kort toegelicht; • De horizon van het project loopt tot en met 2030, plannen voor de periode na 2030 zijn summier en enkel kwalitatief toegelicht; • Per programmaliijn is een exit strategie beschreven; • De onderbouwing/onderliggende analyses zijn als bijlagen aan het voorstel toegevoegd, beoordeling hiervan maakt geen onderdeel uit van de quick scan. <p>Bron: p97-126;130</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Begroting is uitgebreid beschreven, maar gedetailleerde analyse moet uitwijzen of aannames ook marktconform zijn. 		Ja, tenzij niet (meer) wenselijk door EZK
<i>Kwaliteit van het plan</i> #7 De beschrijving en onderbouwing van de mate van co-bekostiging en/of financiering (per activiteit)	<ul style="list-style-type: none"> • De totale financiële omvang van het programma bedraagt EUR 1.019 m, verdeeld over de 5 programmaliijnen, centrale organisatie en uitvoeringskosten, EUR 504 m via het Nationaal Groeifonds, het merendeel (51%) via publieke en private middelen; • De financiële publieke en private cofinanciering is grotendeels schriftelijk toegezegd middels steunbrieven; • Het financieel risico voortkomend uit eventuele kostenoverschrijdingen (capex en opex) of tegenvallende omzet wordt door de uitvoerende partijen gedragen; • De deelnemende partijen hebben veel aandacht besteedt aan aansluiting bij de maximale steunplafonds op basis van de sector. <p>Bron: p97;100-102</p>			Nee
<i>Kwaliteit van het plan</i> #8 Additionaliteit: bekostiging van het voorstel leidt niet tot verdringing van andere publieke en private bekostigings- en/of financieringskanalen	<ul style="list-style-type: none"> • In het voorstel wordt uitgebreid stilgestaan bij alternatieve vormen van publieke en private bekostiging; • Het voorstel geeft een overzicht van relevante bestaande subsidieregelingen en financieringsmogelijkheden en waarom deze niet voldoen; • De redenen hiervoor lopen uiteen van de omvang en de doorlooptijd van het programma tot bijvoorbeeld de rendementseisen van specifieke regelingen. <p>Bron: p82;97;171</p>			Nee

Quick scan rapport

Naam project voorstel: 5.3 Nederlandse Luchtvaart in Transitie
Project budget: NGF bijdrage - € 504 mln.

Totaalindruk:		Sterke punten:		
		<ul style="list-style-type: none"> • Programmaliijnen en begroting zeer gedetailleerd uitgewerkt; • Zorgvuldige onderbouwing van voorstel; • Voorstel is complementair aan beleid en is toegespitst op duurzaamheidsopgave. 		
Vervolgstappen:		Verbeterpunten:		
<p>Deep dive (N): Nee, maar kan meer comfort bieden Beschrijving deep dive: Met name op governance vlak kan meer diepgang aangebracht worden.</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Tussentijdse mijlpalen en KPI's kunnen verder geconcretiseerd worden; • Governance in grote lijnen uitgewerkt, maar voldoende diepgang ontbreekt nog. 		
Criteria element	Indruk en/of aandachtspunten	Eventueel mogelijke actiepunten	Score	Deep dive nodig voor element? (J/N)
<p><i>Kwaliteit van de governance</i> #1 Expertise, uitvoeringscapaciteit en reputatie van betrokken partijen. De ervaring en track record van het management</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De onderlinge afhankelijkheid als knelpunt – zie criterium #4 – onderstreept de noodzaak om als integraal luchtvaartecosysteem de duurzaamheidsdoelstellingen in gezamenlijkheid op te pakken; • Tientallen bedrijven en kennisinstellingen met ruime expertise zijn daarom betrokken bij het voorstel; • De belanghebbenden zijn onderverdeeld in drie groepen: toeleveranciers, afnemers of gebruikers en anderzijds betrokkenen; • Daarnaast zijn ook belangrijke publieke stakeholders zoals het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en het Ministerie van Economisch Zaken Klimaat bij de aanvraag betrokken; • Slechts een aantal posities zijn ingevuld. Track record van voorgedragen functionarissen is vrij beknopt. <p>Bron: p91-92;151</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vooral nog is alle gegadigden voor management posities bekend, zodat track records e.d. nog niet beoordeeld kunnen worden. Track record van voorgedragen functionarissen is beknopt. 		Ja, cruciaal
<p><i>Kwaliteit van de governance</i> #2 De afspraken tussen de partijen over de samenwerking, verantwoordelijkheden, bevoegdheden en de afgesproken financiële en/of inhoudelijke bijdragen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Voor de uitvoering van de vier programmaliijnen wordt gewerkt met consortia van bedrijven en kennisinstellingen; • De vier samenhangende programmaliijnen worden ingericht met samenwerkingsovereenkomsten (SWO) veelal in de vorm van een consortium. De verschillende hoofdfacetten van de SWO zijn uitgewerkt; • De overheid draagt zorg dat de toegewezen middelen op de juiste plaats landen en in lijn zijn met relevante wet- en regelgeving. Dit is ingericht middels een stuurgroep en uitvoeringsorganisatie; • In de uitwerking van de governance is aandacht besteedt aan rollen en verantwoordelijkheden, sturingsmethoden en overlegstructuren. <p>Bron: p86-90</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Verschillende partners en kennisinstellingen hebben intentieverklaringen ondertekend; • Nadere uitwerking van de beoogde samenwerking, verantwoordelijkheden en bevoegdheden ontbreekt. De concrete invulling van de facetten van de SWO en een model-SWO ontbreken vooral nog. 		Ja, cruciaal
<p><i>Kwaliteit van de governance</i> #3 De onderbouwing van een robuuste en effectieve governance die slagvaardige besluitvorming en scherpe keuzes mogelijk maakt door een heldere beschrijving van verantwoordelijkheden en bevoegdheden voor verschillende organen, waaronder op strategisch en financieel vlak</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Governance in grote lijnen uitgewerkt, maar kan nog meer diepgang in aangebracht worden; • Uitgangspunt is de oprichting van een stichting. Echter, de overheid blijft zorgdragen voor toewijzing van de financiële middelen. De vraag is dan ook in hoeverre de stichting (financieel) onafhankelijk kan opereren; • De beoogde governance structuur bestaat uit groot aantal organen en overleggrema. Een dergelijke governance structuur kan de checks & balances ten goede komen, maar kan een vlotte, effectieve en slagvaardige besluitvorming (met name op operationeel niveau) belemmeren. <p>Bron: p 87-90</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Concrete invulling van de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de verschillende organen/onderdelen ontbreekt, alsmede bepaalde governance-aspecten (bijv. bezoldiging bestuurders, belangenverstrengeling, medezeggenschap etc.); 		Ja, cruciaal
<p><i>Kwaliteit van de governance</i> #4 De betrokkenheid en steun van belanghebbenden</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zeer grote (financiële) betrokkenheid bij deelnemers gezien de 51% cofinanciering en bereidheid om meerkosten op zich te nemen; • Daarnaast zijn zowel publieke als private stakeholders betrokken door de opzet van de governance structuur, en vinden overleggen plaats met voldoende frequentie; • Door middel van KPI's, continuus monitoring en rapportageverplichtingen zijn stakeholders genoodzaakt om voldoende betrokken te blijven. <p>Bron: p</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Exacte invulling van de betrokkenheid c.q. steun van de stakeholders onduidelijk is nog onduidelijk. Deep dive kan helpen om onderliggende documentje te beoordelen. 		Ja, tenzij niet (meer) wenselijk door EZK

5.4

Maritiem
Masterplan

Quick scan rapport

Naam project voorstel: 5.4 Maritiem Masterplan
Project budget: NGF bijdrage - € 365,6 mln.

Totaalindruk:		Sterke punten:		
		<ul style="list-style-type: none"> Publieke bekostigings- en/of financieringskanalen worden duidelijk belicht. 		
Vervolgstappen:		Verbeterpunten:		
Diep dive (J/N): Ja, cruciaal Beschrijving diep dive: Diep dive op efficiëntie voorgestelde interventies, programmaliijn en mijlpalen, juridische uitvoerbaarheid, het bbp effect, de cofinancieringspercentages, de exit strategie, risicomangement en governance.		<ul style="list-style-type: none"> De mate van efficiëntie ontbreekt; De programmaliijnen en mijlpalen zijn onduidelijk; Onvoldoende onderbouwing begroting; Concrete governance beschrijving ontbeekt. 		
Criterion element	Indruk en/of aandachtspunten	Eventueel mogelijke actiepunten	Score	Diep dive nodig voor element? (J/N)
Kwaliteit van het plan #1 Doelmatigheid en efficiëntie van voorgestelde interventie(s)	<ul style="list-style-type: none"> Per deelprogramma worden doelen, eisen en criteria geformuleerd. Het is een grote opgave, waarin er heel veel gerealiseerd wordt in een aantal jaren. De mate van efficiency ontbreekt. Hoe de stap van demonstratieprojecten naar opschaling plaats vindt is nog onduidelijk. Een diep dive kan meer inzicht verschaffen. Er wordt gesproken over het delen van innovaties met andere partijen, de manier waarop dit gedaan wordt is niet duidelijk omschreven in de propositie. De onderbouwing wat betreft Nederland als koploper ontbreekt. <p>Bron: ropositieformulier: p. 5-25</p>	<ul style="list-style-type: none"> Een definitie opnemen van de 'valley of death' verduidelijkt het doel; Een diep dive is nodig om inzichten te verschaffen in de efficiëntie van de voorgestelde interventies. Ook verschaft een diep dive inzichten in het algemene doel. Op deze wijze kan deze concreter worden omschreven; Wat wordt er reeds door andere landen gedaan op dit gebied? Dit blijkt niet uit de propositie formuleren en zou via een diep dive inzichtelijk kunnen worden; Daarnaast kan middels een diep dive ook gekeken worden naar de argumenten voor/tegen een internationale samenwerking. Voor nu bevat de propositie geen concrete redenen waarom er wel of niet voor samenwerking met andere landen wordt gekozen. 		Ja, cruciaal
Kwaliteit van het plan #2 Formulering van tussentijdse doelen, mijlpalen, prestatie-indicatoren, fasering en planning	<ul style="list-style-type: none"> De programmaliijnen en mijlpalen zijn onduidelijk; Tussentijdse doelen zijn niet geformuleerd in de propositie; Wel zijn er KPI's voor concrete projecten; De projecten lopen parallel aan elkaar, dit zorgt ervoor dat het project minder tijd kost. Aan de andere kant kan dit ook een risico opleveren. Er is niet inzichtelijk gemaakt wat de afhankelijkheden zijn tussen de projecten; Zie extra toelichting voor benodigde verdieping. <p>Bron: Propositieformulier: p.7-10, 13-16, 42-44</p>	<ul style="list-style-type: none"> Diep dive met betrekking tot de programmaliijn en mijlpalen verschaft inzichten in de planning; In de paragraaf 'Fasering en Planning' dient een tabel opgenomen te worden met betrekking tot de deelprojecten incl. mijlpalen en de tussentijdse doelen die men wilt realiseren. 		Ja, cruciaal
Kwaliteit van het plan #3 Omschrijving van de praktische en juridische uitvoerbaarheid van het voorstel en haalbaarheid van de implementatie	<ul style="list-style-type: none"> In de propositie wordt de praktische en juridische uitvoerbaarheid apart behandeld, waarbij de juridische uitvoerbaarheid belicht wordt in bijlage 4. Hierin is de feedback van juridische experts door middel van een quick scan van de staatssteunaspecten opgenomen. Ook wordt op pagina 37 een toelichting gegeven over een nieuw benodigd wettelijk kader voor de regeling voor subsidie; Praktische uitvoerbaarheid wordt toegelicht d.m.v. een uitwerking per programma. Belemmeringen worden per onderdeel van het project besproken, waarbij is gekeken naar mogelijke obstakels; Op pagina 57 wordt aangegeven dat een mogelijke beperking zit in het aantal mensen dat beschikbaar is voor projecten die maritieme bedrijven naast de reguliere operaties uitvoeren. Het is wenselijk een analyse op te nemen in welke mate dit de haalbaarheid van het project beïnvloedt en hoe dit risico gemitigeerd kan worden; P. 58 → In de tekst met betrekking tot de "Uitvoerbaarheid Human Capital", wordt geen reden gegeven waarom de oplossingen de risico's indekken. Wat zijn de gevolgen indien de benoemde maatregelen niet aanslaan? Staatssteun voor nu afdoende geadresseerd door EZK, maar definitieve analyse kan pas in later stadium worden uitgevoerd; P. 56 → Voor het varen en mogen bunkeren van alternatieve brandstoffen en energiedragers zijn aanpassingen in de wet- en regelgeving nodig en mogelijk ook specifieke vergunningen. <p>Bron: propositieformulier: p. 57-60, bijlage 4</p>	<ul style="list-style-type: none"> Een diep dive op juridische uitvoerbaarheid en uitvoerbaarheid human capital biedt meer inzicht in de haalbaarheid van de implementatie. 		Ja, cruciaal
Kwaliteit van het plan #4 Overzicht van plan-specifieke risico's, kansen, afhankelijkheden en beheersmaatregelen	<ul style="list-style-type: none"> De propositie biedt een overzicht van de risico's en afhankelijkheden. Hierbij is de kans dat het risico zich voor doet niet in acht genomen. Daarnaast ontbreekt bij bepaalde risico's de onderbouwing met betrekking tot de mitigerende maatregelen. <p>Bron: propositieformulier: p. 20, 24-42, 55-56, 92</p>	<ul style="list-style-type: none"> Een diep dive ten aanzien van de risico's en afhankelijkheden verschaffen mogelijk inzicht in de redenen waarom er voor bepaalde beheersmaatregelen is gekozen en hoe deze bijdragen aan de haalbaarheid van het project; Zijn de opgenomen risico's allesomvattend? 		Ja, tenzij niet (meer) wenselijk door EZK
Kwaliteit van het plan #6 De onderbouwde begroting (per activiteit)	<ul style="list-style-type: none"> Duidelijke indeling naar bestemming. De begroting is programma breed opgesteld, voor groeifondsbijdrage en (co) financiering is nog een aparte begroting opgenomen. De redenen waarom voor de cofinancieringspercentages is gekozen is onduidelijk; Voor de subsidiepercentages wordt gerekend met een gemiddelde gebaseerd op de variatie van de subsidiepercentages. Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de dragers en co-financieringskosten; Aanname wat betreft cofinancieringspercentages 1a, 3 en 4 gaan ervan uit dat de gemiddelde verhouding aangenomen kan worden. Deze zijn gebaseerd op bepalingen in de regelingen en de ervaring uit eerdere projecten/calls. Onzekerheden en de daarbij behorende aanname zijn in de propositie opgenomen; Exit strategie en risicomangement niet nader geduid. <p>Bron: propositieformulier: p. 61-92</p>	<ul style="list-style-type: none"> De achterliggende redenen waarom ervoor gekozen is de inschatting RVO governance kosten op 5% te zetten in plaats van een percentage tussen de 5-7% dient opgenomen te worden; Diep dive met betrekking tot het bbp effect, de cofinancieringspercentages, de exit strategie en risicomangement biedt meer inzichten in de begroting. 		Ja, cruciaal
Kwaliteit van het plan #7 De beschrijving en onderbouwing van de mate van co-bekostiging en/of financiering (per activiteit)	<ul style="list-style-type: none"> De mate van samenwerking wordt globaal beschreven, concretisering ontbreekt. Daardoor mogelijke samenwerking, verantwoordelijkheden, bevoegdheden onduidelijk; De cofinancieringspercentages/bedragen zijn niet onderbouwd. <p>Bron: propositieformulier: p.62-68</p>	<ul style="list-style-type: none"> Er wordt toegelicht wie de cofinancieringskosten dragen. Hierbij wordt geen toelichting gegeven; Daarnaast wordt een tabel incl. het percentage aan cofinanciering per activiteit/programma opgenomen; Ook zijn er een aantal cases opgesteld voor deelprogramma 2b; Er zijn geen specifieke bedragen te noemen voor specifieke manieren van financiering, garanties en borging. 		Ja, tenzij niet (meer) wenselijk door EZK
Kwaliteit van het plan #8 Additionaliteit: bekostiging van het voorstel leidt niet tot verdringing van andere publieke en private bekostigings- en/of financieringskanalen	<ul style="list-style-type: none"> Publieke en private bekostigings- en/of financieringskanalen worden in aparte paragrafen belicht; Er heerst nog onzekerheid over de mate van private bijdragen. Deze zijn voor nu geschat; Het financiële rendement/terugverdientijd is niet duidelijk omschreven. <p>Bron: propositieformulier: p. 61-75</p>	<ul style="list-style-type: none"> De toelichting met betrekking tot het dragen van de cofinancieringskosten is niet opgenomen in deze propositie; Een diep dive biedt mogelijk inzichten in de private bekostigingskanalen en het financiële rendement. 		Ja, tenzij niet (meer) wenselijk door EZK

Quick scan rapport

Naam project voorstel: 5.4 Maritiem Masterplan
 Project budget: NGF bijdrage - € 365,6 mln.

Totaalindruk:		Sterke punten:		
●		<ul style="list-style-type: none"> Publieke bekostigings- en/of financieringskanalen worden duidelijk belicht. 		
Vervolgstappen:		Verbeterpunten:		
<p>Deep dive (J/N): Ja, cruciaal Beschrijving deep dive: Deep dive op efficiëntie voorgestelde interventies, programmalijn en mijlpalen, juridische uitvoerbaarheid, het bbp effect, de cofinancieringspercentages, de exit strategie, risicomangement en governance.</p>		<ul style="list-style-type: none"> De mate van efficiëntie ontbreekt; De programmalijnen en mijlpalen zijn onduidelijk; Onvoldoende onderbouwing begroting; Concrete governance beschrijving ontbeekt. 		
Criterialement	Indruk en/of aandachtspunten	Eventueel mogelijke actiepunten	Score	Deep dive nodig voor element? (J/N)
<p><i>Kwaliteit van de governance</i> #1 Expertise, uitvoeringscapaciteit en reputatie van betrokken partijen. De ervaring en track record van het management</p>	<ul style="list-style-type: none"> Track record niet te beoordelen aangezien posities nog niet zijn ingevuld. <p>Bron: propositieformulier: p.46-68</p>	<ul style="list-style-type: none"> Indien mogelijk, kan de propositie voorzien worden van een track record ofwel profielschets van het management. 	●	Ja, cruciaal
<p><i>Kwaliteit van de governance</i> #2 De afspraken tussen de partijen over de samenwerking, verantwoordelijkheden, bevoegdheden en de afgesproken financiële en/of inhoudelijke bijdragen</p>	<ul style="list-style-type: none"> De mate van samenwerking wordt globaal beschreven, concretisering ontbreekt. Daardoor zijn mogelijke samenwerking, verantwoordelijkheden en bevoegdheden onduidelijk; De cofinancieringspercentages/bedragen zijn niet onderbouwd. <p>Bron: propositieformulier: p.46-68</p>	<ul style="list-style-type: none"> Nog geen concrete afspraken gemaakt tussen partijen over de samenwerking, verantwoordelijkheden en bevoegdheden? Een deep dive biedt mogelijk inzicht in de onderbouwing ten aanzien van de mate van co-bekostiging en/of financiering. 	●	Ja, cruciaal
<p><i>Kwaliteit van de governance</i> #3 De onderbouwing van een robuuste en effectieve governance die slagvaardige besluitvorming en scherpe keuzes mogelijk maakt door een heldere beschrijving van verantwoordelijkheden en bevoegdheden voor verschillende organen, waaronder op strategisch en financieel vlak</p>	<ul style="list-style-type: none"> De beoogde governance structuur is op hoofdlijnen uiteengezet, nadere concretisering ontbreekt; Ter uitvoering van het Maritiem Masterplan wordt geen nieuwe rechtspersoon opgericht. Reden daartoe is onduidelijk; MinDef fungeert als hoofdaanvrager bij en hoofontvanger van de Groiefondsbijdrage van het Groiefonds t.b.v. het Maritiem Masterplan. MinDef zal deze bijdrage vervolgens hervreiden aan de ministerie van I&W en EZK voor de deelprogramma's waarvoor zij verantwoordelijk zijn. De verantwoordelijkheid voor de organisatie van de calls, de beoordeling van de aanvragen, de verdeling van het budget komt te liggen bij RVO; Het Groiefonds Maritiem Masterplan Secretariaat is verantwoordelijk voor de uitvoering van het Maritiem Masterplan; De concrete invulling van de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de verschillende 'organen' ontbreekt. Bovendien is onduidelijk op welke manier de onderlinge verantwoordelijkheden en bevoegdheden worden vastgelegd (bijv. contractueel). Daardoor is het onduidelijk of de beoogde governance een robuuste en effectieve governance behelst; Bepaalde governance-aspecten ontbreken, zoals bezoldiging, nevenfuncties/belangenverstrengeling, medezeggenschap, instemmings- c.q. goedkeuringsrechten van bepaalde 'organen' etc.; De rollen worden duidelijk beschreven, echter ontbreekt de bemensing. Er wordt wel toegelicht waarom deze niet is opgenomen. <p>Bron: propositieformulier: p.48-53</p>	<ul style="list-style-type: none"> Concretiseren governance, zoals uitleg waarom geen rechtspersoon, specificeren verschillende taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van partijen en uitwerken overige governance-aspecten. 	●	Ja, cruciaal
<p><i>Kwaliteit van de governance</i> #4 De betrokkenheid en steun van belanghebbenden</p>	<ul style="list-style-type: none"> De mate van betrokkenheid is beschreven; Er zijn slechts intentieverklaringen van de Rijksrederij en Nederland Maritiem Land ontvangen. Steunbrieven c.q. intentieverklaringen van andere belanghebbenden ontbreken. Onduidelijk in hoeverre de overige belanghebbenden hun betrokkenheid c.q. steun kenbaar hebben gemaakt. <p>Bron: propositieformulier p.55</p>	<ul style="list-style-type: none"> Concretisering betrokkenheid en steun van belanghebbenden. 	●	Ja, cruciaal

5.5

Railway
Ghent
Terneuzen

EY

Building a better
working world

Quick scan rapport

Naam project voorstel: 5.5 Rail Ghent Terneuzen
Project budget: € 105 mln.

Totaalindruk: 	Sterke punten: <ul style="list-style-type: none"> Doel is helder beschreven; Praktische uitvoerbaar, het is een klassiek infrastructuurproject; Begroting gebaseerd op SSK-methodiek.
---	---

Vervolgstappen: Deep dive (J/N): Ja Beschrijving deep dive: Plan uitwerking en andere vormen van financiering.	Verbeterpunten: <ul style="list-style-type: none"> Planuitwerking mist gedefinieerde werkstromen en fasen; Risico's zijn erg technisch en kansen missen onderbouwing; Grote bijdragen van het groeifonds, andere vormen van financiering zijn niet beschreven.
---	--

Criterium element	Indruk en/of aandachtspunten	Evt. extra toelichting	Score	Deep dive nodig voor element? (J/N)
Kwaliteit van het plan #1 Doelmatigheid en efficiëntie van voorgestelde interventie(s)	<ul style="list-style-type: none"> Duidelijk geformuleerd doel: spoorstelsel aanleggen in het havengebied van Gent en Terneuzen door middel van drie infrastructurele werken; Efficiënte ontlast van de Sluiskilbrug waar ProRail in 2028 overbelastverklaring verwacht; De groeiende haven dient goed bereikbaar te blijven om de economische ontwikkelingen (groei transport over zee) bij te benen. <p><i>Bron: Propositieformulier p.2, pp.4-7</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> Een concrete onderbouwing van de verwachte toename van de scheepvaart en -dientengevolge - het spoorverkeer is niet opgenomen. Ondanks dat dit macro-economisch te verwachten kan zijn, behoort dit wel bij het plan; Leidt het spoorstelsel tot verminderde vaarbewegingen tussen Terneuzen en Gent? Wat zijn hiervan de voordelen? 		Nee, tenzij wenselijk
Kwaliteit van het plan #2 Formulering van tussentijdse doelen, mijlpalen, prestatie-indicatoren, fasering en planning	<ul style="list-style-type: none"> Planningsschema is nog indicatief en lijkt nog ruimte te hebben voor wijzigingen (onzekerheden); Uit het schema blijken enkele meetmomenten reeds in het verleden te liggen. Onduidelijk is wat de status is van deze momenten; Besluitvorming is afhankelijk van de planning, financiële middelen en grondvererving; Werkstromen zijn niet of slechts beperkt gedefinieerd, geen duidelijk beeld bij samenhang, synergieën, output en uitkomst; Fases zijn daarmee niet concreet uitgewerkt noch zijn de doelstellingen per fase en/of mijlpalen gedefinieerd; Jaarlijks wordt de economische ontwikkeling gemeten aan de hand van KPI's, deze zijn wel benoemd maar niet van een streefwaarde voorzien. <p><i>Bron: Propositieformulier p.9</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> Wat is de status van de meetmomenten die reeds voorzien waren in 2020 en 2021? Kan op basis de realisaties tot op dit moment een update gegeven worden van de onzekerheden m.b.t. timing, grondvererving, plan-stappen en overall stand van zaken? Welke streefwaardes worden toegekend aan de gedefinieerde KPI's? 		Ja, cruciaal
Kwaliteit van het plan #3 Omschrijving van de praktische en juridische uitvoerbaarheid van het voorstel en haalbaarheid van de implementatie	<ul style="list-style-type: none"> Project sluit aan bij de MIRT procedures; Het toont praktisch uitvoerbaar, als in een klassiek infrastructuurproject; De juridisch uitvoerbaarheid lijkt goed in beeld, in Nederland volgt het waarschijnlijk de omgevingswet, in België zullen vergelijkbare regels gelden; Gestreefd wordt naar een harmonisatie van de verschillende procedures in Nederland en België. <p><i>Bron: Propositieformulier p. 12</i></p>	<p>...</p>		Nee
Kwaliteit van het plan #4 Omschrijving van plan-specifieke risico's, kansen, afhankelijkheden en beheersmaatregelen	<ul style="list-style-type: none"> Risico's zijn met name technisch en enkel benoemd, zonder impact analyse of mitigerende maatregelen; Onzekerheid ten aanzien van het uiteindelijke groeiscenario en de lang termijn realisatie geven aanleiding om voor een adaptieve benadering te gaan; Economische kansen zijn volgens het voorstel onder meer: "toename werkgelegenheid, evt. uitbouw naar reizigersvervoer en winst". Hierbij is nog onduidelijk in hoeverre deze kansen voor België of Nederland zijn; Het betreft een internationaal project met een grote mate van afhankelijkheid van België en haar regels en richtlijnen. <p><i>Bron: Propositieformulier p.2, p.5, p.7 p.15, p.17</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> Kan meer diepgang gegeven worden aan de risico's (impact en mitigerende maatregelen)? In hoeverre laten de verwachte baten een eerlijke verdeling zien tussen Nederland en België, in lijn met de genoemde kosten verdeling (50/50)? Het betreft nu nog een algemene aanname. Hoe is het MKBA verdeeld tussen NL/België. 		Ja, tenzij niet wenselijk
Kwaliteit van het plan #5 De onderbouwde begroting (per activiteit)	<ul style="list-style-type: none"> Begroting is opgesteld per infrastructureel werk en opgesplitst in plan uitwerkingskosten en investeringskosten; De kostenraming gaat uit van aanleg en beheer gedurende 30 jaar; Gebaseerd op de in Nederland gebruikte SSK-methodiek, waarbij gewerkt is met gebruikelijke opslagen en risicoberekeningen; Begroting (incl. baten berekening) per jaar ontbreekt, realisatie vindt naar verwachting plaats tussen 2025-2030. <p><i>Bron: Propositieformulier p. 14, p.16</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> De projecten die volledig in België plaatsvinden lijken hogere kosten te hebben dan de Nederlandse projecten, waarom is een kostenverdeling van 50/50 voorgesteld? Meer details ten aanzien van de begroting - die is opgesteld door Arcadis - zijn in de bijlage opgenomen en kunnen verdiepende inzichten opleveren; Een MKBA analyse is eveneens opgesteld en kan meer inzicht geven in de verwachte baten. De analyse is in de bijlage van het propositie formulier toegevoegd. 		Ja, cruciaal
Kwaliteit van het plan #6 De beschrijving en onderbouwing van de mate van co-bekostiging en/of financiering (per activiteit)	<ul style="list-style-type: none"> Totale kosten bedragen: € 240 mln., waarvan voor Nederland € 15 mln. is gereserveerd ter uitvoering van de compensatie voor de marinierskazerne; Bijdrage Nederland is derhalve € 105 miljoen, zonder gepaste verdeling tussen het ministerie van I&W, provincie zeeland, gemeente Terneuzen en North Sea Port; Op dit moment wordt dus € 105 mln. van het NGF gevraagd en zijn geen andere financieringen voorzien; Een bijdrage (hoogte onbekend) vanuit de CEF-gelden (Europese Unie) is kansrijk, maar hiervoor is een toekenning van volledige financiering vanuit Nederland en België benodigd. <p><i>Bron: Propositieformulier pp. 14-16, p.21</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> Meerdere financieringsvormen of subsidieregelingen lijken nog mogelijk, waarmee de totale bijdrage vanuit het NGF hog terug gebracht kan worden. Een verdiepende inventarisatie en/of het stellen van voorwaarden kan hier nog meer inzichten in geven; De bijdrage van € 15 mln. wordt meerdere malen genoemd echter onduidelijk of dit vanuit de compensatie marinierskazerne, compensatiepakket Zeeland. 		Ja, tenzij niet wenselijk
Kwaliteit van het plan #7 Additionaliteit: bekostiging van het voorstel leidt niet tot verdringing van andere publieke en private bekostigings- en/of financieringskanalen	<ul style="list-style-type: none"> Ten aanzien van eventuele additionaliteiten is weinig opgenomen; Volgens een studie (niet toegevoegd) is - gezien het railinfra betreft en grensoverschrijdend is - betrokkenheid/financiering van een private partij niet haalbaar; Mogelijk dat North Sea Port een bijdrage kan leveren en daarmee het lokale grensoverschrijdende bedrijfsleven kan vertegenwoordigen. <p><i>Bron: Propositieformulier p.15</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> Mede ook in samenhang met #6 kan meer inzicht ten aanzien van andere publieke en private bekostigingskanalen wenselijk zijn; Inzicht in de studie (Rebel) ten aanzien van publiek-private samenwerkingen kan daaraan bijdragen. 		Ja, tenzij niet wenselijk

Quick scan rapport

Naam project voorstel: 5.5 Rail Ghent Terneuzen
Project budget: € 105 mln.

Totaalindruk: 	Sterke punten: <ul style="list-style-type: none"> Doel is helder beschreven; Praktische uitvoerbaar, het is een klassiek infrastructuurproject; Begroting gebaseerd op SSK-methodiek.
---	---

Vervolgstappen: Deep dive (J/N): Ja Beschrijving deep dive: Plan uitwerking en andere vormen van financiering.	Verbeterpunten: <ul style="list-style-type: none"> Planuitwerking mist gedefinieerde werkstromen en fasen; Risico's zijn erg technisch en kansen missen onderbouwing; Grote bijdragen van het groeifonds, andere vormen van financiering zijn niet beschreven.
---	--

Criterium element	Indruk en/of aandachtspunten	Evt. extra toelichting	Score	Deep dive nodig voor element? (J/N)
Kwaliteit van de governance #1 Expertise, uitvoeringscapaciteit en reputatie van betrokken partijen. De ervaring en track record van het management	<ul style="list-style-type: none"> Beoogde 'organen' slechts schematisch uiteengezet. Beoogde (management)posities/-functies ontbreken geheel; Ook zijn er geen potentiële kandidaten voorgedragen en is er geen profielschets opgesteld; Enkel is opgemerkt dat bemensing van de gezamenlijke organisatie primair zal gebeuren vanuit ProRail, Infrabel en North Sea Port. Track record van het management derhalve niet kunnen beoordelen. <p>Bron: Propositieformulier p.10</p>	<ul style="list-style-type: none"> (Management)posities/-functies, inclusief ervaring en track record van potentiële kandidaten, alsmede profielschetsen ontbreken geheel. 	●	Ja, cruciaal
Kwaliteit van de governance #2 De afspraken tussen de partijen over de samenwerking, verantwoordelijkheden, bevoegdheden en de afgesproken financiële en/of inhoudelijke bijdragen	<ul style="list-style-type: none"> De beoogde afspraken tussen de partijen over de samenwerking zijn zeer globaal uiteengezet. Nadere invulling hiervan ontbreekt, evenals iedere vorm (concrete) invulling van de onderlinge verantwoordelijkheden en bevoegdheden; Uit het propositieformulier begrijpen wij dat verschillende Nederlandse en Belgische/Vlaamse (met name publieke) partijen in het kader van deze propositie een intentieverklaring hebben ondertekend, waarin o.a. is opgenomen een 50-50 kostenverdeling tussen Nederland en België (zie ook criterium #4 hieronder). Voor het Nederlandse deel is € 15 mln. in het kader van het compensatiepakket Zeeland toegezegd. Nadere invulling van financiële en/of inhoudelijke bijdragen van betrokken partijen ontbreekt. <p>Bron: Propositieformulier p. 2 en 9 t/m 11</p>	<ul style="list-style-type: none"> Concretiseren onderlinge samenwerking, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van partijen (bijv. in een (concept) overeenkomst) is wenselijk. 	●	Ja, cruciaal
Kwaliteit van de governance #3 De onderbouwing van een robuuste en effectieve governance die slagvaardige besluitvorming en scherpe keuzes mogelijk maakt door een heldere beschrijving van verantwoordelijkheden en bevoegdheden voor verschillende organen, waaronder op strategisch en financieel vlak	<ul style="list-style-type: none"> Beoogde governance slechts globaal en schematisch uiteengezet. Iedere vorm van (concrete) invulling van en toelichting op de beoogde governance ontbreekt (bijv. onderlinge rollen/taken, zeggenschapsverhoudingen, verantwoordelijkheden etc.). Onduidelijk of de beoogde governance structuur kan leiden tot een robuuste en effectieve governance; Onduidelijk of voor de uitvoering van deze propositie een nieuwe rechtspersoon wordt opgericht, of dat er bijvoorbeeld een intensieve samenwerking wordt aangegaan of de uitvoering wordt ondergebracht in een reeds bestaande rechtspersoon (bijv. North Sea Port, ProRail of Infrabel); Verschiedende governance-aspecten ontbreken (bijv. bezoldiging bestuurders, instellen toezichthoudend orgaan, belangenverstrengeling/nevenfuncties, medezeggenschap, wie voert de administratie, wie beheert en verantwoordt de financiële middelen, wie treedt op als contractpartij bij de uitvoering van dit initiatief, etc.). <p>Bron: Propositieformulier p. 10</p>	<ul style="list-style-type: none"> Iedere vorm van (concrete) invulling van en toelichting op de beoogde governance ontbreekt (bijv. taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de verschillende organen/onderdelen) en zou randvoorwaardelijk moeten zijn. 	●	Ja, cruciaal
Kwaliteit van de governance #4 De betrokkenheid en steun van belanghebbenden	<ul style="list-style-type: none"> Uit het propositieformulier begrijpen wij dat verschillende Nederlandse en Belgische/Vlaamse (met name publieke) partijen in het kader van deze propositie een intentieverklaring hebben ondertekend, waarin als kernelementen zou zijn opgenomen: <ul style="list-style-type: none"> Een 50-50 kostenverdeling tussen Nederland en België; Een adaptief systeem van besluitvorming. Wij hebben geen kopie van deze intentieverklaring ontvangen. Concrete invulling van de intenties/afspraken zijn dan ook onduidelijk; Wij begrijpen dat verschillende belanghebbenden (met name grote bedrijven zoals Volvo, DOW, Accelor Mital etc.) hun steun via steunverklaringen kenbaar hebben gemaakt. Wij hebben geen kopie van deze steunverklaringen ontvangen. Derhalve is onduidelijk in hoeverre dergelijke belanghebbenden het initiatief steunen c.q. in welke mate zij daarbij betrokken willen (blijven) zijn; Iedere vorm van steun c.q. betrokkenheid van overige belanghebbenden (bijv. omwonenden, milieuorganisaties etc.) ontbreekt. <p>Bron: Propositieformulier p. 9 t/m 11</p>	<ul style="list-style-type: none"> Concretiseren belanghebbenden, inclusief de mate van steun c.q. betrokkenheid is van toegevoegde waarde. 	●	Ja, cruciaal

5.6

RH2INE
Emissieloze
Binnenvaart

Quick scan rapport

Naam project voorstel: 5.6 Emissieloze Binnenvaart, waterstof-elektrisch
Project budget: NGF bijdrage - € 135 mln.

Totaalindruk: 	Sterke punten: <ul style="list-style-type: none"> Het doel is duidelijk omschreven; De plan-specifieke risico's, afhankelijkheden en beheersmaatregelen zijn duidelijk toegelicht.
---	---

Vervolgstappen: Deep dive (J/N): Ja, cruciaal Beschrijving deep dive: Deep dive met betrekking tot de tussentijdse doelen en mijlpalen, de efficiëntie van de voorgestelde interventies, het bbp effect, de exit strategie, risicomangement, co-financiering, juridische uitvoerbaarheid en governance-aspecten.	Verbeterpunten: <ul style="list-style-type: none"> Statements worden onvoldoende onderbouwd; Er heerst onduidelijkheid met betrekking tot de tussentijdse doelen en mijlpalen, de begroting en de kwaliteit van de governance.
--	---

Criterium element	Indruk en/of aandachtspunten	Eventueel mogelijke actiepunten	Score	Deep dive nodig voor element? (J/N)
Kwaliteit van het plan #1 Doelmatigheid en efficiëntie van voorgestelde interventie(s)	<ul style="list-style-type: none"> Het doel is duidelijk omschreven; In de beschrijving van de terreinen voor het groeifonds, R&D en innovatie, wordt geen duidelijke afbakening gemaakt door het vaststellen van een doelstelling met de daarvoor uit te voeren werkzaamheden of het beschikbaar stellen van bepaalde middelen. Bron: propositieformulier: p.4-32	<ul style="list-style-type: none"> Het is een grote opgave, maar er worden maar weinig partijen bij betrokken. Is dit de meest efficiënte manier om het plan te verwezenlijken? Een deep dive op dit aspect kan voor verduidelijking zorgen. 		Ja, tenzij niet (meer) wenselijk door EZK
Kwaliteit van het plan #2 Formulering van tussentijdse doelen, mijlpalen, prestatie-indicatoren, fasering en planning	<ul style="list-style-type: none"> Er worden weinig tot geen tussentijdse doelen geformuleerd; Planning is opgenomen, maar mijlpalen ontbreken; Het project bevat niet zozeer fases, er bestaat wel een verdeling van projectonderdelen. Volgens p.20 voeren alle deelprojecten ieder hun eigen projectmanagement. Wie gaat hier toezicht op houden? KPI's zijn opgenomen. Bron: propositieformulier: p. 8, 19-25	<ul style="list-style-type: none"> Een deep dive met betrekking tot de tussentijdse doelen en mijlpalen biedt duidelijkheid wat betreft de haalbaarheid gang van zake van het project. 		Ja, cruciaal
Kwaliteit van het plan #3 Omschrijving van de praktische en juridische uitvoerbaarheid van het voorstel en haalbaarheid van de implementatie	<ul style="list-style-type: none"> Er worden argumenten benoemd waardoor Nederland haar lange termijn verdienvermogen vergroot zal worden. Bepaalde punten worden op het gebied van haalbaarheid onvoldoende onderbouwd in het voorstel; De wetgeving omtrent het varen op waterstof is nog in ontwikkeling; Voor de schepen op waterstof zijn vergunningen nodig. Bestaat een risico dat deze niet worden verleend. Bron: propositieformulier: p.31,32	<ul style="list-style-type: none"> Het risico hier is vertraging omdat projecten complexer zijn dan voorzien (p.31). Als beheersmaatregel wordt een periodiek overleg benoemd waarin ze kijken naar maatregelen. De kans dat dit gebeurd is positief (+). Wat voor implicaties hebben deze belemmeringen op het verwezenlijken van het doel? Hoe staan andere landen ervoor op dit gebied? Informatie hierover is niet concreet in het voorstel opgenomen. Vinden er in de markt al ontwikkelingen plaats op het gebied van emissieloze schepen? De wetgeving is nog in ontwikkeling met betrekking tot het varen op waterstof, waardoor geen duidelijke uitspraak kan worden gedaan over juridische uitvoerbaarheid in de toekomst. Een deep dive met betrekking tot juridische uitvoerbaarheid is om deze reden cruciaal. 		Ja, cruciaal
Kwaliteit van het plan #4 Overzicht van plan-specifieke risico's, kansen, afhankelijkheden en beheersmaatregelen	<ul style="list-style-type: none"> De plan-specifieke risico's, afhankelijkheden en beheersmaatregelen zijn duidelijk uitgewerkt; De omschrijving van de markt en hoe de rest van de wereld bezig is met het emissievrij maken van de maritieme sector ontbreekt in deze propositie; Bij maatschappelijke kansen ontbreekt een onderbouwing op basis van bronnen. Bron: propositieformulier: p. 8-9, p.15, p.30	<ul style="list-style-type: none"> Een deep dive biedt mogelijk inzicht in de onderbouwing van de maatschappelijke kansen en de markt. 		Ja, tenzij niet (meer) wenselijk door EZK
Kwaliteit van het plan #6 De onderbouwde begroting (per activiteit)	<ul style="list-style-type: none"> De reden achter bepaalde gemaakte aannames zijn onduidelijk; De begroting is hoog over in de propositie opgenomen: <ul style="list-style-type: none"> Geen splitsing op jaarbasis; Geen benchmarks gebruikt. Exit strategy wordt benoemd, maar niet toegelicht. Sommigen zijn af, anderen dienen nog uitgewerkt te worden, omdat de ondernemers nog niet zijn geselecteerd; Cost overflows worden niet beschreven. Risico dat kosten hoger uitvallen als alle ondernemers gevonden/aangehaakt zijn. Bron: propositieformulier: p. 35-48	<ul style="list-style-type: none"> De reden waarom ervan uitgegaan wordt dat bij WP 4 en 5, 8 en 9 dat er geen mensen op de payroll komen, maar alles wordt uitbesteed is onduidelijk; Deep dive met betrekking tot het bbp effect, de exit strategie en risicomangement biedt meer inzichten in de begroting; Een deep dive is noodzakelijk gezien de uitgebreide berekening aan de begroting als bijlage is bijgevoegd. 		Ja, cruciaal
Kwaliteit van het plan #7 De beschrijving en onderbouwing van de mate van co-bekostiging en/of financiering (per activiteit)	<ul style="list-style-type: none"> Ondoorzichtige cofinanciering; Concrete commitment ontbreekt soms nog. Bron: propositieformulier: p.27 - 48, 63	<ul style="list-style-type: none"> De bron van de bedragen opgenomen in de bekostigingsmix is niet duidelijk toegelicht; Documentatie waarom er 'interesse is vanuit de markt' voor WP 6 en 7 is niet aanwezig; WP 4, 5, 8 en 9 wordt alleen een verwachting van cofinanciering uitgesproken; Een deep dive is noodzakelijk om hier inzicht in te krijgen. 		Ja, cruciaal
Kwaliteit van het plan #8 Additionaliteit: bekostiging van het voorstel leidt niet tot verdringing van andere publieke en private bekostigings- en/of financieringskanalen	<ul style="list-style-type: none"> Duidelijke omschrijving; Bekostigingskanalen binnen Europa zijn niet heel duidelijk beschreven, maar worden wel behandeld; Op deel-elementen lijken ook al andere commerciële initiatieven te bestaan in de huidige markt. Bron: propositieformulier: p. 17-41	<ul style="list-style-type: none"> Inzichten in Europese bekostigingskanalen en welke van toepassing (kunnen) zijn op deze propositie kan aan de hand van een deep dive verduidelijkt worden. 		Ja, tenzij niet (meer) wenselijk door EZK

Quick scan rapport

Naam project voorstel: 5.6 Emissieloze Binnenvaart, waterstof-elektrisch
Project budget: NGF bijdrage - € 135 mln.

Totaalindruk: 	Sterke punten: <ul style="list-style-type: none"> Het doel is duidelijk omschreven; De plan-specifieke risico's, afhankelijkheden en beheersmaatregelen zijn duidelijk toegelicht.
---	---

Vervolgstappen: Deep dive (J/N): Ja, cruciaal Beschrijving deep dive: Deep dive met betrekking tot de tussentijdse doelen en mijlpalen, de efficiëntie van de voorgestelde interventies, het bbp effect, de exit strategie, risicomangement, co-financiering, juridische uitvoerbaarheid en governance-aspecten.	Verbeterpunten: <ul style="list-style-type: none"> Statements worden onvoldoende onderbouwd; Er heerst onduidelijkheid met betrekking tot de tussentijdse doelen en mijlpalen, de begroting en de kwaliteit van de governance.
--	---

Criterium element	Indruk en/of aandachtspunten	Eventueel mogelijke actiepunten	Score	Deep dive nodig voor element? (J/N)
Kwaliteit van de governance #1 Expertise, uitvoeringscapaciteit en reputatie van betrokken partijen. De ervaring en track record van het management	<ul style="list-style-type: none"> De uitvoeringscapaciteit en de betrokken partijen worden genoemd; De ervaring en trackrecord dienen nog opgenomen te worden. Bron: propositieformulier: p.17, 26-32	<ul style="list-style-type: none"> Track records van management ontbreekt. Niet kunnen beoordelen. Een deep dive helpt hierbij. 	●	Ja, cruciaal
Kwaliteit van de governance #2 De afspraken tussen de partijen over de samenwerking, verantwoordelijkheden, bevoegdheden en de afgesproken financiële en/of inhoudelijke bijdragen	<ul style="list-style-type: none"> De argumenten met betrekking tot de financiële/inhoudelijke bijdrage ontbreken. Dit zorgt voor onduidelijkheid; Een samenwerkingsovereenkomst en bijbehorend handboek dient nog te worden opgesteld en ondertekend door partijen; Een deep dive gefocust op de afspraken over de samenwerking en afgesproken financiële en/of inhoudelijke bijdragen biedt meer inzicht in de kwaliteit van de governance. Bron: propositieformulier: p.26-41	<ul style="list-style-type: none"> Intussen hebben diverse binnen- en buitenlandse partijen de Letter of Intent van het RH2INE initiatief ondertekend en wordt het initiatief breed gedragen in Europa buitenlandse partijen. Het is nog onduidelijk welke partijen dit precies zijn en wat de financieringsmogelijkheden in het buitenland zijn; Concretiseren onderlinge samenwerking, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van partijen (bijv. in een (concept) overeenkomst). 	●	Ja, cruciaal
Kwaliteit van de governance #3 De onderbouwing van een robuuste en effectieve governance die slagvaardige besluitvorming en scherpe keuzes mogelijk maakt door een heldere beschrijving van verantwoordelijkheden en bevoegdheden voor verschillende organen, waaronder op strategisch en financieel vlak	<ul style="list-style-type: none"> Ten behoeve van dit project wordt geen rechtspersoon opgericht. Onduidelijk of met de beoogde governance structuur een robuuste en effectieve governance structuur wordt opgezet; Het project zal worden uitgevoerd op basis van samenwerkingsovereenkomst (SWO) tussen drie project partners (Future Proof Shipping, Binnenvaartcoöperatie NPRC en HTS Maritime). Modelversie SWO ontbreekt; Rollen en betrokkenen, zijn duidelijk omschreven; Er kan meer over de verantwoordelijkheden van betrokken partijen worden opgenomen. Bevoegdheden ontbreken; Verscheidene governance-aspecten niet uitgewerkt, zoals bevoegdhedenverdeling, besluitvorming (inclusief besluiten die goedkeuring c.q. instemming van een ander 'orgaan' behoeven), medezeggenschap, etc.; Het RH2INE Kickstart IWT project is gelinkt aan het grotere RH2INE initiatief. De onderlinge verhouding en waarborgen waarmee de (financiële) middelen tussen beide projecten worden gescheiden, ontbreken; Een deep dive is noodzakelijk om meer inzicht te verkrijgen in de effectiviteit van de governance structuur en verscheidene governance-aspecten, zoals bevoegdhedenverdeling, etc. Bron: propositieformulier: p.26-41	<ul style="list-style-type: none"> Concretiseren governance, zoals uitleg waarom geen rechtspersoon, specificeren verschillende taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van partijen en uitwerken overige governance-aspecten. 	●	Ja, cruciaal
Kwaliteit van de governance #4 De betrokkenheid en steun van belanghebbenden	<ul style="list-style-type: none"> Belanghebbenden worden wel benoemd, maar niet in detail toegelicht. Hierdoor ontbreekt een concrete beeld. Bron: propositieformulier: p.30	<ul style="list-style-type: none"> Concretiseren steun c.q. betrokkenheid van belanghebbenden. 	●	Ja, cruciaal

5.7

Zero
Emissie

Quick scan rapport

Naam project voorstel: 5.7 Emissieloze binnenvaart (ZES)

Project budget: NGF bijdrage - € 50 mln.

Totaalindruk: 		Sterke punten: <ul style="list-style-type: none"> Het doel is duidelijk beschreven; De mate van steun lijkt passend bij het voorstel; PoC en start-up fase zijn goed uitgewerkt. 		
Vervolgstappen: Deep dive: Ja, cruciaal Beschrijving deep dive: Propositie neigt naar rood, maar mogelijk dat deep dive nog tot andere inzichten leidt.		Verbeterpunten: <ul style="list-style-type: none"> Betere toelichting bij het projectplan is toepasselijk; Betere omschrijving aannames die gebruikt zijn bij het opstellen van de begroting toepasselijk; Betere toelichting rollen en verantwoordelijkheden binnen de BV toepasselijk. 		
Criterialement	Indruk en/of aandachtspunten	Eventueel mogelijke actiepunten	Score	Deep dive nodig voor element? (J/N)
Kwaliteit van het plan #1 Doelmatigheid en efficiëntie van voorgestelde interventie(s)	<ul style="list-style-type: none"> Helder beschreven doel. Efficiënt om deze activiteiten landelijk aan te pakken gezien de kosten en het mogelijk maken voor schippers om te investeren in duurzame oplossingen voor de scheepvaartdij. Bron: propositieformulier p.5-16			Nee
Kwaliteit van het plan #2 Formulering van tussentijdse doelen, mijlpalen, prestatie-indicatoren, fasering en planning	<ul style="list-style-type: none"> De planning is vooral uitgewerkt voor de PoC (demo) en start up fase. Aandachtspunt; Een uitgebreide planning voor met name de scale up fase ontbreekt, vooral gezien dat er een bijdrage wordt gevraagd van het NGF aan de activiteiten uit deze fase; Aandachtspunt: Prestatie-indicatoren zijn onvoldoende belicht. Bron: propositieformulier p.18-20	<ul style="list-style-type: none"> Projectplan en activiteitenplan zijn gepresenteerd middels een aantal figuren in het voorstel. De figuren behoeven extra toelichting. 		Ja, cruciaal
Kwaliteit van het plan #3 Omschrijving van de praktische en juridische uitvoerbaarheid van de implementatie	<ul style="list-style-type: none"> Juridische uitvoerbaarheid: Op basis van de akte van Mannheim (die in beginsel het behoud, het onderhoud en de verbetering van de Rijn (en zijrivieren) als vaarweg vastlegt) is het niet mogelijk belasting te heffen op diesel, terwijl er wel energiebelasting en ODE op elektriciteit wordt geheven. Als dit speelveld gelijk wordt gemaakt, is minder subsidie noodzakelijk; Deelnemers hebben gekozen voor een besloten vennootschap (BV) onder Nederlands recht. Deze BV is in mei 2020 opgericht; Aandachtspunt haalbaarheid: markt met scheepsondernemers is gefragmenteerd. In het plan komt niet duidelijk uit het plan naar voren hoe de snelle toename in gebruikers gerealiseerd wordt in komende jaren. Bron: propositieformulier p.25-28	<ul style="list-style-type: none"> Schippers worden geconfronteerd met hoge investeringskosten en hogere operationele kosten voor brandstof en opslag; Wetgeving op dit gebied is nog in ontwikkeling. 		Ja, cruciaal
Kwaliteit van het plan #4 Overzicht van plan-specifieke risico's, kansen, afhankelijkheden en beheersmaatregelen	<ul style="list-style-type: none"> De planspecifieke risico's zijn beknopt maar duidelijk beschreven. Kansen op maatschappelijk vlak; Aandachtspunt; Over de afhankelijkheden wordt weinig concreet beschreven; Aandachtspunt: voor het risicoregister wordt ook verwezen naar bijlage 6.2, dit geeft echter geen nadere duiding bij de planspecifieke risico's. Bron: propositieformulier p.7, 24-25, 35	<ul style="list-style-type: none"> Tabel met planspecifieke risico's bevat een nummering die niet wordt toegelicht. Lijkt te verwijzen naar een risicoregister; een deel van de risico's wordt dan niet weergegeven; ZES zijn geschikt voor relatief korte afstanden, voldoende vraag in markt? 		Ja, cruciaal
Kwaliteit van het plan #6 De onderbouwde begroting (per activiteit)	<ul style="list-style-type: none"> De begroting is in voldoende mate van detail op jaarbasis uitgewerkt, maar de aannames zijn niet goed toegelicht; Aandachtspunten; De fases komen niet duidelijk terug in de begroting; er wordt geen gebruik gemaakt van benchmarks; er is geen exit strategie; Totstandkoming prijs is onduidelijk, in CAPEX prognose voor schepen is geen rekening gehouden met inflatie, CAPEX battery packs rekent met 6,5% prijsreductie per jaar en CAPEX docking stations met 10% reductie door meer business. Bron: propositieformulier p.29-44			Ja, cruciaal
Kwaliteit van het plan #7 De beschrijving en onderbouwing van de mate van co-bekostiging en/of financiering (per activiteit)	<ul style="list-style-type: none"> Het TRL-niveau is redelijk hoog voor deze propositie, vandaar dat meer private investeringen dienen te worden gedaan; De deelnemers hebben veel aandacht besteed aan juridische haalbaarheid waaronder AGVV en steunintensiteit. De mate van steun lijkt passend bij het voorstel. Bron: propositieformulier p.15-16, 31-33	<ul style="list-style-type: none"> Aandachtspunt: Nog geen harde toezeggingen van private partijen omdat er nog onzekerheden zijn over de aanleg van laadinfrastructuur en de beschikbaarheid van passende subsidie-instrumenten. 		Ja, cruciaal
Kwaliteit van het plan #8 Additionaliteit: bekostiging van het voorstel leidt niet tot verdringing van andere publieke en private bekostigings- en/of financieringskanalen	<ul style="list-style-type: none"> De bekostiging van het voorstel leidt niet tot verdringing van andere private bekostigings- en/of financieringskanalen gezien dat in deze propositie wordt beschreven dat private investeerders niet zullen investeren zonder dat er een subsidieregeling is getroffen; Aandachtspunt: Anderzijds lijkt er animo te zijn voor private financiering, wellicht mogelijk om een groter deel via cofinanciering te bekostigen; Er zijn wel andere subsidiemogelijkheden maar deze zijn qua omvang niet vergelijkbaar met de NGF bijdrage. Bron: propositieformulier p.5, 16, 31-35	<ul style="list-style-type: none"> ZES geeft aan het overzicht te hebben van relevante publieke bekostigingsinstrumenten, maar wordt niet nader toegelicht → hier kan een deep dive meer inzicht in bieden 		Ja, cruciaal

Quick scan rapport

Naam project voorstel: 5.7 Emissieloze binnenvaart (ZES)

Project budget: NGF bijdrage - € 50 mln.

Totaalindruk: 		Sterke punten: <ul style="list-style-type: none"> Het doel is duidelijk beschreven; De mate van steun lijkt passend bij het voorstel; PoC en start-up fase zijn goed uitgewerkt. 		
Vervolgstappen: Deep dive: Ja, cruciaal Beschrijving deep dive: Propositie neigt naar rood, maar mogelijk dat deep dive nog tot andere inzichten leidt.		Verbeterpunten: <ul style="list-style-type: none"> Betere toelichting bij het projectplan is toepasselijk; Betere omschrijving aannames die gebruikt zijn bij het opstellen van de begroting toepasselijk; Betere toelichting rollen en verantwoordelijkheden binnen de BV toepasselijk. 		
Criterialement	Indruk en/of aandachtspunten	Eventueel mogelijke actiepunten	Score	Deep dive nodig voor element? (J/N)
Kwaliteit van de governance #1 Expertise, uitvoeringscapaciteit en reputatie van betrokken partijen. De ervaring en track record van het management	<ul style="list-style-type: none"> De BV is al een operationeel werkende structuur met duidelijke roverdeling van deelnemende partijen; De organisatiestructuur en dedicated medewerkers zijn beschreven in een organogram; Aandachtspunt: Geen track record / reputatie van medewerkers verschaft c.q. uitgewerkt. Bron: propositieformulier p.22	<ul style="list-style-type: none"> Track records van management ontbreekt. Niet kunnen beoordelen. 		Ja, cruciaal
Kwaliteit van de governance #2 De afspraken tussen de partijen over de samenwerking, verantwoordelijkheden, bevoegdheden en de afgesproken financiële en/of inhoudelijke bijdragen	<ul style="list-style-type: none"> De expertise van de aandeelhouders is beknopt maar duidelijk beschreven; Mogelijke nieuwe deelnemende partijen zijn operators van docking stations en scheepseigenaren. De (mogelijke) samenwerking met, en verantwoordelijkheden en bevoegdheden van deze partijen ontbreekt; Aandachtspunt: Logistieke kennis nog niet in huis bij deelnemende partijen, moet nog worden verworven evenals netwerk. Bron: propositieformulier p.21-23	<ul style="list-style-type: none"> Concretiseren onderlinge samenwerking, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van partijen (bijv. in een (concept) overeenkomst). 		Ja, cruciaal
Kwaliteit van de governance #3 De onderbouwing van een robuuste en effectieve governance die slagvaardige besluitvorming en scherpe keuzes mogelijk maakt door een heldere beschrijving van verantwoordelijkheden en bevoegdheden voor verschillende organen, waaronder op strategisch en financieel vlak	<ul style="list-style-type: none"> Duidelijke organisatie structuur met supervisory board boven managng director; Aandachtspunten; taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de verschillende onderdelen van de organisatie zijn niet beschreven, evenals rapportage verplichtingen en frequentie en meetbare sturingsvariabelen. Naar verwachting zijn de afspraken hieromtrent vastgelegd in de statuten en aandeelhoudersovereenkomst van mei 2020. Deze juridische documenten zijn niet aangehecht bij het propositieformulier. Deep dive wenselijk; Enkele governance-aspecten ontbreken, zoals bezoldiging van de bestuurders, belangenverstrengeling (RvC bestaat uit vertegenwoordigers van aandeelhouders), mogelijkheid tot dividenduitkering, toetreding/uitreding aandeelhouders (incl. 'exit') etc.; ZES heeft een viertal aandeelhouder: <ul style="list-style-type: none"> ENGIE New Business S.A.S. (40% aandelen); Wärtsilä Netherlands B.V. (20% aandelen); ING Sustainable Investments B.V. (20% aandelen); Mainport Holding Rotterdam N.V. (20% aandelen). Bron: propositieformulier p.21-22	<ul style="list-style-type: none"> Concretiseren governance, bijvoorbeeld verschaffen statuten en aandeelhoudersovereenkomst. 		Ja, cruciaal
Kwaliteit van de governance #4 De betrokkenheid en steun van belanghebbenden	<ul style="list-style-type: none"> Commitment van aandeelhouders door reeds gedane bijdragen, zowel financieel als materieel; Verschuillende partijen hebben concrete interesse getoond in het voorstel; Aandachtspunt: Nog geen harde toezeggingen van private partijen zoals vermeld bij criterium 1.7; De verschillende soorten belanghebbenden zijn uiteengezet, doch niet is toegelicht in hoeverre deze belanghebbenden betrokken (willen) zijn bij ZES. Betreft met name private belanghebbenden. Bron: propositieformulier p.23, 32	<ul style="list-style-type: none"> Concretiseren steun c.q. betrokkenheid van met name private belanghebbenden. 		Ja, cruciaal

Bijlage 2

Bijlage 2

- ▶ Deze Rapportage is opgesteld in opdracht van het Nationaal Groeifonds. De Rapportage mag geheel, noch gedeeltelijk, in enigerlei vorm aan derden ter inzage worden gegeven dan wel worden verstrekt zonder uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van EY SaT.
- ▶ De Rapportage vormt een integraal geheel en mag niet in afzonderlijke delen worden opgesplitst. De resultaten van de indicatieve waardering kunnen slechts bij gebruik van de integrale Rapportage tot een juiste oordeelsvorming leiden.
- ▶ Onze analyse is gebaseerd op propositieformulieren en bijlagen welke zijn verstrekt door management van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat. De uitkomsten van de indicatieve analyse worden in grote mate beïnvloed door de kwaliteit van deze aangeleverde gegevens. EY SaT aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid als gevolg van onjuistheden in deze uitgangspunten en veronderstellingen.
- ▶ De gegevens zijn niet geverifieerd noch getoetst op juistheid en volledigheid. Er is geen accountantscontrole toegepast, noch heeft er een beoordeling of due diligence onderzoek plaatsgevonden.
- ▶ EY SaT aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor het ontbreken van informatie of voor het niet correct zijn van informatie, welke expliciet of impliciet is opgenomen in deze Rapportage, noch voor omissies in de rapportering voor zover deze voortvloeien uit niet correcte of onvolledige informatie.
- ▶ EY SaT heeft het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat op geen enkele wijze juridisch geadviseerd. Veronderstellingen aangaande overeenkomsten zijn niet juridisch getoetst.
- ▶ De ontvangen informatie en onze bevindingen daaromtrent hebben een beperkte geldigheidsduur gezien de veranderingen in marktomstandigheden, wet- en regelgeving en de invloed op de aannemelijkheid en navolgbaarheid van de verschillende proposities.